Susan Meissner

SECRETE PENTRU O VIAȚĂ

EDITURA LITERA
2022

Susan Meissner
Secrets of a Charmed Life
Copyright © 2015

Toate drepturile rezervate, inclusiv reproducerea integrală sau parțială sub orice formă.
Ediție publicată prin înțelegere cu Berkley, un imprint al Penguin Publishing Group, o divizie a Penguin Random House LLC.
Credit foto:
Lee Avison / Trevillion Images
Elizabeth Ansley / Trevillion Images

Editura Litera
tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19
e-mail: contact@litera.ro
www.litera.ro

Secrete pentru o viață
Susan Meissner
Copyright © 2022 Grup Media Litera
pentru versiunea în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidraşcu şi fiii
Redactor: Dragoş Ghițulete
Corector: Raluca Chiriac
Copertă: Bell Studio
Tehnoredactare şi prepress: Ana Vârtosu
Seria de ficțiune a Editurii Litera este coordonată de Cristina Vidraşcu Sturza.

ISBN 978-606-33-8957-3
ISBN EPUB 978-606-33-9010-4

Pentru fetele cu umbrele –
Stephanie, Bree şi Chelsey

„Viața noastră este aşa cum ne-o modelează gândurile.”
— Marcus Aurelius
Meditații

PARTEA ÎNTÂI

1. KENDRA

Cotswolds, Anglia
Căsuța de țară, cu gard viu din rugi şi piatră aurie, pare coborâtă din basmele imemoriale, numai baloanele pentru petrecere legate de poarta principală şi care pendulează în vânt fac notă aparte. Iedera se cațără ca un copil pe zidurile casei până la ferestrele cu frontoane triunghiulare de la al doilea etaj, unde este domesticită în margini aranjate care înconjoară geamurile. Mai jos de pervazuri se înşiruie mândre nalbele în culori pascale. Când intru pe aleea din fața casei, scârțâitul cauciucurilor pe pietriş se aude ca o

rundă de aplauze cât se poate de nimerite, căci femeia pe care urmează să o intervievez îşi sărbătoreşte aniversarea a nouăzeci şi trei de ani. Apăs frâna maşinii împrumutate şi întind mâna după geanta aflată pe scaunul de lângă mine. Ies din automobil şi pătrund în frumuseţea ca de carte poştală a unui aprilie la Cotswolds[1]. Nu mă aştept să fiu invitată să particip la festivităţile din acea zi, dar totuşi sper. Am ajuns să ador felul în care britanicii sărbătoresc ocaziile fericite după-amiaza.

Isabel MacFarland îmi este străină, dar mi s-a spus că trebuie să fi trecut pe lângă acuarelele ei scoase la vânzare în magazinele cu suveniruri din Oxford. Încă nu i-am auzit vocea. A fost de acord, prin intermediul unuia dintre profesorii mei, să îi iau un interviu despre experienţele trăite ca supravieţuitor al *Blitz*-ului londonez, şi asta numai pentru că prima persoană cu care aranjasem să discut murise în somn, într-un centru de asistenţă pentru bătrâni din Banbury. Astăzi s-a întâmplat să fie ziua care ne-a convenit cel mai bine amândurora şi care îmi permite totuşi să respect termenul-limită, să îmi dau examenele de final, să îmi iau la revedere, fără nici o tragere de inimă, de la Oxford şi de la studiile în străinătate şi să mă întorc în California.

Cobor din maşină şi mă felicit în tăcere pentru că am ajuns cu bine în satul Stow-on-the-Wold fără să fi distrus ziua vreunei alte persoane. În cele patru luni de când sunt studentă temporară la Colegiul Keble de la Oxford, am împrumutat această maşină de trei ori. O dată ca să văd dacă îndrăznesc să încerc din nou a doua oară, apoi pentru a mă pregăti pentru a treia oară şi cel mai recent ca să îi duc pe părinţii şi pe sora mea la Castelul Warwick şi la

[1] District din Marea Britanie, în comitatul Gloucestershire, din regiunea South West, Anglia.

Stratford-Upon-Avon, când au venit să mă viziteze în vacanța de la mijlocul semestrului. Statistic vorbind însă, nu merit laude pentru că am ajuns aici întreagă şi nevătămată. Se pare că primele câteva încercări ale unui yankeu de a conduce pe cealaltă parte a drumului sunt de fapt cele mai sigure. Abia după vreo zece călătorii la volan devine periculos. Lasă garda jos. Uită unde se află. Atunci face o întoarcere fatală pe sens invers, când simțurile i-au fost amorțite de impresia de familiaritate.

Ieşirea de astăzi, fiind a patra oară când conduc în Anglia, se situează mult sub linia multiplelor experiențe anterioare şi probabil nu voi mai avea ocazia să conduc din nou până la terminarea semestrului. Nici astăzi nu aş fi avut neapărată nevoie să iau maşina, căci există o gară de tren în satul Moreton-in-Marsh din apropiere, dar sunt nouă kilometri de mers pe jos pe şoselele înguste de țară, care leagă cele două sate, şi un autobuz care străbate drumul numai ocazional. Penelope, colega mea de cămin din Manchester, care are curajul să îmi tot împrumute maşina, a insistat să o iau.

Mă opresc o clipă lângă maşină şi inspir mirosul de iarbă, admirând cerul senin şi roua de pe iarbă: înviorător, după multe săptămâni în care am respirat numai aerul oraşului. În jurul meu sunt câmpuri catifelate, mărginite de pâlcuri de pomi şi de case risipite ici-colo, care emană un aer pitoresc şi romanțios. Câteva case din apropiere au acoperişuri tradiționale englezeşti, altele nu, dar toate au ziduri exterioare făcute din piatră de culoarea unei felii de pâine prăjită şi arată ca şi cum ar avea gust de caramel dacă ți-ai trece limba peste ele. O siluetă apare în pragul unei uşi cu boltă, împodobită cu trandafiri cățărători. Femeia îşi şterge mâinile pe un prosop şi îmi zâmbeşte. Are părul cărunt, elegant coafat, cu o parte lăsată mai lungă decât cealaltă. Presupun că este îngrijitoarea şi însoțitoarea

lui Isabel MacFarland, Beryl Avery, femeia care mi-a explicat cum se ajunge aici.

— Ne-ai găsit! îmi strigă ea.

Închid portiera bătrânului Austin-Morris al Penelopei.

— Indicațiile au fost perfecte. Este bine dacă parchez aici?

— Da, este bine. Haide, intră.

Când deschid portița, baloanele se bâțâie încolo şi încoace, ca şi cum ar fi cocoțate pe nişte bețe pogo. Unul dintre baloane încearcă să se agațe de bareta genții când trec pe lângă el. Îi dau un ghiont blând.

Doamna Avery îmi ține deschisă uşa de la intrare, vopsită într-un roşu-vişiniu smălțuit.

— Îmi pare atât de bine că ai ajuns. Sunt Beryl Avery. Te rog să îmi spui Beryl.

Îşi aruncă mâna liberă spre mine când păşesc înăuntru.

— Kendra Van Zant. Îți mulțumesc că mi-ai permis să vin, mai ales astăzi, când aveți atâtea pe cap. Nici nu pot spune cât de recunoscătoare sunt.

Beryl închide uşa în urma noastră. Presupun că se apropie de şaptezeci de ani. Miroase a prăjituri şi frişcă şi alte bunătăți dulci. Pe o parte a obrazului este mânjită cu făină.

— Nu-i nici un deranj, zice ea voioasă. Mă bucur că ai venit. Tuşa nu prea vorbeşte despre viața ei din timpul războiului, deşi noi ne-am dori toți să auzim mai multe, îți imaginezi. Când o întreabă cineva, ignoră întrebarea de parcă nu înțelege de ce ne-ar interesa ceva ce s-a petrecut cu atâta vreme în urmă. Dar pe noi sigur că ne interesează. Ba chiar foarte mult, având în vedere ceea ce i s-a întâmplat. A fost o surpriză plăcută când ți-a zis da.

Nu ştiu ce să îi răspund, pentru că a fost o surpriză şi pentru mine când bătrâna a zis da. Domnul profesor Briswell mi-a spus că doamna MacFarland, o artistă renumită în zonă şi bună prietenă a mamei sale, acum

decedată, a fost forțată să își părăsească locuința în timpul *Blitz*-ului, dar se ştie că refuză să vorbească despre cele întâmplate.

— Aş întreba-o de ce a zis da, dacă nu mi-ar fi teamă că stric magia şi că se va răzgândi, continuă Beryl.

Sunt pe punctul de a o întreba de ce a ezitat doamna MacFarland atât de mult să vorbească despre război, ca să ştiu dacă sunt întrebări pe care ar trebui să le evit, dar Beryl umple minusculul spațiu de tăcere înainte să apuc să pun întrebarea.

— Trebuie să îți spun însă că pare puțin pierdută în gânduri astăzi. S-ar putea să fie nevoie să îi dai ceva timp ca să îți răspundă. Probabil de vină este toată zarva petrecerii.

— Dar este de acord cu venirea mea aici astăzi? Nu s-a răzgândit, da?

Beryl ridică capul.

— Cred că totul este în regulă. Dificil de spus dacă „de acord" ar fi expresia corectă. Tuşa nu este genul foarte expansiv. Aş zice că este mulțumită în legătură cu prezența ta aici. Cred că mai degrabă o îngrijorează petrecerea de după-amiază. Nu voia prea multă agitație şi mă tem că tocmai de asta va avea parte. Nimeni nu a vrut să mă asculte când am zis că nu vrea să se facă mare tărăboi.

Părăsim culoarul îngust de la intrare şi pătrundem într-o cameră de zi care pare la fel de primitoare şi de tihnită ca unul dintre sălaşurile hobbiților lui Tolkien. O canapea voluminoasă, de un verde-ferigă, şi fotoliul asortat, pentru două persoane, ocupă mijlocul camerei, separate de mese cu blaturi din sticlă, pline de cărți şi vaze cu narcise. Covoare persane acoperă podeaua din lemn. Un cărucior pentru ceai stă într-un colț, un dulăpior cu vitrină, în alt colț, iar un raft cu cărți, în formă de L, în al treilea. Pasteluri încântătoare, în care se văd tinere care țin umbrele cu buline, se înşiruie de-a lungul pereților.

— Picturile sunt făcute de doamna MacFarland? întreb eu.

— Da, răspunde Beryl. Sunt în toată casa. Este o artistă desăvârşită, dar probabil ştii lucrul acesta deja. *Fetele cu umbrelă* este tabloul ei distinctiv. Dar acum artrita nu îi mai permite să picteze. A fost nevoită să se oprească în urmă cu ceva timp, a oftat Beryl. *Aceea* a fost o zi cu adevărat grea. A avut prea multe zile grele, dacă mă întrebi pe mine. Mult prea multe.

Femeia clatină puțin din cap, ca pentru a goni apăsarea suferinței la care a fost martoră.

— Ce ar fi să iei loc aici, pe canapea, iar eu merg să o aduc.

Beryl părăseşte camera, iar eu mă aşez pe fotoliul pentru două persoane, mutând de la spate câteva perne decorative bine îndesate. Aud voci din altă parte a casei acum şi râsete în grădina din spate. Un copil scoate un țipăt ascuțit. Un altul strigă că este rândul lui. O voce mai calmă, de adult, cu un ton ca de bunică, îi spune cuiva pe nume Timmy să împartă leagănul cu altcineva, pe nume Garth, altfel va fi trimis în casă.

Scot reportofonul din geantă şi îl aşez pe masa din fața mea, sperând că Isabel nu se va supăra dacă înregistrez discuția. Arunc o privire peste întrebările notate în carnețel şi hotărăsc să mă las ghidată de răspunsurile ei. Nu vreau să sabotez interviul întrebând prea multe, prea grabnic. Când scot un creion mecanic, aud zgomot de picioare târşâite.

— Mă simt bine, Beryl, zice o voce, pe un ton grav şi îndulcit de vârstă. Ceaiul este gata?

— Ah, da. Tava este pregătită, zice Beryl din hol, unde nu o pot vedea.

— Minunat. Poți să o aduci.

— Şi medicamentele?

— Numai ceaiul, mulțumesc.

— Dar nu le-ai luat nici ieri.

— Nu te mai agita, Beryl.

Isabel MacFarland intră în cameră. Este toată o legătură de piele subțire ca voalul, păr alb, fin, şi oase fragile. Este însă îmbrăcată impecabil, într-o fustă violacee care îi vine până la genunchi şi o bluză albă catifelată, cu nasturi satinați. E încălțată cu balerini negri. Un lănțişor de aur îi încercuieşte gâtul. Are unghiile vopsite într-un roz-pal, lucios, iar părul alb, ca de bumbac, este prins la spate cu un pieptene din sidef. Duce în brațe un obiect pătrățos, îmbrăcat în stofă şi legat cu o panglică, semănând cu o carte.

Mă ridic de pe fotoliu ca să văd dacă îi pot fi de folos.

— Domnişoară Van Zant. Cât mă bucur să te cunosc.

Accentul ei englezesc este diferit de al lui Beryl. Are ceva forțat.

— Pot să vă ajut? întreb şi fac câțiva paşi spre ea.

— Nu. Dar îți mulțumesc. Te rog, ia loc.

Mă întorc pe fotoliul de două persoane, iar ea se lasă încet pe canapeaua din fața mea.

— Vă mulțumesc foarte mult că ați fost de acord să mă primiți, spun eu. Mai ales de ziua dumneavoastră de naştere.

Ea face un semn din mână, a nepăsare.

— Este o zi ca oricare alta.

Beryl apare la uşă cu o tavă de ceai.

— Ziua în care împlineşti nouăzeci şi trei de ani nu este o zi ca oricare alta, tuşă.

Isabel MacFarland zâmbeşte de parcă tocmai şi-ar fi amintit ceva amuzant. Beryl aşază tava şi îi întinde doamnei MacFarland ceaşca de ceai amestecat deja cu lapte şi zahăr. Apoi îmi dă o altă ceaşcă, iar eu adaug o linguriță de zahăr. Sunetul unei lingurițe de argint într-o ceaşcă din porțelan

englezesc este unul dintre lucrurile care o să îmi lipsească cel mai mult când mă voi întoarce în Statele Unite.

— Îți mulțumesc, Beryl, zice doamna MacFarland. Poți lăsa tava aici. Şi eşti drăguță să închizi uşa, ca să nu deranjăm pe nimeni?

Beryl se uită de la mine la doamna MacFarland cu o expresie de neîndoielnică dezamăgire pe chip.

— Desigur, zice ea cu simulată voioşie.

Se îndreaptă spre uşă şi întoarce spre noi un zâmbet amabil care, cu siguranță, îi cere mult efort. Apoi închide uşa în linişte în urma ei.

— Cred că spera să rămână, îndrăznesc eu.

— Beryl este o companie plăcută, iar fără ea nu aş putea trăi aici, de una singură, dar aş prefera să am libertatea de a spune orice vreau, dacă nu te superi.

Nu sunt pregătită pentru o asemenea sinceritate.

— Hmm. Desigur.

— Când vei ajunge la vârsta mea, vei vedea că incapacitățile tale fizice îi fac pe oameni să creadă că eşti incapabilă şi în alte moduri, printre care şi a lua decizii. A fost hotărârea mea să mă întâlnesc cu dumneata azi. Şi tot decizia mea este să îți spun ceea ce vreau despre cele întâmplate în război. Nu vreau şi nu am nevoie de draga de Beryl să mă bată pe mână sau să îmi spună că nu am înțeles sensul întrebării. Pot să îți spun Kendra?

— Da. Da, desigur.

Doamna MacFarland soarbe din cana ei şi apoi se lasă pe spătarul canapelei.

— Iar tu să îmi spui Isabel. Îți place la Oxford, Kendra?

Interesul pe care îl arată față de viața mea are un efect liniştitor.

— Voi pleca de aici la sfârşitul lunii, țipând şi plângând ca să rămân. Mi-a plăcut fiecare clipă. Este atât de multă

istorie adunată într-un singur loc. Este de-a dreptul îmbătător.

Bănuiesc că am vorbit ca un adevărat student la istorie.

— Locul de unde vii nu are istorie?

— Are. Dar cred că este diferită. Nu este atât de veche. În oraşul meu, cea mai veche clădire nu are nici două sute de ani. Este o casă obişnuită.

Ea îmi zâmbeşte.

— Am ajuns să apreciez casele obişnuite.

Mă înroşesc puţin.

— Asta nu înseamnă că locuinţa dumneavoastră nu este fermecătoare, doamnă MacFarland. Este foarte frumoasă. Este de multă vreme în familie?

— Zi-mi Isabel, te rog. Şi da, se poate spune că este în familie de foarte multă vreme. Eşti studentă la istorie, da?

Încuviinţez din cap, în timp ce iau o gură de ceai.

— Şi ce anume te interesează din domeniul istoriei?

Nu am înţeles niciodată de ce sunt întrebată tot timpul pentru care motiv mă interesează istoria, de parcă subiectul nu ar exercita nici un strop de interes pentru cei care nu l-au studiat în facultate. În decursul ultimului an de liceu, când adulţi bine intenţionaţi, ba chiar şi colegi elevi, mă întrebau ce vreau să studiez, iar eu le răspundeam, întrebarea următoare se referea invariabil la motivul unei asemenea alegeri. Acum, trei ani mai târziu, încă primesc aceeaşi întrebare.

— Cum poate cineva să nu fie interesat de istorie?

Surâd, ca să nu o ia drept o ofensă. Dar cum poate cineva care a supravieţuit *Blitz*-ului londonez să nu vadă semnificaţia iubirii faţă de istorie? Scriitorul Michael Crichton spunea că, dacă nu cunoşti istoria, nu cunoşti nimic. Eşti o frunză care nu îşi înţelege apartenenţa la copac.

Lui Isabel, răspunsul meu sub formă de întrebare i se pare amuzant.

— Ah, dar ce este istoria? O consemnare a celor petrecute sau mai degrabă interpretarea pe care o dăm noi evenimentelor?

— Cred că ambele, răspund eu. Trebuie să fie ambele. Ce rost are amintirea unui eveniment dacă nu îți aminteşti sentimentele pe care ţi le-a stârnit? Ce impact a avut asupra altora? Ce i-a făcut să simtă? Nu ai învăța nimic nici tu, nici ceilalți.

Gura lui Isabel se strânge într-o dungă subțire şi aspră, iar eu mă întreb dacă nu cumva am jignit-o şi am pierdut ultima şansă de a-i lua un interviu.

Dar apoi Isabel ia o gură de aer şi văd că nu este supărată pe mine.

— Ai perfectă dreptate, draga mea. Chiar aşa este.

Mai ia o gură de ceai, iar buzele îi zăbovesc pe marginea căniii. Timp de o clipă pare departe, pierdută printre amintiri – într-un tărâm vechi şi îndepărtat al memoriei. Apoi pune ceaşca la loc pe farfurioară şi scoate un sunet moale şi hârşâit.

— Şi ce ai de gând să faci la întoarcerea în State, Kendra?

— Ei bine, mai am de făcut un an la USC[2] şi apoi sper să fiu acceptată la şcoala doctorală, răspund eu repede, nerăbdătoare să terminăm cu politeţurile şi să ajungem la motivul care mă aduce aici. Vreau să îmi iau doctoratul în istorie şi apoi să predau la un colegiu.

— O tânără cu planuri mari. Câți ani ai, draga mea?

Nu mă pot abține să nu mă zbârlesc. De fiecare dată când sunt întrebată ce vârstă am, persoana respectivă crede că

[2] Universitatea din California de Sud.

răspunsul are vreo relevanță. Dar de obicei nu are nici o relevanță.

— Nu trebuie să îmi răspunzi dacă nu vrei. Mă întrebam, doar, adaugă ea.

— Am douăzeci şi unu de ani.

— Te deranjează întrebarea mea.

— Nu chiar. Dar mă surprinde când oamenii mă întreabă câți ani am. Nu ştiu de ce contează.

— Tocmai de asta te deranjează. Şi eu simțeam la fel odată. Oamenii te tratează diferit când au impresia că eşti prea tânără ca să ştii ce vrei.

Zbârlirea mea lasă încet loc unei senzații de apropiere.

— Aşa este.

— Înțeleg perfect. Eşti cea mai mare din familie?

— Am o soră cu patru ani mai mică.

— O soră. Numai pe ea?

Încuviințez din cap.

Pare să aibă nevoie de un moment pentru a procesa cele aflate.

— Am ghicit că eşti cea mai mare. Noi, primii născuți, suntem ambițioşi, nu-i aşa? Trebuie să fim. Nu avem pe nimeni înaintea noastră, pe cărare, să ne lase firimituri de pâine după care să ne orientăm. Ne croim propriul drum. Iar cei mai mici se iau după noi. Ne privesc, ne urmează exemplul, chiar dacă nu am vrea să o facă.

Îşi goleşte ceaşca şi o pune cu grijă pe tavă.

Nu înțeleg unde bate.

— Aşa o fi. Poate. Nu sunt sigură că sora mea ar fi de acord. Are părerile ei ferme. Cred că ar zice mai degrabă că ea este cea care lasă în urmă firimituri de pâine.

Isabel râde, iar râsul ei este uşor şi vesel. Este genul de râs care se revarsă când învie o amintire, de genul celor care poate că nu sunt deloc amuzante la momentul în care au fost făcute.

— Cum o cheamă pe sora ta? întreabă ea, iar râsul i se domoleşte.

— Chloe.

Închide ochii, ca şi cum ar gusta cuvântul.

— Ce nume frumos.

Deschide apoi ochii.

— Ai o fotografie?

Scot telefonul din geantă şi găsesc o fotografie cu mine şi Chloe, făcută în faţa Colegiului Christ Church în ultima zi pe care ea şi părinţii mei au petrecut-o aici. Sora mea este brunetă, la fel ca mine, îşi poartă părul până la umeri, la fel ca mine, şi are aceiaşi ochi albaştri-cenuşii. Dar pune ketchup pe orice, joacă *lacrosse*, cântă la vioară şi vrea să se facă inginer civil. Suntem apropiate eu şi Chloe, dar pe mine nu mă interesează nici unul din acele lucruri. Nici măcar ketchupul.

Îi întind telefonul, iar ea ne studiază feţele zâmbitoare.

— Îţi seamănă, zice Isabel.

— Semănăm cu tata, de fapt.

Iau înapoi telefonul şi caut o fotografie cu părinţii mei, făcută în aceeaşi zi. Buclele roşii ale mamei dansează ca nişte balerine în bătaia brizei, iar zâmbetul este atât de larg, că ochii i s-au transformat în două cute înguste. Tata, cu ochii albaştri şi părul castaniu, cu o şuviţă cenuşie la tâmple, o înconjoară cu un braţ. Capetele aproape li se ating.

Isabel studiază şi această fotografie, memorând-o. Apoi îmi dă telefonul înapoi.

— Ai o familie minunată, Kendra. Sper că ştii cât de norocoasă eşti.

Niciodată nu am ştiut ce să răspund când cineva îmi zice că am o familie minunată. Nu este meritul meu, aşadar un mulţumesc mi se pare ridicol. Totuşi, asta este ceea ce

spun, zâmbind şi lăsând telefonul să alunece la loc în geantă.

— Iar acum, zice Isabel, şi eu simt că îşi întoarce în fine atenţia de la mine, Charles îmi spune că acest interviu este mai mult decât un simplu eseu pentru cursul lui.

Îmi ia o secundă să fac conexiunea între Charles şi profesorul Briswell.

— Da. Luna viitoare este a şaptezecea aniversare a Zilei Victoriei în Europa. Profesorul de la alt curs a făcut o înţelegere cu un ziar din Londra. Cele mai bune cinci lucrări din acest semestru vor fi publicate în ziar în săptămâna în care cade opt mai.

Îi privesc insistent chipul, să văd dacă această informaţie suplimentară îmi va provoca vreo dificultate.

— Prin urmare, ceea ce vei scrie va fi citit de mulţi oameni?

— Numai dacă eseul meu va fi printre cele alese. Şi nu ştiu sigur dacă va fi. V-ar deranja dacă ar fi publicat?

— O să scrii ca să câştigi unul dintre cele cinci locuri, da? Vei fi fericită dacă este ales eseul tău.

— Desigur.

— Acest profesor este prieten cu Charles? Ai încredere că îţi va evalua eseul numai pe baza meritelor sale? Ar fi păcat dacă l-ar respinge pentru că un coleg profesor te-a ajutat să obţii un interviu.

Nici acum nu înţeleg dacă mă ajută sau mă stânjeneşte faptul că această lucrare pe care urmează să o scriu ar putea fi publicată într-un ziar din Londra.

— Nu ştiu dacă sunt prieteni. Presupun că sunt, doar predau la acelaşi colegiu. S-a întâmplat să menţionez faţă de profesorul Briswell că întâmpin dificultăţi la un alt curs. A fost destul de drăguţ încât să se ofere să mă ajute.

Isabel se lasă pe spate şi înţeleg că este mulţumită de răspunsul meu.

— Ce ți-a spus Charles despre mine? zice ea.

Făcusem întreaga investigație pe tema efectului pe care *Blitz*-ul l-a avut asupra populației feminine şi aveam nevoie numai de interviu ca să scriu lucrarea şi să termin totul. Când a murit femeia căreia urma să îi iau un interviu, era prea târziu să mai schimb tema fără să rămân atât de mult în urmă, încât să nu mai pot termina lucrarea la timp. I-am menționat toate acestea profesorului Briswell în treacăt, iar el mi-a spus că o prietenă de familie înaintată în vârstă s-ar putea lăsa convinsă să mă ajute. Era vorba însă despre o persoană care refuza să dea interviuri chiar şi despre pastelurile pentru care era foarte cunoscută în tot sud-vestul Angliei. Cu toate acestea, o întrebase, spunându-i că mă aflam la ananghie. Dar m-a avertizat să mă aştept să spună nu.

— Mi-a spus că de obicei refuzi interviurile, spun eu.

Ea zâmbeşte.

— Asta-i tot?

— A zis că eşti foarte cunoscută pentru pastelurile pe care le pictezi. Apropo, îmi plac foarte mult.

— Ah, da. *Fetele cu umbrelă* ale mele.

Întorc capul în direcția uneia dintre cele mai mari picturi din încăpere: o tânără în rochie roz se plimbă printr-un lan de margarete care sclipesc ude, ducând în mână o umbrelă cu buline roşii pe fond alb. Un soare curajos se întrevede dincolo de norii de un albastru-cenuşiu, care sunt rotofei şi plini de apă.

— Ai pictat întotdeauna fete cu umbrele?

— Nu. Nu întotdeauna.

Răspunsul ei este grabnic şi nu lasă loc de ezitare. Dar felul în care lungeşte ultimul cuvânt îmi spune că răspunsul ei ascunde ceva. Nu oferă amănunte, deşi aştept să continue.

— Spune-mi, Kendra, zice Isabel după o pauză. Ce ai vrea să ştii despre *Blitz*? Bănuiesc că sunt zeci de cărți pe piață. Ce fel de informații îți lipsesc, de nu le poți găsi într-o carte?

Orbecăi după un răspuns.

— Păi, în afară de faptul că regulile mă obligă să iau un interviu, cred... Cred că informațiile nu spun decât jumătate dintr-o poveste despre oameni. Experiența personală alcătuieşte cealaltă jumătate. Nu pot întreba o carte ce sentimente au încercat-o ştiind că a supraviețuit bombelor.

Isabel îşi lasă capul într-o parte.

— Asta vrei să mă întrebi? Cum a fost când au căzut bombele peste casa mea?

Îmi dau seama că am pus o întrebare rudimentară, care nu poate avea decât un răspuns la fel de rudimentar. Mă încearcă o subită lipsă de încredere față de toate întrebările mele. Arunc o privire la agenda din poală, iar toate întrebările din listă mi se par superficiale.

Cum era în adăpost, noapte după noapte?

V-a fost frică?

Ați pierdut pe cineva drag?

V-ați întrebat dacă se va termina vreodată?

— Ai de gând să porneşti aparatul acela?

Ridic capul brusc. Isabel arată spre micul reportofon de pe măsuța de cafea.

— Te deranjează?

— Dacă tot l-ai adus, n-ai decât.

Mă aplec spre masă pentru a apăsa butonul de pornire al reportofonului, iar agenda îmi cade din poală pe covorul persan gros de la picioarele mele.

Când degetele mele apucă agenda, îmi dau seama că nu există decât o singură întrebare ce poate fi pusă acestei femei care de şaptezeci de ani refuză să dea interviuri şi care mi-a spus, cu numai zece minute în urmă, când a rugat-o

pe Beryl să închidă uşa, că va spune numai ceea ce doreşte să spună.

Aşez agenda pe perna decorativă aflată lângă mine.

— Ce ai dori să îmi spui despre război, Isabel?

Îmi zâmbeşte, mulţumită şi poate impresionată că am priceput atât de repede că aceasta este singura întrebare la care va răspunde.

Mai aşteaptă o clipă, apoi spune:

— Ei bine, în primul rând, nu am nouăzeci şi trei de ani. Iar numele meu nu este Isabel.

2. EMMY

Londra, Anglia
1940

Rochia de mireasă din vitrină se revărsa ca o sticlă de şampanie abia destupată, curgând ca un şuvoi înspre Emmy Downtree, aflată de cealaltă parte a geamului spart. Cioburi scânteietoare zăceau răspândite în jurul fustei ample, sclipind de parcă acolo era locul lor. Funde galbene radiau din spatele manechinului cu buze ţuguiate, simulând un soare galben, ingenuu. La picioarele lui Emmy, aşchiile de sticlă zimţate erau împrăştiate pe trotuar în unghiuri ameninţătoare. Un anunţ pe care scria cu litere de mână *Angajăm personal*, în parte încă lipit de o ramă ruptă, rămăsese aplecat înainte în rama sa, iar Emmy, fata în vârstă de cincisprezece ani, a îngenuncheat şi l-a tras cu băgare de seamă din mijlocul dezastrului de sticlă. Înăuntrul magazinului Primrose Bridal o auzea pe patroană

vorbind la telefon cu poliția, cerând să i se acorde atenție. Cineva îi spărsese vitrina magazinului în timpul nopții.

Julia, sora de şapte ani a lui Emmy, a ridicat privirile spre ea.

— De ce nu le plac nemților rochiile de mireasă?

Emmy nu a râs auzind presupunerea surorii sale, că Luftwaffe[3] făcuse geamul țăndări. În ultimul an, trăiseră cu alarmele tânguitoare ale raidurilor aeriene, cu instrucția militară de la şcoală şi cu draperiile de camuflaj nocturn. Petrecuseră câteva nopți lipsite de odihnă cu mama lor, strânse una într-alta în adăpostul cel mai apropiat de apartamentul lor, împreună cu vreo zece vecini, atunci când raidurile păreau iminente. Ambele fete avuseseră cu ele la şcoală măşti de gaze în acest ultim semestru. Prin urmare, nu era deloc absurd că, văzând geamul distrus, Julia ajunsese la concluzia că ceea ce li se spunea de un an că s-ar putea petrece oricând se petrecuse, în cele din urmă.

Emmy s-a ridicat în picioare, ținând în mâini anunțul.

— Nu nemții au făcut asta, Jewels. Nu este spart nici un alt geam de pe stradă. Vezi? Probabil a fost o maşină care a ajuns pe trotuar. Şoferul a apăsat accelerația în locul frânei. Ceva de genul acesta.

Privirea Juliei rămăsese agățată de rămăşițele ferestrei.

— Eşti sigură?

— Foarte. Am fi auzit sirenele, nu? A fost linişte toată noaptea.

De fapt, sirenele nu se mai porniseră de peste o săptămână, iar bâzâitul avionelor Luftwaffe de deasupra oraşului nu se mai auzise de mai bine de două săptămâni. Era linişte ca în urmă cu un an, când războiul abia începuse şi era îndepărtat.

---

[3] Forțele aeriene militare ale Germaniei în cel de-al Doilea Război Mondial.

— Nimeni nu va mai dori rochia aceea acum, a zis Julia, aparent mulţumită că naziştii nu urau rochiile de mireasă. Este plină de cioburi.

— Poate fi scuturată. Pun pariu că mireasa care o cumpără nici nu va şti ce s-a întâmplat.

Emmy a îndepărtat un ciob de pe anunţul cu *Angajăm personal* şi a citit cuvintele scrise cu litere mărunte dedesubt. *Cusături de mână şi modificări. Între opt şi zece ore pe săptămână. Detalii în magazin*. Nu văzuse afişul până acum şi se întreba de câtă vreme era lipit pe geam. Cu siguranţă nu putea fi acolo de mai mult de două-trei zile. Emmy cunoştea destul de bine vitrina de la Primrose ca să ştie că anunţul era nou.

— Eu nu aş purta rochia aceea. Oricum, îmi plac mai mult miresele tale. Sunt mai drăguţe.

Emmy a râs uşor.

— Crezi?

A privit dincolo de vitrina distrusă, la femeia dinăuntru, care insista tot mai mult să vină un poliţist la faţa locului chiar în clipa aceea.

— Nu, nu am fost victima unui jaf. Vocea femeii ajungea clară până la fetele de pe trotuar. Nu asta este ideea! Cineva mi-a lovit vitrina şi a spart-o.

— Aceasta este prea bufantă, a continuat Julia. Ale tale sunt mult mai frumoase.

— Ale mele sunt numai desene, Jewels. Greu de ştiut cum ar arăta dacă ar fi reale.

Emmy a aruncat o privire spre farmacia de peste strada îngustă şi a văzut-o pe mama sa prin fereastră, la casa de marcat. Va ieşi în scurt timp. Emmy a lăsat din mână afişul, dar l-a aşezat pe estrada vitrinei, cu faţa în jos. Se va întoarce mai târziu – când proprietăreasa nu va fi atât de ocupată – şi va aduce cele mai bune schiţe ale ei, în caz că

avea nevoie de vreo dovadă că merită să fie luată în considerare.

— Tot ale tale sunt mai frumoase, a zis Julia.

Mama ei a ieşit din farmacie pe trotuarul de vizavi. Annie Downtree a păşit spre fiicele sale printre maşinile care înaintau încet. Şoferul unui Citroën albastru lucios a dus mâna la pălărie, oprindu-se ca să o lase să treacă. Emmy vedea cum ochii bărbatului coboară de la buclele castanii, cu reflexe ca de miere, la talia subțire, apoi la picioarele lungi şi la gleznele zvelte. Cum pe Emmy nu o separau decât şaisprezece ani de mama ei, în ultima vreme erau luate drept surori. La început o irita pe Emmy, dar în scurtă vreme şi-a dat seama că această greşeală însemna că era luată drept persoana adultă care era de-acum pregătită să fie. Cu cât devenea mai repede independentă față de mama ei, cu atât mai iute îşi putea urma propriile visuri. Oricum, mama ei se comporta ca o soră față de Emmy mai tot timpul, împărtăşindu-i secrete şi refuzându-i-le în clipa următoare, citind reviste şi fumând în timp ce Emmy pregătea cina, venind acasă noaptea târziu când avea chef, cerându-i sfatul lui Emmy în privința lui Neville, iubitul lui Annie şi tatăl Juliei. Sporadicele efuziuni de competență maternă ale mamei se consumau în cea mai mare parte pe Julia, care nu fusese niciodată luată drept sora mamei.

— Să mergem, atunci, a zis mama ei când a ajuns în dreptul lor, strecurând un pachețel alb în geantă.

— Uite ce s-a întâmplat cu magazinul pentru mirese, mamă! a zis Julia, pe un ton imperativ.

Mama lor a aruncat o privire dezinteresată spre vitrina distrusă.

— Vai, ce păcat! Dar oricum nu se mai căsătoreşte nimeni în zilele astea. Haideți. Mai am de mers şi la măcelar. Doamna Billingsley are nevoie de şuncă.

— Nu este adevărat, a zis Emmy.

Mama ei, aflată deja la câțiva paşi în față, s-a întors pe jumătate.

— Ba da, este adevărat. Ți-am spus de ieri că azi lucrez.

— Vreau să spun că nu este adevărat că nu se mai căsătoreşte nimeni. Dacă ar fi adevărat, magazinul nu ar mai fi deschis.

Iar proprietăreasa nu ar căuta să angajeze pe cineva.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Em. Ai uitat de războiul ăsta nenorocit?

S-a întors pe călcâie, gata să îşi reia pasul grăbit.

— Dar nu germanii au spart geamul, a ciripit Julia.

Mama s-a întors în mers, tot mai încruntată.

— Cu ce îi umpli capul, Emmy?

— Nu îi umplu capul cu nimic. M-a întrebat dacă germanii au bombardat locul acesta, iar eu i-am spus că nu.

Mama lor a oftat, dar a mers mai departe.

— Ne place să ne uităm la rochiile de mireasă, a zis Julia. Nu vrem să mergem la măcelărie.

— Da, bine, şi mie îmi place să mă uit la Bijuteriile Coroanei, le-a aruncat mama lor peste umăr.

Emmy şi-a smuls privirile de la vestigiile geamului, de la sulul de organza şi de la afişul întors cu fața în jos.

Julia şi-a strecurat mâna într-a lui Emmy când s-au îndepărtat de magazin, strivind sub pantofi cioburile argintii.

— Nu îmi place măcelarul. Prăvălia lui miroase a lucruri moarte. Nu îmi place.

— Putem aştepta afară.

Fetele nu făcuseră decât vreo zece-doisprezece paşi când Emily a auzit foşnetul unei mături şi clinchetul cioburilor lovind marginea unui făraş. Iar apoi un strigăt, urmat de o înjurătură abia murmurată. Emmy s-a întors şi a văzut mătura lovindu-se de trotuar. Patroana magazinului îşi ținea o mână cu cealaltă, iar pe chip avea o grimasă mai

mult de enervare decât de durere. Mătura şi făraşul zăceau la picioarele ei.

— Prinde-o din urmă pe mama.

Emmy s-a întors şi a refăcut cei câțiva paşi până în locul unde stătea patroana. O dungă stacojie îi traversa palma de-a curmezişul, acolo unde o tăiase o bucată de sticlă.

— Ați păţit ceva, doamnă? a întrebat-o Emmy.

— Nu, nu, a mormăit femeia, în timp ce scotea din buzunarul rochiei o batistă şi o scutura, despăturind-o şi apăsând-o apoi peste rană.

Emmy s-a aplecat să ridice mătura şi făraşul.

— Ai grijă! Nu are rost să ne sfârtecăm amândouă palmele, a zis femeia.

— Aveți nevoie de ajutor? Pot să mătur eu, cât timp vă bandajați mâna.

Femeia i-a aruncat lui Emmy o privire lungă, de parcă nu era pregătită pentru asemenea cumsecădenie spontană din partea unei străine. Apoi a făcut ochii mari, recunoscând-o.

— Te cunosc. Te-am văzut uitându-te la vitrină, nu-i aşa? De multe ori.

Obrajii lui Emmy s-au încălzit.

— Da, doamnă. Îmi plac... îmi plac rochiile dumnea-voastră. Sper ca într-o bună zi să am şi eu propriul magazin pentru mirese.

Femeia a zâmbit legându-şi batista în jurul tăieturii, iar un fir stacojiu de sânge a început să se infiltreze prin ea.

— Pentru binele tău, sper că ne aşteaptă timpuri mai bune, a zis ea, făcând un semn din cap spre vitrina spartă. După cum vezi, nu ai întotdeauna parte de o existență fermecată când ai propria afacere. Mai ales când este război. Te rog să mă scuzi. Am nevoie de o bucată de tifon. Mă ocup eu de mizeria asta mai târziu. Dar îți mulțumesc.

A dat să intre înapoi în magazin.

— Văd că vreți să angajați pe cineva, a zis Emmy în grabă.

Femeia s-a întors, iţind capul cu oarecare interes.

— Aşa este.

Emmy şi-a înăbuşit emoţia, înghiţind în sec.

— Aş putea veni mai târziu, să vorbim despre acest post?

Femeia a ezitat.

— Câţi ani ai?

— Aproape şaisprezece.

Mica minciună a părăsit buzele lui Emmy înainte de a o putea opri. Ziua ei de naştere era peste aproape un an. Dar la cincisprezece ani eşti încă un copil. La cincisprezece ani poţi încă să fii evacuată.

— Ai vreun pic de experienţă?

O altă înghiţitură.

— Am, un pic.

Apăsând mai tare batista în palmă, proprietara magazinului a dat din cap o dată.

— Revino mâine, la ora închiderii, şi vom sta de vorbă. La şase. Am nevoie de o recomandare.

— Ah. Hm, bine. La şase, atunci. Foarte bine, s-a bâlbâit Emmy, cu gândurile răsucindu-i-se deja prin minte, căutând o cale de a o convinge pe femeia aceasta că schiţele pentru rochii de mireasă i-ar putea servi drept recomandare.

— Eu mă numesc doamna Crofton şi nu îmi place când oamenii întârzie. Lasă mătura şi făraşul acolo.

— Eu sunt Em... Emmeline Downtree. Voi fi aici la şase. Vă mulţumesc, doamnă Crofton.

Femeia a intrat în magazin, după o înclinare tăcută a capului. Emmy a lăsat mătura şi făraşul rezemate de rama fără geam a ferestrei şi s-a îndepărtat, uimită de norocul care dăduse peste ea. De mai bine de un an admira vitrina magazinului Primrose Bridal în fiecare zi de cumpărături, captivată de rochiile care atârnau ca nişte zâne pe manechine şi pe suporturile căptuşite. Această proaspăt descoperită afinitate îi eclipsase apetitul pentru creionarea

de rochii de mireasă în timpul orelor de matematică şi crearea de nenumărate păpuşi din hârtie pentru Julia. Mama era tipul de femeie care trecea pe lângă Primrose Bridal fără nici o privire; nu neapărat grăbită, cât indiferentă. Mama nu se căsătorise niciodată, iar dacă s-ar căsători vreodată, Emmy se îndoia că ar purta o rochie albă. Timp de o clipă, Emmy a dorit să îi mulţumească nemernicului care lovise vitrina doamnei Crofton şi pusese în mişcare evenimentele ce avuseseră drept rezultat acordarea unui interviu.

A cotit pe strada următoare şi aproape s-a ciocnit de Julia.

— De ce nu eşti cu mama? a întrebat Emmy cu răsuflarea întretăiată.

Julia a privit-o încruntată.

— Nu îmi place la măcelar. Nu îmi place cum miroase în prăvălie.

Emmy a apucat-o de mână pe sora ei şi a tras-o după ea, pe trotuar.

— Ar fi trebuit să faci ce ţi-am spus.

— De ce vorbeai cu doamna aceea?

— Lasă asta acum.

— Dar te-am văzut vorbind cu ea.

— M-am oferit să o ajut să strângă cioburile.

— S-a tăiat la mână?

— Da.

Emmy a grăbit pasul. Cu siguranţă, mama lor le va certa pentru că rămăseseră în urmă. Dar probabil nu va întreba de ce.

Pe mama lor nu o interesa de ce îi plăcea lui Emmy să se uite la vitrinele cu rochii de mireasă.

Emmy stătea în fața oglinzii din dormitorul de la etaj pe care îl împărțea cu Julia, analizând rochia pe care o șterpelise din șifonierul mamei. O călcase, netezindu-i încrețiturile, dar nu putuse în nici un fel să scape de mirosul persistent al parfumului mamei lor – un iz floral, încins, care aducea cu o invitație la alte lucruri. Rochia de un albastru precum cerul nopții, cu guler și manșete ivorii, nu era preferata lui Emmy dintre rochiile mamei sale, dar era mai elegantă decât oricare dintre hainele care atârnau în propriul său dulap, iar Emmy spera cu neruşinare că norocul rămăsese agățat în țesătura ei. Mama purtase rochia în urmă cu doi ani, când fusese la un interviu pentru un post de ajutor de bucătar în casa văduvei milionare, domna Billingsley, şi obținuse slujba. Probabil că Emmy nu şi-ar fi amintit acest amănunt despre rochie, dar Nana era încă în viață pe atunci şi tocmai venise în vizită.

Fusese o zi toridă de iulie, războiul nu era mai mult decât o neînțelegere neplăcută între câteva țări de pe continent, iar mama mamei, care venise în vizită din Devonshire, o învăța pe Emmy să brodeze. Fetele îşi vedeau bunica numai când aceasta făcea călătoria până la Londra, ca să le viziteze, ceea ce nu se întâmpla des. Lui Emmy îi plăceau vizitele bunicii, cu toate că ea şi mama lor se certau aproape din orice motiv. Era tristă când pleca Nana, dar îi plăcea că se opreau certurile. În după-amiaza aceea, mama lor ieşise din dormitor îmbrăcată în rochia albastră precum cerul nopții şi defilase ca o prezentatoare de modă prin fața fetelor şi a mamei sale. Julia a râs, iar mama ei a râs odată cu ea. Nana a clătinat din cap şi i-a spus mamei ei să nu îşi facă speranțe prea mari. Mama lor lucrase în spălătoria unui hotel până atunci. După câte ştia Emmy, nu fusese niciodată ajutor de bucătar. Şi cu siguranță nu lucrase vreodată pentru cineva care avea mulți bani.

— Şi de ce nu? răspunsese mama lor, deschizând o oglindă compactă şi dându-şi cu ruj pe buze.

Lui Emmy, vocea mamei ei i se părea mai încrezătoare ca niciodată.

— O moştenitoare cu principii solide este un angajator diferit de un hotel aglomerat.

Mama lor a închis oglinda cu zgomot.

— Ce vrei să spui cu asta?

— Eşti o mamă necăsătorită, a murmurat Nana, parcă de teamă că pereţii bucătăriei ar fi putut auzi adevărul scandalos şi difuza ştirea în toată Londra. Contează. Dacă această doamnă Billingsley îţi verifică trecutul, cu siguranţă va afla că cele două fiice ale tale au taţi diferiţi şi că nu ai fost căsătorită cu nici unul dintre ei.

Mama lor mijise ochii, zâmbise conspirativ spre Emmy – aşa cum ar face o soră mai mare – îi mulţumise bunicii pentru sfatul părintesc şi plecase trântind uşa.

Nana o întrebase pe Emmy de unde făcuse rost de rochie mama ei.

Emmy nu ştia. Uneori apăreau diferite haine în şifonierul ei.

— Nu te întrebi de unde le ia? a întrebat Nana.

— Spune că i le dau oamenii cu care lucrează când se satură de ele, a răspuns Emmy.

— Sigur că da, a mormăit Nana, apoi i-a arătat lui Emmy cum se face o cusătură satinată perfectă.

O oră mai târziu, în timp ce Emmy lucra la un milieu, iar Nana îi arăta Juliei cutia ei de lemn, plină de jurubiţe colorate cu aţă pentru broderie, mama lor s-a întors exuberantă, ducând o uniformă neagră şi elegantă peste braţ.

Nana a pălit.

— Te-au angajat?

Pe Emmy a uluit-o frica din vocea bunicii.

— Nu face atât pe surprinsa, a zis mama lor. La dracu', doar ştiu şi eu să fierb un ibric cu apă.

— Sunt convinsă că sunt multe lucruri pe care ştii să le faci, a zis Nana încetişor.

Fusese aproape o şoaptă, dar se auzise totuşi.

Mama lor a atârnat uniforma pe spatele unui scaun de bucătărie şi s-a întors.

— Ce ai zis?

— Nimic.

Mama lor a mers stăpânindu-se până la uşa de la intrare şi a deschis-o larg.

— Vreau să pleci.

Emmy se uitase de la una la alta; cu siguranță ratase ceva.

Buzele Nanei se îngustaseră, devenind o dungă subțire. A închis cutia cu ață cu un pocnet şi a împins-o spre Emmy.

— Să exersezi cusăturile pe care ți le-am arătat, Emmeline, spusese ea. Vei avea ceva constructiv de făcut în timp ce mama ta este plecată să îşi câştige existența.

Nana a sărutat-o pe Julia de rămas-bun şi a plecat. A fost ultima dată când Emmy a văzut-o pe bunica ei. Patru luni mai târziu, a murit în urma unui atac de cord. Au primit o telegramă de la unchiul Stuart, fratele mai mare al bunicii şi un om pe care Emmy nu îl întâlnise niciodată, cu vestea morții Nanei. Mama a citit telegrama, a lăsat bucata de hârtie pe masa din bucătărie şi apoi s-a dus în camera ei. Emmy nu a mai văzut-o câteva ore. Când a ieşit, Emmy avea o droaie de întrebări. Julia, pe atunci în vârstă de cinci ani, avea numai una. Unde era Nana acum? Dar mama nu a răspuns la nici una dintre întrebările lui Emmy. Iar Juliei i-a spus că Nana este în ceruri, unde totul este perfect, iar acolo ar trebui să se simtă ca la ea acasă. Emmy nu ştia de ce se certaseră bunica şi mama lor în acea ultimă zi. După câte înțelegea ea, mama lor fusese angajată ca ajutor de

bucătar, iar cu asta se ocupa acum. Nana vorbise de parcă mama lor făcea ceva rău la noul ei loc de muncă, dar doamna Billingsley nu conducea un bordel, era o văduvă respectabilă. Iar în viața lui Annie Downtree nu era nici un bărbat; nu mai fusese nici unul de când o părăsise tatăl Juliei, în urmă cu un an.

La scurtă vreme după moartea Nanei, Emmy stătea la masa din bucătărie şi broda floricele pe o față de pernă. Annie, gata să plece la muncă, se oprise cu ochii holbați la grămada colorată de fire de broderie, apoi închisese capacul cutiei cu o lovitură de pumn. După aceea, Emmy păstrase cutia în camera ei şi a Juliei.

Acum, Julia a apărut în pragul uşii în timp ce Emmy îşi studia reflexia în oglindă.

— Vreau să merg la magazinul cu rochii de mireasă, cu tine.

Emmy a întins mâna după peria de păr, aflată pe masa de toaletă.

— Trebuie să stai aici.

— Dar nu vreau.

— Mă întorc repede, Jewels. Promit, a zis Emmy, trecându-şi peria prin păr cu mişcări rapide.

— Ia-mă cu tine.

Emmy a pus peria la loc, apoi a îngenuncheat lângă sora ei şi i-a ținut mâinile într-ale ei.

— Nu lipsesc mult. Mă întorc cât ai zice peşte.

— Dar se întunecă în scurtă vreme.

— Şi mă voi întoarce înainte de lăsarea întunericului.

Lacrimi încăpățânate au sclipit în ochii plini de teamă ai Juliei. Nopțile erau cele mai grele. Sirenele, când vuiau, vuiau aproape întotdeauna noaptea. Sunetul lor părea bocetul agonizant al nefericiților.

— Fii drăguță şi adu-mi cutia de broderie a bunicii, a zis Emmy.

— De ce?

— Îți arăt imediat.

Julia s-a apropiat de patul lui Emmy, s-a lăsat în genunchi şi a băgat o mână sub pat. A scos de acolo cutia din lemn şi i-a adus-o.

— Poți să scoți toatăața? Răstoarn-o pe patul meu.

În timp ce Julia făcea ce i se ceruse, Emmy s-a întins după ghiozdanul pe care îl folosea la şcoală, apoi s-a apropiat de pat şi s-a aşezat lângă sora ei. Între ele zăcea mormanul de jurubițe, un talmeş-balmeş de culoare. Emmy a scos din ghiozdan un dosar cu eticheta „geometrie”, l-a deschis şi a scos din el un teanc de schițe.

— Ce faci cu rochiile de mireasă? a întrebat Julia.

— S-ar putea să fie nevoie să i le arăt doamnei de la magazin.

— De ce?

— Când o să îi spun acestei femei că nu am lucrat niciodată într-un magazin cu rochii, s-ar putea să nu mai vrea să mă angajeze, dar dacă îi arăt rochiile de mireasă, poate va fi de acord.

Emmy a întins mâna după cutia goală din poala Juliei. Balamalele şi încuietoarea, altădată aurii, se învechiseră şi aveau o culoare maronie. Gravura cu lujeri înfloriți acoperea capacul şi părțile laterale, la fel şi loviturile şi zgârieturile acumulate în timp. Emmy a frunzărit schițele şi a scos dintre ele cele mai recente încercări ale sale, apoi le-a aruncat pe celelalte pe pat. A ridicat capacul şi le-a pus pe cele mai bune – vreo două duzini – în cutie.

— Uite. Este mai bine decât un dosar de geometrie.

— Şi dacă zice nu?

— Atunci nu o să fiu într-o situație mai rea decât dacă nu i le-aş fi arătat, nu crezi?

— Dar dacă îți ia desenele?

— Nu o să le ia.

— Dar de unde ştii?

— Nu cred că este genul acela de persoană. În plus, nu o să îi dau voie. Nu o să las pe nimeni să îmi ia desenele, bine?

Julia a încuviințat din cap, dar o urmă de îndoială îi zăbovea pe chip. Parcă ştia deja că lucrurile bune au darul de a-ți fi luate. Mai ales în vreme de război.

— Dar astea? a întrebat Julia, arătând spre desenele respinse, rămase pe pat.

— Ce ar fi să le faci câte un buchet mireselor, cât timp sunt eu plecată? Poți să foloseşti creioanele mele colorate, să le desenezi flori în păr şi buchete în mâini. Da?

Julia părea mulțumită de sarcina primită.

— Dar dacă vreau să le pun altceva în mâini? Trebuie să fie flori?

Emmy a sărutat creştetul blond al surorii sale.

— Poți să desenezi ce vrei. Dă-le să țină canguri, dacă asta îți face plăcere.

Julia a râs, iar Emmy s-a ridicat de pe pat împingându-se în mâini.

— Arăt bine?

— Arăți ca mama.

Emmy a dat din cap. Destul de bine.

— Mă întorc repede. Lasă uşa încuiată. Să nu răspunzi la sonerie. Lucrează la desene.

A băgat cutia sub braț şi s-a îndreptat spre ieşire, simțind că la fiecare pas picioarele îi ies un pic din pantofii prea mari ai mamei.

Cioburile fuseseră măturate, iar câteva bucăți mari de lemn fuseseră bătute în cuie în tocul ferestrei la Primrose Bridal. Emmy a intrat în magazin, iar clinchetul celor doi clopoței din argint agățați de clanță i-au anunțat sosirea. Doamna Crofton a ridicat privirile de la biroul în stil provincial francez, așezat în lungul peretelui din stânga. În fața ei se aflau două scaune în stil regina Anne, tapițate cu catifea de un albastru cobalt. Emmy și-a imaginat că unul era pentru mireasă, iar celălalt pentru mama sau sora miresei, ori pentru domnișoara de onoare. Probabil că doamna Crofton făcuse cunoștință cu o mie de mirese dincolo de biroul ei.

— Întoarce pancarta de pe ușă, te rog, a zis ea. Și trage ivărul.

Emmy s-a întors înapoi spre ușă și a făcut ce i s-a cerut, folosind cele câteva secunde pentru a-și calma agitația care îi înflorise pe neașteptate în piept.

— Te rog să iei loc, domnișoară... Îmi pare rău, ți-am uitat numele, a zis doamna Crofton, în timp ce închidea magazinul. Am avut o zi exasperantă.

— Emmeline. Emmeline Downtree.

Emmy a străbătut distanța care le separa și s-a așezat pe unul dintre scaune.

Doamna Crofton a terminat de notat ceva într-unul dintre registrele legate în piele și l-a închis cu grijă.

— Eloise Crofton. Dacă nu apare un șofer beat care se oprește cu mașina în vitrina mea, mă lupt cu furnizorii tâmpiți care au impresia că, dacă este război, femeile nu se mai mărită.

Asta îi spusese și Emmy mamei sale mai devreme, iar asta a făcut-o să încuviințeze din cap.

Doamna Crofton a lăsat stiloul jos.

— Războiul produce mirese la fel de repede cum produce văduve, domnișoară Downtree. Știi de ce?

— Pentru că oamenii continuă să se îndrăgostească? a zis Emmy, cu toată speranța.

— Pentru că oamenii au nevoie să creadă că dragostea este mai puternică decât războiul. Un soldat se căsătorește înainte de a pleca pe front pentru ca inelul de pe deget să îi amintească cine este și de ce se află ghemuit în tranșee cu arma pregătită să ucidă. Nu vrei să uiți cine ești în clipa aceea.

A deschis un sertar și a strecurat registrul înăuntru.

— Și acum, a zis ea, ce ar fi să îmi spui de câtă vreme îmi admiri magazinul?

— Cred că de când locuim în Whitechapel[4]. Ne-am mutat aici acum două veri, când mama mea și-a schimbat locul de muncă.

Femeia a așteptat să îi dea mai multe detalii, iar Emmy și-a dat seama pe loc că spusese probabil deja prea mult. Să menționeze noua slujbă a mamei sale fără să spună ceva despre tată însemna că ceva nu era în ordine.

— Ah. Înțeleg. Ce frumos, a spus doamna Crofton, lăsând capul într-o parte, astfel încât Emmy a văzut întrebarea nerostită din ochii ei.

— Da, iar de atunci am trecut prin fața magazinului dumneavoastră în fiecare dimineață de sâmbătă. Îmi plac rochiile pe care le aveți. Sunt atât de frumoase. Și... pline de promisiuni.

Doamna Crofton a privit spre rochiile din jurul lor care atârnau pe umerașe, pe suporturi și pe manechinele suple.

— Da. Sunt foarte drăguțe. Cea mai drăguță rochie pe care o va purta o fată într-o zi ca nici o alta, a zis ea, apoi a întors capul din nou spre Emmy. Și ce experiență ai?

---

[4] Cartier care face parte din zona de est a Londrei.

Emmy şi-a dres glasul, încercând să scape de ghemul de emoție care îi juca acolo.

— Vedeți, bunica mea m-a învățat toate tipurile de cusături de mână. Ştiu să fac cusătura satinată, în cruce, biciul, cusătura dreaptă, în lanț, festonare – le ştiu pe toate.

Doamna Crofton s-a aplecat înainte şi a sprijinit o mână sub bărbie.

— Ceea ce te-am întrebat eu este ce experiență ai în vânzări.

Ghemul de emoție şi-a croit din nou drum spre gâtul lui Emmy, iar ea a încercat să îl liniştească.

— Nu am. Dar aş fi fericită să vă arăt cusăturile mele. Anunțul spunea că aveți nevoie de cineva care să coasă de mână şi să facă modificări, nu de cineva cu experiență în vânzări.

Doamna Crofton a zâmbit.

— Corect. Vino cu mine.

Femeia s-a ridicat de pe scaun, iar Emmy a urmat-o într-o încăpere din spate. În mijloc era plasată o masă lungă, peste care se întindea o rochie. Un Singer negru cu auriu aştepta - într-un colț. Cupoanele de tul şi dantelă se înghesuiau unele în altele. Coşuri cu ață albă, cartoane cu prinzători argintii de tip moş şi babă şi mici boluri pline cu nasturi perlați şi strasuri stăteau deasupra unei comode din colțul cel mai îndepărtat.

— Îți dau douăzeci de minute să termini tivul invizibil la rochia aceea de mireasă. Dacă îmi place, te angajez de probă. Dacă nu, trebuie să desfaci toată cusătura înainte de plecare, să o refac eu mai târziu. De acord?

A fost nevoie de un efort suprem din partea lui Emmy să nu o îmbrățişeze pe doamna Crofton când a zis da.

— Mă întorc în douăzeci de minute, a zis doamna Crofton.

Emmy s-a aşezat în fața rochiei dintr-un şifon uşor ca pana şi a lăsat la picioare cutia cu desene, întrucâtva

dezamăgită că nu fusese nevoie să i le arate doamnei Crofton. Tivul era făcut pe sfert, iar minusculele împunsături de ac erau aproape invizibile. Emmy a ridicat rochia în poală, s-a rugat la Dumnezeu Atotputernicul să îşi pogoare graţia asupra ei şi a pornit din locul în care se opreau cusăturile. A făcut unele la fel de egale precum cele dinaintea ei şi la fel de fine. În şaptesprezece minute terminase.

Emmy a găsit un umeraş şi tocmai atârna rochia într-un cârlig din perete când s-a întors doamna Crofton, ducând în mână o ceaşcă de ceai alb-albastră. Aerul s-a parfumat imediat de mirosul ceaiului Earl Gray.

— Măi, să fie! Ai terminat deja?

A lăsat ceaşca jos, a ridicat fusta şi a studiat tivul.

— Ai delicateţe în cusături, Emmeline.

— Mulţumesc.

— Nu cumva bunica te-a învăţat şi cum să foloseşti maşina de cusut?

Emmy a privit spre maşina Singer din colţul camerei.

— Nu ne-am întâlnit foarte des. A murit acum vreo doi ani.

— Ah.

Doamna Crofton a dat drumul rochiei şi a observat felul în care cădea stând pe umeraş.

— Frumos. Chiar foarte frumos. Poate că ai fi o alegere bună până la urmă.

Emmy a cercetat chipul doamnei Crofton, să se asigure că nu era nici o glumă în spatele vorbelor ei.

— Mă angajaţi?

— Să zicem marţea şi miercurea, de la două la şase. O sâmbătă sau două pe lună, depinde. Douăzeci de şilingi pe săptămână. La sfârşitul lunii, vedem unde suntem. Trăim într-o lume nesigură acum.

— Vă mulţumesc, doamnă Crofton. Nu veţi regreta.

Încă o dată, ochii lui Emmy au fost ademeniți de Singerul din colț.

— Aş putea să... adică, poate dacă nu vă supărați...

Dar nu putea să ducă gândul la capăt. Cu siguranță era prea devreme să ceară o favoare.

Doamna Crofton a urmărit privirile lui Emmy.

— Vrei să înveți cum să foloseşti maşina mea de cusut?

— Dacă nu cer prea mult.

— Te pot învăța câteva lucruri dacă vrei. Mă gândesc că vei prinde repede. Ba chiar ar fi mai bine pentru mine dacă ai şti să o foloseşti.

Ocazia de a învăța să coasă la maşină era mai mult decât sperase Emmy. A rămas cu gura căscată de uimire.

Iar apoi din gură i-au ieşit cuvintele pe care nu avusese nevoie să le spună. Păreau să izbucnească din izvorul de euforie care bolborosea înăuntrul ei şi nu le putea opri.

— Doamnă Crofton, pot să vă arăt ceva?

— Da. Ce este?

Emmy a întins mâna după cutia de la picioarele ei, a desfăcut încuietoarea şi i-a întins femeii schițele ei.

După ce a răsfoit prin câteva desene, doamna Crofton a ridicat capul, iar pe chipul ei se citea că este intrigată.

— De unde vin desenele acestea?

— Vin... vin de la mine.

Emmy nu era sigură dacă ochii larg deschişi ai doamnei Crofton trădau încântare sau uluială.

— Îmi spui că tu le-ai desenat? Nu le-ai copiat dintr-o revistă?

Emmy a încuviințat din cap.

Doamna Crofton a răsfoit încă o dată schițele. S-a oprit la una care era preferata lui Emmy, o rochie pe corp cu un corsaj împodobit cu volănaşe, cu talie joasă, din care cădea o fustă petrecută.

— Aceasta îmi aminteşte de o rochie pe care am avut-o în vitrină astă-primăvară.

— Cea pe care o aveaţi avea un decolteu adânc şi talie înaltă. Era frumoasă, dar nici o femeie cu picioare lungi nu ar arăta bine în ea.

Emmy a simţit că inima i-o ia la galop. Spusese prea mult.

Doamna Crofton a arcuit o sprânceană, dar ochii îi zâmbeau.

— Chiar aşa? Şi cum ai ajuns la această concluzie?

— Pentru că mă uit la felul în care femeile poartă rochiile. Întotdeauna am făcut aşa. Chiar şi atunci când făceam păpuşi din hârtie pentru sora mea. Toate rochiile încep în acelaşi fel. Un corsaj, mâneci, fustă şi talie. Dar nu toată lumea poate purta aceeaşi rochie. O rochie de mireasă este tot o rochie.

Emmy simţea că bate câmpii, dar doamna Crofton părea fascinată.

— Şi zici că nu ai atins niciodată o maşină de cusut?

— Pot să învăţ. Vreau să învăţ.

Doamna Crofton şi-a coborât privirile spre schiţele pe care le ţinea în mână.

— Nu este o bagatelă să coşi o rochie pentru care trebuie să creezi un tipar. Vei avea mult de lucrat, asta este limpede, dacă vrei să coşi una dintre aceste rochii. Asta ai de gând?

— Da. Adică, numai dacă dumneavoastră credeţi că sunt destul de bune.

— Îmi place aceasta. Şi aceasta.

Doamna Crofton a ridicat două schiţe, una cu o rochie înfoiată, până la jumătatea gambei, cu o talie stil imperial şi mâneci bufante, până sub cot; iar cealaltă, o creaţie lungă, care cădea în falduri, cu spatele gol şi mâneci din dantelă.

— Unde ai învățat să desenezi schițe, dacă îmi permiți să te întreb? Ai un profesor de desen la şcoală? Sau poate unul dintre părinți te-a învățat?

În gâtlejul lui Emmy a urcat un hohot de râs, pe care l-a împins înapoi.

— Nu. Nu am un profesor de desen.

— Dar părinții?

Şi-a dres glasul, ca să nu îi scape hohotul.

— Mama nu... Nu ştie să deseneze.

— Dar tata? El ştie?

— Nu aş avea cum să ştiu.

A urmat o tăcere stânjenitoare. Era o tensiune mută, pe care Emmy o ştia, căci o simțea de fiecare dată când i se punea o întrebare despre tatăl ei, iar ea nu avea nici un răspuns. Cum deja îi fusese destul de uşor să mintă în legătură cu vârsta ei, ce mai conta o nouă plăsmuire? Şi nu voia ca doamna Crofton să aibă vreun motiv să regrete că o angajase.

— Este mort.

— Ah. Îmi pare rău.

— Nici nu mi-l amintesc. S-a întâmplat cu multă vreme în urmă. Am învățat singură să desenez, doamnă Crofton. Am luat cărți de la bibliotecă şi am exersat pe orice bucată goală de hârtie care mi-a căzut în mâini. Iar apoi ne-am mutat aici şi am văzut rochiile din magazinul dumneavoastră şi mi-am dat seama că vreau să creez rochii de mireasă. Asta este ceea ce vreau să fac cu viața mea.

Doamna Crofton a rămas o clipă tăcută, apoi a continuat.

— Mă tem că nu te pot ajuta să faci tiparele de care vei avea nevoie. Este un domeniu diferit. Vei avea nevoie de un croitor care să te ajute.

Emmy i-a spus femeii că nu cunoaşte nici un croitor.

— Cunosc eu unul. Vărul meu, Graham. S-ar putea lăsa convins să te ia sub aripa lui. Face asta cu tinerii stilişti

dacă consideră că au potențial. Îl pot întreba, dacă eşti interesată.

Trecuse atât de mult timp de când altcineva în afară de Julia se arătase interesat de lucrurile care erau importante pentru Emmy, încât i-au dat lacrimile, usturătoare şi dulci. Nici nu îşi găsea cuvintele.

Doamna Crofton a zâmbit, parcă ştiind că Emmy nu este obişnuită cu favorurile.

— Uite ce este, Emmeline, eu ştiu cum este să ai în jur oameni care stau şi se holbează la tine, când ar putea foarte uşor să te ajute. Cine ştie câtă vreme vom mai fi în viață, încât să ne gândim la demersuri mai mari decât propriile noastre vieți lipsite de importanță? Nu îmi mulțumi încă. Te pot învăța să coşi la maşină. Şi voi lua legătura cu vărul meu, ca să văd dacă îl interesează să te primească ucenică. Dar, până la urmă, numai timpul va spune dacă viitorul îți rezervă să fii creatoare de rochii de mireasă.

— Nici nu ştiu cum să vă mulțumesc.

— Poți să ajuți şi tu pe cineva, când va veni vremea.

Emmy şi-a şters umezeala din ochi. Ştia că îşi va aminti acest moment toată viața, momentul în care cineva care abia o cunoscuse i-a îndeplinit cea mai mare dorință din copilărie, cea care o făcea să simtă că viața ei contează.

— Îmi pare rău pentru vitrina dumneavoastră, a zis Emmy cu o voce care îi părea şi ei tânără.

Subita schimbare a subiectului a părut să o surprindă pe doamna Crofton.

— Ah! Lasă, geamul se poate înlocui. Va fi înlocuit. Ar fi putut fi chiar mai rău. Întotdeauna poate fi mai rău.

Emmy i-a mulțumit din nou, iar doamna Crofton a condus-o la ieşire şi i-a deschis uşa. Cerul se făcuse un amestec de purpuriu şi de scrum, iar Emmy trebuia să se grăbească înapoi spre apartament, înainte ca soarele să apună complet. Generozitatea doamnei Crofton manifestată

de atâtea ori în timpul cât i-a luat amurgului să se lase o apăsa pe umeri ca un sac cu cărămizi.

— Nu am aproape şaisprezece ani, doamnă Crofton, a zis Emmy pe nerăsuflate, în timp ce doamna Crofton ridica ivărul. Abia am făcut cincisprezece în aprilie. Mai am unsprezece luni până fac şaisprezece. Iar pe tata nu îl cunosc. Nici nu ştiu dacă este viu sau mort.

Femeia nu a spus nimic. Timp de o clipă, Emmy a fost convinsă că onestitatea ei întârziată îi făcuse o defavoare. Apoi, doamna Crofton a deschis larg uşa.

— În cazul acesta, bine că nu îl angajez pe el. Ne vedem marți, Emmeline.

Emmy s-a întors acasă mai mult plutind, abia conştientă de linţoliul de cerneală al Londrei care o învăluia. A alergat pe ultimii metri prin întuneric.

Când a deschis uşa apartamentului, Emmy a văzut că Julia adormise la masa din bucătărie. Creioanele colorate zăceau împrăştiate în jur. A privit peste capul surorii sale mai mici, să vadă cu ce îşi ocupase timpul în ora cât lipsise ea.

În loc de flori, miresele lăsate de Emmy în grija Juliei ţineau în mâini umbrele enorme cu buline roşii.

5

După ce a tras bine draperiile de camuflaj în faţa ferestrelor şi a scuturat-o uşor pe Julia ca să o trezească, Emmy a prăjit pâine pentru amândouă şi i-a împărtăşit vestea cea bună. Julia părea fericită, dar nu îi era deloc limpede ce

aducea pentru ea noua slujbă a lui Emmy. Aceasta i-a văzut nesiguranța din privire. Emmy a ştiut dintotdeauna că diferența mare de vârstă dintre ele însemna că va pleca de acasă cu mult timp înaintea Juliei. Cel mai probabil, Juliei nu îi trecuse prin cap până în clipa în care stătea la masă, lingând marmelada scursă pe degete, că Emmy avea planuri care nu aveau nimic de-a face cu ea. Dar Julia înțelegea acum că ea şi Emmy aveau să se despartă, iar cele care i-o vor răpi pe Emmy erau miresele. Lui Emmy nu îi făcea deloc plăcere gândul de a o părăsi pe Julia când va veni timpul. Surorile au spălat şi au uscat vasele în tăcere.

După ce Julia s-a pregătit de culcare, Emmy i-a citit dintr-o carte cu basme care era preferata Juliei, iar fetele au aşteptat ca mama lor să se întoarcă de la muncă.

La ora zece, cum nu era nici urmă de Annie, Emmy a băgat-o pe Julia în pat. Fata ținea desenele pe care i le dăduse Emmy ca pe o carte cu poveşti.

— Îți plac umbrelele lor? a întrebat Julia, răspândind miresele peste pătura care îi acoperea poala.

— Îmi plac foarte mult.

— Umbrelele cu buline sunt preferatele mele. Vreau şi eu o umbrelă cu buline. Cu mâner negru, curbat, care seamănă cu batoanele din lemn dulce.

— Sună splendid.

Julia a arătat spre una dintre mirese. Îi desenase pe chipul gol trăsături caricaturale, un zâmbet cu toți dinții la vedere şi gene care se prelungeau dincolo de rădăcinile părului. Desenul acela era a doua încercare a lui Emmy de a schița o rochie de mireasă. Fusta semăna cu un abajur dantelat pe care călcase cineva. Ornamentele adăugate de Julia îl făcea să arate şi mai mult ca desenul unui amator.

— Dacă plouă în ziua nunții, va avea nevoie de o umbrelă, a zis Julia.

— Ce inteligentă eşti, să te gândeşti dinainte la asta!

— Şi eu unde o să mă duc cât timp tu lucrezi la magazin?

Acesta era un detaliu la care Emmy nu se oprise să se gândească, deşi îi trecuse prin cap de câteva ori de când se întorsese în apartament. A trebuit să îşi reamintească faptul că Julia era sora ei, nu fiica ei. Era o problemă pe care să o rezolve mama lor, nu ea. Emmy ştia bine că nu va fi nevoie de foarte multă convingere ca vecina lor, Thea, să aibă grijă de Julia cele câteva ore pe săptămână, când ea şi mama lor vor fi plecate. Thea, o singuratică tăcută, necăsătorită, care îşi petrecea zilele îngrijind-o pe mama ei senilă, adulându-şi pisica şi citind cărţi despre mare, o adora pe Julia. Emmy va sugera posibilitatea aceasta, dacă mama nu avea o idee mai bună.

— Mama va avea grijă ca ţie să îţi fie bine, Jewels. Pentru asta sunt mamele.

Julia s-a uitat la Emmy cu o întrebare nerostită în ochi. Emmy nu voia să afle întrebarea, aşa că nu a întrebat.

— De ce nu vii în pat? a întrebat Julia o clipă mai târziu.

— Vreau să o aştept pe mama şi să îi spun despre noua mea slujbă.

— Dar de ce ai nevoie de o slujbă, Emmy? Nu eşti mama. Doar mamele au nevoie de un loc de muncă.

Emmy a luat desenele din mâna Juliei şi le-a pus pe măsuţa dintre paturi.

— Doamna Crofton o să mă înveţe să cos la maşină, Jewels. Şi cunoaşte pe cineva care ar putea să ia desenele mele şi să le transforme în rochii adevărate. De asta. Acum, spune-ţi rugăciunea.

Emmy s-a ridicat de pe pat şi a închis lumina. Întunericul a înghiţit camera.

— Nu închide uşa de tot, a zis ea.

— Nu o închid. Vise plăcute!

Emmy s-a aşezat pe canapea cu o revistă şi a aşteptat-o pe mama lor, dar a adormit. Câteva ore mai târziu, în lumina

cenuşie a zorilor, a auzit cheia în broască şi s-a trezit, tresărind. Emmy s-a ridicat iute în capul oaselor, iar Annie, tresărind la rândul ei, aproape că s-a prăbuşit înapoi peste pragul uşii.

— Doamne fereşte, Emmy! a zis ea, regăsindu-şi echilibrul. M-ai speriat. Ce faci acolo, pe canapea?

Emmy simțea mirosul de tutun de pipă care venea dinspre ea, chiar şi de la trei metri.

— Unde ai fost? a zis Emmy, ştiind cât de ridicol era că ea punea întrebarea, în loc să fie invers, aşa cum le auzise pe alte mame.

Mama lor a închis uşa şi şi-a aranjat o buclă care îi scăpase de sub boneta albă de servitoare.

— S-a făcut târziu aseară şi era prea întuneric să vin pe jos acasă. Ar fi fost primejdios.

Mama lor a traversat camera cu paşi mari şi a intrat în bucătărie, unde a aprins lumina de deasupra uşii. A pus jos poşeta şi şi-a scos acele de păr din bonetă. Emmy s-a dus lângă ea. Pe lângă izul stătut de tutun, acum mirosea şi a colonie pentru bărbați.

Nu a lui Neville. Oriunde petrecuse noaptea, nu fusese cu tatăl lui Julie, pe care nu îl mai văzuseră de câteva luni. Nu îl plăcea pe Neville, dar cel puțin ştia cine este.

— Aşa că ai fost nevoită să petreci noaptea la doamna Billingsley? a zis Emmy, abia mascându-şi sarcasmul.

Annie şi-a aruncat boneta pe masă.

— Ți-am spus. Era prea întuneric ca să mai vin acasă.

Mama lor s-a apropiat de chiuvetă, a apucat ceainicul şi a început să îl umple cu apă. Aceasta era manevra ei obişnuită când nu voia să fie deranjată de cineva sau de ceva. Să întoarcă spatele la ceea ce o supăra şi să pregătească un ceai.

Emmy şi-a încrucişat brațele peste piept.

— Aşadar, doamna Billingsley s-a apucat de fumat? Şi a început să se dea cu parfum bărbătesc? Presupun că vă exasperează pe toate.

Mama lor a închis robinetul şi a rămas nemişcată, cu spatele la fiica ei şi cu mâna pe mânerul ceainicului. După câteva secunde, a trântit ceainicul pe aragaz. A pornit arzătorul şi apoi s-a întors spre Emmy.

— Hai să punem lucrurile la punct. Nu eu îți dau raportul ție. Nu eu mă aflu în grija ta. Tu eşti în grija mea.

— Prin urmare, nu negi? Nu ai dormit la doamna Billingsley azi-noapte?

Emmy a ridicat tonul vocii, dar nu îi păsa dacă o trezea pe Julia.

— Nu trebuie să îți explic nimic.

S-a întors pe călcâie spre dulap, de unde a scos cutia de ceai şi o ceaşcă. Emmy a văzut trupul zvelt sub uniforma de servitoare, sânii plini, forma frumoasă a picioarelor şi a pulpelor şi curba grațioasă a gâtului. Emmy a văzut cât de frumoasă era mama ei, dar şi cât de frântă. Avea treizeci şi unu de ani, nici un rid şi nici o pată pe piele şi nici un fir de păr alb. Emmy nu ştia ce visase mama ei că va face în această etapă a vieții ei, dar a înțeles cu o limpezime zdrobitoare că nu visase să devină servitoare în casa unei femei bogate. Emmy nu fusese niciodată atât de conştientă ca în această clipă că propria ei viață o împotmolise pe mama ei în această existență orbecăitoare, deşi nu era prima dată când cugeta la felul cum naşterea ei schimbase traiectoria existenței mamei sale. În zilele cu adevărat teribile, ca atunci când Neville plecase pentru totdeauna sau atunci când mama ei se întâlnea din întâmplare cu un cunoscut care ducea o viață normală, Annie rămânea cu privirile ațintite asupra lui Emmy, iar ea simțea povara acelor ani pierduți. Nana îi spusese lui Emmy când avea zece ani că nu era vina ei că se născuse. Era vina mamei ei

care, la şaisprezece ani, se lăsase sedusă de vorbe dulci. Numai atât ştia despre omul datorită căruia venise pe lume. Era un bărbat cu vorba dulce. Nana ştiuse mai multe, credea Emmy, chiar dacă se prefăcea că nu ştie nimic. Pe certificatul de naştere al lui Emmy, în dreptul numelui tatălui scria „necunoscut”.

— Cum să nu ştii cine este tatăl meu? o întrebase Emmy pe mama ei odată, când era destul de mare ca să ştie cum se nasc bebeluşii, dar prea naivă ca să priceapă că *necunoscut* putea însemna şi *nenumit*.

Mama ei îi spusese lui Emmy că trebuie să se considere un copil cu un sigur părinte. Numai cu mamă. Altcineva nu era. În anii din urmă, mama ei îi explicase că fusese la o petrecere şi băuse prea mult. Un bărbat pe care îl cunoştea vag i-a spus că este frumoasă într-o noapte în care se simțea urâtă. Nimic mai simplu. Emmy trebuia să înceteze să se mai gândească la bărbatul acela.

Dar cum putea Emmy să nu se gândească la bărbatul care îi era tată? El o transformase pe mama ei în persoana care era acum – mamă nemăritată şi servitoare care, după câte îşi dădea seama Emmy, va trăi toată viața de pe azi pe mâine.

„Să nu îți asumi niciodată vina pentru un lucru asupra căruia nu ai avut control”, spusese Nana, iar Emmy simțise în tonul ei că îşi dăduse sieşi acelaşi sfat de multe ori. Emmy şi-a amintit acum de îndemnul acesta în timp ce stătea şi o privea pe Annie care făcea un ceai. Iar apoi anii s-au contopit în mintea ei, iar ultimele cuvinte pe care i le spusese Nana i-au revenit în gând.

„Să exersezi cusăturile pe care ți le-am arătat, Emmeline. Vei avea ceva constructiv de făcut în timp ce mama ta este plecată să îşi câştige existența.”

Cuvintele acelea o stânjeniseră pe Emmy când le rostise Nana. La treisprezece ani, Emmy ştia ce insinua Nana. Dar

mama ei fusese atât de supărată, iar acuzația atât de groaznică, încât Emmy respinsese cu totul ideea. Nana şi Annie îşi spuseseră de multe ori lucruri îngrozitoare. Lucruri care nu erau adevărate.

Dar acum era ca şi cum se aprinsese o lumină puternică, iar draperiile de camuflaj căzuseră de pe vergelele de deasupra ferestrelor.

Mama ei o dăduse afară pe Nana pentru că o acuzase că s-ar fi culcat cu cineva ca să obțină un loc de muncă în casa unei femei bogate.

Emmy o urmărea acum pe Annie care turna apă într-o ceaşcă de ceai ciobită, marca Royal Doulton, aruncată la gunoi de doamna Billingsley. A amestecat zahărul cu o lingură care provenea tot din bucătăria doamnei Billingsley. Emmy a cântărit din ochi bucătăria mică, cu podele acoperite cu gresie drăguță, cu țevi de nădejde şi cu dulapuri din lemn de esență tare. Masa lor din sufragerie nu era una deosebită, dar nici nu era un morman şubred de vergele. Canapeaua, aflată numai la câțiva metri de Emmy, nu era mâncată de molii. Covoarele nu erau jerpelite. Ea şi Julia aveau pături călduroase iarna şi dormeau în paturi confortabile. Mama lor avea dormitorul ei. Aveau mereu mâncare în cămară, pantofi în picioare şi haine de purtat. Existența lor nu era extravagantă, dar nu le lipseau lucrurile de bază. Şi toate astea din salariul unei servitoare nemăritate.

O servitoare care obținuse slujba fără pic de experiență.

Cum de nu văzuse până acum? Cum de a fost atât de proastă, încât să îşi închipuie că o servitoare fără bărbat şi cu doi copii îşi permite acest apartament şi mobilierul său modest, dar cât se poate de adecvat?

Cineva aranjase ca mama ei să obțină slujba în casa doamnei Billingsley când plecase Neville. De aceea fusese atât de încrezătoare în ziua interviului. Ce fel de om ar face

asta pentru o femeie ca mama ei? Emmy a înțeles deodată de ce se temuse Nana atât de tare când o văzuse pe Annie întorcându-se cu uniforma pe braț. Cu siguranță, era răsplătită pentru altceva, nu fiindcă fierbea apa pentru ceai şi făcea cumpărăturile.

— Cum ai putut face aşa ceva? a şoptit Emmy privind la spatele ei.

Annie s-a întors spre ea, cu ceaşca ridicată la gură, cu ochii ațintiți asupra lui Emmy, sfidătoare.

— Cum am putut să fac ce?

— Cum ai putut face *asta*?

Mama ei a lăsat ceaşca în jos.

— Nu ştii nimic despre viață, Em, a zis ea calmă. Aşa că închide gura.

Era aproape ca şi cum i-ar fi recunoscut lui Emmy în față că cineva o plătea pentru sex. Emmy s-a uitat la ea cu repulsie.

— Este vorba despre majordomul doamnei Billingsley? Şoferul?

Mama a râs, dar râsul ei era lipsit de bucurie.

— Serios, Em, asta crezi tu?

— Spune-mi că greşesc.

Annie a ridicat ceaşca în semn de salut.

— Greşeşti.

A trecut pe lângă fiica ei, iar Emmy a urmat-o în sufragerie. Annie a dat într-o parte draperiile de camuflaj care acopereau geamurile de lângă uşa de la intrare, iar un soare palid s-a revărsat în încăpere. A luat o înghițitură prelungă din ceai.

— Atunci, explică-mi toate astea! a strigat Emmy. Explică-mi cum de îți permiți apartamentul acesta şi ceaşca din mâna ta şi hainele din şifonier! Explică-mi cum de ai obținut un post de servitoare la bucătărie, când până atunci nu

intraseşi niciodată într-o bucătărie! Explică-mi unde ai fost azi-noapte!

Annie s-a răsucit pe călcâie, iar ceaiul fierbinte a împroşcat-o pe mână, revărsându-se peste buza ceştii. Nici nu a clipit.

— Cum îndrăzneşti să îmi vorbeşti aşa, după tot ce am făcut pentru tine?

Tonul îi era egal şi controlat, dar ochii îi sclipeau de furie.

— După tot ceea ce *am sacrificat* pentru tine!

— Eu nu ți-am cerut niciodată să te depravezi pentru toate astea! a zis Emmy, întinzând brațul în jur, ca să includă mobilierul.

— Nu este treaba *ta* să mă certi pentru ce fac.

— Iar *tu* nu poți continua să mă învinuieşti pentru greşelile tale!

Emmy şi Annie au rămas față în față, privindu-se duşmănos timp de câteva secunde. Apoi, mama ei a trecut iute pe lângă Emmy şi a intrat în bucătărie. Emmy a mers după ea. Annie şi-a mai turnat ceai în ceaşcă, dar o clipă mai târziu a azvârlit-o în chiuvetă. Ceaşca de ceai s-a făcut fărâme, iar bucățelele de porțelan au zburat în sus ca stropii de apă din ocean.

— Nu poți continua să mă învinovățeşti pentru greşelile tale, a zis Emmy din nou.

Nu putea să mai spună altceva.

Mama ei şi-a aşezat palmele pe blatul dulapului şi a lăsat capul în jos. Gâfâia, dar nu se auzea alt sunet decât acela al aerului inspirat şi expirat din plămânii ei.

— Am plătit pentru tot ce ți-am oferit vreodată, Emmy, a zis ea calmă. Am plătit, şi am plătit, şi am plătit.

Acuzația a pătruns în inima lui Emmy ca o lamă de oțel.

— Nu este vina mea că ai rămas gravidă.

Lacrimile îi curgeau pe obraji.

— Numai pentru că nu este vina ta, nu înseamnă că nu faci parte din povestea asta. Lasă-mă singură, Em.

Emmy a pornit spre uşă, dar deodată s-a întors. Nu avea de gând să o mai lase pe mama ei să distrugă ceva în viaţa ei. Se săturase. Va pleca din apartament şi din viaţa ei de îndată ce va putea. Emmy va dovedi de ce este în stare în faţa doamnei Crofton şi a vărului ei. Va muta munţii ca să facă ceva cu viaţa ei. De îndată ce se va pune pe picioare şi îşi va găsi o locuinţă, se va întoarce după Julia. Mama ei va fi liberă să ducă ce fel de viaţă dorea sau despre care credea că îi fusese răpită. Amândouă vor avea ceea ce îşi doreau mai mult pe lume.

— Am obţinut un loc de muncă la magazinul de rochii de mireasă, a zis Emmy.

Mama s-a întors spre ea.

— Ce?

— Am spus că am un loc de muncă. La magazinul cu rochii de mireasă. Două după-amiezi pe săptămână şi în unele sâmbete.

— Magazinul cu rochii de mireasă.

— Da, magazinul cu rochii de mireasă. Proprietara o să mă înveţe să cos. S-a uitat la schiţele mele astăzi şi mi-a zis că am talent.

— Tu şi miresele tale, a zis mama în bătaie de joc, vorbind ca pentru sine, dar destul de tare ca Emmy să o audă.

— A zis că am talent. Îi plac rochiile mele.

— Bucăţi de hârtie, Emmy! Sunt numai bucăţi de hârtie. Aşteaptă tu să creşti, iar atunci o să vezi ce este viaţa adevărată. Poţi să desenezi câte rochii vrei şi să îţi imaginezi viaţa ca pe o nesfârşită paradă de zile perfecte de mâine. Dar a dori ceva nu este acelaşi lucru cu a-l transpune în realitate, şi toată dantela albă din lume nu o poate face. Alergi după raze de lună, Em. Într-o zi o să îţi aminteşti că

ți-am spus asta. O să îmi mulțumeşti atunci. Aşteaptă tu şi o să vezi.

— Am crescut deja. Şi nu sunt ca tine.

Cuvintele au părut otravă pe buzele lui Emmy, dezgustătoare chiar şi pentru ea. De data aceasta, Annie a tresărit, dar nu şi-a luat privirea din ochii ei.

— Toată lumea este ca mine, a zis ea.

Emmy s-a întors cu spatele.

— Nu ți-am dat voie să te angajezi, a strigat în urma ei, ca şi cum uitase.

— Nu ți-am cerut permisiunea.

— Ce să fac eu cu Julia cât timp tu eşti la muncă? a țipat ea, iar Emmy şi mama ei şi-au reluat rolurile.

— Nu eu sunt mama ei. Tu eşti, i-a răspuns Emmy pe acelaşi ton.

Emmy s-a îndreptat spre scările care urcau la dormitoare, ca să se pregătească pentru ziua care începuse. A întâlnit-o pe Julia la mijlocul drumului.

— De ce strigați tu şi mama?

Ochii Juliei erau pe jumătate închişi de somn. Nu auzise multe.

— Mama a spart o ceaşcă. Este supărată din cauza asta. Hai să o lăsăm singură o vreme.

Emmy şi-a condus sora, înapoi pe scări, până în camera lor şi a închis uşa.

Prima lună la Primrose Bridal a fost magică, în ciuda sirenelor antiaeriene care se porneau aproape în fiecare noapte şi a certurilor dintre Emmy şi mama ei.

Emmy se înmuiase şi îi sugerase lui Annie să o roage pe Thea să aibă grijă de Julia când Emmy trebuia să fie la muncă, un aranjament de care vecina lor, lipsită de copii, era în mod evident mulţumită. Pe Julia nu părea să o deranjeze prea mult, deşi bătrâna mamă a Theei credea că Julia era o colegă de clasă din satul velş în care copilărise, o stare de lucruri pe care Julia nu prea ştia cum să o ia.

Dar situaţia nu s-ar fi putut aranja mai bine. Thea era de nădejde, pentru că rareori părăsea apartamentul, o iubea pe Julia şi refuza să primească bani. Uşurinţa cu care s-au rezolvat lucrurile a îmblânzit iritarea mamei lor faţă de Emmy, care îşi luase o slujbă fără să o întrebe. Atitudinea ei faţă de norocul lui Emmy s-a dizolvat iute în ambivalenţa cu care Emmy era obişnuită.

După cearta din dimineaţa aceea de duminică, Emmy a crezut că începe să înţeleagă de ce Annie alegea indiferenţa când era vorba despre fiica sa cea mare. Cu siguranţă motivul era acela că Emmy îi amintea de ea însăşi. Emmy avea aproape aceeaşi vârstă la care mama ei rămăsese însărcinată; derularea vieţii lui Emmy o oglindea pe a ei înainte de a se trezi mamă la şaisprezece ani. Emmy voia să creadă că mama se implica atât de puţin în viaţa ei ca nu cumva să o molipsească de ghinionul ei, dar gândul că Annie făcea un gest atât de nobil în interesul lui Emmy o lăsa perplexă. Felul mamei ei de a iubi, dacă despre asta era vorba, era de neînţeles.

Când intra în magazinul cu rochii de mireasă, putea uita de cele ce se petreceau acasă. Cu doamna Crofton era uşor să lucreze, cu condiţia să ajungă la timp şi să se ţină de treabă. În timp ce Emmy cosea în camera din spate, o auzea servindu-le pe viitoarele mirese neliniştite şi îngrijorate,

ajutându-le să îşi aleagă o rochie gata croită – nimeni nu voia să aştepte să i se facă o rochie nouă – şi asigurându-le că puteau avea o nuntă frumoasă, cu sau fără război, chiar dacă tot ce aveau erau o rochie şi un mire.

Doamna Crofton era şi o profesoară răbdătoare, învățând-o să folosească Singerul, impresionanta maşinărie care părea a fi condusă de o voință proprie. Acul se mişca cu rapiditate şi era extrem de precis. În prima după-amiază de sâmbătă la magazin, după ce aglomerația de dimineață s-a potolit, iar cumpărătorii de după-amiază nu apăruseră încă, Emmy a tot băgat ață în ac de cincizeci de ori, ca să o poată face încrezătoare, chiar şi cu ochii închişi. Apoi a cusut zece linii drepte şi zece opturi, jumătate pe muselină şi jumătate pe o țesătură rigidă de crep. Când a terminat, doamna Crofton i-a spus că se descurcase mai bine decât ea însăşi când învățase să coasă şi că, dacă exersa, Emmy va putea stăpâni crepul, satinul, şifonul, taftaua şi toate celelalte materiale care pluteau ca aerul sau vălureau ca apa când croitoreasa încerca să le treacă pe sub acul zvelt, de grosimea mustăților unei pisici.

În prima sâmbătă din iunie, după ce i-a arătat lui Emmy cum să modifice un corsaj pentru a i se potrivi unei femei cu decolteu mult mai mic decât cel oferit de rochie, doamna Crofton i-a spus lui Emmy că primise veşti de la vărul ei, Graham Dabney.

— Socrul lui este grav bolnav, iar el a plecat la Edinburgh, împreună cu soția lui, să aibă grijă de acesta. Nu ştiu când se întoarce la Londra. În curând, crede el. Dar a zis că, dacă schițele tale sunt atât de bune pe cât i-am spus eu că sunt, i-ar plăcea să se întâlnească cu tine şi să discute despre posibilitatea de a-ți deveni mentor.

Emmy nu înțelegea ce însemna asta. Suna minunat, dar se temea că era departe de ceea ce îşi permitea.

— Asta înseamnă că... va trebui să plătesc? a întrebat.

— Graham a spus că, dacă ai talent, te poate învăța cum să îți faci tiparele, iar în schimb, tu poți lucra în studioul lui de aici, din Londra. Face costume pentru mai multe teatre din zona West End şi are mereu nevoie de lucrătoare care înțeleg ținutele formale. A mai făcut asta cu tineri creatori cărora le lipsesc instrucția şi experiența. Eşti dispusă să primeşti?

Suna incredibil.

— De o mie de ori, da, a zis Emmy.

— Nu i-am spus că nu ai încă şaisprezece ani. Ar fi mai bine să ții asta pentru tine deocamdată. Iar dacă se redeschid şcolile, va trebui să stabileşti cu el un program cu care să fie de acord dacă alegi să îți continui educația. Când are un spectacol în producție, poate fi destul de exigent. Şi, desigur, eu aştept să îți faci în continuare cele zece ore pe săptămână la mine. Mama ta se va supăra dacă vei fi plecată de acasă atât de mult timp?

— Eu decid cum îmi petrec timpul, a zis Emmy, iar apoi a adăugat în grabă: mama mă tratează ca pe un adult.

— Eşti foarte norocoasă în cazul ăsta, Emmeline. Mă îndoiesc că aranjamentul ar funcționa dacă nu ar face-o.

Poate că Emmeline chiar era norocoasă. Până în acel moment, nu remarcase avantajul stilului nepăsător al mamei ei de a-şi creşte copiii.

— Încă ceva, a zis doamna Crofton. Graham a cerut să vadă câteva dintre schițele tale. Aş vrea să i le trimit prin poştă pe cele două care mi-au plăcut cel mai mult.

Oricât de mult îşi dorea Emmy să obțină tot ceea ce îi promisese doamna Crofton, gândul de a înmâna cele mai bune desene ale ei unui om pe care nu îl întâlnise niciodată i-a provocat pe loc o reacție de îngrijorare. Ochii trebuie să îi fi trădat panica.

— Nu trebuie să îți faci griji că i le trimit lui, Emmeline, a zis doamna Crofton. Şi el este tot creator de modă. Ştie cum

să protejeze munca unui coleg. Dacă aş fi în locul tău, şi mie mi-ar fi puţin teamă, dar asta nu m-ar opri. Ai o ocazie nemaipomenită. Nu ar fi cerut să le vadă dacă nu l-ar fi făcut curios ceea ce i-am spus despre tine.

O fracţiune de secundă, Emmy a cântărit dacă să îi spună doamnei Crofton că oferta domnului Dabney nu o interesa dacă asta însemna să îi trimită două dintre schiţe înainte de a-l întâlni personal. Dar abia îşi imaginase că ar spune aceste cuvinte şi a înţeles că ajunsese deja la o răspântie în drumul ei în viaţă. Dacă alegea să ţină toate miresele în cutie şi să nu le încredinţeze nimănui, cel mai probabil nu vor părăsi în veci cutia. Mama ei spusese că a dori să ţi se întâmple ceva nu era acelaşi lucru cu a-l transpune în realitate. Emmy trebuia să facă mai mult decât să dorească să i se împlinească visurile.

— Bine, a zis ea. Le aduc marţi.

Era începutul serii când Emmy s-a întors în apartamentul lor. Aerul dinăuntru era închis şi fierbinte, deşi un ventilator metalic îşi răsucea gâtul dintr-o parte în alta pe pervazul de lângă uşa de la intrare. În afară de bâzâitul ventilatorului, în apartament domnea o linişte ciudată pentru o zi de sâmbătă, în apropierea amurgului. Emmy a intrat în bucătărie şi a găsit-o pe Annie încă în uniformă, stând la masa din bucătărie cu un pahar mare în mână. În mijlocul mesei, o sticlă de whisky, o batistă mototolită şi scrisorile venite în ziua aceea, formând laolaltă un triunghi de suferinţă nerostită. A ridicat privirile spre Emmy, iar ochii ei, înroşiţi de lacrimile vărsate înainte, sclipeau sub efectul paralizant al alcoolului. Agrafele i se desprinseseră din păr, iar o buclă lungă îi cădea peste umăr graţioasă. Becul de deasupra mesei arunca o lumină blândă şi compătimitoare asupra ei, a sticlei, a batistei şi a celor două plicuri deschise.

— Te aşteptam acasă mai devreme, a murmurat ea fără nici o urmă de supărare în glas.

Parcă era invidioasă că Emmy avea norocul să se afle altundeva decât în acest apartament.

— Am exersat la maşina de cusut. Ce s-a întâmplat? Unde este Julia?

Pe fruntea lui Emmy a apărut o dungă de sudoare. În bucătărie era zăpuşeală. S-a apropiat de fereastra de deasupra chiuvetei şi a deschis-o pentru a lăsa să pătrundă o adiere, dar nu a întâmpinat-o decât un aer fierbinte, stătut. S-a întors spre mama ei.

— De ce bei? Ce s-a întâmplat?

Annie a dat pe gât ultima duşcă de lichid auriu din pahar şi l-a lăsat uşor pe masă. Şi-a şters colţul gurii cu un deget.

— Neville a avut un accident de maşină. A murit.

Privirea lui Emmy a săgetat cele două scrisori deschise de pe masă.

— De unde ştii? Cine ţi-a spus? Unde este Julia?

Mama a privit în sus.

— *Mama* lui mi-a scris. Ai înţeles bine, mama lui. Se pare că nu este moartă. Şi nici taică-său. Ai avut dreptate în legătură cu el, nu-i aşa, înţeleaptă Emmeline? Ai încercat să îmi spui că este un escroc mincinos. Dar eu nu te-am ascultat.

A ridicat paharul, s-a holbat în golul dinăuntru şi l-a pus la loc pe masă.

— Nici măcar numele de familie nu era adevărat. Black era numele lui de scenă.

Emmy a făcut câţiva paşi, reducând distanţa dintre ele.

— Mamă, unde este Julia?

Annie a dat dintr-o mână a lehamite, iar cu cealaltă a apucat batista.

— Alături, la Thea. A fătat pisica. Nu ştie nimic.

A întins mâna după sticlă şi şi-a mai turnat neglijentă o gură de whisky în pahar.

— Şi nici nu o să afle.

— Ce vrei să spui?

— Exact ce am spus. Că nu o să afle.

Annie a dat pe gât băutura şi a făcut o grimasă. Şi-a şters gura cu batista.

— Nu ai voie să îi spui, Em. Nu am de gând să îi fac şi ei ce ți-am făcut ție.

— Mamă...

— Vorbesc serios, Emmy. Să nu îi spui! Las-o să creadă ce vrea despre el. Are tot dreptul să creadă ce vrea.

Mama ei a dus mâna după sticlă. Emmy s-a aplecat peste ea şi i-a luat-o dintre degetele întinse.

— Încetează, a zis Emmy.

— Julia are tot dreptul că creadă orice doreşte! a zis Annie, în timp ce lacrimi proaspete îi înecau ochii sticloşi. Să nu îi spui! Vorbesc foarte serios, Emmy!

Emmy a pus sticla pe frigider şi a profitat de clipele cât a rămas întoarsă cu spatele ca să îşi evalueze propria reacție la ştirea morții lui Neville. Nu simțea nimic. Neville, în mare parte a timpului un actor şomer, locuise când şi când cu ele în ultimii patru ani, de când Julia avea doi ani. Lui Emmy nu îi plăcea felul cum se purta cu mama lor şi nu îi plăcea felul cum o privea când corpul ei începuse să se transforme într-un corp de femeie. Dar Juliei îi plăcea cum imita un bătrân, un pictor francez sau un cowboy american. Îi plăceau poveştile lui fantastice şi cântecele bizare. Era genul de tată pe care orice copil crede că şi-l doreşte. Nu ridica niciodată vocea la Julia, nu o corecta, nu îi cerea să fie ascultătoare. După ce dispărea luni întregi, se întorcea cu o poveste fantezistă despre aventura pe care o avusese, aducând zorzoane ieftine pentru Julia şi justificări pentru urechile mamei. Înțelegea şi el că Emmy îl citea ca pe o carte

cu minciuni şi pretenţii goale, aşa că ei nu îi aducea nimic. Era frumos şi talentat. Dar era în acelaşi timp un oportunist şi un fluşturatic. Emmy sărbătorise ziua în care anunţase că se mută pentru totdeauna, deşi Julia şi mama plânseseră amândouă.

Nu mai primiseră veşti de la el de aproape un an. Julia credea că este undeva în India, pe un platou de filmare.

Pentru Emmy, moartea lui nu însemna nimic.

— Ai auzit ce am spus? a strigat Annie. Să nu îndrăzneşti să îi spui, Emmy.

Emmy s-a întors cu spatele la frigider.

— Într-o zi, Julia nu o să se mai mulţumească cu răspunsuri vagi despre tatăl ei.

— Nu a venit ziua aceea, a zis mama ei întinzându-i paharul.

Emmy a luat paharul şi l-a pus în chiuvetă, unde vasele de la micul dejun stăteau încă la înmuiat.

— Nu am spus niciodată că este un escroc mincinos.

— Tu ştiai că nu trebuie să am încredere în el. Erai numai un copil şi totuşi ai ştiut. Doamne, ce ironie!

Emmy a deschis un dulap şi a scos o conservă de carne de vită, o pâine de secară şi un borcan cu compot de piersici, pentru că mama nu părea a avea vreun gând în legătură cu cina.

— Ce-a fost a fost, mamă.

— De ce mi-a spus că părinţii lui au murit? Ce scop avea să mă facă să cred aşa ceva? Annie a mototolit batista şi a aruncat-o pe masă, lângă scrisori. De ce ar face asta?

— Mai contează acum?

Emmy a scos şase felii de pâine, a cules câţiva fulgi de mucegai de pe ele şi le-a aşezat pe o farfurie.

— Contează pentru mine! De ce să îmi spună că părinţii lui au murit?

Emmy îşi putea imagina câteva motive pentru care Neville o minţise pe mama ei în legătură cu părinţii săi, cel mai evident fiind faptul că, atunci când a vrut să se mute cu ele, mamei ei i-a fost mai uşor să îl accepte crezând că nu are unde să se ducă.

— Pentru că voia să îţi fie milă de el. Sau pentru că îi plăcea să mintă, să vadă dacă scapă nedescoperit. Era actor, mamă. Îşi câştiga traiul prefăcându-se că este altcineva.

Emmy a deschis frigiderul şi a scos borcanul de muştar.

— Domnişoara le ştie pe toate, a murmurat Annie.

— Tu m-ai întrebat. Eu nu am făcut decât să răspund. Te-a minţit pentru că îi servea scopurilor proprii.

— Mi-a spus că nu are destui bani ca să mă ia în căsătorie. Ţi-am spus vreodată asta? Ce proastă am fost! Tatăl lui este profesor universitar. Probabil are grămezi de bani. Ce proastă şi imbecilă am fost! S-ar zice că ar fi trebuit să ştiu de pe acum...

Dar vocea i-a pierit.

Emmy a deschis conserva, iar mirosul unsuros-dulceag al cărnii conservate a pus stăpânire pe micuţa bucătărie.

— Dacă nu vrei să îi spun Juliei acum, nu o voi face. Dar dacă mă întreabă de ce îi ia atât de mult să se întoarcă din India, sau de unde crede ea că este, nu am de gând să o mint.

Annie a inspirat profund.

— Nu vei fi nevoită să o faci. O să îi spun eu în felul meu, în ziua pe care o voi alege eu. Dacă te întreabă unde este, spune-i că nu ştii. Pentru că nu ştii.

Annie rămăsese cu ochii la scrisorile de pe masă. Lui Emmy i-a trecut prin minte că, dacă mama lui Neville ştia despre mama lor, probabil ştia şi că Neville avea o fiică.

— Cum a dat de tine mama lui? a întrebat Emmy. Ştie de Julia?

— Ştie, a zis mama încet, pe un ton calculat. Le-a spus părinților, în timp ce zăcea într-un spital din Dublin, că are o fiică la Londra. Acolo era. În Dublin. Trăia cu vreuna care avea jumătate din vârsta lui, sunt convinsă.

— Şi?

Annie a întors brusc capul.

— Şi ce?

Emmy a lăsat conserva pe masă.

— Vor să o vadă?

Annie a cules scrisoarea de deasupra şi a băgat-o în buzunar.

— Nu contează dacă vor.

— Ce vrea să însemne asta?

— Ce am spus. Nu contează dacă vor. Nu o vor vedea. Vreau ca mai întâi să dorească mult timp. Vreau să îşi *dorească* să o vadă pe Julia şi să nu poată să o vadă. Vreau să dorească atât de mult, încât să ajungă în pragul nebuniei.

Emmy a scos cu furculița o bucată apoasă de carne şi a trântit-o pe una dintre bucățile de pâine. Zeama s-a împroşcat pe bufet.

— Genială idee, mamă. Foarte corect față de Julia.

Annie s-a ridicat pe picioarele nesigure şi a smucit-o pe Emmy de braț, silind-o să se uite la ea. Din conserva aflată în mâna lui Emmy au mai țâşnit câțiva stropi de zeamă care au căzut pe podea.

— Ai dreptate. Chiar *este* o idee genială. Este ideea mea genială. Julia merită să aibă ceea ce este al ei de drept. La fel ca noi toți. La fel cum şi tu meriți, Emmeline, a zis mama ei şi i-a dat drumul la mână. Iar eu am de gând să mă asigur că va primi ceea ce merită.

Emmy a privit-o pe Annie îngenunchind şi folosindu-şi batista udă de lacrimi şi whisky pentru a şterge zeama de carne de pe podea.

— În mod evident, părinții lui știu unde locuiești, mamă. Chiar crezi că o să le poți interzice să o vadă pe Julia până ce primești tu ceea ce vrei de la ei?

Mama ei s-a ridicat în picioare cu o mișcare iute.

— Asta crezi tu? Că ceea ce contează este ceea ce vreau eu? Când a fost vorba despre ce vreau *eu*?

Emmy s-a întors la sendvișuri.

— Despre asta este vorba întotdeauna, a bombănit ea.

Annie a tras-o din nou de braț, de data asta mai încet. Atingerea ei calmă a surprins-o pe Emmy.

— Greșești, Em.

Mama ei a întins o mână spre chipul fiicei sale, iar Emmy a tresărit involuntar. Annie a ascuns o buclă de păr rătăcită după urechea lui Emmy.

— Într-o bună zi, o să ți-o dovedesc.

Pentru o clipă, nu a mai fost nici o diferență de vârstă între ele două, nici neînțelegeri. Erau două femei care încercau să își dăltuiască o viață fericită dintr-un bolovan imens de circumstanțe cu margini crestate.

Apoi, momentul a trecut. Mama a scos scrisoarea din buzunar, a ținut-o deasupra coșului de gunoi, iar apoi a remarcat că Emmy o privea. A îndesat-o în buzunar și s-a așezat la loc pe scaun.

— Este un stilist care vrea să mă învețe cum să fac tipare pentru rochiile mele de mireasă, a zis Emmy o clipă mai târziu. Este vărul doamnei Crofton. Vrea să vadă câteva dintre schițele mele. Ar putea să îmi devină mentor și, în schimb, să muncesc câteva ore în studioul lui. Face costume pentru teatrele din West End, mamă.

Annie și-a încrețit fruntea de consternare. Emmy vedea că mama ei pregătea în minte un răspuns pe care Emmy nu va vrea să îl audă.

— Am aproape șaisprezece ani. Sunt practic adult, a zis Emmy, deja retrasă în apărare.

— Aproape nu este destul, Emmy. Nu eşti încă adult. Nu în ochii legii.

— Dar ştiu că pot face faţă la mai multă muncă. Chiar şi când va începe şcoala, în septembrie. O să mă descurc. Oricum, nu mai am decât un an.

Emmy şi-a temperat vocea ascuţită şi subţire, pentru a dovedi că este adultul raţional care se pretindea a fi.

— Nu va fi o problemă, mamă.

— Nu va începe şcoala în septembrie.

— Ce vrei să spui? Sigur că începe, a zis Emmy.

Annie a ridicat celălalt plic care venise cu poşta în ziua aceea şi i l-a întins.

Emmy şi-a şters mâinile pe un prosop de bucătărie şi l-a luat.

Hârtia era ţeapănă şi mirosea a cerneală şi a veşti importante. La expeditor era adresa şcolii. De îndată ce degetele i-au atins hârtia, Emmy a simţit că scrisoarea va schimba tot ceea ce se petrecuse în ziua aceea. Ochii i s-au oprit la cuvintele „invazie”, „siguranţă”, „obligatoriu”.

— Tu şi Julia veţi fi trimise la ţară, Emmy, a zis Annie. De data asta, sunt serioşi. Veţi părăsi Londra săptămâna viitoare. Toţi copiii pleacă.

7

Prima dată când copiii din Londra fuseseră evacuaţi, cu aproape un an în urmă, Annie refuzase să le trimită pe fete departe de ea. Argumentul ei de atunci fusese că nu este război, cel puţin nu pe pământ englezesc, şi nu avea de

gând să îşi urce fiicele într-un tren spre Dumnezeu-ştie-unde. Emmy îşi amintea că asta le spusese profesorilor de la şcoală, vecinei lor Thea şi oricui întreba cum de Julia şi Emmy se aflau încă la Londra. Emmy îşi amintea că mai văzuse ceva în ochii mamei ei, în afară de sfidare. Annie simţea că nu era în interesul ei să le trimită la ţară, dar pentru motive pe care Emmy nu le înţelegea. Părea să se ascundă şi altceva în spatele refuzului mamei lor decât simpla încăpăţânare de a se lăsa despărţită de fiicele sale.

Nu exista un precedent, Londra nu fusese niciodată golită de copii; nici un război din trecut nu impusese o asemenea decizie. Ultima dată când avusese loc un exod în căutare de case mai sigure fusese în timpul epidemiilor de ciumă, iar atunci numai bogaţii părăsiseră Londra. Duşmanul, de data asta, nu era o boală, ci legiunile de avioane militare încărcate cu bombe. Teama că Germania putea lovi Anglia pe calea aerului şi că o putea supune fără a călca măcar pe teritoriul ei era una uluitoare. Dar Annie refuzase ideea că singura cale de a le pune la adăpost pe Julia şi Emmy era să le încredinţeze unor străini.

— Tu şi Julia nu plecaţi nicăieri, spusese ea când sosise scrisoarea, în august 1939, care o îndemna să îşi pregătească fetele pentru evacuare.

Când ceilalţi copii din cartier au plecat spre şcoală târându-şi picioarele şi ducând în mâini valize şi măşti de gaze, cu mamele înlăcrimate în spatele lor, Emmy şi Julia stătuseră acasă şi jucaseră dame. Unele mame, care o priviseră de sus pe mama lor în ziua dinainte, se pare că săriseră peste cordonul pus de poliţişti la gară şi îşi înşfăcaseră copiii înapoi înainte de a se îmbarca. Cele care rămăseseră pe loc curajoase, făcându-le semne de rămas-bun, au primit cărţi poştale de la oficialităţi, o săptămână mai târziu, prin care erau informate unde şi cu cine locuiau copiii lor. Emmy a aflat, după ce multe dintre colegele ei de

clasă au început să se întoarcă în oraş, că părinţii la care urmau să fie plasaţi copiii veneau la biserici şi la centrele comunitare desemnate din sate ca să se uite la trenurile încărcate cu copii de la Londra, iar apoi îi alegeau pe cei pe care îi voiau precum nişte cumpărători la o licitaţie. Una dintre colegele în vârstă de şase ani ale Juliei fusese despărţită de fratele ei mai mare, deoarece, se spune, el putea munci la câmp, pe când ea, nu. După şase luni, fetiţa aceea avea încă coşmaruri. Într-un final, totul fusese în zadar. Profeţii dezastrului, care prevăzuseră că Luftwaffe va culca Londra la pământ, greşiseră.

Emmy şi Julia nu au fost singurii copii ai căror părinţi nu puteau sau nu voiau să se plece în faţa ideii că evacuarea era singurul plan de acţiune care avea sens. Mai jos pe aceeaşi stradă cu ei se afla un cuplu de părinţi care şi-a ţinut copiii acasă, iar pe strada următoare mai era unul. Surorile şi aceşti alţi copii s-au adunat într-una dintre case pentru a face lecţii improvizate, căci şcolile se închiseseră după plecarea celor mici. Dar într-o lună şcolile s-au redeschis toate, pentru că mai toţi copiii fuseseră aduşi înapoi acasă. La momenul acela, toată lumea ajunsese la concluzia că Marea Britanie va câştiga războiul pe câmpiile din Franţa şi în aer, deasupra Canalului.

Dar când Dunkirk a căzut, câteva luni mai târziu, sirenele raidurilor aeriene au început să jelească ceva mai des, iar profeţii dezastrului au început să fluture spectrul unei a doua evacuări a copiilor din Londra. Emmy nu le-a dat atenţie. Mama lor le ţinuse acasă în timpul primeia; la fel va face şi a doua oară.

Emmy fusese fericită să rămână pe loc în timpul primei evacuări.

Iar acum insista să rămână acasă şi în timpul celei de-a doua.

Însă, de data aceasta, Annie nici nu voia să audă.

Timp de o jumătate de oră a încercat Emmy să o înduplece.

Emmy era prea mare să fie evacuată.

Nu exista nici un pericol real.

De unde ştia mama lor că, neaflându-se la Londra, vor fi în siguranță?

Şi adevăratul motiv, desigur, era acela că Emmy avea un loc de muncă. Şi un creator de rochii interesat de schițele ei.

Emmy refuza să plece.

Mama lor avea un răspuns pentru fiecare scuză pe care i-o servea Emmy. Scrisoarea din mâna ei spunea că toți copiii sub şaisprezece ani urmau să fie evacuați. Pericolul era real. Singurul loc sigur era la țară.

Cât despre micul loc de muncă al lui Emmy, după cum îi spunea Annie, îşi închipuia Emmy că va mai fi nevoie de ajustări la rochii de mireasă acum, când războiul se contura deasupra capetelor lor?

În plus, Julia nu putea pleca singură. Mai ales după ce văzuseră ce li se întâmplase colegilor de clasă data trecută.

— Trebuie să pleci cu ea, a zis mama ei. Discuția s-a înche-iat. Pleci.

— Te rog, nu mă obliga, mamă!

— Nu eu decid.

— Ba da, tu. Poți face ceea ce ai făcut data trecută. Refuză să te supui.

Ochii mamei ei se poleiseră cu emoție.

— Nu pot. De data asta este diferit. Trebuie să te duci, Emmy. Este cel mai bine aşa.

Emmy voia să o apuce pe mama ei de umeri şi să o scuture. Să o scuture până ce îi spunea totul.

— Este cel mai bine pentru tine, vrei să spui, a zis Emmy în schimb. Acum poți petrece noaptea cu oricine vrei, oricând vrei, de câte ori vrei.

Emmy a aşteptat palma peste faţă. O dorea. Voia să simtă usturimea reproşurilor mamei ei. Voia ca semnul care îi va rămâne pe faţă să se ridice la suprafaţa pielii şi să înflorească purpuriu în faţa ochilor mamei.

Annie a ridicat palma un pic, iar Emmy s-a pregătit pentru impact.

Dar plesnitura nu a venit. Annie a coborât braţul, iar o secundă mai târziu, îi atârna moale pe lângă corp.

— Tu şi Julia veţi pleca miercuri, a zis ea. Nu îi spune despre Neville. Nu trebuie să afle chiar acum, fiindcă oricum îi va fi destul de greu. Trebuie să pleci împreună cu ea, Em. Urăşte-mă dacă vrei, dar ştii că nu o pot trimite singură. Ştii că nu pot.

Apoi, Annie s-a întors şi a ieşit din bucătărie.

Emmy simţea că fusese plesnită peste faţă, totuşi.

*

Lui Emmy îi era groază de momentul când îi va spune doamnei Crofton că era forţată să plece din Londra. Timp de două zile după ce Annie a primit înştiinţarea, şi-a imaginat cum ajunge la muncă marţi şi îi spune doamnei Crofton că va fi evacuată. Şi-a imaginat cum îi va răspunde doamna Crofton că nu îi va putea păstra slujba până ce se va putea întoarce. Emmy a repetat în minte cum o ascultă pe doamna Crofton, care îi spune că nu are cum să îi ascundă vărului său vârsta ei adevărată şi că Emmy nu poate decât să spere că îl va cuceri când va fi mai mare, presupunând că va mai fi interesat atunci. Emmy şi-o imagina pe doamna Crofton bombănind că nu ar fi trebuit să o angajeze de la bun început. Nu voia să audă cuvintele acestea în capul ei, dar ele s-au repetat şi s-au tot repetat, până când a început să i se pară că deja îi spusese totul doamnei Crofton, iar visul ei era mort. Toată povestea i se părea de o nedreptate ridicolă. Emmy nu o putea învinui numai pe Annie pentru

întorsătura evenimentelor, dar simțea nevoia să învinuiască pe cineva pentru război, iar Emmy era furioasă pe mama ei pentru că insista să plece de dragul Juliei, de parcă siguranța lui Emmy nici nu intra în calculele ei.

Mama lor s-a întors acasă într-o seară de luni după o şedință la şcoală cu o listă de lucruri pe care fetele trebuiau să le aibă şi altele pe care să nu le aibă la ele. Julia, entuziasmată de călătoria cu trenul la țară, ca o moştenitoare răsfățată, avea o mie de întrebări. O încânta ideea de a petrece toamna într-o casă de țară şi de a călări un cal, ca şi cum în toate gospodăriile de la țară se găseşte un cal, de a creşte dovleci şi de a arunca pietre pe suprafața unui iaz, de a număra stelele de pe cer. Emmy nu avea decât o singură întrebare. Cât va dura evacuarea? Anul trecut, copiii începuseră să se întoarcă în decurs de o lună. Nu putea decât să spere că şi acum va fi la fel. Trebuia să se întoarcă la Londra. Ocazia aceasta care i se oferise ei şi desenelor ei nu o va aştepta.

Dorințele nu se îndeplinesc de la sine.

Marți după-amiază, înainte de a pleca la muncă, Emmy a dus-o pe Julia alături, la Thea, ca de obicei. Vecina lor aduna provizii într-o cutie pentru adăpostul de tip Anderson, o colibă din oțel ondulat, acoperită cu pământ şi pe jumătate îngropată în grădina din spatele casei.

Apartamentul familiei Downtree era lipit de cel al Theei şi de alte şase, astfel încât casele lor de două etaje, construite din cărămidă, păreau o singură clădire lungă cu aceeaşi uşă de intrare repetată de şapte ori. Fiecare dintre apartamentele înguste avea un crâmpei de peluză în față şi o mică grădină în spate. Grădinile erau separate de ziduri despărțitoare din cărămidă. Vecinii aveau mici răzoare de flori şi vrejuri de tomate şi ghivece cu panseluțe în grădinile lor minuscule. Familia Downtree avea o dală de piatră, garduri vii năpădite de buruieni şi pământ. Thea ridicase un

adăpost antiaerian în grădina ei minusculă când i se spusese că pisica ei nu era bine-venită în adăpostul public pe care îl foloseau toți vecinii, în pivnița prăvăliei cizmarului de la capătul străzii. Adăpostul ei acoperea aproape tot spațiul grădinii, din perete în perete. Arăta ca un coteț făcut de cineva care habar nu avea cum să îl construiască, aşa că hotărâse să îngroape dovada că încercase. Annie zicea că este oribil; Julia era de-a dreptul îngrozită de el.

— Ah, Doamne, mai ai nevoie de mine să am grijă de Julia astăzi?

Ochii Theei luceau de frământare. Vestea celei de-a doua evacuări îi făcea pe toți să se pregătească pentru ce era mai rău, indiferent ce însemna asta.

— Trebuie să mă duc la muncă şi astăzi. Este ultima zi – cel puțin pentru o vreme, a zis Emmy. Sper să ne întoarcem în curând.

Thea a rămas cu privirile ațintite spre Emmy, de parcă ar fi vorbit într-o limbă străină, una pe care Thea nu o cunoştea.

— În curând?

— Da, sper ca evacuarea aceasta să fie la fel precum cea dinainte.

Thea ținea în brațe un coş de răchită plin cu biscuiți, cutii de sardine şi sticle cu sifon, dar le-a lăsat jos şi i-a zis Juliei, care stătea lângă ea, că pisica îşi mutase pisoii într-un sertar al biroului şi că ar trebui să se ducă să vadă cât sunt de drăguți. De îndată ce Julia s-a repezit în sus pe scări, Thea s-a întors spre Emmy.

— Mama ta nu ți-a spus cum stau lucrurile, Emmeline?

Tonul vocii ei a făcut-o pe Emmy să se simtă deodată mică şi lipsită de informații, să se simtă copilul despre care toată lumea insista că este încă.

— Ce vrei să spui?

— Franța este ocupată şi...

— Ştiu asta, a întrerupt-o Emmy.

Doar citea ziarele şi asculta ştirile la radio.

— Da, dar asta înseamnă că acum germanii pot ajunge la *noi*. Avioanele lor pot să traverseze Canalul, dinspre Franța. Nu mai este ca data trecută. Se spune că plănuiesc să bombardeze Londra.

— Aşa se spunea şi anul trecut.

— Da, dar anul trecut germanii nu puseseră stăpânire pe Franța.

Venise rândul ei să se holbeze, ca şi cum nu înțelegea limba în care vorbea Thea.

— Suntem pe o insulă, a zis Emmy. Naziştii nu pot intra aici cu tancurile, aşa cum au făcut peste tot.

— Dar tocmai acesta este motivul pentru care nimeni nu poate spune cât timp va dura. Nu mi-ar plăcea să pleci crezând că te vei întoarce peste o lună. Ziarele spun...

Emmy nu mai voia să audă nimic. Era sătulă ca toți şi toate să decidă ce se va întâmpla cu lucrurile care contau pentru ea. A întrerupt-o pe Thea în mijlocul propoziției.

— Trebuie să plec, Thea, altfel voi întârzia. Îmi pare rău. Mă întorc după Julia înainte de şase şi jumătate.

Emmy ştia că fusese cumplit de nepoliticoasă, dar simțea că trebuie să se îndepărteze de Thea, de cutia ei cu provizii pentru adăpostul antiaerian şi de teama din ochii ei. S-a întors în apartament după cele două schițe promise doamnei Crofton şi le-a ținut o clipă lipite de piept. Ele îi vor păstra locul dacă nu în magazinul doamnei Crofton, atunci în planurile de viitor ale domnului Dabney. Trebuiau să o facă.

S-a îndreptat spre magazinul cu rochii de mireasă, trecând pe lângă zidurile formate din saci cu nisip la colțuri de stradă, pe lângă care ea şi toți ceilalți treceau deja de un an şi nici nu le mai observau. Toți oamenii întâlniți pe trotuar păreau absorbiți de gânduri nerostite, grăbindu-se înainte

fără a schimba nici un cuvânt, nici măcar un salut din cap sau un zâmbet firav. Parcă iminenta plecare a unui milion şi jumătate de copii însemna că Londra era pregătită să îşi piardă inocenţa, iar nimeni nu ştia ce să facă în ajunul acestei pierderi.

Emmy a ajuns la Primrose Bridal şi a deschis uşa. Magazinul era gol, cu excepţia unei femei care cumpăra un voal.

Şi numai un voal.

Emmy a dedus din conversaţia în care erau prinse femeia şi doamna Crofton că urma să se căsătorească vineri dimineaţă la St. Michaels-in-the-Fields, purtând voal şi o rochie din bumbac alb, cu buline, pe care o mai îmbrăcase la un recital de pian, în aprilie. Viitorul ei soţ primise ordin de îmbarcare împreună cu plutonul său pentru sâmbătă după-amiază.

În timp ce doamna Crofton finaliza tranzacţia, Emmy a intrat în camera din spate să vadă ce avea de cusut în după-amiaza aceea, dar masa cea lungă era goală. După câteva clipe, doamna Crofton a venit în urma ei. Părea trasă la faţă, de parcă nu dormise bine sau parcă mâncase la prânz ceva ce nu îi căzuse bine.

— S-a întâmplat ceva, doamnă Crofton? a întrebat Emmy.

Ea a schiţat un zâmbet şters.

— Pune-mi întrebarea asta când se va termina războiul, Emmeline, şi atunci s-ar putea să am un răspuns pentru tine, a spus doamna Crofton coborându-şi ochii spre mâinile lui Emmy. Le-ai adus.

— Desigur.

Emmy i-a întins schiţele.

A ezitat o secundă înainte de a le lua.

— Ai să îmi spui ceva?

Cuvintele au luat-o prin surprindere pe Emmy, dar o clipă mai târziu s-a bucurat că suspectase că Emmy urma să fie trimisă de acasă.

— Mama mă obligă să plec. Spune că este obligatoriu şi că nu poate face nimic în această privinţă. Îmi pare foarte rău, doamnă Crofton. Habar nu am avut când am solicitat slujba că se va întâmpla aşa.

Femeia a dat din cap o dată şi şi-a aruncat privirile spre desenele din mâna lui Emmy.

— Am crezut că mă pot preface că nu am motiv de îngrijorare, câtă vreme îmi văd de afacerea mea şi vând rochii de mireasă unor tinere femei fericite.

Emmy nu repetase în minte un răspuns din partea doamnei Crofton care să nu aibă nimic de-a face cu ea şi nu avea cuvinte gata pregătite.

— Mai vrei să le trimit vărului meu?

Vocea doamnei Crofton era goală de emoţie şi de forţă, de parcă nu mai conta că o întâlnise pe Emmy şi îi plăcuseră schiţele ei şi voia să o ajute să îşi croiască un viitor ca stilistă de rochii de mireasă.

— Sigur că da. Mă voi întoarce cât de repede pot. Evacuarea nu schimbă nimic.

Doamna Crofton a ridicat privirile spre Emmy.

— Doar că nu vei mai fi la Londra.

— Dar mă voi întoarce cât de repede pot. Vreau foarte mult să trimiteţi schiţele acestea domnului Dabney şi vreau să ştiu când se va întoarce în oraş.

Femeia a râs, un hohot scurt, satisfăcut, învelit în amărăciune.

— Ah, siguranţa celor tineri! Dacă ar fi după tine, până la Crăciun am bea cu toţii şampania victoriei. Vecina mea are un fiu în Marina Britanică şi mi-a spus că nici el nu poate spune cât va dura. De la furnizorii mei din Paris nu mai primesc rochii. Va fi greu să vând rochii de mireasă câtă

vreme nu am nici una de vânzare. Iar dacă toți stiliștii londonezi își iau picioarele la spinare, eu ce mă fac?

— Ați putea să le vindeți pe ale mele.

De data aceasta, hohotul de râs a fost plin și puternic.

— Croite din ce material, cearșafuri de spital poate? Și cine va cheltui bani pe o rochie de nuntă dacă mâncarea se va împuțina, așa cum se zice? Sau dacă vor cădea bombe noapte de noapte? La școală nu vă învață despre situația mondială?

— Școala este închisă. Iar războiul produce mirese la fel de ușor cum produce văduve. Chiar dumneavoastră mi-ați spus asta.

— Dar nu la fel de multe. Nu am avut nici un client nici ieri, nici astăzi, cu excepția tinerei care a cumpărat voalul acela.

— Dați-i vărului dumneavoastră schițele, vă rog, doamnă Crofton. Vă promit că mă voi întoarce de îndată ce voi putea. Cu sau fără război.

Doamna Crofton a răsuflat din rărunchi.

— În regulă.

— Și o să îmi spuneți când se întoarce la Londra?

Doamna Crofton a dat din cap în semn că da.

— Să îmi trimiți adresa unde locuiești.

Au stat câteva clipe față în față, uitându-se una la alta.

— Nu am ce să îți dau să lucrezi azi, Emmeline, a zis într-un final doamna Crofton.

— Mă puteți învăța cum să căptușesc un corsaj.

A ridicat colțurile gurii într-un zâmbet abia schițat.

— Aproape că te invidiez. Pleci de aici. Scapi de toate astea. Nici nu știi ce noroc ai.

— Să facem schimb de locuri.

Doamna Crofton a râs ușor.

— Aș face la fel ca mama ta dacă ai fi fata mea, Emmeline. Și eu te-aș trimite la adăpost. Știi, și eu am avut o fiică.

Emmy nu ştia.

Doamna Crofton privea la peretele din spatele lui Emmy de parcă ar fi fost o fereastră către trecut.

— A murit de friguri când avea şase ani.

— Îmi pare atât de rău, doamnă Crofton.

Femeia a rămas acolo, la graniţa dintre trecut şi prezent, apoi s-a întors spre perete şi a băgat în priză ceainicul electric care aştepta pe o măsuţă de lângă uşa toaletei.

Emmy a aşteptat să mai afle ceva despre fetiţa care îi murise, dar doamna Crofton nu a spus decât că îi părea foarte rău, însă rămăsese fără zahăr, iar la băcănie nu se mai găsea.

8

În ziua în care Emmy şi Julia au părăsit Londra, soarele de iunie se revărsa vesel de pe cer, pătrunzându-i pe toţi cu o căldură extravagantă şi inutilă. O ceaţă mohorâtă ar fi fost mai nimerită, credea Emmy, sau o ploaie torenţială. Nu voia ca cerurile să îşi arate sprijinul pentru acest plan, în timp ce ea şi sora ei înaintau târându-şi picioarele spre şcoala Juliei, cu valizele în mână, şi nici în timp ce aşteptau într-o mare însorită de mame emoţionate, de ţânci cu ochii mari şi de oficialităţi în uniformă care se prefăceau că ceea ce se întâmpla era perfect normal. De la şcoală, surorile urmau să îşi continue călătoria cu autobuzul, apoi cu trenul, iar în cele din urmă cu vreun automobil, camion sau căruţă de ţigani – cine putea şti? – către locul necunoscut căruia trebuiau să îi spună de-acum acasă.

Singura consolare a lui Emmy era că descoperise cheia pentru uşa din spate de la Primrose Bridal în timp ce îşi pregătea ghiozdanul. Era ca un semn că trebuia să se întoarcă la Londra, să i-o returneze doamnei Crofton. A strecurat cheia în buzunarul fustei, lăsându-şi degetele să alunece peste forma ei înainte de a scoate mâna.

Au ajuns la şcoală cu cincisprezece minute după ora la care i se spusese mamei lor să le aducă, dar întârzierea nu părea să conteze. Cozile de părinți care aşteptau să îşi înscrie copiii erau lungi şi răsucite, iar sentimentul care îi stăpânea, în ciuda soarelui vesel, era unul de disperare tăcută. Pălăvrăgeala însufleţită a adolescenților abia întrecea vocile agitate ale părinților, care doreau mai multe informații decât era pregătită să le ofere vreuna dintre persoanele responsabile. Oficialii la bunăvoința cărora apelau stăteau aşezați în spatele unor mese lungi şi abia dacă ridicau privirile din hârtiile lor, atât de concentrați erau să nu piardă copilul cuiva în hățişul acestei a doua scheme de evacuare. Cei mai mici dintre copii se agățau de mâinile mamelor lor. Unii dintre ei ştiau din prima evacuare ce suferință avea să se abată peste capetele lor şi îşi îngropau fețele în fustele mamelor. Cei mai mari dintre cei evacuați – adolescenți asemenea lui Emmy – priveau în jur nevenindu-le să creadă şi păreau că ar vrea să dispară într-o altă dimensiune cât timp adulții se jucau de-a războiul. Emmy nu a văzut pe nimeni cunoscut, probabil pentru că se aflau la şcoala Juliei, şi nu la a ei.

Annie s-a întors, după ce a aşteptat la una dintre cozile acelea şerpuitoare, cu două ecusoane din carton, legate cu şnur, pentru Emmy şi Julia şi cu etichete pentru bagajele pe care erau scrise numele lor, vârsta, numele mamei şi adresa din Londra. Ecusonul Juliei şi-a găsit prompt locul la gâtul ei.

— Nu am de gând să port asta, a zis Emmy întinzându-i mamei ecusonul.

— Trebuie, a spus mama, ignorând mâna întinsă a fiicei ei şi aplecându-se să lege etichetele pentru bagaje de valizele de la picioarele lor.

Emmy a înnodat ecusonul cu numele ei de mânerul cutiei pentru masca de gaze pe care toți copii erau obligați să o aibă la ei. Annie s-a ridicat, a văzut că Emmy nu avea şnurul la gât şi a pufnit enervată.

— Emmy, te rog. Fă ce ți s-a cerut.

— Nu am cinci ani, mamă.

— Atunci, nu te purta ca şi cum ai avea cinci ani.

Annie a smuls ecusonul de pe mânerul cutiei cu masca de gaze a lui Emmy şi i l-a trecut peste cap.

— Ce scrie aici?

Julia privea cu atenție la ecuson şi încerca să citească cuvintele scrise cu litere mici sub numele ei şi al mamei lor.

— Moreton-in-Marsh, a zis mama, îndreptând bareta Juliei. Într-acolo merge trenul.

— Ce este acela un *smârc*[5]? a întrebat Julia, încreținд fruntea.

— Este o mlaştină vâscoasă, a zis Emmy cu glas scăzut.

— Moreton-in-Marsh este un orăşel frumos din Gloucestershire, i-a zis mama Juliei, după o căutătură urâtă aruncată în direcția lui Emmy. Este un loc încântător, aşa mi-a zis cel care v-a înregistrat numele. În Cotswolds. Sunt şi alți copii de la şcoala ta care merg în acelaşi loc, aşa că vei avea mulți cunoscuți în apropiere.

— Dar de la şcoala mea? Este cineva de la şcoala mea? a întrebat Emmy cu un glas încărcat de cinism.

Mama s-a întors spre ea.

---

[5] *Marsh* – smârc, în limba engleză.

— Sunt destule persoane de vârsta ta care sunt evacuate, Emmy. Destule. Uită-te în jur. Nu mai pune piedici.

Emmy nu punea piedici. Ceilalți erau cei care îi puneau ei piedici. Acesta nu era războiul ei. Nimic din ceea ce se întâmpla nu era din vina ei şi nu avea nimic de-a face cu ea.

Un oficial în uniformă vorbind la un megafon i-a strigat pe cei care mergeau spre vest, în direcția Gloucestershire şi Oxfordshire. Venise timpul să se îmbarce în autobuzul care să îi ducă la gară.

Emmy a ridicat valiza, iar Annie a apucat-o de braț.

— Să nu îi laşi să vă despartă, a zis ea încet, dar pe un ton imperativ. Dacă încearcă cineva, nu te lăsa. Îmi promiți?

Deodată, valiza lui Emmy, masca de gaze şi cutia cu mirese din brațele ei păreau lipsite de greutate, în comparație cu povara faptului de a fi obligată să renunțe la tot norocul care dăduse peste ea în ultimul timp. Simțea că visele îi scapă din mâini şi zboară în spirală în sus, dincolo de baloanele de baraj care planau pe cer ca nişte enormi peşti morți şi puhavi. Emmy renunța la atâtea, iar inima îi era grea.

Când nu a primit nici un răspuns, Annie a strâns-o de braț.

— Promite-mi, Emmy.

— Este fiica *ta*, a şoptit Emmy, iar lacrimile i-au țâşnit în ochi.

O iubea pe Julia, dar nu ar fi fost de acord să părăsească Londra dacă nu trebuia să se gândească la Julia. Annie ar fi trebuit evacuată împreună cu Julia, nu ea.

— Iar tu eşti sora ei.

Omul a chemat din nou copiii la autobuz.

Micul ecuson de la gâtul lui Emmy a fluturat între ea şi Annie, ridicându-i-se de pe piept timp de o secundă, purtat de adierea de vânt.

Emmy a privit fix în ochii căprui-roşcați ai mamei.

— Tu distrugi totul.

Cuvintele i-au zburat de pe buze uşoare ca un cântec, dar în clipa în care le-a rostit a vrut să le ia înapoi şi să le îndese în locul întunecat unde se ascundeau încă de când mama primise ordinul de evacuare.

Annie a arcuit o sprânceană, numai una şi numai puțin.

— Nu am cerut să se întâmple toate astea, a zis dând drumul brațului ei. Nimic din ceea ce se petrece acum nu am dorit. Fii atentă încotro îți îndrepți ura, Em.

Mama lor s-a aplecat acum spre Julia, a cărei față era o mare de nesiguranță.

— Să stai cu Emmy şi să o asculți, scumpo. Bine?

Annie a strâns-o pe Julia în brațe. Când i-a dat drumul fiicei sale mai mici şi s-a ridicat, ochii mamei sclipeau.

— Ascultați de oamenii care vă vor lua în grijă. Voi veni şi eu să vă văd de îndată ce voi putea. O să vă scriu. Şi voi puteți să îmi scrieți.

Julia a dat din cap, părând mulțumită la gândul de a-i scrie mamei lor o scrisoare – ceea ce nu mai făcuse niciodată – şi de a primi scrisori prin poştă, un alt concept nou şi palpitant. Dar în clipa următoare ochii i s-au mărit, alarmați.

— Stați. Dar Neville? Dacă se întoarce? Nu va şti unde sunt!

— Da, mamă. Dar Neville? a repetat Emmy ca un ecou, fără durerea pe care o simțea Julia, dar cu destulă neobrăzare.

Cât timp era nevoită să se mai prefacă că tatăl Juliei nu murise?

Annie nu a băgat-o în seamă pe Emmy.

— Am eu grijă de asta, scumpo.

— Îi spui tu? a întrebat Julia, mai puțin alarmată, dar tot îngrijorată şi poate un pic supărată pe ea însăşi că nu se gândise la lucrul acesta până acum.

— Da, voi avea grijă de tot.

Annie a răspuns la întrebarea Juliei fără să îi răspundă de fapt, iar apoi s-a întors spre Emmy, dar nu a întins brațele să o îmbrățişeze. În schimb, i-a prins bărbia în căuşul palmei.

— Nu uita ce am spus, Emmy.

Emmy nu avea nevoie să i se spună să aibă grijă de sora ei mai mică. Îi era ca o mamă Juliei mai mult decât propria lor mamă. Întotdeauna fusese, chiar şi în acele rare clipe când ura responsabilitatea ce i se pusese în cârcă.

— Chiar crezi că aş permite să i se întâmple ceva? a zis Emmy, trâgându-şi bărbia din strânsoarea slabă a mamei.

Annie şi-a lăsat mâna să cadă.

— Eu vorbeam despre ceea ce am spus mai devreme, legat de lucrurile pe care alegi să le urăşti. Nu le ştii pe toate. Ştiu că aşa crezi, dar nu ştii.

— Şi crezi că *tu* le ştii pe toate, nu? Nu ştii ce a zis doamna Crofton despre desenele mele pentru că nu vrei să ştii. Nici nu m-ai întrebat. Pentru tine nu înseamnă nimic. Să ştii că pentru mine ele sunt totul, mamă. Aşa, ca să ştii.

Mama a clătinat din cap.

— Pentru numele lui Dumnezeu, Emmeline. Eşti atât de tânără...

— Doar pentru că sunt tânără nu înseamnă că nu pot lua decizii pentru viitorul meu. Tu, dintre toți oamenii, ar trebui să ştii asta.

Un oficial care a trecut pe lângă ele a văzut ecusoanele lui Emmy şi al Juliei şi locul de destinație.

— Haideți, mândrelor. Trebuie să plecați. O veți revedea pe mama voastră în scurtă vreme. Mergeți.

Simțind mâna blândă a oficialului pe spatele ei, Emmy s-a aplecat după cartea cu poveşti pe care Julia o avea într-o mână, apoi şi-a înnodat peste încheietura mâinii breteaua

cutiei pentru masca de gaz. A pus cartea la subsuoară, lângă tot ce ținea deja acolo.

— Du-ți valiza într-o mână şi cu cealaltă apucă-mă de fustă. Să nu îmi dai drumul, i-a zis Emmy.

S-au îndepărtat de mama lor, ducând valizele care apăruseră în apartament în ziua dinainte – din senin – şi care aveau un iz de loțiune de ras pentru bărbați. În mâna cealaltă, Emmy ducea cartea Juliei, cutia cu desene şi o gentuță cu prânzul pe care mama lor zicea că doamna Billingsley îl cumpărase pentru ea şi Julia de la magazinul ei preferat cu sendvişuri.

Julia s-a întors să îi facă semn cu mâna mamei lor când a urcat în autobuzul roşu imperial, care fusese scos din circuitul său obişnuit, în care transporta turişti prin Londra. Emmy s-a întors şi ea. Mama rămăsese nemişcată, cu brațele încrucişate peste piept, în timp ce oamenii se grăbeau pe lângă ea, iar pe chip avea o expresie impenetrabilă. A desfăcut un braț ca să îi răspundă Juliei şi i-a trimis o bezea. Când ochii ei au întâlnit ochii lui Emmy, a ridicat uşor din bărbie ca pentru a-i transmite că era mulțumită că Emmy îşi dăduse seama că nu erau chiar atât de diferite, la urma urmelor.

9

Emmy nu călătorise decât o dată cu trenul în afara centrului Londrei. Într-unul dintre răstimpurile în care Neville locuise cu mama lor, le-a dus pe toate la Brighton, pentru un sfârşit de săptămână la mare. El voia să o ia

numai pe ea; Emmy îşi amintea că i se păruse evident. Dar pe atunci nu locuiau în Whitechapel şi, deci, nu o aveau pe Thea alături. Nu era nimeni care să le primească pe surori peste weekend. Annie nu îi plăcea pe vecinii lor de atunci şi nici ei nu o plăceau pe ea. Emmy credea că ceea ce nu le plăcea erau venirile şi plecările lui Neville, uneori însoţit de vreun prieten-doi actori, şi faptul că de multe ori repetau până la trei dimineaţa scene din spectacolele obscene în care jucau. Singurele prietene pe care le avea mama erau colegele spălătorese de la hotelul unde lucra, însă nici una dintre ele nu voise să aibă grijă un întreg weekend de o fetiţă de trei ani şi de una de unsprezece.

Lui Emmy îi plăcuse călătoria cu trenul.

Iubise marea.

Restul weekendului putea fi dat uitării.

Acum, în timp ce ea şi Julia stăteau una lângă cealaltă în tren, voia să rămână supărată pe mama, pe nemţi, pe Ministerul britanic al Războiului, pe însuşi Dumnezeu cel Atotputernic, pentru că o goniseră din Londra chiar în clipa în care se afla la poarta succesului.

Dar când scenele citadine au dispărut, iar peisajele s-au domolit prefăcându-se în dealuri unduioase şi câmpii galbene, a simţit că nu poate să rămână supărată. Huruitul trenului, priveliştile de dincolo de geam, ba chiar şi prânzul împărţit cu Julia – cel mai bun prânz mâncat vreodată – i-au dat lui Emmy o stare de linişte şi de melancolie. Când au schimbat trenul în Oxford, pentru ultima parte a călătoriei cu trenul, furia lui Emmy se temperase, fiind înlocuită de mâhnire.

Erau şaptezeci de copii evacuaţi în trenul de Moreton-in-Marsh, însoţiţi nu de unul dintre profesorii de la şcoală, aşa cum se întâmplase cu grupurile mai mari, ci de o matroană în uniformă, care îi amintea întrucâtva de Nana. Avea o statură similară cu a bunicii şi acelaşi păr castaniu-

argintiu. I-a permis lui Emmy, fiind cea mai mare din grupul lor, să îi spună Alice, în loc de doamna Braughton. Când erau pe punctul de a trage în gara din Moreton-in-Marsh, Alice a întrebat-o dacă poate să stea cu ochii pe cei trei băieți – toți colegi de clasă de-ai Juliei – care erau aşezați în spatele fetelor şi care îşi petrecuseră călătoria de patruzeci şi cinci de minute de la Oxford râzând, înghiontindu-se şi lovind cu picioarele spătarul scaunelor pe care stăteau fetele.

— Ai grijă să nu se separe de grup, a zis Alice în clipa în care s-a auzit fluierul şi trenul a intrat în gară. Vom fi întâmpinați la gară, iar de acolo mergem pe jos până la primărie. O plimbare scurtă. Eu rămân la urma grupului. Ar fi grozav dacă nu te deranjează să rămâi în mijloc.

Emmy a încuviințat din cap, într-un acord nerostit.

— Eşti o fată curajoasă, a zis Alice, luând tăcerea lui Emmy drept timiditate.

A strâns-o pe Emmy de umăr, înainte de a-şi croi drum înapoi spre partea din față a vagonului.

Odată coborâți din tren, a fost nevoie de ceva efort pentru a-i strânge pe băieți la un loc şi a-i convinge să stea unde îi putea vedea. Apoi, grupul de copii a format un şir, iar un oficial însărcinat cu primirea a numărat capetele şi a verificat numele pe o listă pe care o avea în mână. Valizele lor fuseseră încărcate într-un camion, ca să nu fie nevoiți să le care pe drumul către sala unde urmau să fie împărțiți. Apoi, tinerii londonezi au pornit ca nişte soldați în marş spre câmpul de bătălie sau ca prizonierii spre celulele lor, şi-a zis Emmy.

— Trebuie să mă duc la toaletă, a murmurat Julia, strângând-o tare de mână pe Emmy.

— Abia ai fost, la Oxford.

— Asta a fost demult.

— Gândeşte-te la altceva. Cum ajungem undeva, o să îți găsesc o toaletă.

— Nu mă pot gândi la altceva!

— Sigur că poți.

Cei trei băieți din fața lor s-au oprit să se uite la o pasăre moartă de pe trotuar.

— Haideți, băieți, a zis Emmy.

— Te provoc să o atingi, Julia, a spus unul dintre băieți.

— Eu te provoc să o mănânci, i-a replicat Julia, strângând şi mai tare mâna surorii sale.

Emmy a lovit micul hoit cu pantoful. A aterizat în rigolă.

— Puteți să vă jucați de-a provocările mai târziu. Nu mai stați.

Şi-au continuat drumul pe lângă magazine, cafenele şi firme. Oraşul semăna în unele aspecte cu Brighton. Clădirile erau apropiate, erau puține taxiuri şi nici un autobuz imperial. Dar nu se simțea mirosul mării, nu vindea nimeni pateuri calde sau înghețată la cornet pe trotuar. Iar în Brighton nimeni nu păruse să remarce sosirea lor şi nimănui nu îi păsase când plecaseră. Pe când aici, toți se opreau din ce făceau ca să se uite la şirul de copii, de la frizerul care mătura la intrare până la băcanul care stătea în picioare lângă lăzile cu napi şi la femeile îmbrăcate în rochii banale, care îşi vedeau de treburile lor de după-amiază.

Două mame tinere care împingeau cărucioare pentru copii pe trotuar s-au dat în lături, astfel încât grupul să poată rămâne laolaltă. Emmy a auzit cum una dintre ele a şoptit către cealaltă:

— Ah! Sunt copiii de la Londra. Sărmanii de ei!

Iar cealaltă a replicat:

— Îți imaginezi cum trebuie să fie să îți trimiți copiii de acasă în felul acesta?

— Sau să primeşti pe unul dintre ei în casă? Sfinte Dumnezeule, nu ai şti nimic despre ei.

— Nici noi nu ştim nimic despre voi, a şoptit Emmy când ea şi Julia au trecut pe lângă ele.

Nu a mai auzit nimic de la cele două şi nici nu a aruncat o privire înapoi.

După un alt cvartal, au ajuns la primăria aflată pe strada principală. Trotuarele erau ocupate de maşini parcate pe ambele părți. Câțiva adulți, în majoritate femei, stăteau în picioare pe trepte, privindu-i pe copiii care treceau prin fața lor.

— Bine ați venit la Moreton-in-Marsh! a zis una dintre ele, dar tonul vocii dădea de înțeles că o înfricoşa prezența copiilor acolo.

Tinerii evacuați erau dovada faptului că totul era diferit acum. Războiul nu mai era o plăsmuire, aşa cum îl numiseră unii. Era real. Iată-i pe copiii din Londra, veniți să o dovedească.

Au fost conduşi într-o sală mare de recepție, plină cu mese, cu scaune pliante şi cu oameni care stăteau de vorbă în grupuri mici. Bagajele sosiseră, iar doi bărbați le descărcau dintr-o căruță şi aliniau valizele la perete, ca pe nişte piese de domino. La o masă erau aşezați funcționari înarmați cu documente şi planşete cu clamă. La o alta erau căni de apă, biscuiți pentru ceai şi bezele. Băieții aflați în grija lui Emmy s-au grăbit spre masa cu mâncare şi ea i-a lăsat să se ducă. Făcuse ce i se ceruse – îi adusese până acolo fără să îi piardă.

Emmy a privit în jur, căutând vreun indicator către o toaletă, l-a găsit şi a pornit în direcția lui, de mână cu Julia.

— Trebuie să rămâi lângă grupul tău, i-a zis o femeie care purta o banderolă pe braț.

— Sora mea are nevoie la toaletă, a zis Emmy fără să se oprească din mers.

— Ce fac oamenii aceia acolo? a întrebat Julia în timp ce Emmy o conducea pe un culoar îngust spre una dintre uşile pe care scria WC.

— Au venit pentru noi toţi, a zis Emmy deschizându-i uşa.

— Dar de ce se uită la noi aşa?

— Nu au văzut niciodată copii din Londra, aşa că noi două suntem ca nişte prinţese în ochii lor. De asta se uită la noi.

Răspunsul a mulţumit-o. A dat drumul mâinii lui Emmy.

Când s-au întors în încăperea cea mare, Julia a spus că îi este foame. Şi-au făcut drum spre masa cu gustări, iar lui Emmy nu i-a scăpat cum priveau cei din încăpere în timp ce ea şi Julia se apropiau de masă, studiind felul în care fetele le respectau ospitalitatea. Timp de o clipă nebunească, lui Emmy i-a venit să se aplece şi să lingă toate bezelele.

— Ia numai una, i-a murmurat Juliei. Până ce te asiguri că a luat fiecare câte ceva.

— Ştiu cum să împart cu ceilalţi, Emmy, i-a răspuns Julia pe acelaşi ton, cu fruntea încreţită de enervare.

O femeie s-a apropiat de un microfon şi a bătut în el cu un deget.

— În regulă, a zis ea. Dacă toţi copiii se aşază aici, în spatele meu, putem începe. Dacă aţi venit să luaţi un copil evacuat sau doi, vă rog să veniţi în stânga mea, ca să păstrăm lucrurile în ordine. Splendid.

Toţi au făcut cum li s-a spus.

Când mulţimea de adulţi s-a deplasat în locul de unde îi puteau privi pe copii în ochi, Emmy a remarcat că expresiile de pe chipurile lor nu erau diferite de cele pe care le văzuse în urmă cu câteva ore în curtea şcolii. Oamenii aceştia de la ţară aveau aceeaşi privire de teamă amestecată cu speranţă. Voiau să creadă, la fel ca părinţii lor, că acesta era fără urmă de îndoială cursul pe care trebuia să îl ia evenimentele; evacuarea era felul în care naţiunea lor va duce bătălia şi îi va proteja în acelaşi timp pe nevinovaţi.

Unii vor fi nevoiți să îşi dea copilul în grija unui străin, iar alții să primească în casa lor pe copilul unui om pe care nici nu îl cunoşteau. Războiul cerea ca în Anglia să nu mai existe necunoscuți.

Abia când sătenii au început să aleagă pe cine vor lua acasă, a văzut Emmy diferența dintre cele două grupuri. Părinții din curtea şcolii nu putuseră să aleagă nimic; nici în ce autobuz se va urca copilul, nici în ce oraş va merge, nici care familie îl va primi. Aceşti oameni, pe de altă parte, îi cântăreau din priviri pe evacuați de parcă alegeau gâsca pentru Crăciun.

Părinții temporari, cum i-a numit femeia de la microfon, au fost invitați să vină să vorbească cu copiii, ca să „se cunoască mai bine".

Când oamenii au început să înainteze spre ei, Julia a apucat-o de mână pe Emmy. Degetele surorii ei erau lipicioase din cauza bezelelor.

Un cuplu s-a apropiat de fete. Erau mai în vârstă decât mama, mai tineri decât ar fi fost Nana. Femeia mirosea a lustru de mobilă, iar bărbatul avea pe obraz o aluniță imensă, care părea făcută din friptură de vită.

Le-au spus fetelor cum îi cheamă, doamna şi domnul Trimble, şi că se bucură să le cunoască. Apoi le-au întrebat pe surori cum se numesc.

— Eu sunt Emmeline Downtree, iar aceasta este sora mea, Julia, a zis Emmy.

Julia, cu ochii larg deschişi, nu a spus nimic.

Femeia s-a aplecat şi a atins părul ca mătasea de porumb al Juliei.

— Vai, ce heruvim frumos avem noi aici.

Julia a ridicat privirile spre Emmy, care vedea întrebarea din ochii fetiței. *Ce este un heruvim?*

— Spune mulțumesc, a şoptit Emmy.

Julia s-a supus.

Femeia a aruncat un ochi spre ecusonul Juliei şi apoi şi-a încreţit fruntea de milă.

— Vai, prin urmare, aveţi numai mamă!? Ce s-a întâmplat cu tăticul tău, micuţo?

— Este în India, a zis Julia. Caută comoara celor şapte prinţi pierduţi.

— Ce spui? a zis bărbatul.

Julia a repetat mândră răspunsul la întrebare.

Doamna şi domnul Trimble şi-au întors feţele surprinse spre Emmy.

— Ce face tatăl vostru în India, mai exact? a întrebat femeia.

După o dimineaţă întreagă în care nu înţelesese nimic din ceea ce se întâmplă, o întrebare despre ceva ce cunoştea foarte bine i-a dezlegat limba Juliei.

— Neville nu este tatăl ei, a zis Julia fără nici o urmă de stinghereală. Este numai tatăl meu. Dar eu îi spun pe nume. Nu ştim unde este tatăl lui Emmy.

Cei doi au holbat ochii la Emmy, scandalizaţi peste măsură. Lui Emmy nici că îi păsa. Poate că dacă nu o voia nimeni, ea şi Julia vor fi urcate înapoi în tren, cu direcţia Londra. Au trecut câteva secunde lungi până ce şi-au revenit soţii Trimble.

— Tu nu eşti un pic cam mare ca să fii trimisă la ţară? a zis domnul Trimble într-un final, uitându-se la Emmy.

Emmy a râs, neputând să se abţină. De cinci zile încerca să convingă pe toată lumea de acest lucru şi nimeni nu voia să o asculte. Iar acum se afla aici, într-un sat necunoscut, în faţa a doi oameni care erau în mod evident consternaţi de particularităţile existenţei sale, iar bărbatul rostise – fără să fie îndemnat de Emmy – ceea ce ea voia cu disperare să spună ceilalţi.

— Vai de mine! a murmurat femeia.

Chicotitul inoportun al lui Emmy a avut darul de a spori impresia crescândă a doamnei Trimble că Emmy este un copil pe care nu l-ar fi dorit în casă.

— Sunt perfect de acord cu dumneavoastră, a zis Emmy, înfrânându-şi amuzamentul. Credeți-mă, aş prefera să fiu acasă decât să stau de vorbă cu dumneavoastră aici.

Secunde de tăcere.

— În acest caz, o vom lua numai pe micuța Julia. Putem, Howard?

Emmy a zis nu, înainte ca domnul Trimble să fi avut timp să răspundă.

— Poftim? a făcut femeia.

— Am spus nu.

Alice, care zăbovea în apropiere, s-a apropiat de fete cu o expresie încordată pe chip.

— Încercăm să păstrăm frații împreună, dacă este posibil, a zis ea, întorcând privirile de la Emmy la cei doi.

— Noi nu o putem lua decât pe cea mică, a spus bărbatul.

— Atunci trebuie să căutați altă marfă, a zis Emmy. Julia rămâne cu mine.

Alice a mustrat-o pe Emmy din priviri. Înțelegea bine ce i se transmitea. Era ceva de genul: poți să încerci să fii drăguță?

— Vino, Margaret, a zis bărbatul, punând o mână pe spatele soției sale pentru a o îndepărta de cele două surori.

— Dar, Howard, o vreau pe cea mică, a protestat femeia.

Howard Trimble a ignorat-o pe soția lui, dar şi-a întors privirile spre Emmy.

— Un mic sfat, a zis el cu o politețe prefăcută. Nu vei ajunge nicăieri cu această atitudine. Ar trebui să te gândeşti la surioara ta.

— Exact asta fac, a replicat Emmy imitându-i tonul. Rămâne cu mine.

Conversația lor atrăsese atenția. În timp ce Howard şi Margaret Trimble se îndepărtau, Emmy a observat că alte conversații se opriseră. Oamenii se uitau țintă la ea.

Alice s-a aplecat spre ea.

— Înțeleg că nu eşti fericită să te afli aici, Emmeline, dar te rog să fii politicoasă, altfel mă tem că nu te va primi nimeni.

— Puțin îmi pasă dacă nu vrea să mă ia nimeni. Cine sunt oamenii ăştia să ne privească de sus şi să hotărască pe care dintre noi îi vor? Noi ar trebui să îi alegem pe ei.

Alice a repezit-o.

— Vorbeşte mai încet.

Toate privirile erau ațintite asupra lui Emmy. Ea şi Julia vor fi urcate în scurtă vreme în trenul de întoarcere, era convinsă.

— *Refuz* să vorbesc mai încet. Nu voi permite ca eu şi sora mea să fim traficate ca nişte sclave. Este înjositor.

— Gata, gata. Sunt sigură că sunt oameni buni.

— Şi noi toți, cei siliți să ne părăsim casele, noi nu suntem oameni buni? Merităm să fim aleşi şi încercați ca pepenii în ziua de târg?

În încăpere nu se mai auzea nici un alt sunet în afară de vocea lui Emmy.

Howard Trimble, aflat la depărtare de câțiva paşi, clătina din cap. Pentru el nu era de mirare că Emmy dădea din gură în felul acesta. Ce puteai aştepta de la una ca ea – un drac de copil nelegitim?

Pentru un răstimp îndelungat, nu au mai fost decât o tăcere adâncă şi priviri încremenite.

Apoi, Emmy a văzut ceva mişcând cu colțul ochiului. Iar apoi s-a auzit o voce.

— Ai perfectă dreptate, draga mea.

Emmy s-a întors. Femeia care vorbise era mai în vârstă decât cei doi soți Trimble. Părul ei argintiu era presărat cu rămăşițe ale unui păr care avusese cândva nuanța cafelei şi

era prins într-o cosiță care îi atârna pe umăr şi apoi îi cobora peste sânul stâng. Era înaltă şi zveltă, iar pielea îi era încrețită, dar într-un mod plăcut, ca şi cum într-o zi se pornise să zâmbească şi după aceea nu se mai oprise. Purta o bluză de culoarea florilor de albăstrea şi o fustă din serj cu o pată pe tiv, care dădea de înțeles că lucrase în grădină în ziua aceea. Ochelarii îi stăteau pe nas puțin oblic; poate că se aşezase pe ei de curând şi apoi trebuise să îi îndoaie la loc.

— Te rugăm să ne ierți nechibzuința, a zis femeia.

Emmy nu a detectat nici o urmă de sarcasm sau de aer de superioritate, dar nu a spus nimic.

— Poți? a continuat femeia. Numele meu este Charlotte Havelock. Ar fi o mare onoare pentru mine să vă primesc pe tine şi pe sora ta, Julia, la Thistle House în vremurile acestea nefericite, de război. Am un dormitor frumos în care să dormiți şi o grădină unde vă puteți juca şi citi şi vă promit să vă tratez cu tot respectul care vi se datorează. Asta, dacă mă acceptați.

Din nou s-a lăsat tăcerea peste încăpere. Emmy a simțit că Julia o trage de fustă. Şi-a coborât privirile la surioara ei.

— Îmi place de ea, a şoptit Julia.

Femeia a zâmbit.

Era tăcere ca într-o bibliotecă, iar atenția tuturor era încă oprită asupra lui Emmy. Alice i-a făcut un semn din cap, un gest mut de disperare. Voia ca Emmy să fie dorită de cineva; i-ar face treaba mai uşoară. La Londra nu se puteau întoarce; Emmy vedea şi lucrul acesta în ochii ei. Trebuia să le găsească fetelor un loc, dacă nu aici, la Moreton-in-Marsh, atunci în vreun alt orăşel. Emmy nu se putea întoarce la Londra doar pentru că refuza oferta lui Charlotte Havelock.

Dar se va întoarce la Londra.

Într-un fel sau altul, se va întoarce. Era numai o chestiune de timp.

— Bine, a zis Emmy.

Charlotte Havelock a întins o mână, iar Emmy a luat-o după o secundă de ezitare. Strânsoarea mâinii lui Charlotte era caldă şi fermă.

— În acest caz, să ne ocupăm de documente.

A dat drumul mâinii lui Emmy, iar Alice, rămasă cu gura căscată, le-a condus la masa unde funcționarii încheiau procesul de încredințare a copiilor. Au trecut câteva secunde înainte ca zumzetul conversațiilor să se reia.

Charlotte a completat datele de contact, astfel ca mama lor să fie anunțată unde vor locui Emmy şi Julia. Emmy a privit peste umărul ei în timp ce Charlotte scria. Casa ei, Thistle House, se afla în Stow-on-the-Wold, un sat despre care Emmy nu auzise niciodată.

Charlotte a lăsat din mână stiloul şi s-a întors cu fața spre fete.

— Să mergem acasă.

10

Drumul dintre Moreton-in-Marsh şi Stow-on-the-Wold era îngust, dar drept, şi le-a dus pe lângă ziduri de piatră, oi la păscut, câmpuri cu iarbă cosită şi căsuțe din piatră cafenie. Cu fiecare învârtire a roților automobilului, Londra şi tot ce lăsase Emmy în urmă păreau tot mai departe. Parcă ar fi călătorit înapoi în timp sau într-o lume cu totul diferită. Aici nu erau nici saci cu nisip, nici indicatoare către

adăposturile antiaeriene, nici baloane de baraj pe cerul nesfârşit. Emmy se întreba cum de ştiau oamenii din această vastă întindere rurală că ţara este în război.

Ea şi Julia au stat în faţă cu Charlotte, într-o rablă de vehicul albastru, prăfuit, care scuipa ca o locomotivă cu aburi în mers. Între cele două oraşe era o scurtă plimbărică de opt kilometri, a spus Charlotte, dar cum locuia la marginea satului Stow, erau mai degrabă nouă.

Femeia a umplut tăcerea care se lăsase în maşină vorbindu-le fetelor despre ea, ceea ce i-a permis lui Emmy să se lase pe spate pe banchetă şi să memoreze drumul pe care îl străbăteau, astfel încât într-o zi, cât de curând, să poată parcurge drumul înapoi spre Londra singură, dacă va fi nevoie.

Charlotte avea şaizeci şi şase de ani, era profesoară ieşită la pensie şi văduvă de cinci ani. Ea şi soţul ei Oliver nu fuseseră binecuvântaţi cu copii, dar avea o soră mai mare, ale cărei handicapuri o transformau din multe puncte de vedere într-un copil, şi de aceea Charlotte simţea că i se dăruise şansa de a fi mamă cuiva.

Oliver, binecuvântat fie-i sufletul, deţinuse un magazin de feronerie în Stow-on-the-Wold, la fel ca tatăl şi bunicul lui înaintea sa. Fusese foarte îndemânatic şi îi plăcea să meşterească tot felul de lucruri. Charlotte avusese toaletă în interior înaintea tuturor persoanelor pe care le ştia, mulţumită lui Oliver. Casa aparţinea familiei lui Oliver de un secol şi avea un nume fermecător, Thistle House[6]. Multe case din Cotswolds aveau nume.

— Ce este un *cot's wold*? a întrebat Julia.

Charlotte Havelock a zâmbit.

---

[6] *Thistle* – ciulin, în limba engleză.

— *Cotswolds* este tot ceea ce vezi pe geam. Kilometri întregi de jur-împrejur. O sută şaizeci de kilometri. Imaginează-ți că Anglia ar fi o carte foarte mare. Cotswolds ar fi un capitol molcom de la mijloc, undeva unde este mult calcar şi chiar mai multe oi.

— Dar ce este un *cot's wold*? Vreau să văd unul.

— Ah, ştiu ce vrei să spui. Şi eu aş vrea să văd unul. Uite care este problema. Toată lumea este de acord că „wold" înseamnă „dealuri", dar sunt multe păreri despre ce înseamnă „cots".

— Asta este uşor, a zis Julia. „Cots" înseamnă pătuțuri.

— Într-adevăr, a răspuns Charlotte cu un zâmbet larg pe buze. Ai dreptate, Julia.

Charlotte le-a povestit apoi fetelor că se născuse în Cornwall, aproape de coastă, şi că îl cunoscuse pe Oliver la nunta fratelui său, la Bristol, în 1873. S-au îndrăgostit şi s-au căsătorit un an mai târziu, iar ea s-a mutat la Thistle House. De atunci, a fost căminul ei. Ea şi soțul ei au luat-o pe Rose la ei în urmă cu optsprezece ani, după ce murise mama lui Charlotte şi a lui Rose.

— Ştiu că nu m-am născut aici, la Cotswolds, dar aşa simt. Locul acesta are un fel aparte de a te primi la sânul său, chiar dacă eşti străin.

Vorbele ei erau menite să fie un bun-venit, dar Emmy nu voia să îşi imagineze că ar putea aparține acestui loc nici măcar pentru o scurtă vreme. Simțea însă subtila îmbrățişare a lumii aparent lipsite de război a lui Charlotte, unde totul părea înmuiat în unt.

— Nu am văzut niciodată atâtea case şi clădiri făcute din aceeaşi piatră galbenă, a zis Emmy.

— Este piatră de Cotswolds. Ne situăm pe o vastă pătură de calcar aici. Se întinde până departe. Se foloseşte la construcții de secole întregi. Când este expusă intemperiilor decenii după decenii, capătă o nuanță frumoasă ca mierea.

Vă imaginați cum ar fi dacă se făcea roz odată cu trecerea timpului?

— Mie îmi place rozul, a spus Julia cu voce melodioasă.

— O culoare minunată pentru flori, dar nu şi pentru case, a zis Charlotte.

— Este... este frumos aici, a spus Emmy, neputând să se detaşeze de noua ambianță.

Femeia a încuviințat din cap.

— Aşa cred şi eu, Emmeline. Ştiu că nu este casa voastră. Şi mi-aş dori să nu fie război. Dar vreau să vă simțiți aici ca acasă, atât timp cât va fi necesar.

Cuvintele ei purtau încărcătura a ceea ce se putea întâmpla. Nimeni nu ştia cât timp va dura războiul şi cât timp se va putea apăra Anglia. Dar Emmy refuza să se lase pradă unor asemenea gânduri pesimiste încă din prima zi a evacuării.

— Sunt sigură că nu va dura mult timp, a zis.

— Sper să ai dreptate. Sper din tot sufletul.

Au rămas tăcute toate trei preț de câteva clipe.

Când Charlotte a vorbit din nou, vocea îi era voioasă.

— Ia să aud, cum v-ar plăcea să îmi spuneți, doamna Havelock sau mătuşa Charlotte?

— Mi-ar plăcea mătuşa Charlotte, a răspuns Julia.

Femeia aceasta, oricât de bună era, nu era mătuşa lui Emmy.

— Eu prefer doamna Havelock, a zis ea.

Charlotte a privit-o pe Emmy o clipă, luându-şi privirea de la drum timp de o secundă sau două.

— Ştii, Emmeline, eşti aproape un adult. Ce ar fi să îmi spui Charlotte?

— Mie îmi convine.

— Bine, atunci. Am stabilit. Iată şi satul Stow.

Au pătruns într-un sat care arăta aşa cum probabil era Moreton în urmă cu cincizeci de ani. Prăvălii şi birouri

făcute din calcar de Cotswolds se înşiruiau pe ambele laturi ale străzii care ducea spre centrul comunei, unele cu acoperiş tradiţional din stuf, altele cu ţigle. Au trecut de o primărie, o crâşmă, o băcănie, o bancă, o măcelărie, un dentist. Oraşul părea să aibă câte unul din tot ce îi trebuia pentru a supravieţui de unul singur, pentru totdeauna, fără vreo interacţiune cu lumea exterioară.

— Aici este prăvălia de feronerie, a zis Charlotte, arătând spre o clădire de culoarea pâinii prăjite, cu o firmă roşie în faţă, pe care scria cu litere negre. Acum se numeşte Feroneria Browne şi Fiii. Înainte era Feroneria Havelock. Am vândut-o în anul în care a ieşit la pensie Ollie. Sâmbăta după-amiază luam ceaiul împreună, înainte de venirea lui Rose. Aduceam totul în coşul bicicletei. Pe strada aceea este gara, aşa că, dacă mama voastră vrea să vină să vă vadă, poate ajunge direct aici. Ah, şi aici este biserica mea.

Charlotte a făcut un semn din cap spre o structură cu înfăţişare de castel, cu o uşă vopsită în albastru-deschis şi o turlă care se ridica peste vârfurile copacilor, ca o săgeată.

— Iar acolo, jos, este drumul spre şcoala primară. Şcoala gimnazială a rămas un pic în urmă. Mergem să le vedeţi într-o zi, dacă vreţi.

— Nu este nevoie, a zis Emmeline cât a putut de politicos.

Nu vedea care ar fi scopul. Era iunie. Şcoala avea să înceapă abia peste trei luni.

În clipa următoare, se aflau din nou pe un drumeag de ţară îngust, flancat de copaci.

— Acesta este drumul spre Maugersbury, a zis Charlotte. Autorităţile satului au fost nevoite să scoată toate indicatoarele din trafic din cauza războiului, dar toată lumea ştie că drumul duce la micul sat Maugersbury. Eu şi Rose locuim la graniţa dintre cele două comune. Maugersbury este mic, nu sunt decât câteva case, nişte ferme şi conacul.

Acum, spuneți-mi câte ceva despre voi. Ce vă place să faceți când nu sunteți la şcoală?

Emmy i-a făcut Juliei un semn din cap să înceapă ea.

— Ei bine, îmi place să merg în parc şi să mă joc cu păpuşile mele din hârtie, îmi place să mă joc cu pisica şi cu pisoiaşii Theei şi îmi place să merg acasă la prietena mea, Sybil, pentru că are o mulțime de jucării. Şi un set de ceai numai al ei.

— Ce frumos, a spus Charlotte. Grădina din spatele casei mele seamănă cu un parc. Am mulți pomi cu fructe, un iaz mititel şi o grădină cu legume şi nişte găini. Şi mai am şi un mic set de ceai cu care mă jucam când eram mică. O să îl găsesc pentru tine.

— Ai şi un ponei? a întrebat Julia, mai însuflețită decât o văzuse Emmy de când se născuseră pisoii Theei.

— Nu am un ponei. Dar vecinul meu are două capre, Edgar şi Clementine. Iar celălalt vecin al meu are un cal pitic, pe nume Jingles.

Julia şi-a răsucit brusc capul spre Emmy, cu ochii sclipind de bucurie şi cu o lucire care spunea: „Ți-am zis eu!"

— Dar tu, Emmeline? Ție ce îți place să faci?

— Lui Emmy îi place să deseneze mirese, a zis Julia, înainte ca Emmy să aibă timp să răspundă, cu atenția revenită la Charlotte.

— Desenează mirese?

— Rochiile. A desenat o grămadă. Pe unele dintre ele mi le-a dat mie. Le am în cartea mea. Vrei să vezi?

— Sigur, dar nu în timp ce conduc.

Charlotte a aruncat o privire spre Emmy, sperând să primească întreaga explicație.

— Îmi place să schițez modele de rochii de mireasă, a spus Emmy. Sper, adică plănuiesc să devin stilistă. Aveam un loc de muncă la un magazin cu rochii pentru mirese. Până azi.

— Ah. Înțeleg. Îmi pare rău că ai fost nevoită să îl părăseşti, Emmeline.

Reacția ei de empatie era veritabilă şi desăvârşită, aproape depăşind puterea de a suporta a lui Emmy.

— Rochiile ei sunt foarte frumoase, a continuat Julia, iar Emmy a fost recunoscătoare pentru întrerupere. Le ține în cutia pentru mirese. Îmi place să mă uit la ele, iar Emmy mă lasă oricând vreau, numai să fie şi ea de față. Nu am voie să le scot din cutie când nu este acasă.

— Mi-ar plăcea tare mult să le văd într-o zi, a spus Charlotte. Adică, dacă nu te deranjează să mi le arăți.

— Îhî. Bine, a spus Emmy.

Interesul arătat de Charlotte, aproape maternal, i se părea ciudat de bine-venit.

— Dacă vrei, îți pot arăta rochia mea de mireasă, a zis Charlotte, zâmbind larg. Doamne Dumnezeule, Emmeline! Să vezi ce era la modă pe vremea când m-am măritat eu. Ai vrea?

Emmy a dat din cap, iar un zâmbet îi forța colțurile gurii. Nu putea scoate nici un cuvânt.

Charlotte părea că a înțeles. Parcă ştia că Emmy simțea nevoia disperată de a îndrepta subiectul discuției către ceva care să nu fie atât de personal.

— Aproape am ajuns la Thistle House, a zis Charlotte. Fetelor, trebuie să vă spun că sora mea este o scumpă, dar este un pic cam uitucă şi slabă de minte. Nu este decât cu un an mai tânără decât mine, dar mi-ați face o mare favoare – dacă nu vă supărați – să o considerați o fetiță de cinci ani.

— De ce crede că are cinci ani? a întrebat Julia, preocupată cu adevărat.

— Nu crede că are cinci ani. Doar că îi este greu să judece ca un adult. Rose a avut un accident cu mult timp în urmă. A fost foarte grav şi am crezut că o să moară. Într-un final s-a întors la noi, dar când s-a întors, era diferită. Când s-a

trezit după rănile suferite, parcă era din nou o copiliță, iar de atunci a rămas așa.

— Câți ani avea când s-a întâmplat?

Povestea stârnise compătimire în sufletul lui Emmy, cum numai o soră poate simți.

— Avea treisprezece ani. S-a întâmplat cu mult timp în urmă.

— Îmi pare rău.

Emmy nu știa ce altceva să spună.

— Nu-i nimic. Părinții mei și cu mine am învățat să o iubim pe această nouă Rose. De fapt, nu a fost deloc greu, a spus Charlotte cu un râs nervos, ca și cum accidentul îi era încă proaspăt în amintire. După ce am renunțat la Rose cea dinainte. Iată, am ajuns.

Au virat pe o potecă îngustă, acoperită cu pietriș, destul de lată pentru un automobil, care după o curbă lină ducea la o casă construită din piatră de Cotswolds cu ornamente din lemn vopsite într-un verde-pădure. Trandafiri agățători năpădeau poarta de la intrare, iar iedera se cățăra pe zidurile laterale. În fața ferestrelor cu frontoane triunghiulare de la etajul al doilea erau ghivece cu mușcate albe și roz. Un oval din bronz, fixat pe rama din piatră a ușii, anunța că au ajuns la Thistle House. Era un loc atât de fermecător, ca dintr-o poveste, încât Emmy a băgat instinctiv mâna în buzunarul fustei pentru a atinge talonul biletului de tren de la gara Paddington și cheia de la Primrose, ascunsă în spatele său. A fost nevoită să își reamintească că se trezise cu adevărat în dimineața aceea în Londra. Julia era la fel de surprinsă. În micul lor colț de lume nu exista o asemenea casă, iar acel colț era tot ce cunoscuseră surorile vreodată. Julia a strâns cartea cu povești la piept și a făcut ochii mari de uimire și îndoială.

Au coborât din mașină.

Charlotte, ducând în mână valiza Juliei, a înaintat pe cărarea din piatră până la uşă şi a deschis-o larg.

— Bine ați venit la Thistle House, Emmeline şi Julia! Simțiți-vă ca acasă.

Holul de la intrare era îngust şi scurt şi ducea către un salon şi o scară situate drept în față, o bucătărie, o cămară şi o toaletă pe partea dreaptă, iar pe stânga o sufragerie şi o cameră de zi. În absența lui Charlotte, Rose fusese supravegheată de o vecină care locuia în apropiere. Doamna Tinley le-a urat bun-venit şi apoi a ieşit pe poarta dinspre grădină, întorcându-se la ea acasă.

Rose semăna mult cu Charlotte; avea acelaşi nas şi aceeaşi bărbie, aceiaşi ochi, chiar şi aceeaşi coadă împletită, lungă, argintie. Vocile lor aveau acelaşi ton şi acelaşi timbru. Asemănarea dintre ele părea să accentueze diferențele dintre Julia şi Emmy. Pielea albă a Juliei, ochii ei verzi şi părul blond erau moştenite de la Neville. Părul castaniu al lui Emmy era mai închis la culoare decât al mamei, la fel şi ochii ei.

Charlotte le-a condus pe fete la masa unde stătea Rose, înconjurată de un teanc de reviste.

— Rose, aceştia sunt copiii de la Londra despre care ți-am spus. Aceasta este Emmeline, iar aceasta este Julia.

Rose a clipit apatică spre fete.

— Vor sta în camera mea? a întrebat ea, într-un final, încruntată.

— Nu, stau în camera de oaspeți. Îți aminteşti?

Rose le-a scrutat lung pe surori din nou.

— Prosoapele verzi sunt ale mele. Dar le puteți folosi şi voi, a zis şi apoi s-a aplecat peste revista ei.

— Ce ar fi să vă arăt camera voastră şi apoi să luăm ceaiul afară, în grădină?

S-au întors la intrarea principală şi la scara care ducea la cele trei dormitoare de la etaj. Camera de oaspeți era

zugrăvită în nuanțe de galben, cu lucarne împodobite cu perdeluțe scurte, încrețite, şi cu bine-cunoscutele draperii de camuflaj. Prin urmare, cei de aici au aflat totuşi că este război, şi-a zis Emmy. Două paturi cu coloane erau aşezate unul lângă celălalt, amândouă acoperite de cearşafuri cu volănaşe şi cuverturi pe care era desenat un model cu margarete. Fiecare avea o noptieră într-o parte. În fața paturilor şi de cealaltă parte a uşii era un şifonier înalt, pictat în alb şi decorat cu floarea-soarelui. Un birou înalt, vopsit în alb, cu mânere galbene, acoperea un perete înclinat, iar lângă un alt perete se afla un pupitru cu o mică lampă de citit. O măsuță mică, rotundă, acoperită cu dantelă, era lângă pupitru. Era cel mai încântător dormitor pe care îl văzuse Emmy.

— Am golit tot, în afară de sertarul de jos al biroului, a zis Charlotte. Şi peste jumătate din şifonier. Şi am pus nişte hârtie de scris în pupitru, ca să puteți scrie acasă mamei sau prietenilor voştri oricât de des veți dori. Am scris adresa mea pe o mică carte poştală şi am lăsat-o acolo, ca să îi puteți anunța unde sunteți.

— Vă mulțumim, a murmurat Emmy, iar în clipa aceea era tot ce putea spune.

A urmat o pauză prelungă, cât timp Emmy şi Julia s-au uitat la camera care urma să fie a lor.

— Ați vrea să vă instalați şi să despachetați mai întâi? Sau vreți să faceți asta mai târziu şi să veniți afară, în grădină, ca să luăm ceaiul? a zis Charlotte.

Julia şi-a găsit într-un final vocea.

— Putem vedea găinile?

Charlotte a râs.

— Desigur! Pe aici, vă rog.

S-a întors ca să iasă, iar Julia, care era chiar în spatele ei, a prins-o de mână şi au părăsit camera împreună.

Văzând-o pe Julia cum o ia de mână pe Charlotte cu atâta uşurinţă, Emmy a rămas surprinsă timp de o clipă.

O jumătate de clipă, mai degrabă.

Atât i-a trebuit să înţeleagă că aranjamentul acesta era perfect. Pentru Julia.

Va scrie o scrisoare chiar în seara aceea, ca să îi dea noua ei adresă doamnei Crofton. Când va veni ziua în care doamna Crofton o va informa pe Emmy că domnul Dabney revenise la Londra, va putea pleca pe furiş, lăsând-o pe Julia aici fără nici o rezervă. Julia va fi fericită aici. Iar Emmy va fi fericită să se întoarcă la Londra şi să îşi vadă de viaţa ei. Toată lumea va fi fericită.

Emmy a ieşit din cameră pe urmele surorii sale.

11

Cu cănile de ceai mână, Charlotte şi Emmy s-au aşezat pe scaunele metalice cu căptuşeală moale, la umbra unui plop semeţ, în timp ce Julia alerga prin grădină. Rose se ţinea după Julia cu un interes nonşalant, dar incontestabil. Pavată cu piatră de Cotswolds, mica terasă unde îşi luau ceaiul era înconjurată din trei părţi de mai mulţi copaci, de straturi cu flori, de o grădină cu legume, o livadă, un coteţ de păsări, iar dincolo de perimetrul proprietăţii lui Charlotte, se afla un iaz întunecat, care se sfârşea într-un desiş de stuf şi în zarea cerului albastru perlat.

— Nu este cazul să îmi fac griji că Julia se va apropia prea mult de iaz, nu? a zis Emmy, în timp ce Julia ţopăia după o pereche de raţe de pădure care înaintau legănat spre apă.

— Este numai puțin adâncă la margine. Asta dacă nu crezi că va alerga direct în mijlocul apei, a răspuns Charlotte. Sunt sigură că nu va păți nimic. Iar Rose se va duce după ea dacă se apropie prea mult.

— Da?

— Nu neapărat pentru că simte pericolul. Mai degrabă fiindcă ştie că nu îmi place să se intre în casă cu pantofii murdari de noroi.

Emmy a luat o sorbitură din ceai şi s-a lăsat pe spate în scaun.

— De multă vreme simți că eşti răspunzătoare pentru sora ta, nu-i aşa? s-a interesat Charlotte, dar privirile ei o urmăreau pe Julia, aflată la vreo sută de metri depărtare.

Timp de o clipă, Emmy nu a ştiut ce să răspundă. Simțea admirație în tonul lui Charlotte sau poate solidaritate, pentru că, în mod evident, şi ea îşi asumase responsabilitatea pentru sora ei, Rose, chiar dacă într-o măsură mult mai mare.

— Presupun că da. Nu că aş fi avut de ales. Mama noastră nu este... nu este ca alte mame. Este...

Vocea lui Emmy a pierit. Nici nu ştia ce cuvânt caută.

— Este bolnavă?

Emmy a clătinat din cap şi i-a scăpat un mic hohot de râs.

— Nu. Nu este bolnavă. Este... avea numai şaisprezece ani când m-a născut. Nu a fost niciodată căsătorită, iar Julia şi eu nu avem acelaşi tată. Mama ei – Nana – a avut o atitudine dură față de ea. Nu s-au înțeles prea bine. Cred că Nana nu a iertat-o niciodată pentru că a rămas însărcinată, şi încă de două ori.

— Şi totuşi este nevoie de doi oameni pentru a face un copil, a zis Charlotte cu blândețe, turnându-şi mai mult ceai în cană din ceainicul care stătea pe o măsuță, între ele. A întins ceainicul către Emmy, care a ridicat în tăcere cana.

Tonul blând, dar sincer, al lui Charlotte a surprins-o pe Emmy. Mama îi vorbise din când în când despre bărbați, cel mai des sfătuind-o pe Emmy să nu aibă încredere în cei cărora le plăcea să spună vorbe frumoase despre înfățișarea ei. Mama nu vorbise niciodată cu Emmy despre sex. Tot ceea ce știa Emmy despre felul cum vin pe lume copiii aflase de la colegii de școală, în discuții șoptite, presărate cu râsete nervoase.

— Nici unul dintre tați nu a susținut-o pe mama ta? a continuat Charlotte, văzând că Emmy nu spune nimic.

— Eh! Lui Neville – tatăl Juliei – îi plăcea să fie tată când era convenabil pentru el și când nu îl împiedica de la lucrurile care îi plăceau mai mult. Și nu știa cum să își gestioneze banii, dacă la asta te referi. Cum câștiga niște bani, îi și cheltuia. Era actor. Șomer, cel mai adesea.

— Era?

Emmy s-a uitat către Julia, care alerga pe malul iazului, dintr-o parte în alta.

— A murit într-un accident de mașină în Dublin, nu cu mult timp în urmă.

— Ah, îmi pare foarte rău.

Emmy și-a întors atenția spre Charlotte.

— Julia nu știe că a murit. Crede că este încă în India. Mama a inventat mereu povești care să explice unde era Neville când dispărea brusc, de aceea crede Julia că este plecat. A trecut un an de când nu l-a mai văzut.

Charlotte a înclinat din cap gânditoare.

— Înțeleg. Și nu întreabă de el?

— Din când în când. Uneori trec săptămâni întregi fără să îl pomenească, apoi vede ceva care îi amintește de el și întreabă când se întoarce.

— Ciudat că îi spune pe nume, nu?

Emmy a ridicat din umeri.

— Lui îi convenea. Iar Juliei nu îi păsa. Îl plăcea pentru că îi aducea te miri ce jucărie din când în când şi nu făcea nici unul dintre lucrurile acelea pe care copiii ar vrea să nu le mai facă părinţii lor: să le spună să fie cuminţi, să insiste să îşi mănânce legumele din farfurie sau să le ceară să îşi facă curat în cameră.

— Şi nu crezi că ar trebui să i se spună că a murit?

— Mama este cea care crede că nu trebuie să i se spună. A aflat că este mort în aceeaşi zi în care a venit ordinul de evacuare. Mama a zis că ar fi prea mult de suportat dintr-odată pentru Julia. M-a pus să promit că nu voi spune nimic. Aşa că nu i-am spus.

Undeva în depărtare, Rose a îngenuncheat în iarbă, iar Julia i-a urmat exemplul. Rose îi arăta ceva Juliei în apă.

— Una dintre ţestoase, probabil, a zis Charlotte, parcă citindu-i gândurile. Avem câteva care preferă marginea dinspre noi a iazului.

Emmy a văzut cum Julia şi-a băgat mâna în apă, a mormăit încântată şi apoi a scos-o repede.

— Dar tatăl tău, dacă nu te supără că întreb de el? a zis Charlotte.

Emmy a ezitat o clipă înainte de a răspunde.

— Poţi întreba, dar nu am multe de spus despre el. Nu ştiu cine este. Mama a zis că nu este o persoană la care să fie nevoie să mă gândesc vreodată.

Charlotte şi-a încreţit fruntea.

— Nu era îndrăgostită de el?

Emmy a ridicat din nou din umeri.

— Bănuiesc că nu. Nu ştiu. Se pare că l-a întâlnit la o petrecere. Şi că băuse.

— La o vârstă atât de mică?

— Se întâmplă.

— Şi nimeni nu l-a obligat pe tânăr să îşi asume răspunderea?

Emmy îşi închipuise întotdeauna că mama întâlnise pe cineva un pic mai mare decât ea la petrecerea care îi schimbase cursul vieţii, şi nu un adolescent ca ea. Abia acum, discutând cu Charlotte despre lucrul pe care mama şi Nana nu îl menţionau niciodată, şi-a dat seama pentru prima oară că, dacă tatăl ei era cu câţiva ani mai mare decât mama, asta însemna că profitase de o minoră, iar asta era o infracţiune. Ar fi fost arestat dacă mama l-ar fi numit. O irita pe Emmy faptul că nu se gândise niciodată la lucrul acesta.

A ridicat privirile către Charlotte, iar chipul ei probabil dădea de înţeles că pricepuse un lucru la care ea nu se gândise până atunci.

— Ce este, draga mea? a zis Charlotte.

— Nimic.

Emmy şi-a golit cana.

Acum avea sens. Nimeni nu îl obligase pe tatăl ei să îşi asume răspunderea pentru că Annie nu îl numise. De aceea exista atâta animozitate între mama ei şi Nana. Oricare părinte a cărui fiică de nici şaisprezece ani a rămas însărcinată ar vrea să ştie cine este tatăl. Dacă mama refuzase să spună, şi cu siguranţă aşa se întâmplase, nu putea fi decât pentru unul dintre cele trei motive pe care şi le putea închipui Emmy: îl proteja pe acel bărbat, era ruşinată să recunoască faptul că nu îi ştia numele sau încheiase o înţelegere cu el.

Emmy a lăsat cana pe măsuţă, furioasă că se mulţumise timp de cincisprezece ani cu răspunsuri vagi legate de identitatea tatălui ei.

— Emmeline?

— Putem vorbi despre altceva?

O scurtă pauză.

— Desigur.

În clipa aceea, Julia a strigat-o pe Emmy să vadă puii de țestoasă. Ea şi Charlotte s-au ridicat de pe scaune şi, din fericire, au pus capăt discuției pe care Emmy voise să o curme, dar numai pe moment. Ştia că va reveni asupra ei seara, când se va întinde în patul acela neobişnuit.

După câteva secunde erau toate la marginea apei, iar Julia arăta spre câteva țestoase care înotau în iazul puțin adânc. Câțiva metri mai încolo, rațele de pădure pe care le alergase Julia înotau spre mijlocul iazului. O pereche de libelule a trecut ca două săgeți pe lângă ele, lăsându-se apoi uşor pe luciul apei.

Înconjurată de o asemenea splendoare pastorală, lui Emmy îi venea greu să creadă că e război.

Prezența ei acolo, pe malul unui iaz departe de lume, era singura dovadă că războiul era real.

*

Când au intrat înapoi în casă, Emmy şi Julia au urcat în cameră să îşi despacheteze hainele. Charlotte le-a spus că în această primă seară se puteau relaxa în camera lor, în timp ce ea pregătea cina jos, şi că a doua zi vor decide cine ce sarcini are de făcut.

În timp ce Emmy punea pe umeraş una dintre rochiile Juliei, sora ei a întrebat ce voise să spună Charlotte.

— Îmi imaginez că se aşteaptă să punem şi noi osul la treabă. Să punem masa, să o strângem, să ducem gunoiul. Lucruri de genul acesta.

— Crezi că îmi va da voie să hrănesc găinile?

Emmy a strecurat umeraşul pe bara dinăuntrul şifonierului.

— Sunt sigură că da. Dă-mi puloverul tău.

Julia i-a întins puloverul şi a închis valiza cu zgomot.

— Nu este atât de rău aici pe cât mă aşteptam. Mătuşa Charlotte este bună. Iar casa ei miroase drăguț.

— Un miros nu poate fi drăguț, Jewels. Împinge valiza sub pat, aşa cum am făcut şi eu cu a mea, ca să nu te împiedici de ea.

— De ce nu vrei să îi spui mătuşa Charlotte? a întrebat Julia, împingând valiza sub cearşaful cu volănaşe.

— Sunt prea mare ca să-i spun mătuşă cuiva care nu ne este mătuşă. Dar tu eşti mică. La tine merge.

Julia s-a ridicat din genunchi şi s-a lăsat cu toată forța pe pat.

— Şi acum ce ar trebui să facem?

Emmy a închis uşa şifonierului.

— Ce ți-ar plăcea să faci?

— Pot să mă uit la mirese?

— Nu acum.

— De ce?

Emmy nu avea un motiv bun, în afară de faptul că era obosită şi că se aflau la sfârşitul unei zile care le încercase nervii.

— Poate mai târziu. Ce ar fi să îi scrii o scrisoare mamei? Poți să îi spui totul despre rațe şi țestoase.

— Bine, dar am nevoie de ajutor la cuvintele mari.

Emmy i-a spus Juliei că o va ajuta cu orice cuvânt pe care nu ştia să îl scrie. A deschis sertarul biroului. Înăuntru, Emmy a găsit hârtie de scris de trei nuanțe diferite, câteva creioane ascuțite şi un stilou. Era încântată la gândul că acum avea destulă hârtie ca să continue să deseneze rochii. Emmy plănuise să cumpere nişte hârtie de desen cu salariul primit după prima lună, dar hârtia specială era şi ea supusă raționalizării şi, de aceea, devenea tot mai greu de găsit. A hotărât ca de a doua zi să schițeze câte o rochie nouă în fiecare săptămână, ca să aibă ceva plăcut de făcut. Deocamdată însă, Emmy a scos două coli de hârtie – câte una pentru fiecare – un creion pentru Julia şi stiloul pentru ea însăşi, ca să scrie scrisori.

Emmy a lăsat-o pe Julia la pupitru, iar ea s-a aşezat pe pat, ţinând în poală cartea de poveşti a Juliei, ca să aibă o suprafaţă tare. În timp ce Julia scria despre călătoria cu trenul, despre pasărea moartă găsită pe stradă, camera galbenă, cosiţele lungi ale lui Charlotte şi Rose şi minunata lor grădină, Emmy şi-a compus şi ea scrisoarea.

Dragă doamnă Crofton,

Sora mea şi cu mine stăm la o femeie în vârstă, pe nume Charlotte Havelock, într-o căsuţă aflată nu departe de Stow-on-the-Wold, în Gloucestershire. V-aş fi foarte îndatorată dacă m-aţi putea anunţa când se întoarce vărul dumneavoastră la Londra, ca să îl pot întâlni, aşa cum am plănuit. Voi continua să lucrez la câteva schiţe noi şi am de gând să o întreb pe doamna Havelock dacă are o maşină de cusut, ca să pot exersa cât timp voi sta aici. Sper să vă revăd cât se poate de curând şi nădăjduiesc că sunteţi în siguranţă.

Cu sinceritate,

Emmeline Downtree

Thistle House

Şoseaua Maugersbury nr.3

Stow-on-the-Wold, Gloucestershire

P.S. Cheia de la uşa din spate este încă la mine.

Au fost chemate la cină exact în clipa în care Emmy termina de scris adresa pe scrisori. A dus plicurile la parter, spre a fi trimise cu poşta de dimineaţă. Charlotte aranjase masa în sufragerie pentru prima lor cină împreună, ca să sărbătorească ocazia. Când Emmy a întrebat cum se pot trimite scrisorile, Charlotte a părut mulţumită că fetele îşi petrecuseră timpul scriind acasă.

— Mama voastră va fi fericită să primească veşti de la voi, a zis ea, punând o farfurie cu cartofi presăraţi cu pătrunjel pe masă şi făcându-le semn să îşi aleagă scaunele. Rose, deja aşezată, îşi tot împăturea şi despăturea şervetul.

— Emmy nu i-a scris mamei. Numai eu, a anunțat Julia așezându-se cu putere pe scaun.

Charlotte a ridicat puțin capul pentru a privi la cele două plicuri din mâna lui Emmy, întrebându-se cu siguranță cui îi scrisese Emmy.

— Puteți pune scrisorile la poștă mâine. Poate mergem în sat împreună. Nu este nici măcar un kilometru de mers. V-ar face bine să vă dezmorțiți picioarele.

— Eu am nevoie de cizme noi pentru grădină, a anunțat Rose, fără să ridice privirile de la șervetul împăturit.

— Cizmele tale sunt foarte bune, Rose. Dar ne-ar plăcea să vii cu noi. Emmeline, draga mea, te rog să te așezi.

Emmy s-a așezat pe scaunul de lângă Julia, în timp ce Charlotte a adus o farfurie cu felii de șuncă, ceea ca fetele nu mai văzuseră de la Crăciun.

După ce s-a așezat și ea, Charlotte a întins mâinile în lateral spre sora ei și spre Emmy.

— Să îi mulțumim lui Dumnezeu pentru sosirea voastră în siguranță!

Trecuse multă vreme de când Emmy și Julia se aflaseră în aceeași încăpere cu o persoană care îi vorbea lui Dumnezeu cu respect. A apucat mâna surorii sale și a lăsat capul în jos, privind pe sub gene către Julia, să vadă dacă face la fel.

Rugăciunea lui Charlotte a fost scurtă și la obiect. I-a mulțumit lui Dumnezeu pentru venirea fetelor, L-a rugat să le apere pe ele și pe toată lumea în aceste timpuri nesigure și să îi facă pe toți recunoscători pentru darurile milostive ale Domnului. În timp ce mâncau, Julia a turuit despre apartamentul lor de la Londra, despre îndepărtata călătorie la plaja Brighton și despre cât de mult ura sirenele de raiduri aeriene. Emmy a lăsat-o să conducă conversația, care părea să le facă mare plăcere lui Charlotte și lui Rose, făcând-o să creadă că cele două surori în vârstă nu

avuseseră prea des parte de pălăvrăgeala animată a unui copil.

După ce fetele au ajutat la spălatul vaselor, toate patru s-au aşezat în salon să se uite la fotografiile de familie ale lui Charlotte. S-a lăsat noaptea. Charlotte a aprins mai multe lămpi şi a tras draperiile de camuflaj, tăinuind un cer plin de stele.

12

În ciuda camerei încântătoare, lui Emmy i-a fost greu să adoarmă în prima noapte petrecută la Thistle House. Se dusese la culcare odată cu Julia, deşi ar fi putut să stea până mai târziu cu Charlotte şi Rose dacă ar fi dorit. Julia căzuse pe gânduri privind la fotografiile de familie ale lui Charlotte şi Rose. Pentru prima dată de când fuseseră notificate în legătură cu evacuarea, Julia părea să înţeleagă mai bine că ea şi Emmy fuseseră trimise aici pentru că Londra e în pericol. Asta însemna că mama lor e în pericol. Nu voia să se ducă la culcare singură într-o casă străină, cu asemenea gânduri negre.

Emmy a tras într-o parte draperiile când a stins lumina, astfel ca lumina strălucitoare a lunii, care devenise duşmanul Londrei în lunile din urmă, să poată scălda încăperea într-o penumbră lucie şi să alunge întunericul deplin.

Se aşezase pe marginea patului Juliei şi o mângâiase pe spate ca să o adoarmă, dar a trecut mult timp până ce sora ei a încetat să mai pună întrebări de genul „De ce nu a urcat

şi mama cu noi în tren? De ce nu este aici cu noi? Ce se întâmplă dacă germanii ajung la Londra?" şi să închidă ochii.

Într-un final, când Julia a adormit şi Emmy a urcat în pat, au năvălit propriile ei griji, alungându-i somnul, în primul rând pierderea slujbei, întâlnirea cu domnul Dabney pe care nu voia să o rateze şi ideea că Annie alesese de bunăvoie să poarte întreaga responsabilitate a creşterii ei.

Cu cât se gândea mai mult, cu atât mai mult înţelegea mai bine lucrurile pe care pur şi simplu nu le remarcase până acum.

Ce fel de bărbat era cel pe care, la şaisprezece ani, mama ei fusese de acord să îl lase nenumit pe certificatul de naştere? Un bărbat care nu voia să fie acuzat de corupere de minori, asta era. Cum altfel i-ar fi cumpărat mamei tăcerea, dacă nu prin bani? Cu siguranţă, aşa îşi finanţase primii ani din viaţa ei de mamă necăsătorită. O cumpărase. Aşa a putut să stea la Londra cu un copil mic, în loc să se mute cu mama ei, în Devonshire. Cât ţinuseră banii? se întreba Emmy. Pentru că, la un moment dat, mama îl întâlnise pe Neville şi rămăsese din nou însărcinată. Dar de data aceasta avea douăzeci şi patru de ani. Dacă tot nu urma să fie plătită, poate spera că cel puţin se va mărita. Problema era că Neville era lipsit de simţul responsabilităţii. O iubită însărcinată nu era o problemă serioasă şi, în orice caz, nu era problema *lui*. Mama lor greşise şi în privinţa ei înseşi, pentru că se îndrăgostise de bărbatul care îi făcuse cel de-al doilea copil, dar nu voia să se însoare cu ea. Iar când se întâmplase lucrul acesta, nu mai contase că Neville avea o mulţime de bani într-o zi şi nici o para chioară a doua zi sau că era lipsit de scrupule. A rămas îndrăgostită de el până în ziua în care a părăsit-o pentru totdeauna. Dragostea nu fusese deloc aşa cum sperase ea să fie.

Dragostea o dezamăgise. Dar banii nu.

La asta se întorsese, prin urmare? Acesta este motivul pentru care, după plecarea lui Neville, se mutaseră într-un apartament mult mai frumos decât şi-ar fi putut permite o angajată la bucătărie? Acesta era motivul pentru care aveau un pat confortabil, apă caldă, mâncare destulă şi valize în care să îşi pună hainele pentru a putea fi evacuate?

Pentru că exista cineva care îi dădea bani pe ascuns? Şi pentru ce i-ar putea da bani, dacă nu pentru sex? Mama nu avea nimic altceva de oferit în afară de trupul ei frumos.

Emmy s-a ridicat în capul oaselor în pat, dintr-odată oripilată şi îndurerată de ceea ce devenise mama ei. A stat acolo timp de câteva minute, trăgând aer în piept, în timp ce încerca să îşi calmeze bătăile inimii. Şi-a trecut picioarele peste marginea patului şi s-a aplecat dedesubt, căutând cutia cu mirese. Emmy a desfăcut încuietoarea şi a scos schițele, pe care le-a întins peste pătura mototolită, scăldată acum în lumina lunii.

O lucire străvezie împodobea rochiile în lumina albă şi dulce care li se datora, astfel încât fiecare părea atinsă de magie în clipa aceea.

Nu conta că lipseau chipurile de pe capetele trasate cu creionul: rochiile împrăştiau în jurul lor euforie şi perfecțiune, aşa cum te-ai aştepta să radieze o mireasă în ziua nunții, în ziua în care totul era perfect în lumea ei.

Nu-i de mirare că Julia iubea rochiile acestea atât de mult. Fiecare dintre ele era un simbol al lucrurilor pe care dorea să le aibă în viața ei sărăcăcioasă.

Emmy nu a auzit-o pe Julia ridicându-se din pat şi nici nu a simțit lacrimile de pe obraji. Sora ei a apărut deodată alături, s-a strecurat lângă ea în pat şi şi-a lăsat capul pe umărul ei.

Brațul micuț al Juliei s-a încolăcit peste umerii surorii sale, iar Emmy şi-a lipit capul de capul Juliei.

— Şi mie îmi este dor de mama, a şoptit Julia.

*

A doua zi la micul dejun, Charlotte a făcut o listă cu toate îndatoririle gospodăreşti ale fetelor, ca să simtă că Thistle House este casa lor. Musafirii nu sunt puşi la treabă, a spus Charlotte. Nu voia ca fetele să se simtă musafiri şi nici să se plictisească. Şcoala nu urma să reînceapă până în septembrie, ceea ce însemna că aveau aproape trei luni să se ocupe cu alte treburi. Emmy nu vedea cum să mai stea la Charlotte în septembrie, dar nu a spus nimic.

Juliei i s-a îndeplinit dorința de a hrăni găinile, a le da apă, a le schimba paiele şi a strânge ouăle. Emmy putea avea grijă de hainele lor murdare, de aşternuturi şi de prosoape şi urma să mătură şi să dea cu aspiratorul. Rose, stând la masă în timp ce erau împărțite sarcinile şi vrând să fie inclusă în discuție, a fost însărcinată cu folosirea pământufului, deşi Emmy se îndoia că îşi va mai aminti că ceruse o sarcină de îndeplinit. Surorile vor pune şi vor strânge masa şi vor usca vasele pe rând.

Grădina de legume şi pomii fructiferi vor fi îngrijiți de toate patru, a zis Charlotte, căci aveau nevoie de atenție constantă ca să le apere de buruieni, de dăunători şi de vremea nemiloasă şi pentru că grădinile şi livezile ar putea să rămână singura sursă de hrană dacă raționalizarea continua să se înrăutățească. Untul, şunca şi zahărul se raționalizaseră de la începutul anului, iar carnea, brânza şi fructele le urmaseră la scurt timp, căci din ce în ce mai puține vapoare cu provizii reuşeau să treacă de submarinele germane care patrulau Canalul. La Londra, nimeni nu avea o grădină de mărimea grădinii lui Charlotte. Era uluitor gândul că aici, la țară, nu carnetul de raționalizare hotăra ceea ce mâncai sau nu, ci mai degrabă starea în care se aflau grădina de zarzavaturi şi cotețul cu găini.

Charlotte a mai decretat ca Julia şi Emmy să citească câte o carte pe săptămână, ca să îşi țină mintea activă, şi să îi

scrie mamei de două ori pe lună sau cât va ține rezerva de hârtie de scris. Hârtia fusese şi ea raționalizată de curând, le-a zis Charlotte, iar Emmy nu şi-a putut reprima o încruntătură la auzul acestei veşti. Nu îşi putea permite să greşească nici o rochie dacă voia să îi ajungă hârtia. Şi, cu toate că Charlotte avea multe cărți în salon, Emmy se îndoia că i-ar permite să rupă paginile goale ca să poată schița pe ele rochii de mireasă.

După masa de prânz, toate patru au mers în oraş să pună scrisorile la poştă, să treacă pe la bibliotecă, de unde fetele puteau să ia cărți pentru prima săptămână, şi să cumpere carne, fasole uscată şi alte produse pe care Charlotte nu le putea cultiva în grădina ei. Orăşenii întâlniți pe stradă şi în magazine le priveau pe Emmy şi pe sora ei prieteneşte, dar cu zâmbete prudente. Era evident că nimeni nu ştia la ce să se aştepte. Dacă evacuarea se încheia şi toți copiii erau duşi la adăpost, în afara Londrei, atunci ce ar mai putea urma, dacă nu atacul brutal de care se temea toată lumea? Două dintre femeile cărora Charlotte le-a prezentat pe fete le-au spus că fiii lor erau departe şi că luptau din greu ca ele să se poată întoarce la mama şi la tatăl lor. Parcă simțeau nevoia ca fetele să ştie că, deşi războiul nu se vedea aici, în Cotswolds, asta nu însemna că nu îl simțeau.

În sat mai erau şi alți evacuați din Londra, nu numai veniți cu trenul lor, ci şi cu alte trenuri. În clipa când voia să intre la bibliotecă, Emmy a văzut doi copii evacuați pe care i-a recunoscut, o soră şi un frate care călătoriseră în acelaşi vagon cu ele. Şi-au încrucişat privirile peste stradă, iar între ei s-au schimbat vorbe nerostite. Cumva, prin dialogul acela mut, au reuşit să se asigure că nici unul dintre ei nu fusese primit în casă de vreun nebun sau de un despot. Femeia care îi însoțea era mai tânără decât Charlotte şi ținea de mână un băiețel, care era evident fiul ei. Emmy s-a bucurat

în clipa aceea că ea şi Julia nu erau nevoite să concureze pentru atenţie cu copilul nimănui.

La poştă, Charlotte le-a prezentat dirigintei, de departe cea mai înaltă femeie pe care o văzuse vreodată Emmy. I-a întins scrisorile, iar diriginta poştei le-a acceptat cu o înclinare din cap sigură de sine, spunând că nu va dura decât două zile până ce scrisorile ajungeau la Londra. Când scrisoarea pentru doamna Crofton a trecut din mâna lui Emmy, s-a rugat lui Dumnezeu pentru ajutor, fără pic de ruşine. Ştia cât de egoist era gestul de a cere ceva atât de personal, precum o întâlnire cu un stilist, în lumina războiului care avea loc, dar mai ştia şi că războiul nu putea dura la infinit. Într-o zi avea să se sfârşească. Şi vor putea cu toţii să se întoarcă la ceea ce făceau înainte, să viseze la ceea ce visaseră şi să plănuiască din nou ceea ce plănuiau altădată.

Emmy îşi imagina deja cum va pleca pe furiş înapoi la Londra. Acest demers intimidant trebuia să înceapă cu primirea răspunsului de la doamna Crofton şi fără ca Charlotte să îi pună vreo întrebare în legătură cu asta. În plus, nu îşi putea începe călătoria aici, în Stow, unde ar putea fi recunoscută de cineva. Trebuia să ajungă la Moreton, unde ar atrage mult mai puţină atenţie.

După ce au plecat de la poştă, Charlotte s-a oprit să cumpere *Daily Mail*, despre care spunea că îi place să îl cumpere o dată la două zile. Emmy s-a oferit să adauge la lista ei de îndatoriri un drum până în oraş ca să i-l cumpere. Un drum în oraş, departe de priviri atente, i-ar permite să trimită oricâte scrisori avea nevoie doamnei Crofton, fără să atragă atenţia asupra ei. Charlotte părea să creadă că pentru Emmy ziarul londonez ar putea constitui o mică punte de legătură cu casa ei. În plus, nu avea de ce să manifeste neîncredere faţă de motivele din spatele ofertei lui Emmy.

— Desigur, a zis ea.

Ultima oprire înainte de întoarcerea acasă a fost magazinul de mărunțișuri. În timp ce ele au așteptat afară împreună cu Rose, cu brațele încărcate de cărți de la bibliotecă, Charlotte a intrat după săruri Epsom și o cutie cu aspirină. A ieșit după câteva minute cu acele produse, plus câteva creioane bizare și zece foi de hârtie cartonată.

— Ca să poți continua să desenezi rochii de mireasă, a zis Charlotte, întinzând hârtia și creioanele lui Emmy. Creioanele sunt anume pentru făcut schițe. Pe astea le folosesc artiștii și se pare că de așa ceva ai avea nevoie.

Lui Emmy i-a trebuit o clipă ca să își recapete vocea.

— Mulțumesc, a murmurat ea, iar surpriza a făcut ca recunoștința pe care o simțea să îi pară șovăielnică.

Julia a rămas cu privirea ațintită la creioane și la hârtia subțire de împachetat, iar apoi s-a întors spre Charlotte cu un neîndoielnic „și pentru mine?” în ochi.

Charlotte i-a ciufulit părul.

— Pentru tine am ceva acasă, Julia.

— Chiar așa? Ce?

— Hai acasă, să îți arăt.

Julia s-a înviorat și a luat-o fericită de mână pe Charlotte. În vreme ce ele au pornit-o înainte, Emmy și-a potrivit pasul după Rose.

După numai câțiva pași, Emmy a simțit mâna lui Rose într-a sa.

Ajunse înapoi acasă, Julia abia a mai avut răbdare până ce toate cumpărăturile au fost puse la locurile lor.

— Dă-mi voie să îi fac ceaiul lui Rose și să o așez la masă, iar apoi îți arăt, a zis Charlotte în timp ce punea ceainicul pe foc.

Emmy a dus hârtia și creioanele în camera lor și le-a pus deasupra cutiei cu mirese, pe măsuța de toaletă. Întoarsă la parter, a scos frișca și zahărul în timp ce Charlotte turna

ceaiul lui Rose şi punea ceainicul fierbinte sub acoperitoarea sa. I-a întins doi biscuți digestivi lui Emmy.

— Dă-i biscuiți lui Rose, draga mea, i-a zis lui Emmy, după care s-a întors spre Julia. În regulă, *Miss* Julia. Hai cu mine.

Charlotte a luat o lanternă de pe raftul de lângă uşa din spate, care dădea către grădină, şi a traversat bucătăria spre holul de la intrare. Julia a pornit-o țopăind după ea.

Emmy i-a dus biscuiții lui Rose şi le-au privit împreună pe Charlotte şi pe Julia care au părăsit încăperea.

— Unde se duc? a întrebat Rose cu o încruntătură pe chip.

— Nu ştiu.

— Nu vreau să se ducă în camera mea. Nu au ce căuta în camera mea. Este camera mea.

Emmy le auzea pe Charlotte şi pe Julia cum urcau scările. Şi Rose le auzea.

— Este camera mea. Lucrurile mele.

Rose nu părea agitată şi nu a dat semne să aibă vreo intenție de a se ridica de pe scaun. Era cel mai ciudat tip de opoziție pe care îl văzuse Emmy vreodată. Rezistență fără efort.

Lui Emmy îi fusese stârnită curiozitatea în legătură cu ce avea de gând Charlotte să îi dăruiască Juliei, iar asta nu doar din cauza lui Rose. S-a întors către aceasta.

— Vrei să mă duc să văd ce fac? a întrebat Emmy.

Rose a apucat ceaşca cu multă grație.

— Da, pentru numele lui Dumnezeu. Este camera mea. Şi lucrurile mele.

Mulțumită să îi facă pe plac, Emmy s-a îndreptat spre scări.

Dar Charlotte şi Julia intraseră în camera galbenă, nu în cea a lui Rose. Charlotte s-a întors spre Emmy când a apărut în spatele lor, aparent fericită că Emmy le urmase.

— Rose a vrut să mă asigur că nu umblați prin camera ei, a explicat Emmy.

Charlotte nu a făcut decât să zâmbească. S-a întors cu fața spre peretele opus uşii, spre birou. A ridicat fața de masă din dantelă de pe măsuța înaltă de lângă el, dând la iveală între picioarele ei o trapă ce ascundea un spațiu utilitar.

Charlotte s-a lăsat în genunchi şi a aprins lanterna.

— A trecut ceva timp de când nu am avut nevoie să cotrobăi pe aici. Vreau să mă asigur că nu şi-au făcut culcuşul ceva păianjeni sau alte lighioane.

Uşița a protestat când a deschis-o, balamalele scârțâind deranjate.

S-a aplecat înainte şi a băgat capul în spațiul de sub masă, luminând în jur cu lanterna.

— Hm, a făcut ea. Ca să vezi! Numai câteva pânze de păianjen. A scos capul, continuând: Julia, tu eşti tânără şi micuță. Te poți strecura înăuntru să îmi dai cutia care are pe laturile ei poze cu borcane de murături? Şi pe cea mai mare, de sub ea? Te asigur că nu este foarte grea nici una din ele.

Nu a trebuit să o roage de două ori. Charlotte s-a dat la o parte, iar Julia s-a lăsat în genunchi. Charlotte i-a dat lanterna, iar Julia s-a grăbit să intre în pivniță şi a dispărut complet în interiorul ei. Emmy a auzit un râcâit pe lemn şi a apărut prima cutie, iar după aceea a doua.

— Este o cutie cu cărți aici, a strigat Julia.

— Sunt doar manuale vechi. Pot rămâne acolo, a zis Charlotte, trecându-şi mâna peste suprafața prăfuită a primei cutii. Firele de praf s-au ridicat spre raza de lumină a soarelui de după-amiază care traversa camera.

Julia a reapărut, iar părul răvăşit îi acoperea fața.

— Bravo, Julia, a zis Charlotte când Julia a ieşit din ascunzătoare, iar Charlotte a închis trapa, a luat lanterna din mâna Juliei şi a stins-o.

— Ce este înăuntrul cutiilor? a întrebat Julia, nespus de curioasă.

Charlotte a zâmbit şi a deschis prima cutie. Înăuntru se aflau trei ghemotoace de muselină subțire. Charlotte a scos unul dintre ghemotoace. Învelită în materialul textil se afla o ceaşcă din porțelan de dimensiuni mici, împodobită cu frunze de toamnă.

— Ah! a exclamat Julia.

— Este setul meu de ceai de când eram mică. Vreau să îl consideri ca fiind al tău câtă vreme vei rămâne aici, bine?

Julia a rămas mută de uimire cât timp Charlotte a continuat să despacheteze ceştile. Patru ceşti cu farfurioarele lor, patru farfurii, un recipient pentru frişcă, o zaharniță şi un ceainic mic şi îndesat, cu o duză în formă de lebădă.

Apoi, Charlotte a deschis următoarea cutie, care conținea două păpuşi, una blondă şi una brunetă, şi o cutie mai mică, cu hăinuțe pentru păpuşi, învelite în hârtie subțire.

A pus păpuşile în brațele Juliei.

— Celei cu păr castaniu îi spun Guinevere, iar celeilalte Henrietta, dar tu le poți numi cum vrei. Şi ele îți aparțin cât timp te vei afla aici. Dar vreau să ai mare grijă de ele. Nu le laşi afară, nu le rupi hăinuțele şi nu le aduci la masă. Poți să îmi promiți?

Julia a dat din cap solemnă, iar în priviri i se citea uimirea.

— Promit, a şoptit ea. A strâns păpuşile la piept şi le-a sărutat pe cap. Îmi plac numele lor, mătuşă Charlotte. Le iubesc.

Charlotte s-a ridicat în picioare şi a ridicat cutia mai mică, înăuntrul căreia se înclinau în unghiuri ciudate piesele din serviciul de ceai rămase nedespachetate.

— O să spăl setul de ceai şi apoi va fi gata să îl foloseşti. Îți sună bine?

Julia a dat din cap, extaziată până la muțenie. Emmy nu o văzuse niciodată atât de fericită.

A căutat să surprindă privirea lui Charlotte.

— Îți mulțumesc pentru ceea ce ai făcut, a zis Emmy încetişor.

— Şi ție am ceva să îți arăt.

Emmy a urmat-o pe Charlotte în camera ei, de cealaltă parte a holului. Femeia a pus cutia cu setul de ceai pe pat şi s-a apropiat de un şifonier. După ce i-a deschis uşa, s-a întins după o cutie lungă şi adâncă, aflată pe un raft deasupra barei pe care atârnau rochiile şi bluzele.

Charlotte a aşezat şi această cutie pe pat. I-a ridicat capacul, a înlăturat hârtia de împachetat şi a scos afară o rochie ivorie, cu o fustă care sclipea datorită perlelor care se învechiseră, preschimbându-şi culoarea într-un cenuşiu-lăptos. Mânecile din dantelă care se închideau cu nasturi până la cot se umflau spre umăr într-o demonstrație de eleganță victoriană. Un corsaj strâmt completa partea de sus a rochiei, iar fusta amplă, mototolită, stătea martoră a gloriei de altădată a rochiei.

— Rochia mea de mireasă, a murmurat Charlotte privind la rochie, nu la Emmy.

— Este frumoasă.

A întors capul spre Emmy.

— M-am gândit că ar putea să te inspire. Uneori, un model vechi poate da naştere unei idei noi. Poți... poți să o desfaci în bucăți dacă vrei. Dacă te ajută.

Emmy a atins materialul, un satin cu un luciu discret, care mai că-i şoptea binețe.

— Nu aş putea face aşa ceva, a murmurat ea.

— Nu foloseşte nimănui stând într-o cutie, a continuat Charlotte. Nu mai este la modă şi nici nu am o fiică pentru care să o păstrez. Nu ar fi mai rezonabil să o desfaci şi să îi studiezi tiparul? Ai putea folosi bucăți din ea pentru a o reinventa sau ai putea face propriul tău model. Nu doar un desen, ci o rochie adevărată.

— Mi-ai da voie să fac asta? a întrebat Emmy, nevenindu-i să creadă.

— Aş fi foarte fericită dacă ai face-o. Nu am maşină de cusut. Dar am foarfeci ascuțite, mai multe mosoare de ață albă şi multe ace de cusut. Va trebui să faci totul de mână, dar cred că vei avea timpul necesar de-a lungul acestor luni îndelungate de vară.

Emmy, fel ca şi Julia, a simțit că nu găseşte cuvintele potrivite pentru a-şi exprima recunoştința. Un simplu mulțumesc la o asemenea generozitate părea prea puțin.

Aşa că s-a gândit să spună altceva.

— Vrei să vezi schițele mele?

În următoarele câteva minute, în timp ce Julia se juca cu Guinevere şi Henrietta în cealaltă cameră, Charlotte şi Emmy au rămas aşezate pe pat şi s-au uitat la schițele din cutia cu mirese.

Charlotte a spus că sunt cele mai frumoase rochii pe care le-a văzut vreodată.

O zi care nu ar fi putut să fie mai surprinzătoare şi mai plăcută de-atât pentru Emmy şi Julia le-a mai adus o surpriză plăcută. Târziu în după-amiaza aceea, când a venit timpul să se ocupe de găini, a început să cadă o ploaie uşoară. Charlotte a lăsat-o pe Julia să folosească umbrela ei: o umbelă roşie cu buline şi cu un mâner negru care imita lemnul dulce.

13

Viața la Thistle House a intrat într-o rutină pe măsură ce zilele treceau. După ce erau făcute paturile şi vasele de la micul dejun erau strânse, îşi petreceau dimineţile îngrijind grădina de zarzavaturi, plivind parcela cu fructe de pădure, rupând capetele florilor ofilite, udând straturile cu flori şi pomii fructiferi – meri, pruni şi peri, câţiva din fiecare. Chiar dacă afară le era cald şi transpirau, era partea din zi preferată a Juliei. Munca făcea dimineaţa să zboare, aşa că nici nu îşi dădeau seama când se făcea ora prânzului. Lunea şi vinerea după prânz Emmy se ducea pe jos până în oraş ca să cumpere un ziar pentru Charlotte. După-amiezile şi le petreceau înăuntru citind, făcând puzzle-uri sau scriindu-i mamei. Ceaiul de după-amiază îl luau de multe ori la una dintre vecine, toate părând a fi de vârsta lui Charlotte sau chiar mai bătrâne. Julia şi Emmy erau singurii copii în grupul de prietene al lui Charlotte, iar faptul că fuseseră evacuate de la Londra le făcea şi mai interesante în ochii lor. Seara, după ce ascultau BBC, Charlotte şi Rose tricotau, Julia se juca cu păpuşile sau cu setul de ceai, ori cu amândouă, iar Emmy lucra la disecarea rochiei de mireasă a lui Charlotte – partea ei preferată a zilei.

În unele zile, Charlotte le încărca pe toate în rabla ei albastră şi se îndreptau spre Moreton sau Cheltenham, ca să meargă la doctorul lui Rose sau să facă cumpărături în magazinele de acolo, care aveau mai multe produse, deşi cozile erau mai lungi. Duminica mergeau la slujbă la biserica aceea cu uşă albastră, pe care Charlotte le-o

arătase în ziua când sosiseră. Emmy îl plăcea mult pe vicar şi îi plăcea ecoul pe care îl făceau vocile lor când cântau imnuri sau recitau Crezul şi alte rugăciuni. Podelele şi zidurile din piatră făceau sunetul să pară mai puternic decât era. Şi mai elocvent. Biserica era şi unul dintre puţinele locuri unde îi vedeau pe toţi ceilalţi copii de la Londra laolaltă. Ca şi fetele, şi ei păreau să se fi acomodat în noul mediu. Emmy nu simţea nevoia de a conversa cu ceilalţi copii, dar era oarecum surprinsă că nici ei nu voiau, din moment ce aproape toţi erau mai mici. Parcă ar fi găsit un echilibru efemer între locuinţa lor de acum şi casele lor adevărate. A vorbi unii cu alţii însemna să pună în pericol acest echilibru.

Emmy îşi luase inima în dinţi şi tăiase toate cusăturile rochiei de nuntă a lui Charlotte, un proces care îi luase aproape o săptămână. Aşezase apoi toate piesele una lângă alta, ca să le poată studia structura şi să le compare cu schiţele din cutia cu mirese. În unele seri, Charlotte stătea cu ea cât timp lucra, iar alteori stătea Rose, ceea ce o stingherea un pic, căci Rose era convinsă că rochia în bucăţi era pentru nunta ei şi îşi făcea griji că Emmy nu va reuşi să o coasă la timp.

Prima scrisoare de la mama lor a venit la sfârşitul lui iunie, aproape la două săptămâni de la sosirea lor la Stow. Scria că îi era dor de fiicele ei, că întreg oraşul părea întors pe dos fără copii şi că se auziseră enervantele avertizări de raiduri aeriene aproape în fiecare seară de când plecaseră ele. Emmy nu credea că acesta era adevărul adevărat. Citea ziarul pe care îl cumpăra pentru Charlotte. Restul lunii iunie fusese o perioadă de relativă linişte în Londra. Julia şi Emmy plecaseră la o săptămână după ce Churchill anunţase la radio că Marea Britanie va lupta împotriva Germaniei pe toate plajele, străzile, dealurile şi câmpiile sale şi niciodată nu va capitula în faţa nemţilor. Declaraţia

fusese aproape ca o invitație adresată lui Hitler să vină şi să vadă dacă Marea Britanie va face cum a promis. Şi totuşi, atacul asupra Londrei nu a venit. Cele câteva bombe care căzuseră în câmp deschis, precum cele de la Addington şi Colney, fuseseră atât de nesemnificative şi atât de depărtate de centrul oraşului, încât mulți se întrebau dacă nu cumva Londra era cel mai sigur loc unde te puteai afla acum. Nu erau terenuri de aterizare care să fie bombardate, nici trupe de pus în mişcare, nici avioane de doborât de pe cer. Londra era un oraş de civili – mici negustori, pompieri, paznici şi mame fără copii. Dar fetele i-au scris mamei înapoi şi i-au spus că şi ele îi duc dorul, să țină draperiile trase bine noaptea şi să ia aminte la sirene.

O singură scrisoare a venit de la doamna Crofton, la finalul lunii iunie, pe care Emmy a citit-o mergând spre oraş şi apoi a ascuns-o în buzunar. Doamna Crofton primise veşti de la vărul ei. Cele două schițe pe care i le trimisese îi stârniseră curiozitatea şi îi venise o idee despre care voia să îi ceară părerea doamnei Crofton când se întorcea la Londra, ceea ce urma să se întâmple cel mai probabil abia prin august. Doamna Crofton nu ştia despre ce idee era vorba şi nici măcar dacă avea vreo legătură cu Emmy, dar bănuia că da. Mai scria că îi era dor de zilele când Emmy venea la magazin şi că afacerea mergea foarte prost. Emmy i-a scris imediat, punând scrisoarea la poştă înainte de a o porni înapoi spre Thistle House. I-a scris că îi era dor de slujba ei de la Primrose Bridal şi că îşi exersa cusăturile de mână.

La mijlocul lui iulie, au plantat o grădină de dovlecei de iarnă, ceea ce Charlotte voia să facă de câțiva ani, dar nu îndrăznise, neştiind ce să facă cu o recoltă atât de mare. Acum erau destui oameni în oraşe cărora le putea da dovleceii dacă recoltau mai mulți decât aveau ele nevoie. Au mai mutat tomatele pe care Charlotte le plantase în mai în

grădina cea mare de legume şi au cules primii cartofi, sfecla, dovleceii şi morcovii.

Într-o zi de la sfârşitul lui iulie, Charlotte a adus de la magazinul de ţesături din Moreton un cupon de muselină ecosez care fusese pătată şi pe care proprietarul magazinului nu o putea vinde. Nu era pătat tot cuponul; defectul nu apăruse decât după ce proprietarul vânduse deja jumătate din el. Dar era mai mult decât suficient pentru Emmy să îşi încerce mâna decupând propriile ei piese după tipare. Nu conta dacă făcea o greşeală şi tăia piese pe care nu le putea folosi. Charlotte îl cumpărase pe mai nimic, fiindcă proprietarul îi era prieten apropiat.

Era un proces laborios să coasă totul de mână, dar Emmy a descoperit că făcea mai puţine greşeli decât atunci când folosea Singerul energic al doamnei Crofton. Iar în iulie a mai schiţat două rochii, una plecând de la modelul de bază al rochiei lui Charlotte, iar alta inspirată de una dintre rochiile de bal ale păpuşilor.

Pe măsură ce se apropiau de august, Emmy descoperea că este tristă la gândul că va trebui să plece pe furiş de la Thistle House pentru a se întâlni cu vărul doamnei Crofton şi că poate nu se va mai întoarce aici. Dacă domnul Dabney avea de gând să îi ofere un post ca ucenică, Emmy era pregătită să accepte şi să îl roage să o lase să doarmă pe jos în studioul lui noaptea. Nu voia să se întoarcă în apartament, la Annie. Emmy nici nu voia ca mama ei să ştie unde este dacă se ajungea la asta. Nu o deranja câtuşi de puţin că va fi probabil furioasă şi nici că Julia îi va duce dorul, pentru că Julia va fi în siguranţă şi bine îngrijită la Thistle House cât timp va dura războiul.

Dar o supăra gândul că o va dezamăgi pe Charlotte. Nu credea că Charlotte va fi furioasă, aşa cum va fi mama ei, şi nici tristă ca Julia. Emmy se temea că Charlotte va fi rănită. Emmy nu voia ca Charlotte să creadă că, după toată

bunătatea pe care i-o arătase, ea nu era recunoscătoare. Noaptea, în pat, Emmy îşi imagina ce va scrie în bileţelele pe care le va lăsa pentru Julia şi pentru Charlotte. Va trebui să nu spună decât vag încotro se ducea, ca nici una dintre ele să nu o poată avertiza pe mama lor în legătură cu locul unde se va afla. Şi trebuia să le transmită că era o chestiune înţeleaptă şi practică să se gândească la viitor, la viaţa pe care o va trăi când se va termina războiul. Venise momentul ca Emmy să se pregătească pentru acea viaţă. Ocazia apăruse acum. Nu putea şti dacă o asemenea şansă se va mai ivi vreodată.

Asta dacă se ivea cu adevărat.

S-ar putea ca domnul Dabney să nu fie interesat de ideea de a-i deveni mentor. Poate că planul lui era să cumpere desenele lui Emmy. Nu le va vinde.

Ce se va întâmpla atunci? Acesta va fi finalul?

Emmy refuza să creadă că domnul Dabney nu voia decât atât.

Au mai sosit câteva scrisori de la mama lor. Nu avea multe de spus şi nu se grăbea să le spună când ar putea să le viziteze, deşi responsabila cu cazarea din Moreton, o anume doamnă Howell, le spusese că era liberă să vină de câte ori voia. Emmy voia să creadă că i-ar fi greu să le vadă în mediul pe care Julia i-l descrisese amănunţit – cu mult ajutor la ortografiere. Charlotte se îngrijise de toate nevoile lor, le dăduse sarcini în gospodărie, un program de respectat, scopuri de atins şi le încurajase talentele abia înmugurite. Şi făcuse totul fără a apela la vreo măsură odioasă.

Cu cât trecea luna august, cu atât mai nerăbdătoare era Emmy să primească o veste de la doamna Crofton.

Două lucruri s-au întâmplat la sfârşitul acelei luni. În noaptea de douăzeci şi patru august – o sâmbătă – Luftwaffe a aruncat o serie de bombe deasupra Londrei, distrugând

câteva case şi omorând civili. Până în acea noapte de sâmbătă, londonezii auziseră împuşcături îndepărtate şi văzuseră dârele de fum ale luptelor între avioanele de vânătoare pe cerul de deasupra Canalului, aflat la mare distanță. Auziseră din ziare şi de la radio despre războiul care se ducea. Dar era prima dată când Londra era bombardată noaptea. Bombele au căzut la Aldgate, Bloomsbury, Bethnal Green, Finsbury, Hackney, Stepney, Shoreditch şi West Ham. Emmy a auzit la radio a doua zi că în tot cartierul East End al Londrei au izbucnit focuri, că flăcările țâşneau prin geamurile fabricilor, iar zidurile se prăbuşeau ca făcute din hârtie. Oraşul Ramsgate, de la malul mării, a fost şi el lovit. Au fost ucişi douăzeci şi patru de oameni şi peste o mie de case au fost distruse şi avariate. Emmy a asigurat-o pe Julia, la urechile căreia au ajuns detaliile înfiorătoare, în ciuda încercărilor ei şi ale lui Charlotte de a o proteja de ele, că bombele nu căzuseră în apropiere de Whitechapel, iar mama lor era în perfectă siguranță.

Timp de câteva zile tensionate după aceea, toată lumea a aşteptat să vadă ce se mai întâmplă. BBC-ul a anunțat că RAF[7] a răspuns cu atacuri asupra Berlinului. Iar apoi peste Londra s-a aşternut din nou liniştea.

Ceea ce era exact vestea pe care voia să o audă Emmy, deoarece pe 2 septembrie, o zi de luni, primise a doua scrisoare de la doamna Crofton.

Dragă Emmeline,

Vărul meu, Graham Dabney, s-a întors în sfârşit la Londra. Socrul său, Dumnezeu să-l odihnească, a murit acum două săptămâni. Soția sa aranjează ultimele detalii, iar apoi va

---

[7] Royal Air Force – forța aeriană a Armatei Britanice, înființată pe 1 aprilie 1918, care a jucat un rol de primă importanță în istoria militară britanică.

intra în posesia casei lăsate de acesta. Am veşti bune pentru tine, cel puțin eu sper că ți se vor părea bune. Scriai în ultima ta misivă că nu ți-ar fi greu să te întorci la Londra ca să te vezi cu vărul meu în legătură cu o eventuală ucenicie. Dacă este posibil, aş vrea să ne întâlnim în apartamentul lui din Knightsbridge sâmbătă, 7 septembrie, la ora patru, ca să discutăm ideea pe care o avem noi. Adu-ți toate schițele, draga mea. Şi adu-o şi pe mama ta, căci va trebui să îți dea permisiunea pentru ceea ce am vrea să facem.

Nu mai am loc pe hârtia aceasta. Îți explic totul când ajungi aici. Deocamdată, este de ajuns dacă afli că vărul meu, soția lui şi cu mine dorim să ne implicăm în efortul de război şi în apărarea cetățenilor noştri cei mai mici. Dacă tot este să fii evacuată undeva, de ce să nu fii cu cineva care îți poate fi mentor în timpul cât eşti departe de casă? Adresa de acum a lui Graham este Cadogen Square, numărul 14.

O călătorie liniştită,

Eloise Crofton

Emmy a citit scrisoarea de trei ori, simțind nevoia să se convingă la fiecare câteva secunde că nu visează, că în cele din urmă răbdarea îi fusese recompensată. Domnul Dabney nu voia doar să îi fie mentor, el şi soția lui voiau să o primească în casa lor. Voiau să facă ceea ce făcea acum Charlotte. Domnul Dabney voia ca Emmy să vină cu schițele la o întâlnire la Londra.

Dar voiau să o aducă şi pe mama lor, un gând la care inima lui Emmy a stat în loc. Nu se putea gândi la asta acum.

Refuza să se gândească la asta acum.

Singura ei preocupare era cum să ajungă la Londra sâmbătă fără să observe cineva.

Planul a început să se formeze în mintea lui Emmy în timp ce stătea întinsă în pat în noaptea aceea.

Trebuia să ajungă la gara Knightsbridge la ora patru după-amiază. Din călătoria lor spre Stow, ştia că asta însemna că trebuia să se urce într-un tren care pleca din Moreton nu mai târziu de ora prânzului. Până la Oxford, călătoria dura o oră, iar acolo trebuia să schimbe trenul, iar apoi încă o oră şi jumătate până la gara Paddington din Londra şi încă douăzeci de minute de la Paddington la Knightsbridge, plus timpul de transfer dintre trenuri. Dacă pleca mai târziu de ora douăsprezece, risca să rateze întâlnirea.

Emmy era sigură că exista cel puțin un tren spre Oxford care pleca din Moreton înainte de prânz. Amănuntul acesta nu îi provoca îngrijorare. Cea mai dificilă etapă a drumului era să ajungă la Moreton sâmbătă dimineață fără să fie văzută.

Nu vedea decât un singur mod de a reuşi – va trebui să se strecoare în toiul nopții şi să străbată cei nouă kilometri până la Moreton pe jos, pe întuneric. Dacă pleca la trei dimineața, nu ar vedea-o nimeni; nici măcar lăptarul nu era afară la ora aceea. Nu va lua decât ceea ce încăpea în rucsacul ei. Emmy estima că îi va lua mai puțin de două ore să parcurgă cei nouă kilometri pe întuneric până la Moreton, ceea ce însemna că va ajunge la gară cu puțin înainte de răsăritul soarelui. Va trebui să stea ascunsă o oră sau două şi apoi, când se va deschide gara, să cumpere un bilet spre Londra la primul tren din ziua aceea. Dacă totul mergea conform planului, va ajunge la Knightsbridge înainte de ora unu, cu trei ore înainte de întâlnirea planificată cu doamna Crofton şi vărul ei.

Tot ce avea de făcut între momentul acesta şi cel de atunci era să scrie cele două scrisori – una pentru Charlotte şi una pentru Julia, să se gândească la o modalitate de a-l

convinge pe domnul Dabney că nu era nevoie să o amestece pe mama şi să reuşească să se prefacă în următoarele trei zile că nu se întâmpla nimic extraordinar.

Scrierea scrisorilor a fost mai dificilă decât şi-a imaginat la început Emmy. Cum la Thistle House avea parte de prea puţină intimitate, trebuia să le scrie la lumina lumânării în camera ei sau să găsească un loc liniştit în timpul vizitei de vineri în oraş. Pentru că nu ştia unde ţinea Charlotte lumânările şi nu îi venea în minte nici un motiv pentru care ar fi putut cere una, a ales să scrie scrisorile în micul parc triunghiular din Stow, aflat vizavi de biserica lui Charlotte. Vineri după-amiază a plecat spre sat imediat după masa de prânz, fără să spună prea multe, de teamă că Julia sau Rose ar fi dorit să vină cu ea. După ce s-a oprit să ia ziarul pentru Charlotte, Emmy s-a aşezat pe o bancă liberă din micul parc. Putea fi văzută de oricine trecea prin preajmă, dar cu siguranţă nu părea decât o tânără care scrie o scrisoare obişnuită unei rude sau unei prietene. Odată aşezată cu stiloul şi hârtia în mână, greutatea nu a fost să găsească izolarea necesară pentru a compune scrisorile, ci cuvintele pe care să le folosească. Cea pentru Julia trebuia formulată simplu şi într-un mod care să nu o sperie, iar aceasta s-a dovedit cea mai grea misiune.

Draga mea Julia,

Am fost chemată pentru că cineva foarte drăguţ vrea să mă ajute să transform rochiile din cutia cu mirese în realitate. Imaginează-ţi! Nu vor mai fi simple desene, ci rochii adevărate! Mi-aş dori să te pot lua cu mine, pe cuvânt, dar mama şi-ar face multe griji în legătură cu tine şi s-ar supăra foarte tare pe mine. Vreau să rămâi aici, cu mătuşa Charlotte, cât voi fi eu plecată. Va avea mare grijă de tine. În scurtă vreme, toţi copiii se vor întoarce acasă, la Londra, iar eu voi veni să te văd în apartamentul nostru şi îţi voi arăta rochiile. Nu ar fi minunat?

Fii cuminte şi ascultă de mătuşa Charlotte. Timpul va trece repede, o să vezi.

Cu dragoste, Emmy

Când a recitit scrisoarea, Emmy a simțit o durere care îi creştea în piept la gândul de a o părăsi pe Julia, probabil pentru toată durata războiului. Vor trece câteva luni până o va revedea? Câțiva ani? Oare Julia o va ierta că a părăsit-o în toiul nopții? Când a împăturit scrisoarea şi a pus-o în plicul pe care îl adusese, s-a rugat ca Julia să înțeleagă într-o zi de ce a trebuit să fie aşa. A scris cu grijă numele Juliei pe partea din față a plicului şi apoi a suflat peste litere să le usuce. Emmy a atins J-ul ca să se asigure că nu se va mânji în buzunar, iar vârful arătătorului a zăbovit pe curba făcută de codița literei. Semăna cu mânerul unei umbrele. Durerea din piept amenința să se preschimbe în groază la gândul de a o lăsa pe Julia în urmă. Emmy a strecurat grăbită scrisoarea în buzunarul fustei, ca să nu mai fie nevoită să o privească. Apoi a luat a doua hârtie şi a început să scrie.

Dragă Charlotte,

Îmi pare foarte rău că trebuie să mă întorc la Londra într-un mod care, cu siguranță, te va dezamăgi. Nu ne-ai arătat mie şi surorii mele decât bunătate şi generozitate şi, de aceea, îți voi fi pe veci îndatorată. Mi se dă ocazia de a lucra alături de cineva care mă poate ajuta să îmi transform schițele în rochii adevărate. Este o ocazie pe care nu o pot refuza. Gestul meu nu este din lipsă de respect față de tine şi te rog ca orice sentimente ai față de mine pentru ceea ce am făcut să nu le îndrepți spre sora mea. Nu îi purta pică din cauza acțiunilor mele, ai grijă de ea şi fereşte-o de rele.

Îți mulțumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine şi pentru tot ce vei continua să faci pentru Julia.

Sper că mă poți ierta.

Nu îți face griji, sunt în siguranță.

A ta, Emmeline Downtree

Emmy a citit scrisoarea de câteva ori ca să se asigure că nu mai putea adăuga nimic care să reducă din supărarea lui Charlotte. Simțea deja nemulțumirea care o va cuprinde pe Charlotte în timp ce împăturea scrisoarea, o punea în plicul ei şi scria numele lui Charlotte pe partea din față. După ce s-a uscat cerneala, Emmy a băgat şi a doua scrisoare în buzunarul fustei, lângă prima.

Când s-a întors la Thistle House, a fost cuprinsă de un neaşteptat sentiment de melancolie la gândul că, în mai puțin de douăzeci şi patru de ore, va fi plecată şi probabil nu se va mai întoarce niciodată. Niciodată. Războiul se va termina în cele din urmă, Julia va fi trimisă acasă, iar Emmy nu va mai trebui – şi nici nu va mai fi invitată – să revină la Thistle House. A urcat scările încet către camera sa, ca să ascundă scrisorile pentru moment în cutia cu mirese.

Restul zilei s-a scurs prea încet. Emmy nu a reuşit să se concentreze la sarcini simple sau să termine ceva din ceea ce a început. Deşi încerca să se prefacă dezinvoltă, Charlotte a întrebat-o către sfârşitul după-amiezii dacă se simte bine. Tulburată, Emmy a răspuns că era perioada aceea a lunii, iar Charlotte i-a făcut fără ezitare un ceai din ierburi despre care i-a spus că îl fierbea şi pentru ea „odinioară".

Emmy i-a mulțumit şi a dus ceaiul în camera ei, ca să mențină minciuna despre starea ei proastă. Când a deschis uşa, Julia stătea pe patul lui Emmy, ținând în poală cutia cu mirese. Scrisoarea adresată lui Charlotte zăcea deschisă în formă de cort lângă genunchiul ei, cel mai probabil necitită, din pricina scrisului cursiv. Scrisoarea adresată ei o ținea însă în mână. Deşi a tresărit când Emmy a intrat în cameră, vinovăția pe care o simțea Julia pentru că fusese prinsă umblând la cutia cu mirese fără să fi cerut voie s-a evaporat repede, lăsând loc unei consternări acuzatoare. După expresia de pe chipul ei, Emmy a înțeles că Julia citise

scrisoarea. Emmy scrisese cuvintele cu mare atenție, folosind litere de tipar, tocmai ca să o poată citi.

— Ce faci? a exclamat Emmy, deşi era limpede la bună ziua ce făcuse Julia. La fel de limpede era ceea ce ştia deja sora ei mai mică.

Emmy a făcut câțiva paşi mari spre pat, împroşcând ceai fierbinte pe încheietura mâinii şi pe podea. A aşezat cana din care se vărsa ceaiul pe măsuța de lângă pat şi a smuls scrisoarea din mâna Juliei.

— Nu ți-am spus să nu umbli la cutia cu mirese când nu sunt de față? a certat-o Emmy, întinzându-se după scrisoarea pentru Charlotte şi cele două plicuri şi ridicând cutia cu cealaltă mână. Nu ai voie să o deschizi fără să îmi ceri voie!

Lui Emmy îi bubuia inima în piept, iar mâinile îi tremurau, deşi încerca cu disperare să le oprească. A îndesat scrisorile în cutie şi a închis-o cu un pocnet.

— Unde pleci?

Vocea Juliei era o şoaptă firavă.

— Trebuie să îmi ceri voie mai întâi, a zis Emmy din nou, ignorând întrebarea Juliei.

— Unde pleci? De ce ai scris scrisoarea? Ce vrei să faci?

Cu fiecare întrebare, vocea Juliei era mai puternică.

— Vorbeşte mai încet! Nu trebuie să ştii nimic deocamdată.

— Vrei să fugi? Asta vrei să faci?

— Julia...

— Voiai să iei cutia cu mirese şi să mă laşi aici, nu-i aşa? Asta aveai de gând să faci!

— Julia, te rog! a implorat Emmy.

Toată furia îi dispăruse. Teama a umplut golul lăsat de ea. S-a aşezat pe pat lângă sora ei, iar la piept strângea cu putere cutia cu mirese.

— Te rog, vorbeşte mai încet! Te rog!

— Nu mă poți lăsa aici. Cum poți să mă laşi aici?

Emmy a pus cutia pe pat, între ele, şi a apucat una dintre mâinile Juliei.

— Julia, ascultă-mă. Trebuie să ai încredere în mine. Uneori, oamenii mari trebuie să facă lucruri care nu par să aibă vreo noimă şi...

— Tu nu eşti un om mare! a exclamat Julia trăgându-şi mâna.

— Ba da, sunt. Mai am puțin şi fac şaisprezece ani. Nu mai sunt copil mic. Trebuie să mă gândesc la viitorul meu şi la ceea ce vreau să fac cu viața mea.

— Trebuie să rămâi cu mine, a zis Julia, întorcându-i spatele, încruntată.

— Julia, uită-te la mine. Emmy a aşteptat până ce Julia a întors din nou capul spre ea. Ştii cât de mult iubesc rochiile mele. Tu, dintre toți oamenii, ar trebui să ştii cât de importante sunt pentru mine. Am ocazia să le transform în realitate. Unele şanse nu le primeşti decât o dată în viață. O singură dată. Trebuie să plec.

Julia a rămas cu ochii țintă la cutia cu desene, aflată între ea şi Emmy. În expresia de pe chipul ei se citea şi aversiune, şi dorință. În clipa aceea, Emmy vedea că Julia ura miresele din cutie la fel de mult pe cât le iubea.

— Ia-mă cu tine, a zis Julia.

— Nu pot.

— Ba da, poți!

— Julia, gândeşte-te un moment. Eşti fericită aici. Ai o cameră frumoasă. Le ai pe mătuşa Charlotte şi pe mătuşa Rose. Ai setul de ceai cu care te poți juca, le ai pe Guinevere şi Henrietta şi toate hainele lor frumoase. Săptămâna viitoare începe şcoala şi vei putea să te joci cu toate fetițele pe care le-ai văzut la biserică şi în sat. Mai sunt şi găinile de care trebuie să ai grijă. Şi iazul, şi țestoasele. Îți place aici. Ştiu bine că îți place.

În colțurile ochilor Juliei se formaseră lacrimi.

— Ție nu îți place aici?

Emmy s-a dat mai aproape şi şi-a trecut brațul peste umerii ei.

— Este un loc minunat. Iar Charlotte şi Rose sunt oameni minunați. Nu plec pentru că nu îmi place aici. Nu de asta plec. Dacă nu aş avea şansa aceasta de a-mi transforma rochiile în realitate, aş sta. Într-o zi, când vei avea vârsta mea, vei înțelege de ce.

— Vreau să stai aici cu mine.

— Aş sta dacă aş putea. Dar nu pot. Iar ție îți va fi bine aici fără mine.

Emmy a strâns-o mai tare de umeri.

Timp de o clipă, Emmy a crezut că o convinsese pe Julia, dar apoi a simțit cum se încordează sub îmbrățişarea ei.

— Nu.

— Julia.

— Ia-mă cu tine sau îi spun mătuşii Charlotte.

Emmy şi-a simțit bătăile inimii oprindu-se. Şi-a pus ambele mâini pe umerii Juliei ca să o întoarcă spre ea.

— Julia, nu te pot lua cu mine.

Julia a scăpat din strânsoarea mâinii lui Emmy, s-a dat jos din pat şi a rămas în picioare în fața ei.

— Ia-mă cu tine sau îi spun mătuşii Charlotte chiar acum.

Julia ațintise asupra lui Emmy priviri oțelite.

— Nu face asta, Julia, te rog!

— Atunci, nu pleca. Rămâi aici.

— Trebuie să plec!

— Atunci, ia-mă cu tine. Sau îi spun mătuşii Charlotte.

Lui Emmy îi venea să urle la ea. Să arunce cu ceva. Să dea cu pumnul în perete. Dar nu putea face nimic.

Nu putea decât să promită că o va lua pe Julia şi apoi să spere că atunci când se va pregăti să plece, la miezul nopții, Julia nu o va auzi şi se va putea strecura afară neobservată.

— Bine, a zis Emmy. Te iau cu mine.

Julia a privit-o țintă o clipă, întrebându-se, parcă, dacă - auzise bine. Era clar că se aşteptase ca Emmy să spună că nu mai pleacă.

— Când? a întrebat Julia.

— Mâine în zori, înainte de venirea lăptarului. Dar nu poți lua nimic, Julia. Nu îți poți lua cu tine nici valiza, nici cartea cu poveşti, sunt prea grele. Înțelegi? Trebuie să le laşi aici şi s-ar putea să nu le mai vezi niciodată. Şi eu îmi las toate lucrurile aici. Nu iau decât cutia cu mirese. Înțelegi ce îți spun?

Julia a dat din cap, cu o expresie îngândurată pe chip.

— Şi nu ai voie să te uiți la mine ciudat la cină, să îmi pui întrebări sau orice altceva. Trebuie să te porți ca şi cum totul ar fi normal. Bine?

Julia părea adâncită în gânduri. Nu a răspuns.

— Bine? a zis Emmy încă o dată.

— Ştiu cum să mă port normal, a spus Julia, încreținд o sprânceană.

De la parter, fetele au auzit-o pe Charlotte strigând-o pe Julia. Era rândul ei să pună masa.

Julia s-a apropiat de uşă şi a deschis-o.

— Acum vin! a strigat ea.

— Nici un cuvânt, Julia, a murmurat Emmy.

— Ştiu cum să mă port normal, a zis Julia din nou şi a ieşit.

Tot restul după-amiezii şi al serii, Julia s-a ținut de cuvânt. Nu a lăsat să se întrevadă că avea de gând să fugă în noaptea aceea cu Emmy, nu a avut deloc emoții. Au ascultat BBC un pic după cină. Dar nu era nimic nou, în afară de veşti despre bătăliile aeriene dezlănțuite deasupra Canalului. Charlotte a închis aparatul şi toate patru s-au apucat de un puzzle. În cele din urmă, puțin după ora nouă, Julia a fost trimisă la culcare, iar Charlotte a urcat

împreună cu ea. Crezând că Emmy suferea încă de crampe menstruale, Charlotte nu şi-a închipuit altceva. I-a mai pus o cană de ceai în mână înainte de a urca.

Sus, în dormitorul lor, Emmy a întins pe pat tot ceea ce putea să încapă în rucsacul ei. Gentuța pentru monede, în care se găseau toți banii pe care îi avea – tot salariul primit pentru cele două luni de muncă la Primrose şi puținul pe care i-l dăduse mama la plecare –, un pachet de biscuiți pe care îl luase din cămară, câteva schimburi de lenjerie intimă, periuță şi pastă de dinți şi cutia cu mirese, pe care a învelit-o într-un şal, ca să nu o lovească în spate colțurile acesteia pe drumul de nouă kilometri pe care îl va străbate până la Moreton, cu rucsacul peste umăr.

Plicul care purta numele lui Charlotte îl scosese deja din cutie, iar acum zăcea pe pat.

— Ce ai scris în scrisoarea pentru mătuşa Charlotte? a întrebat Julia.

— Ceea ce am scris şi în scrisoarea pentru tine.

Emmy a ridicat scrisoarea şi a aşezat-o pe măsuța de toaletă, astfel încât Charlotte să o vadă a doua zi dimineață.

— Dar trebuie să îi spui că am plecat cu tine. Nu va şti că am plecat cu tine dacă nu îi spui.

Emmy sperase că Julia nu se va gândi la lucrul acesta. Dar acum, când sora ei o fixa cu privirea, înțelegea că trebuie să facă exact cum spunea ea. Ea şi Julia fuseseră tot timpul împreună, de când deschisese cutia cu mirese şi dăduse peste scrisori. Ştia că Emmy nu mai scrisese nimic în biletul pentru Charlotte. Emmy a hotărât că oricum nu avea nici o importanță. De dimineață, când se va trezi Julia, Emmy va fi de mult plecată. Charlotte va pune lucrurile cap la cap. Va înțelege de ce în prima parte a scrisorii Emmy o ruga să aibă grijă de Julia, iar în post-scriptum îi spunea că Julia pleca cu ea, mai ales că Julia va fi aici, să completeze spațiile goale.

— Dă-mi stiloul de pe birou.

Julia a făcut cum i s-a cerut. Emmy a luat scrisoarea, a scos dinăuntru foaia de hârtie şi a netezit-o pe măsuță.

Sub locul unde se semnase, a adăugat:

P.S. Julia mi-a cerut să vină cu mine.

A pus biletul înapoi în plic şi l-a repoziționat pe măsuța de toaletă. Apoi i-a zis Juliei să se îmbrace în pijamale.

— De ce nu dormim cu hainele pe noi? a întrebat Julia, încruntată.

— Pentru că se vor şifona. Doar nu vrem să atragem atenția asupra noastră, nu?

Julia a clătinat din cap, gravă. Apoi s-a schimbat, şi-a aranjat hainele peste stâlpul patului şi, dintr-un salt, a intrat sub plapumă.

Emmy se îmbrăcase în pijamale şi era pe cale să se bage în pat, când Julia s-a ridicat în capul oaselor.

— Trebuie să beau ceva, Emmy. Sunt prea agitată. Mi-e sete.

— Va trebui să mergi la baie dacă bei prea mult.

— Numai o gură, te rog. Nu voi putea adormi dacă nu beau ceva. Sunt prea emoționată.

Oftând, Emmy s-a ridicat din pat, a deschis uşa şi a coborât scara. Rose plecase deja la culcare, iar Charlotte tocmai închidea uşa din spate şi stingea luminile.

A cuprins-o un val de vinovăție când Charlotte i-a zâmbit şi a întrebat-o dacă are nevoie de ceva.

— Numai o gură de apă pentru Julia, a zis Emmy.

Charlotte a râs uşor, a luat un pahar pentru suc din dulap şi l-a umplut pe jumătate cu apă de la robinet.

— Este suficient?

— Perfect, a spus Emmy, luându-l din mâna ei.

— Noapte bună, Emmeline.

— Da. Noapte bună. Şi mulțumesc.

Emmy simțea privirea lui Charlotte asupra ei când a ieşit din bucătărie. Voia foarte tare să fugă de ochii aceia înțelegători. Dar a mers calmă cu paharul pentru Julia în mână, a urcat scările încet şi a deschis uşa dormitorului.

Julia şedea aşezată pe pat, nerăbdătoare să bea. A băut totul dintr-o singură înghițitură.

— Mama nu va fi surprinsă să ne vadă? a zis Julia când Emmy a luat paharul.

Emmy a mângâiat-o pe sora ei pe cap. Îi era greu să fie supărată pe ea.

— Ba da, a zis Emmy, neputând să o contrazică.

A învelit-o pe Julia.

— Să mă trezeşti când vine timpul să plecăm, a zis Julia, căscând.

— Vise plăcute, a fost răspunsul lui Emmy.

A stins lumina şi s-a băgat în pat, întorcându-se cu spatele la Julia, ca să nu vadă că a rămas cu ochii deschişi.

Când respirația Juliei a devenit liniştită şi uniformă, Emmy s-a întors, a dat într-o parte draperiile de camuflaj şi a privit-o pe sora ei dormind în lumina revărsată a lunii. A ridicat privirea spre cerul de dincolo de geam, recunoscătoare pentru luna generoasă şi pentru pătura de stele fără urmă de nor.

Nu voise să ațipească, dar următorul lucru pe care l-a auzit a fost ceasul de la parter, care bătea de ora două.

S-a ridicat în capul oaselor, mulțumind cerului că era abia două şi nu mai târziu. Emmy nu putea risca să adoarmă la loc. S-a ridicat din pat fără nici un sunet şi a încercat să prindă vreun zgomot, semn că Rose sau Charlotte erau treze. Cum nu a auzit nimic, Emmy şi-a dat jos cămaşa de noapte şi a îndesat-o în rucsac. S-a îmbrăcat cu aceleaşi haine pe care le purtase în ziua dinainte, şi-a luat jacheta de pe spătarul scaunului de la birou şi s-a aplecat să ridice

rucsacul. Când şi-a îndreptat genunchii, o bufniță a țipat la fereastră, iar Julia a deschis ochii deodată.

— A venit timpul să plecăm? a şoptit ea.

Emmy a căutat în grabă o cale de a ieşi din încurcătură. Avea destul timp. Putea să mai aştepte puțin.

— Încă nu. Culcă-te la loc.

Julia s-a ridicat. A văzut patul lui Emmy deja făcut şi a văzut că sora ei mai mare era îmbrăcată în haine de stradă.

— Tu de ce nu dormi?

— Eu... nu mai am somn.

Julia şi-a aruncat picioarele peste marginea patului.

— Nici eu.

— Jewels, nu a venit ora de plecare încă.

— Dar nu îmi mai este somn.

Emmy era în mod nedesluşit conştientă că viața este plină de momente în care ştii că te afli la o răscruce şi că drumul din stânga duce într-o direcție opusă celui din dreapta. Odată ce ai pornit pe un drum, nu te mai poți întoarce în punctul acela comun, de unde au pornit drumurile. Aşa că trebuie să cântăreşti consecințele. Trebuie să iei în calcul rezultatul. Trebuie să nu faci alegerea în grabă.

Nu era însă conştientă că în viață sunt şi momente când se deschid două drumuri înaintea ta, dar nu vezi decât unul, pentru că numai pe acesta vrei să îl vezi.

Atunci nu cântăreşti consecințele. Nu iei în calcul rezultatul. Faci alegerea în grabă.

Emmy va privi înapoi spre noaptea aceea scăldată în lumina lunii şi se va tot întreba ce s-ar fi întâmplat dacă şi-ar fi zis că bufnița care o trezise pe Julia era un semn divin şi nu ar mai fi plecat de la Thistle House în noaptea aceea. Oare fusese adusă de destin în copacul din fața ferestrei şi o strigase pe sora ei, astfel încât Emmy să se oprească şi să vadă că întotdeauna există drumul pe care nu l-ai ales,

chiar dacă nu pare să fie decât o cărare de pământ prin mijlocul pustiului?

În noaptea aceea, noaptea în care Julia nu a putut adormi la loc, Emmy a văzut numai ceea ce voia să vadă.

— Bine, a zis Emmy, oftând cât de tare îndrăznea să o facă. Să mergem, atunci. Să nu scoți nici un zgomot, Julia. Nici cel mai mic sunet.

În timp ce Julia se îmbrăca la lumina lunii, iar Emmy îi făcea patul, Emmy a hotărât să o ducă pe Julia direct la apartament. Dacă Thea nu este acasă, îi va spune surorii sale să aştepte până se întoarce mama de la lucru. Ei îi va rămâne destul timp să ajungă în Knightsbridge până la ora patru. Va îndura furia mamei mai târziu dacă era nevoie. Cât despre Julia... Ei bine, mama o putea duce pe sora ei înapoi la Thistle House duminică. Îi va fi uşor.

Mama avea adresa.

Avea zi liberă.

Oricum, îi datora o vizită lui Charlotte.

Nu avea de ce să îşi facă griji.

Emmy a apucat rucsacul şi, împreună, ea şi Julia au coborât tiptil scara, au ieşit pe uşa din faţă şi au dispărut în noaptea sclipitoare.

15. KENDRA

Tresar la auzul unei bătăi în uşă, dar Isabel nu face decât să întoarcă capul către locul de unde a venit sunetul.

Uşa se întredeschide, iar Beryl bagă capul în salon.

— Pot să vă împrospătez ceainicul, doamnelor?

Vorbele îi sunt politicoase, dar tonul şi expresia feţei par încărcate de îngrijorare. Îmi dau seama că o preocupă faptul că interviul durează prea mult, că o obosesc pe Isabel şi poate chiar îi sabotez petrecerea.

— Îmi sunt perfect de ajuns cele două ceşti pe care le-am băut, replică Isabel fără nici o clipă de ezitare sau vreun semn de oboseală, după care se întoarce spre mine. Kendra, mai vrei ceai?

— Nu, mi-e bine aşa. Dar mulţumesc foarte mult.

Isabel îşi îndreaptă atenţia înapoi spre Beryl.

— Poţi lua tava cu ceai, dragă.

Beryl intră în cameră, cu o îngrijorare prea puţin diminuată când ridică tava de pe masă.

— Vă pot aduce altceva? Nu ai nevoie de un pic de odihnă, mătuşă? Vrei să îţi iei medicamentele acum?

— Nu, dar mulţumesc. Nu avem nevoie de nimic.

Beryl întoarce capul după noi înainte de a ieşi din cameră.

— Dacă vă pot aduce altceva...

— Te anunţăm noi. Nu îţi face griji pentru asta. Tu ocupă-te de detaliile petrecerii, Beryl.

— Bine, atunci, zice Beryl, în mod evident deloc convinsă când închide uşa în spatele ei.

Întorc privirea spre Isabel. Nu arată semne de oboseală, şi totuşi, cu siguranţă, trebuie să fie istovită după ce a vorbit fără întrerupere o oră. Mă bucur că bateria reportofonului meu este complet încărcată. Nu am scris nimic în carnetul de notiţe, atât de vrăjită am fost. În spatele locului pe care stă Isabel, văd unul dintre tablourile cu fete cu umbrele, iar acum ştiu de unde vin umbrelele cu buline, deşi nu ştiu cum. Nu ştiu decât că Isabel are o legătură cu povestea pe care mi-o spune despre cele două surori, una pe nume Emmeline, iar cealaltă, Julia.

Mai mult, ne aflăm la Thistle House. O parte din povestea pe care mi-o spune s-a petrecut chiar aici, în această cameră.

Isabel inspiră adânc, ca şi cum ar avea nevoie să îşi refacă rezerva de oxigen pentru a putea continua. Sunt pe punctul de a o întreba dacă nu are nevoie totuşi de o pauză, când începe să vorbească.

— Tu, ca studentă la istorie, ştii probabil spre ce se îndreptau aceste două surori, nu-i aşa, căci era 7 septembrie.

Încuviinţez din cap.

— În ziua aceea a început *Blitz*-ul.

Isabel scoate o batistă din buzunarul fustei şi îşi tamponează nasul, uşor şi cu o delicateţe exersată.

— Chiar aşa.

— Dar Emmy nu avea de unde să ştie asta.

— Nu. Nu ştia, zice ea, şi apoi împătureşte batista şi o aşază pe masa de alături.

Apoi râde rezervată.

— Este ciudat de amuzant cât de mândră de sine era Emmy pentru că reuşise să parcurgă împreună cu sora ei drumul până la Moreton în întuneric, după ce o dusese în braţe pe Julia când îi obosiseră picioarele, iar tălpile o dureau. Iar apoi au fost nevoite să se ascundă în baia femeilor, ca nişte şoricei, până s-a deschis ghişeul pentru bilete. Emmy se gândise la o scuză bună pentru a explica de ce aveau nevoie de bilete la trenul de Londra în timp ce mergeau, nu că ar fi trebuit să intereseze pe cineva. Dar ştia că şeful de gară va vrea să ştie. În zilele acelea nu erau copii care să meargă spre Londra; dimpotrivă, plecau din oraş cu miile. Aşa că i-a spus omului de la ghişeu că mama era pe patul de moarte, iar mătuşa lor le chemase înapoi în oraş, ca să îşi ia rămas-bun de la ea înainte de a trece din lumea aceasta în lumea cealaltă. Of, Kendra. Au fost privite cu

atâta compasiune. Hamalul – de care nu aveau nevoie, pentru că, desigur, nu aveau bagaje – şi şeful de tren şi toţi ceilalţi s-au străduit să fie binevoitori cu sărmanele fete a căror mamă era pe moarte. Atât de convingătoare a fost Emmy, încât a trebuit să îi şoptească de câteva ori Juliei că inventase întreaga poveste, în timp ce trenul huruia înaintând pe şinele sale. Julia era şi ea aproape convinsă că mama lor se află pe patul de moarte.

— Iar când au coborât din metrou în staţia de lângă apartamentul lor, ai fi zis că Emmy înregistrase cea mai mare reuşită din istoria modernă. Atât de mândră era, zice Isabel şi râde ceva mai energic. Dar în tot acest timp, reuşita cea mai mare se petrecea altundeva, când sute de piloţi Luftwaffe se căţărau în carlinga avioanelor.

Zâmbetul îi piere treptat. Apoi se întoarce spre mine.

— Ştiai, Kendra, că piloţii RAF care au observat bombardierele germane îndreptate spre coasta engleză nu văzuseră niciodată atât de multe aparate de zbor în aer în acelaşi timp? Niciodată nu văzuseră aşa ceva. Au venit ca o pătură de negreală peste cer.

— Nici... nici nu îmi pot imagina.

Nu îmi găsesc cuvintele şi mă tem deja de ceea ce se pregăteşte să îmi spună. Nu poate fi de bine.

— Nu. Sigur că nu poţi. Staţia de radar de la Foreness a fost prima care i-a observat, chiar în timp ce Emmy se îndrepta spre Knightsbridge. Nu este uimitor? Avioanele acelea erau deja în aer, zburau spre Londra, în vreme ce Emmy mergea către întâlnirea ei, iar nimeni nu ştia nimic.

Isabel pare să se retragă într-un spaţiu protejat, unde păstrează detaliile acelei zile de 7 septembrie. A aflat aceste detalii după aceea, după luni întregi, sau poate după câţiva ani, şi se pare că le-a arhivat ca să le readucă la suprafaţă acum, de faţă cu mine.

— Întreaga Londră îşi vedea de treburile ei de sâmbătă după-amiază. O femeie caporal WAAF[8] de la staţia radar a fost contrariată de dimensiunea formaţiei şi a chemat un ofiţer superior. Nu îşi credea ochilor. „Ce este asta?”, a întrebat ea, probabil, arătând spre norul monstruos de pe ecran. Ţi-o imaginezi, Kendra?

Am încuviinţat printr-o mişcare a capului. O vedeam.

— După aceea, radarul de la Dover a identificat umbra gigantică, iar apoi cel de la Rye, continuă Isabel. Şi imaginează-ţi freamătul când s-au repezit la aparatele radio ca să îşi avertizeze camarazii că o *armada* venită din iad traversa Canalul, în linie directă, spre ei.

S-a oprit un moment. Aproape că aud vuietul răguşit al tuturor acelor motoare.

Isabel întoarce capul spre fereastră când briza vântului - înfioară perdeaua din dantelă şi o ridică înspre noi, aproape în semn de salut. Râsul unui copil pătrunde în cameră, purtat pe aripi de vânt.

— A început la sud de Tamisa, pe la ora patru şi jumătate, spune ea, iar vocea pare aproape separată de trup. Emmy - terminase deja întrevederea cu domnul Dabney când au în-ceput să urle sirenele. În clipa următoare, toată lumea alerga spre adăposturi şi au auzit avioanele şi au simţit impactul a ceea ce se întâmpla la docuri. Era...

Se opreşte şi clatină din cap, străduindu-se să găsească - cuvintele potrivite.

— Era ca şi cum ar fi venit sfârşitul lumii. Sfârşitul a tot ceea ce există.

Apoi, Isabel ridică încetişor capul ca să mă privească.

— Multă vreme, Emmy şi-a dorit să fi venit sfârşitul lumii. Foarte multă vreme.

---

[8] Auxiliarul feminin al Forţelor Aeriene Regale în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

PARTEA A DOUA

16. EMMY

Când Emmy şi Julia au ajuns la apartament, li s-a părut că nici nu au plecat de acasă. Cele două luni şi jumătate petrecute la Thistle House li se păruseră mult mai lungi până în clipa când au păşit peste prag, iar zilele cu Charlotte au început să ia forma unui vis prelung. Totul părea să îi şoptească lui Emmy că nu fuseseră plecate decât pentru o zi; totul, mai puțin urmele nopților însingurate ale mamei, petrecute fără ele. Canapeaua din camera de zi era un talmeş-balmeş de perne, rufe spălate neîmpăturite şi reviste împrăştiate. Ceşti de ceai şi ambalaje de biscuiți zăceau în jur, ca şi farfurii şi boluri cu rămăşițe de mâncare lipite de ele. O grămadă de sticluțe cu ojă de unghii, aproape goale, se afla pe măsuța de cafea, ca o mică gloată de disidenți.

— Mama este dezordonată, a zis Julia, în timp ce fetele îşi croiau drum dinspre camera de zi către bucătărie, o încăpere la fel de neîngrijită precum cea dinainte.

— Îi este dor de noi, a spus Emmy. Pentru că noi am fost plecate, nu a avut pentru cine să facă curat. Asta-i tot.

— Îmi e foame, a zis Julia, privind la urmele de ou uscat şi pâine prăjită de pe o farfurie aflată pe masa din bucătărie.

Emmy s-a uitat la ceasul de la mână. Era abia ora unu. Avea destul timp până când trebuia să se urce din nou în tren, cu direcția Knightsbridge.

— Lasă să curgă apă în chiuvetă, pune detergent şi pune vasele murdare ale mamei la înmuiat, a zis ea. Eu o să văd ce este de mâncare.

Mama avea prea puțină mâncare în dulapuri, dar Emmy a văzut o jumătate de franzelă şi o conservă de fasole, destul ca să îi facă lui Julie nişte pâine prăjită cu fasole. În timp ce fasolea se încălzea pe aragaz, fetele au trecut prin apartament, strângând vasele împrăştiate şi ducându-le în bucătărie la înmuiat. Au aranjat canapeaua, au pus rufele la locul lor şi au strâns revistele şi ziarele. Sticluțele de oją cu adevărat goale Emmy le-a aruncat la coş. Cele câteva care mai aveau un pic de oją înăuntru le-a pus pe biroul mamei, pe care a găsit de asemenea împrăştiate hârtii, ciorapi, piepteni şi batiste.

Emmy a aşezat-o pe Julia la masă şi apoi s-a dus alături, să vadă dacă Thea este acasă. Însă la uşa vecinei lor nu a răspuns nimeni.

Întoarsă în apartament, Emmy s-a aşezat lângă Julia, care încă mânca.

— Jewels, Thea nu este acasă acum, aşa că trebuie să fii o fetiță curajoasă şi să o aştepți pe mama aici până se întoarce de la lucru. Nu durează mult. Dacă dormi un pic, ți se va părea că timpul trece foarte repede. Apoi îi poți face o surpriză când va intra şi te va vedea.

Julia a lins sosul de pe furculiță.

— Tu unde te duci?

— Trebuie să ajung în alt loc în după-amiaza aceasta.

Julia şi-a coborât privirile în farfurie şi a înfipt dinții furculiței într-o bucată de pâine prăjită.

— Are legătură cu miresele?

— Da.

— Mama nu ştie unde te duci, nu-i aşa?

Emmy a rămas tăcută o clipă.

— Nu. Nu încă. Este secretul nostru, al tău şi al meu. Vreau să îi fac o surpriză.

— Cu ce să îi faci o surpriză?

După voce, Julia părea sceptică.

Emmy s-a aplecat înainte, încercând să o molipsească şi pe Julia de entuziasmul ei.

— Când rochiile mele de mireasă vor deveni realitate, când oamenii le vor putea cumpăra din magazine, iar femeile le vor putea purta în ziua nunții lor, va fi mândră de mine.

Julia a plimbat un cubuleț de pâine printre boabele de fasole şi apoi l-a înțepat cu furculița.

— La ce oră te întorci acasă?

Cu cât spunea mai puține, cu atât era mai bine, şi-a spus Emmy.

— Nu ştiu sigur.

Julia a mestecat gânditoare, parcă făcând efortul de a potrivi ceva laolaltă în minte.

— Mama va fi supărată pe tine.

Emmy s-a ridicat de pe scaun şi s-a întins spre factura de electricitate care se afla printre celelalte scrisori deschise de pe blatul dulapului din bucătărie. A scos factura şi a adus plicul gol şi un stilou înapoi, la masă.

— La început, da, probabil va fi supărată pe mine, a zis Emmy când s-a aşezat la loc. O să îi scriu un bilet. Când vine acasă, ai tu grijă să îl găsească. Bine?

Julia a dat din cap, dar îndoiala care i se citea în priviri o speria. Emmy fusese întotdeauna în stare să o facă pe Julia să treacă de partea ei, indiferent despre ce ar fi fost vorba.

Dar în momentul acela Julia nu părea deloc convinsă că Emmy se afla în pragul visurilor sale sau că sora ei ar putea să nu vină acasă o vreme, ori că îi va da mamei biletul.

— Ai tu grijă să îl vadă, da? a zis Emmy, cu mai multă forță de data aceasta.

Julia a dat încet din cap în semn că da, iar în spatele expresiei sale indescifrabile se ghiceau o sută de mici gânduri. Lui Emmy nu îi era de ajuns încuviințarea din cap.

— Promite-mi că o să i-l dai, a insistat Emmy.

— Promit, a răspuns Julia, fără nici cea mai mică ezitare.

Emmy nu putea irosi timpul încercând să ghicească ce era în capul Juliei. Sora ei părea obosită. Poate că asta explica purtarea ei ciudată, rezultatul faptului că nu dormise suficient în noaptea trecută.

— Scriu biletul repede şi apoi te instalez pe canapea, ca să o aştepți pe mama, bine?

— Bine.

Emmy a desfăcut capacul stiloului şi a întors plicul pe spate.

Mamă,

A trebuit să mă întorc la Londra ca să mă ocup de ceva care contează foarte mult pentru mine. Julia a insistat să vină şi ea. Nu aveam de gând să o aduc şi îmi pare rău dacă te supără că am adus-o. Îi este dor de tine. Nu te teme, o poți duce înapoi la Thistle House dacă vrei. Doamna Havelock este o femeie foarte bună, iar Juliei îi place acolo.

Nu ştiu când ne vom revedea. Te rog să mă crezi că fac exact ce mi-ai spus că ar trebui să fac. Tu ai spus că a dori ceva nu este acelaşi lucru cu a-l transpune în realitate. Dar dacă acționez, voi reuşi să o fac.

Într-o bună zi, sper că vei fi mândră de mine.

Emmy

A sprijinit plicul de o ceaşcă de ceai de pe blatul dulapului. Apoi a luat farfuria Juliei şi a lăsat-o la înmuiat

împreună cu celelalte vase. Când s-a întors din nou spre sora ei, i-a întins mâna şi Julia a luat-o.

Au trecut în camera de zi. Emmy a aranjat pernele, iar Julia s-a strecurat între ele şi s-a întins imediat. Orele nedormite şi lunga dimineaţă petrecută pe drum o ajunseseră din urmă.

Emmy i-a îndepărtat firele pe păr de pe faţă, îndurerată de gândul că nu ştia când o va revedea pe sora ei. După război, cu siguranţă, dar cât timp va mai dura? Dacă domnul Dabney şi soţia lui aveau de gând să o trimită la ţară, poate va reuşi să îi convingă să o ia şi pe Julia. Dar... dar Thistle House era un loc atât de fermecător, iar Julia fusese atât de fericită acolo. Pe soţii Dabney nici nu îi cunoştea. Emmy nu ştia la ce să aştepte din partea lor ca părinţi de ocazie. Şi nici că îi păsa. Va suporta orice ca să poată învăţa ce o putea învăţa domnul Dabney.

Nu, cel mai bun loc pentru Julia cât timp dura războiul era alături de Charlotte.

Emmy s-a aplecat să o sărute pe frunte. Julia era deja pe muchia somnului.

— Mama va veni în scurt timp.

— Bine, a şoptit Julia.

— Nu deschide uşa nimănui, decât dacă o auzi pe Thea, - înţelegi? Stai aici, pe canapea.

— Mmm.

Emmy s-a ridicat, dar sora ei nu a mai schiţat nici o mişcare.

— Te iubesc, Jewels.

Dar Julia adormise.

Acum, că Emmy se putea ocupa numai de ea, şi-a dat seama cât de neîngrijită arăta probabil. A intrat în dormitorul mamei lor ca să împrumute o rochie, sperând ca Annie să nu îi simtă lipsa. A găsit una aproape de fundul dulapului, o rochie roşie, tricotată, din jerseu, cu minuscule

modele geometrice şi cu mâneci trei sferturi. Annie nu o mai purtase de multă vreme. Când s-a dezbrăcat de rochia ei şifonată ca să o îmbrace pe a mamei, şi-a dat seama de ce. Era cam strâmtă, chiar şi pentru ea. Dar era de zece ori mai bună decât ceea ce purta ea şi, în mod sigur, era o rochie de femeie. Şi-a îndreptat părul în oglinda mamei, folosind unul dintre pieptenii mamei ca să îşi îmblânzească buclele. Apoi a luat rochia şifonată, a împăturit-o, a intrat în camera pe care o împărțea cu Julia şi a aşezat-o pe pat. Înapoi în camera din față, Emmy i-a dat un ultim sărut surorii ei pe frunte. Apoi şi-a luat rucsacul de unde îl lăsase, lângă intrare, şi a ieşit din apartament, punând cheia înapoi sub covoraş, unde o găsise.

Knightsbridge era la o depărtare de trei kilometri şi jumătate: o distanță care putea fi parcursă pe jos, dacă Emmy nu ar fi străbătut deja nouă kilometri în ziua aceea şi ar fi avut mai mult timp.

S-a îndreptat spre stația de metrou, fără să mai atragă privirile insistente ale trecătorilor. Cât timp o avusese pe Julia după ea, fuseseră foarte uşor de remarcat. Acum, că era singură, ştia că nu mai pare un copil. Şi nici nu se simțea un copil. Nu avea de rezolvat o treabă de copil.

Douăzeci de minute mai târziu, Emmy se afla la stația Knightsbridge şi avea destul timp să găsească Cadogen Square. A consultat harta de perete afişată la metrou şi a descoperit că strada pe care o căuta se afla la o depărtare de nici măcar un kilometru. Emmy a ieşit din stația de metrou pe şoseaua Brompton şi s-a îndreptat spre Pavilion[9], trecând pe lângă zidurile formate din saci cu nisip şi indicatoarele

[9] *London Pavilion* este o clădire aflată la colțul format de bulevardul Shaftesbury şi strada Coventry, în partea de nord-est a celebrei Piccadilly Circus.

către adăposturi. Deasupra ei, baloanele de baraj, plutind tăcute, aruncau umbre ciudate pe trotuar.

Knightsbridge era o zonă avută, asemănătoare cu Mayfair, unde mama ei mergea în fiecare zi la lucru. Emmy nu ştia cât de bogată era doamna Crofton: nu îi spusese niciodată lui Emmy unde locuieşte, dar se pare că vărul ei avea bani. Sau se căsătorise cu o femeie bogată. Pe măsură ce se apropia de Cadogen, locuinţele deveneau tot mai elegante şi mai grandioase. A găsit locuinţa domnului Dabney, o casă de oraş în stil georgian, flancată în ambele părţi de o jumătate de duzină de case de un alb imaculat, cu trei etaje, cu aspect similar. Fiecare dintre ele era impecabilă, cu jardiniere la ferestre, în care se vedeau flori şi ferigi, şi cu uşi vopsite în albastrul mării, care sclipeau în lumina soarelui de după-amiază.

Mai erau cinci minute până la ora întâlnirii, dar nu avea răbdare să mai aştepte afară. În mod cert, soţii Dabney şi doamna Crofton vor considera punctualitatea ei o calitate. Emmy nu îşi putea opri tremuratul mâinii când a apăsat soneria.

Uşa a fost deschisă de o slujnică în uniformă, nu cu mult mai în vârstă decât ea.

— Am o întâlnire cu domnul Dabney. Numele meu este Emmeline Downtree.

Vocea i-a sunat a scheunat când şi-a spus numele.

Slujnica a deschis larg uşa.

— Vă rog să intraţi.

Emmy a urmat-o într-un hol pardosit cu gresie. Un candelabru aurit cobora din tavanul înalt. Ferigi în ghivece mărgineau un garderob înalt, unul din cele două piese de mobilier din foaier. O masă rotundă, cu tăblie din marmură, aflată în centrul camerei şi pe care se odihnea o vază cu trandafiri de un roz argintat, era cealaltă piesă.

— Pot să vă iau... jacheta?

Slujnica a lăsat capul într-o parte şi a întins o mână. Era o zi frumoasă. Nimeni nu purta jachetă.

Emmy i-a întins-o, simțind cum i se încălzesc obrajii.

— Şi geanta?

Mâna lui Emmy a pipăit instinctiv colțurile căptuşite ale cutiei cu mirese dinăuntrul rucsacului.

— O țin cu mine, mulțumesc.

Fata a încuviințat din cap.

— Pe aici, domnişoară.

Emmy a fost condusă într-un salon care nu era cu mult mai mare decât salonul mamei ei, dar mobilierul nu putea fi mai diferit de al ei. În centrul camerei erau aranjate canapele îmbrăcate în creton, aşezate peste un covor gros, în nuanțe de liliachiu şi roşcat. Un şemineu din marmură împodobea un perete, un cărucior pentru ceai se afla lângă alt perete, iar în dreptul celui de-al treilea se afla un birou. Picturi cu parcuri, păduri şi grădini cu trandafiri decorau pereții. Pe măsuța de cafea erau deschise într-un evantai reviste de modă franțuzeşti de dinainte de căderea Parisului. Emmy nu se mai aflase niciodată într-o încăpere atât de drăguță, cu excepția excursiilor cu şcoala la muzee şi la reşedințele regale.

— Nu ați vrea să luați loc?

Slujnica i-a făcut semn spre scena alcătuită din canapele, iar Emmy s-a aşezat, recunoscătoare pentru ocazia de a-şi odihni picioarele care îi tremurau.

Slujnica a ieşit din cameră, iar Emmy a răsuflat de câteva ori prelung pentru a-şi calma emoțiile, reamintindu-şi că fusese invitată să intre în această cameră elegantă. A fost *invitată* aici.

Emmy a căutat în rucsac, vrând să scoată cutia cu mirese din şalul în care o învelise, ca să fie pregătită să îi arate domnului Dabney schițele. A pus legătura în poală şi a desfăcut straturile de material.

Tot efortul depus pentru a-şi linişti bătăile inimii s-a spulberat într-o clipită.

Înăuntrul şalului era cartea de poveşti a Juliei.

17

Timp de câteva secunde, Emmy nu a putut face altceva decât să se holbeze la carte. Apoi a închis ochii, implorând cutia cu mirese să apară în poala ei când îi va deschide, pentru că, fără îndoială, ceea ce se găsea înfăşurat în şal nu putea fi cartea Juliei.

Nu putea fi adevărat.

Nu putea fi adevărat!

Emmy a deschis ochii încet, iar coperta aurie, de culoarea mierii, i-a întâmpinat privirile.

Julia.

Julia!

Cum a putut face aşa ceva? Ştia că nu fusese loc pentru cartea ei în rucsac. Ştia cât de importantă era această zi pentru Emmy. Ştia că Emmy urma să se întâlnească cu cineva care voia să vadă cutia cu mirese. Ştia că...

Brusc, gândurile lui Emmy s-au limpezit cu durere. Sigur că Julia ştia. De asta se purtase atât de ciudat în timp ce îşi mânca prânzul. Ştia că Emmy nu va putea arăta nimănui miresele în ziua aceasta. Emmy îi spusese cu o zi în urmă că era singura ei şansă. Julia a dedus că, odată eliminată această şansă, nu va trebui să îşi mai facă niciodată griji că ar putea fi despărțite de cutia cu schițe. Niciodată. Ştia că Emmy va sosi la întâlnirea programată crezând că are cutia

şi va descoperi că nu o are. Emmy trebuia să plece acum. Fără cutie, nu putea avea loc nici o întâlnire.

Fără întâlnire, nu mai avea loc despărţirea lor.

Emmy va trebui să se întoarcă acasă. La ea. Da, Emmy va fi furioasă, dar va trebui să se întoarcă la ea. Julia ştia unde se află cutia cu mirese, pe când Emmy, nu.

Juliei nu îi fusese sete în seara dinainte, la Thistle House, când o trimisese pe Emmy jos după un pahar cu apă. Avusese nevoie de câteva minute ca să îndepărteze cutia, să învelească cartea cu poveşti în şal şi să o îndese la loc în rucsac. Cutia cu mirese fusese fără îndoială ascunsă sub pat, în timp ce Emmy urca scările cu paharul de apă.

Totul era limpede. Julia nu voia să plece de la Thistle House şi nu voia nici ca Emmy să plece. Acum, Emmy era nevoită să o ducă înapoi la Charlotte dacă voia să îşi recupereze miresele. După întoarcerea lor, Charlotte va fi vigilentă şi nu le va mai lăsa pe fete să îi scape din ochi.

Lui Emmy nu i se vor mai permite plecări de una singură în oraş. Nu i se va mai permite să meargă singură nicăieri.

Julia pusese la cale un plan genial. Emmy se întreba dacă înţelegea cât de genial era.

A auzit voci venind de dincolo de uşă. Una era a doamnei Crofton. Emmy nu avea nici o schiţă pe care să i-o arate domnului Dabney şi nu avea cum să le recupereze fără să se întoarcă la Thistle House. Deodată, i s-a părut că s-a făcut foarte cald în cameră. O panglică de sudoare i-a umezit fruntea în timp ce îşi storcea creierii să inventeze o scuză care să explice de ce venise la întâlnire fără desenele ei.

Nu îi trecea nimic prin minte. Schiţele erau motivul pentru care se afla acolo. Ar fi fost ridicol să spună că le uitase şi de neimaginat să spună că le lăsase acasă intenţionat.

Uşa s-a deschis, iar Emmy s-a ridicat în picioare.

Doamna Crofton a intrat în cameră, urmată de un bărbat şi de o femeie care păreau să aibă spre şaizeci de ani.

Bărbatul avea un barbişon îngrijit, ochelari cu rame subțiri şi purta un costum gri, în dungi. Femeia purta o rochie din şifon galben-pai, cu talie lăsată şi cu mâneci din dantelă. Părul ei era negru ca cerul nopții; al lui, un cenuşiu perlat, vârstat cu castaniu.

— Emmeline, ce bine este să te revăd, a zis doamna Crofton traversând camera şi prinzând mâinile lui Emmy într-ale sale. Mă bucur că ai putut veni. Permite-mi să ți-i prezint pe vărul meu şi pe soția lui, Graham şi Madeleine Dabney.

Cei doi soți s-au apropiat ca să dea mâna cu Emmy. Strânsoarea mâinii domnului Dabney era fermă şi caldă, a doamnei Dabney, moale şi proaspătă. Amândoi au zâmbit politicos şi au spus că se bucură să o cunoască.

— Şi eu sunt foarte fericită să vă întâlnesc, a zis Emmy cu o voce care îi suna straniu în urechi.

— Te rog, ia loc.

Domnul Dabney a făcut un semn către canapea, iar el şi soția lui s-au aşezat în fața ei. Doamna Crofton a luat loc pe o a treia canapea, cea mai mică dintre ele.

Tânara femeie care răspunsese la sonerie a intrat în cameră cu o tavă cu ceai chiar în clipa în care se aşezau. A pus-o pe masa din mijloc şi a turnat ceai în patru ceşti din porțelan fin.

— Aşadar, domnişoară Downtree, a început domnul Dabney, amestecând zahărul în ceaşcă. Am auzit că speri ca, într-o bună zi, să ai propria dumitale linie de rochii de mireasă. Poate chiar propriul magazin.

— Ah. Da, domnule. Aşa sper.

Ceaşca lui Emmy tremura pe farfurioara sa. A luat o înghițitură ca să o oprească, deşi băutura i-a opărit limba.

— Spune-mi cum de ai ajuns să ai această viziune despre viitorul dumitale.

Emmy a lăsat ceaşca la loc pe farfurioară şi a pus-o pe masă, ca să se elibereze de efortul de a trebui să o țină dreaptă.

— Întotdeauna am fost atrasă de moda feminină. Mai ales de rochii. Cu cât mai elegante, cu atât mai bine. Nu cunosc rochii mai frumoase şi mai elegante decât rochiile de mireasă. Sunt... perfecțiunea întruchipată.

— Sunt de acord cu tine în această privință, Emmeline, a zis doamna Crofton, uitându-se la ceasul de la mână. Ştii cât mai durează până soseşte mama ta?

Politețurile despre motivul pentru care îi plăcea lui Emmy să deseneze rochii de mireasă fuseseră menite să umple timpul până la sosirea mamei sale. Emmy şi-a reprimat o pornire de panică.

— Hm. Să vedeți, mama lucrează astăzi. Dar eu... eu m-am gândit să văd ce fel de aranjament îmi propuneți şi apoi i-l pot prezenta eu când... când iese de la muncă.

— Ah, a făcut doamna Crofton, privind spre vărul ei.

Gura domnului Dabney s-a transformat într-o dungă subțire.

— Aş prefera să rezolvăm această chestiune într-o singură întâlnire, domnişoară Downtree, a zis el politicos, dar cu autoritate. Noi părăsim Londra marți. Ceea ce vrem să îți propunem eu şi soția mea va necesita acordul mamei dumitale.

— Ei bine, ă... mama mă tratează ca pe un adult, înțelegeți? Pot să iau singură deciziile care privesc viitorul meu de... de stilist.

Domnul Dabney a zâmbit. Era un surâs care pe Emmy o tulbura. I se părea că ceea ce spusese ea era amuzant, nu lămuritor.

— Sunt convins, dar chiar şi aşa. Ai abia cincisprezece ani, nu-i aşa, domnişoară Downtree?

Emmy a încuviințat din cap.

— În acest caz, înțelegi că eu şi doamna Dabney trebuie să avem permisiunea mamei dumitale ca să te putem lua sub aripa noastră, ca să zic aşa. Verişoara mea ți-a explicat propunerea noastră?

— Nu am făcut decât o aluzie, Graham, a intervenit doamna Crofton. Am scris scrisoarea în grabă şi i-am spus că îi vom explica totul când ajunge aici.

— Ah, a zis domnul Dabney şi apoi s-a aplecat în față, cu mâinile împreunate, postura unui om pe cale să negocieze un acord. Eloise mi-a trimis două dintre schițele dumitale şi mi-a spus că nu ai făcut nici un fel de cursuri, nici de desen, nici de croitorie. Acesta mi s-a părut lucrul cel mai interesant. Schițele pe care le-am văzut erau surprinzător de bune, având în vedere circumstanțele. Faptul că le-ai creat fără nici un fel de pregătire formală este remarcabil. Abia aştept să văd restul desenelor. Dacă nu mă înşel, s-ar părea că ai un talent înnăscut, domnişoară Downtree.

Inima lui Emmy a avut o pornire de bucurie, dar s-a silit să rămână calmă.

— Vă mulțumesc, domnule Dabney.

— Obişnuiesc să angajez un ucenic sau doi în studioul meu de-a lungul anului. Eu creez costume pentru producții teatrale din West End şi din alte locuri din Marea Britanie şi din America de Nord. Îmi place să contribui la încurajarea tinerilor stilişti promițători şi să îi învăț în timp ce ei mă ajută să elaborez costumele. Cred că Eloise ți-a spus toate acestea?

— Da.

— Când verişoara mea a văzut schițele tale, ea a fost impresionată de talentul tău neexperimentat pentru design vestimentar şi de aceea mi-a trimis acele două schițe. S-a gândit că aş vrea să te iau în calcul ca ucenică.

— Da, i-am spus asta, a zis doamna Crofton, îndreptând spre Emmy un zâmbet liniştitor, care i-a spus pe muteşte că totul mergea bine şi că nu era cazul să fie atât de încordată.

— Iar acum, doamna Dabney şi cu mine vrem să contribuim la efortul de război, înţelegi? Eloise îmi spune că ai fost evacuată în Gloucestershire şi ai petrecut acolo ultimele luni?

— Da, aşa este.

Emmy abia mai respira. Cum avea să îi explice de ce nu avea schiţele la ea?

Graham a făcut un semn din cap spre soţia lui, care i-a zâmbit.

— Doamna Dabney şi cu mine am discutat despre posibilitatea de a primi la noi un copil evacuat din Londra. Eu m-am gândit că, în funcţie de forţa celorlalte desene ale dumitale, ţi-am putea propune să te luăm cu noi marţi la moşia soţiei mele, de lângă Edinburgh. În felul acesta, aş putea să te învăţ despre croirea rochiilor, despre construcţia de tipare şi tot restul. Şi, în timp ce înveţi, mă poţi ajuta la crearea unei serii de costume pentru un spectacol care se pregăteşte la Boston, cu *Boema*. Cred că vei găsi munca aceasta pe cât de plăcută, pe atât de educativă. Rochiile pentru *Boema* sunt impresionante.

Emmy a înghiţit cu greu.

— Forţa celorlalte desene ale mele?

Domnul Dabney s-a lăsat pe spate, distanţându-se un pic de ea.

— Da, desigur. Ar fi nedrept din partea mea să te iau ca ucenică dacă nu ai talentul natural pe care sper că îl ai. Ştiu deja că nu ai experienţă în privinţa cusutului. Trebuie să ai unul din două.

A râs uşor, aşteptându-se ca Emmy să râdă la rândul ei.

Doamna Crofton a scos un chicot scurt, cu siguranţă menit să întreţină tonul plăcut al conversaţiei.

— Cred că vei fi foarte mulțumit de restul lucrărilor ei, Graham. Poate că acum ar fi momentul nimerit să ne arăți restul schițelor, Emmeline?

Emmy şi-a mutat privirile de la doamna Crofton la domnul Dabney şi apoi la încântătoarea, dar sfioasa lui soție. La mila căruia dintre ei putea apela?

— Emmeline? a zis doamna Crofton.

Emmy a închis ochii când adevărul, singurul lucru care îi venea în minte, i-a scăpat din gură.

— Nu le am la mine astăzi.

— Nu i-ai zis să le aducă?

Emmy a desluşit tonul dezaprobator din vocea cu care Graham Dabney s-a adresat verişoarei sale.

— Sigur că i-am zis, a venit replica neîntârziată a doamnei Crofton. Emmeline?

Emmy a deschis ochii şi a privit-o.

— De ce nu le-ai adus?

„Te rog, Doamne, fă ca adevărul să îi mulțumească”, s-a rugat ea la Dumnezeu Atotputernicul.

— Le-am avut în rucsac, în cutia în care le țin mereu. Sora mea – are numai şapte ani – se temea că nu o să mă mai vadă niciodată dacă vin la această întâlnire şi apoi vă devin ucenică. A înlocuit cutia cu cartea ei de poveşti, a zis Emmy, scoțând cartea din geantă şi aşezând-o în poală. Abia acum am descoperit ceea ce a făcut, când v-am auzit vocile dincolo de uşă. Îmi pare foarte rău. Ea... ea nu este decât un copil. Promit că pot aduce schițele, dacă îmi acordați câteva zile ca să le pot recupera.

— Câteva zile? a repetat doamna Crofton, ca un ecou.

Ceilalți doi adulți se uitau țintă la Emmy, părând că încă încearcă să înțeleagă ce spusese.

— Sora mea a făcut schimbul când eram încă în Gloucestershire. Trebuie să merg înapoi la casa unde am locuit şi să le iau de acolo.

Domnul Dabney părea că nu a înțeles încă explicația lui Emmy.

— Dar noi închidem casa aceasta şi plecăm marți.

— Vă rog, a implorat Emmy. Acordați-mi timp să mă întorc mâine la Gloucestershire şi să le iau. Pot să mă întorc aici luni ca să vi le arăt.

— Împreună cu mama dumitale? a venit replica domnului Dabney. Nu are rost să te întorci luni fără mama dumitale. Nu vreau să fiu arestat pentru răpire.

— Graham, dragule.

Doamna Dabney l-a atins pe soțul ei pe braț, dar ochii îi erau ațintiți asupra lui Emmy. Femeia înțelegea fără îndoială furtuna dezlănțuită în sufletul ei.

— Madeleine, nu putem lua o fată de cincisprezece ani cu noi în Scoția fără acordul mamei ei.

— Sigur că nu, a zis doamna Dabney şi a privit-o pe Emmy cu ochi plini de cea mai înțelegătoare compasiune. Mergi şi recuperează-ți schițele, domnişoară Downtree. Şi întoarce-te luni, la aceeaşi oră, împreună cu mama dumitale. După aceea a întors capul spre soțul ei. Este bine, nu-i aşa, Graham?

— Avem multe aranjamente de făcut, dar presupun că este bine. Dar să nu uiți, domnişoară Downtree, nu te pot lua cu noi dacă nu văd restul schițelor. Munca va fi prea dificilă pentru dumneata dacă îți lipseşte talentul înnăscut pentru asta. Trebuie să mă conving că îl ai. Altminteri, nu ar fi bine pentru nici unul dintre noi.

— Da. Da, vă mulțumesc, a zis Emmy mai mult în şoaptă.

Simțea că este pe punctul de a izbucni în plâns şi voia ca nici cea mai mică lacrimă să nu îi scape din ochi. Emmy s-a ridicat să îşi ia la revedere. O aştepta o sarcină enormă.

Ceilalți s-au ridicat şi ei. Emmy a băgat cartea cu poveşti înapoi în rucsac.

— Îmi pare foarte rău că v-am făcut să irosiți vremea astăzi, domnule Dabney.

Doamna Crofton a întins o mână şi a atins brațul lui Emmy.

— Nu este vina ta în întregime, Emmeline. Nu ştiai că sora ta a înlocuit cutia cu cartea în ultima clipă.

Emmy era sigură că doamna Crofton o spusese pentru urechile vărului ei. Îi era tot mai clar că Graham Dabney nu era genul de om care să treacă cu vederea greşelile. Cerea excelență, exact lucrul de care Emmy avea nevoie şi pe care îl dorea de la un mentor. Nu putea risca să îl dezamăgească încă o dată.

— Nu aş spune că a fost o totală pierdere de vreme, domnişoară Downtree, dar noi plecăm marți. Totul este aranjat.

— Voi fi aici luni, cu mama, la ora patru, vă promit.

Emmy nu dorise să o implice pe mama ei, dar acum totul se schimbase. Avea nevoie disperată de ea.

Avea nevoie ca mama ei să o însoțească nu numai la următoarea întâlnire cu soții Dabney, ci şi la Thistle House, duminică, ca să o ducă pe Julia înapoi şi să recupereze cutia cu mirese. Şi era esențial să vină cu mama ei, ca să îşi poată ține promisiunea şi să se întoarcă în casa din Cadogen Square luni, la ora patru. De Annie depindea totul.

Cu siguranță, o putea convinge pe Annie – o femeie ale cărei visuri fuseseră distruse cu cruzime de circumstanțe pe care nu ea le orchestrase – să o lase să plece în Scoția cu soții Dabney.

În mod cert, va putea înțelege că Emmy avea ocazia de a-şi depăşi statutul de copil ilegitim, care răpise viața mamei sale. Emmy putea deveni o creatoare de obiecte frumoase. Putea ajunge cineva de care să fie mândră, în loc să fie Emmy cea de acum.

Emmy voia din tot sufletul ca mama ei să fie mândră de ea.

Trebuia să găsească o modalitate de a o convinge să o ajute.

— Te conduc până la uşă, Emmeline, a zis doamna Crofton.

Au mers până la uşă fără nici un cuvânt. Când doamna Crofton a deschis-o, a întins mâna spre braţul lui Emmy.

— Asigură-te că ai schiţele la tine când te întorci, Emmeline, i-a zis cu un glas blând. Nu am cuvinte să îţi spun cât de important este. Graham este foarte bun la ceea ce face, dar este şi foarte exigent. Iar mama ta trebuie să îşi dea acordul. Orice divergenţe sunt între tine şi mama ta, trebuie să le puneţi deoparte. Trebuie să vină cu tine.

— Înţeleg, a răspuns Emmy în şoaptă. Mulţumesc. Mulţumesc pentru ajutorul pe care mi-l daţi.

Doamna Crofton a strâns-o de braţ pe Emmy.

— Eu nu am altă familie în afară de Graham. Vreau să mergi cât poţi de departe, Emmeline. Asta îmi doresc pentru tine. Iar la Primrose, oricând vei avea un loc de muncă.

Emmy a îmbrăţişat-o, recunoscătoare dincolo de cuvinte.

Când s-a tras înapoi, ochii doamnei Crofton luceau.

— Ne vedem luni.

Uşa s-a închis în spatele ei, iar Emmy a pornit-o de-a lungul străzii.

18

Emmy a mers cât de repede o duceau picioarele înapoi spre staţia Knightsbridge, apoi a coborât în goană scările către peron. Mai erau numai câteva minute până la patru şi jumătate. Dacă trenul venea repede, putea ajunge la staţia Oxford Circus în zece minute. Va trebui să alerge până la casa doamnei Billingsley, pe o distanţă de câteva cvartale, ca să o prindă pe mama ei înainte de a pleca, la ora cinci. Dar trebuia să încerce.

Emmy ştia că, dacă o prindea când ieşea de la muncă, o putea pregăti pentru clipa când o va descoperi pe Julia acasă, pe canapea. Mai putea folosi timpul pe care îl vor petrece împreună în transportul în comun ca să apeleze la înţelegerea ei. Principalul scop pentru care Annie o silise pe Emmy să o însoţească pe Julia în Gloucestershire în timpul evacuării era ca să se asigure că Julia nu ajungea într-un loc îngrozitor, cu nişte căpcăuni pe post de îngrijitori. Dar acum, mama lor nu mai avea de ce să îşi facă griji. Charlotte era o mamă temporară perfectă.

Nu exista nici un motiv pentru care Annie să refuze oferta generoasă a soţilor Dabney, decât din duşmănie. Annie avea defectele ei, dar răutatea nu era unul dintre ele.

Dacă Emmy reuşea să o convingă să fie de acord, atunci poate că peste câţiva ani, când războiul va rămâne mult în urma lor, rochiile lui Emmy vor fi expuse la vânzare într-un butic elegant. Ar avea banii necesari ca să o scoată pe mama ei din situaţia degradantă în care probabil se afla. Emmy ar putea să închirieze un apartament elegant pentru ele trei, pe o stradă liniştită, iar mama lor nu ar mai trebui să lucreze ca ajutor de bucătăreasă. Ar lucra la butic, împreună cu Emmy. La fel şi Julia. Ar fi înconjurate de dantelă şi frumuseţe şi de tinere femei fericite, care fac cumpărături pentru ziua când vor arăta şi se vor simţi ca adevărate prinţese.

Gândurile acestea o propulsau pe Emmy înainte în timp ce schimba trenul spre gara Oxford Circus şi apoi alerga spre casa doamnei Billingsley, în apropiere de Regent Street. Nu mai fusese acolo decât o singură dată până atunci. După Crăciun, doamna Billingsley invitase angajaţii la ceai de Ziua Puşculiţei[10]. În loc să servească, mama a luat loc în salon, în vreme ce alte persoane, angajate temporar, turnau ceaiul şi aduceau platouri cu dulciuri şi sendvişuri. Emmy nu era sigură că putea găsi casa, dar avea de gând să sune la toate soneriile din cartier înainte de a renunţa.

Când a cotit pe Regent Street, Emmy a cercetat din priviri toate casele, convinsă deodată că vila de un cenuşiu sclipitor, cu decoraţiuni din fier forjat la toate ferestrele, aflată la jumătatea cvartalului, era casa doamnei Billingsley. A simţit că o inundă un sentiment de uşurare; era cinci fără douăzeci. Avea destul timp.

Emmy a sunat la uşă şi a aşteptat, folosindu-se de acele secunde pentru a răsufla. Uşa s-a deschis şi a apărut o femeie pe care Emmy o întâlnise de Ziua Puşculiţei, în urmă cu aproape nouă luni. Şi-a amintit că numele femeii era Gladys. Părea surprinsă să o vadă pe Emmy.

— Bună ziua, mă numesc Emmeline Downtree, a zis Emmy. Aş putea să o aştept pe mama mea, Annie Downtree, până iese de la muncă?

— O, Doamne Dumnezeule! S-a întâmplat ceva? Credeam că tu şi surioara ta aţi fost trimise la ţară.

Răsuflarea lui Emmy venea în valuri neregulate.

— Nu. Da. Adică, nu, nu s-a întâmplat nimic. Doar că... a trebuit să facem un drum până la Londra astăzi, ca să rezolvăm câteva treburi. Pot să o aştept, vă rog?

---

[10] *Boxing Day*, sărbătoare britanică, celebrată a doua zi după Crăciun sau în primul weekend după Crăciun, când se fac cadouri celor săraci.

— Mă tem că a plecat mai devreme astăzi: eşti sigură că nu s-a întâmplat nimic?

— A plecat deja?

Inima lui Emmy, care gonea încă, a făcut un salt mortal. Dintre toate zilele în care mama putea să plece mai devreme, trebuia să fie astăzi?

— Da. Mă tem că da. A plecat la patru. Poate chiar mai devreme. Cred că...

Dar Gladys nu şi-a terminat propoziția. Deodată sirenele au străpuns văzduhul. Sirenele nu sunau niciodată în timpul zilei, şi de aceea amândouă au rămas pe loc împietrite timp de clipă, ca şi cum habar nu aveau ce însemna tânguirea aceea ciudată. Avioanele Luftwaffe nu zburau ziua, când echipamentul antiaerian le putea nimeri. Zburau noaptea, la adăpostul întunericului. Dar sirenele urlau.

— Ce dracului...

Dar cuvintele lui Gladys au fost întrerupte de o serie de bubuituri puternice care au lovit aerul undeva în depărtare. Ambele femei au întors capul spre locul de unde venea zgomotul. Apoi s-au auzit alte explozii asurzitoare. Dinspre Tamisa începea să se ridice fum, către sud-est de locul unde se aflau.

Au trecut câteva secunde până ce Emmy şi-a dat seama că zgomotele pe care le auzea erau bombe. Lansate în miezul zilei.

În timp ce desluşea aceste lucruri în mintea ei, au căzut alte bombe. Gladys a întins o mână spre ea.

— Vino în casă, draga mea! Avem o pivniță!

Emmy a făcut un pas în spate, instinctiv.

— Trebuie să mă duc acasă.

Emmy s-a întors cu spatele la ea chiar în clipa în care Gladys îi striga să se întoarcă.

— Nu poți pleca acum! a protestat femeia.

Dar Emmy coborâse deja treptele din faţa uşii, ieşise pe poartă şi alerga înapoi pe drumul pe care venise. Iar în tot acest timp, sirenele continuau să urle, zarea se umplea de fum, iar o cacofonie de explozii zguduia văzduhul în depărtare.

Nu o mai auzea pe Gladys zbierând după ea să se întoarcă. Abia dacă îi remarca pe ceilalţi oameni de pe trotuar care, ca şi ea, se grăbeau să ajungă undeva. Singura ţintă a lui Emmy era să urce într-un tren care să o ducă în direcţia sud-est, spre casă.

Emmy a cotit şi aproape că s-a izbit de un bărbat care venea din direcţie opusă. Au sărit peste formalităţile folosite în asemenea ocazii şi au continuat să gonească tot înainte. Emmy a văzut treptele care duceau la metrou.

În timp ce distanţa se micşora, s-a trezit spunând cu voce tare:

— Slavă Domnului, slavă Domnului, slavă Domnului!

Slavă Domnului că mama plecase mai devreme.

Cu câteva clipe mai înainte, Emmy fusese tulburată de vestea că mama nu mai era la doamna Billingsley, iar acum aproape plângea de uşurare că plecase acasă la patru.

Asta însemna că Julia nu era singură.

Slavă Domnului că Julia nu era singură.

Oamenii se îngrămădeau pe treptele staţiei, încercând să coboare. Emmy şi-a făcut loc pe scări, ca să ajungă la tren. Cu siguranţă mai funcţionau unul-două. Sirenele urlau de numai zece minute. S-a împins în jos pe scări, în direcţia şinelor de tren, înconjurată din toate părţile de femei cu pungi de cumpărături şi bărbaţi cu serviete. Băcani şi şoferi de autobuz, poliţişti şi chelneriţe, bancheri şi cerşetori.

Simţea curentul de aer pus în mişcare de metroul care se apropia, iar oamenii au înaintat ca unul, strivind-o de perete, astfel că nu a mai putut face nici un pas spre şine. De îndată ce trenul a încetinit şi a oprit, oamenii de pe

peron s-au lipit de uşi. Când acestea s-au deschis, câțiva dintre cei aflați în tren au încercat să coboare.

— Ce s-a întâmplat? a strigat unul dintre ei.

— Este raid aerian! a răspuns cineva din mulțime. Luftwaffe atacă în East End. Tot cerul s-a umplut de fum!

Unii au coborât din tren, alții au rămas în vagoane, iar alții s-au urcat până ce nu a mai rămas pic de loc. Emmy nu a reuşit să îşi croiască drum în față şi să fie printre cei care s-au urcat. Dar nu a contat, pentru că trenul nu s-a mai mişcat din loc după aceea.

S-a întors şi a încercat să se strecoare prin mulțime ca să ajungă la scări, dar nu avea cum să răzbată printre oameni. Stația era plină de oameni, umăr lângă umăr, iar de afară auzeau încă urletul sirenelor, bubuiturile exploziilor, pârâiturile artileriei antiaeriene, chiar şi zumzetul avioanelor.

— Cum te cheamă? a întrebat o femeie.

Strângea la piept un cățeluş. Părul îi scăpase din acele de păr şi i se revărsa pe umeri într-o cascadă nebună, neîngrijită.

— Emmeline.

— Eu sunt doamna Grote. Locuieşti în zonă?

— Whitechapel.

Un bubuit care s-a auzit ca în surdină a străpuns aerul dinăuntru, iar doamna Grote a tresărit, lovindu-se de Emmy.

— Îmi pare rău, a zis ea îndreptându-se. Nu reacționez bine la zgomote puternice. Nici lui Percy nu îi plac. Nu-i aşa, Percy? Vai, mă bucur atât de mult că plimbam câinele când s-au pornit sirenele, a zis ea smiorcăindu-se cu nasul în ceafa câinelui. Mă bucur atât de mult. Acum ar fi fost singur acasă dacă m-aş fi dus la piață. Îți imaginezi?

Emmy voia să se îndepărteze de doamna Grote, de câinele şi de pălăvrăgeala ei, dar nu avea unde să se ducă.

Nimeni nu avea unde să se ducă. Oamenii din stația de metrou nu puteau decât să se sprijine unii de ceilalți şi să aştepte să se termine lupta care se dădea afară şi să amuțească sirenele.

Timp de peste o oră, Emmy a rămas înghesuită în mulțimea de pe peron, ascultând zgomotele stinse ale bătăliei care se dădea deasupra. Într-un final, la câteva minute după ora şase, lumea de afară a amuțit în comparație cu ceea ce fusese până atunci. Oamenii au aşteptat răbdători semnalul de final, dar nu l-au auzit. După câteva minute, câteva persoane au îndrăznit să se aventureze afară, în ciuda avertismentului unui ofițer de apărare civilă, care se adăpostise împreună cu ei, ca nimeni să nu iasă înaintea semnalului de final. Emmy i-a urmat pe cei care şi-au făcut loc spre suprafață şi a ieşit pe stradă. Spre est, cerul era o vâlvătaie strălucitoare de auriu şi cenuşiu. Baloanele de baraj care pluteau în depărtare păreau rozalii în lumina stranie a fumului şi a focului.

Emmy nu voia să mai fie întrebată de nimeni cine este şi unde locuieşte. Nu îi păsa că nu se dăduse semnalul de final, iar germanii nu făceau decât să dea un înconjur pe deasupra Canalului, ca mai apoi să se întoarcă şi să îi atace din nou. Tot ce ştia era că apartamentul lor se afla în direcția unde se vedeau focurile şi fumul. Trebuia să ajungă acasă, la mama şi la Julia.

A pornit-o pe jos în timp ce semnalul se declanşase, în sfârşit. Nu ştia sigur unde se află, până ce a văzut un indicator spre Sf. Paul, aflată la o depărtare de trei kilometri şi jumătate. Dacă reuşea să ajungă la Catedrala Sf. Paul, îşi putea croi drum spre casă.

Alți oameni care se adăpostiseră până atunci şi voiau să ajungă acasă, sau măcar în altă parte a oraşului, se aflau şi ei pe străzi. Emmy auzea frânturi de conversații. Cineva ascultase la radio. Incendiile se dezlănțuiseră în zona

docurilor. Depozitele de mărfuri erau înghițite de flăcări. Magazine, case, biserici şi şcoli din tot cartierul East End zăceau demolate, distruse sau erau în flăcări.

Emmy s-a întors spre un bărbat care a spus că cel mai grav afectată era zona de lângă Tower Bridge.

— Ce cartiere? Ce străzi? l-a întrebat ea.

Omul a clătinat din cap.

— Nu ştiu, iubire. Toate. Uită-te la cer.

A făcut un semn din cap spre direcția în care mergeau. Nuanța roz-portocalie părea să lase să se înțeleagă că pământul ieşise de pe orbită, iar acum soarele se pregătea să apună în est.

Drumul lung până la gara din Moreton din dimineața aceea îi părea să fi avut loc în altă viață lui Emmy, în vreme ce îşi croia drum cu greutate tot mai aproape de casă, prin amurgul bolnăvicios. Ştia de la mama ei că de la apartament până la casa doamnei Billingsley, în Mayfair, erau vreo cinci kilometri. A încercat să oprească un taxi, dar nici unul nu a băgat-o în seamă. Totul şi toți se mişcau într-un ritm frenetic, în vreme ce ambulanțele goneau spre East End, iar supraviețuitorii se deplasau spre vest. Când i-a apărut în față domul de la Sf. Paul, Emmy şi-a dat seama că parcursese două treimi din drumul spre casă. Mai avea cam un kilometru şi jumătate.

Iar atunci s-au pornit din nou sirenele.

Mai tare de data aceasta.

Sau poate nu era decât faptul că îşi dorea cu disperare să nu le audă.

Mitralierele antiaeriene au început să împroaşte cerul deasupra fluviului. Simțea în piept zumzăitul avioanelor care se apropiau.

De jur-împrejurul ei, oamenii au țâşnit în căutarea unui adăpost, dar ea nu li s-a alăturat. Emmy a grăbit şi mai mult pasul spre casă, în ciuda oboselii.

— Fugi, fugi! a strigat cineva.

Emmy a auzit un fluier, aproape ca sunetul unui flaut, iar apoi sunetul a devenit o orchestră de flaute furioase. Apoi s-a auzit zgomotul asurzitor al unui trăsnet. A simțit că picioarele i se ridică de la pământ şi s-a mirat, timp de o fracțiune de secundă, de senzația de imponderabilitate a zborului. Apoi capul i s-a izbit de cărămizi, iar toată lumea a amuțit şi s-a întunecat.

19

„Îmi este atât de sete."

Acesta a fost primul gând al lui Emmy când s-a ridicat întunericul.

A auzit o femeie care cânta domol un cântec de leagăn. Emmy nu era singură.

Un trio de bubuituri a răsunat undeva departe, deasupra ei. Mirosea a cenuşă, a praf şi a sulf.

Ceva rece şi umed a atins-o pe frunte, iar atunci a deschis ochii.

— Gata, gata, a zis o femeie, ținând o compresă la capul lui Emmy. Nu este nimic grav. Eşti în siguranță.

Emmy s-a uitat în jurul ei şi nu a văzut decât umbre şi contururile estompate ale femeilor şi bărbaților ghemuiți ca nişte pasageri clandestini în cala unei corăbii. Era întinsă pe un pat de campanie. Capul îi bubuia, iar glezna îi zvâcnea.

Un fluierat slab, dar uşor de recunoscut din ultima clipă pe care şi-o amintea, a sfărâmat tăcerea, iar Emmy s-a

ridicat pe jumătate, zvâcnind, dar femeia a împins-o la loc în pat.

— Nu îți face griji. Eşti în siguranță aici.

— Unde sunt? a rostit Emmy răguşită.

— Eşti într-un adăpost, iubire. Eşti în siguranță. Erai inconştientă, dar un pompier te-a adus aici. Acum eşti la adăpost.

Timp de câteva secunde, Emmy nu a priceput nimic din ceea ce i s-a spus. Tot ce îşi amintea era că se afla pe stradă. Apoi s-au auzit sirenele. Şi flautele furioase.

— Ce... ce zi este?

— Este încă sâmbătă, iubire. Cum te cheamă?

— Emmeline. Unde sunt?

— Eşti în subsolul Catedralei Sf. Paul. Care este numele tău de familie, Emmeline?

Emmy i-a ignorat întrebarea. Avea nevoie de un moment, să gândească. Era pe drum spre casă. Spre casă. Mergea acasă. Avea un rucsac în mână. Mergea pe jos spre casă. Acasă.

Julia. Şi mama.

Emmy a țâşnit în capul oaselor şi a simțit cum i se învârte capul.

— Stai aşa, Emmeline. Ai o lovitură urâtă la cap. Ia-o încetişor.

— Trebuie să plec.

Un val de amețeală s-a năpustit peste Emmy, iar trupul i s-a prăbuşit peste femeia de lângă ea, care a întins-o din nou în pat.

— Nu poți ieşi, Emmeline. Este periculos. Peste tot cad bombe.

Ca pentru a-i dovedi spusele, câteva bombe au lovit afară, iar încăperea s-a cutremurat.

— O să ne omoare! a țipat un bărbat.

— Mai taci! i-a strigat femeia drept răspuns.

— Dar mama şi sora mea... a implorat-o Emmy.

Femeia a îngustat privirile, îngrijorată.

— Erau cu tine pe stradă?

— Nu. Sunt acasă. Mergeam spre ele.

Femeia a bătut-o pe braţ.

— Cu siguranţă şi ele se află într-un refugiu, Emmeline. La fel ca tine. Şi ar vrea să stai aici, la adăpost. Nu poţi ieşi acum.

— La dracu', este sfârşitul lumii! a zis un alt bărbat, care părea de-a dreptul îngrozit.

Femeia care cânta încetişor în apropiere s-a oprit o clipă şi i-a zis omului să tacă. Un copil a scâncit, iar ea a reînceput să cânte.

Rucsacul.

Cartea Juliei.

— Unde este? Unde este geanta mea?

Femeia a ridicat rucsacul în mână.

— Aici. Este chiar aici. Vezi? Nu ai de ce să îţi faci griji. Eşti în siguranţă aici.

— Nimeni nu este în siguranţă, a mârâit o voce.

Fluierele furioase s-au auzit de afară, urmate de un vuiet ca de tunet, iar încăperea s-a cutremurat din nou.

De undeva, din spatele lui Emmy, un bătrân a început să recite psalmul al douăzeci şi treilea. Femeia care îi ţinea compresa la cap lui Emmy s-a alăturat vocii lui. Apoi şi alţii.

— Îmi e sete, a şoptit Emmy.

Femeia s-a întins în spate după un borcan din sticlă şi a turnat apă într-o cană din tinichea, pe care a dus-o la buzele lui Emmy. Apa avea gust de metal. Emmy s-a lăsat din nou pe spate.

Femeia a desfăcut şalul pe care îl avea pe umeri şi l-a împăturit în forma unui mic dreptunghi. Apoi l-a pus sub capul lui Emmy.

— Odihneşte-te acum, a zis ea.

Emmy a adormit.

Când s-a trezit, încăperea era cufundată în semiîntuneric şi învelită într-o tăcere stranie după toată larma de dinainte. Oamenii mergeau de colo până colo cu băgare de seamă. Cei care nu aveau un pat pe care să doarmă se mişcau înţepeniţi după noaptea petrecută pe podeaua tare.

Emmy s-a ridicat în capul oaselor, iar durerea de cap a revenit. A dus mâna la frunte şi a simţit o fâşie de tifon, vâscoasă din cauza sângelui închegat. Femeia care o îngrijise în noaptea trecută dormea pe podea.

— S-a terminat? a întrebat cineva.

— Cine ştie? a răspuns o voce. Cine ştie ce se întâmplă?

Emmy s-a întins după rucsacul aflat la picioarele femeii şi s-a ridicat cu grijă în picioare, ţinându-se de cap. Un val de ameţeală aproape a doborât-o înapoi în pat. Un bărbat care trecea pe lângă ea a sprijinit-o, iar Emmy şi-a exprimat gratitudinea pe şoptite.

Voia să îi mulţumească femeii care avusese grijă de ea, dar trebuia să ajungă acasă, la mama şi la Julia. Poate că o va revedea pe femeia aceasta vreodată.

Poate.

Emmy şi-a trecut bareta rucsacului peste umăr şi a încercat să facă un pas. Glezna stângă o durea cumplit. A făcut câţiva paşi mici de probă, pe urmele altor oameni care voiau să iasă din adăpost. Au traversat un coridor, au trecut prin două uşi duble şi au urcat o scară care ducea la suprafaţă. Emmy a urcat treptele una câte una, ţinând mâna ferm pe balustradă. Cu fiecare pas, mirosul de cenuşă, de foc şi de praf devenea tot mai puternic. Lumina din capătul scărilor era de un galben bolnav, nu de la soarele dimineţii, ci de la miile de focuri care ardeau încă.

Catedrala Sf. Paul părea neatinsă, dar în timp ce Emmy se îndrepta prudentă spre casă, mergând către est, distrugerile din ziua dinainte au început să iasă la lumină. Clădiri în

ruină, geamuri sparte, cărămizi înnegrite, acoperişuri lipsă sau prăbuşite. Echipajele de pompieri şi de salvatori zoreau în stânga şi în dreapta, spre o sută de treburi care îi aşteptau; nu aveau timp să se ocupe de o fată de cincisprezece ani care şchiopăta hotărâtă de-a lungul străzilor gâtuite de dărâmături. Cu cât se apropia de casă, cu atât inima îi bătea mai tare. A trecut de intersecția care ar fi dus-o la Primrose. Nu ştia dacă magazinul doamnei Crofton mai era în picioare, dar nu avea timp acum să verifice. Singura ei țintă era să se asigure că Julia şi mama nu păţiseră nimic.

Emmy a trecut de o echipă de salvatori care săpau în dărâmături. Un bărbat mort zăcea la picioarele lor, cu ochii deschişi şi goi, cu nasul şi gura acoperite de sânge uscat. Unui alt bărbat i se acordau primele îngrijiri. Pantofi nu mai avea, iar picioarele zdrobite atârnau din cracii pantalonilor ca rufele pe sârmă.

— Unde este Lucy a mea? spunea el.

Alți doi salvatori îndepărtau molozul pentru a ajunge la o mână ridicată.

— Rezistă, te scoatem de acolo, a zis unul dintre muncitori.

Omul s-a întins spre mână, ca să îl asigure pe cel prins sub dărâmături că ajutorul era aproape. Mâna şi jumătate de braț retezat s-au rostogolit spre el la prima atingere.

Emmy s-a întors cu spatele, ca să vomite în rigolă. Conținutul sărăcăcios al stomacului ei a aterizat pe jucăria unui bebeluş.

S-a depărtat de scena aceasta, ținând o mână peste gură, forțându-se să nu privească decât la propriile picioare. Într-un final, a ajuns pe strada ei. Primele câteva clădiri arătau bine. Dar apoi a văzut că şirul de apartamente de vizavi de casa lor fusese făcut una cu pământul, strivit ca şi cum ar fi fost făcut din carton. Cu uşurare, a văzut că apartamentele

de pe partea ei stăteau încă în picioare. Dar exploziile de peste drum distruseseră toate ferestrele de pe suprafața clădirii. Lipseau bucăți întregi din acoperiş, iar uşa de la intrarea apartamentului Theei atârna într-o balama.

Emmy s-a apropiat de uşă şi a pipăit sub covoraş în căutarea cheii. A deschis uşa cu o smucitură, strigându-le pe mama şi pe Julia.

Podeaua salonului era acoperită de cioburi şi cenuşă. A intrat şchiopătând în bucătărie. Alte cioburi. S-a întors să urce scările.

— Mamă! Julia!

Emmy a deschis uşa dormitorului mamei. Patul era plin de moloz. Draperiile de camuflaj de la fereastra ce dădea spre stradă atârnau zdrențuite.

A mers şchiopătând spre camera Juliei şi a fost întâmpinată de aceeaşi scenă.

Nu erau acolo.

Inima lui Emmy bubuia de teamă. A coborât şi şi-a tras un scaun de bucătărie. S-a cufundat în el, aşteptându-le să se întoarcă de la adăpost. Nu mâncase nimic de aproape douăzeci şi patru de ore şi se minuna că stomacul ei putea cere mâncare după tot ceea ce văzuse în dimineața aceea. Dar era prea obosită ca să verifice dacă mai rămăsese ceva comestibil. Nu era electricitate. Orice se mai afla în frigider se stricase probabil. S-a aplecat în față, ca să îşi odihnească capul pe masă.

Emmy s-a trezit cu un tresărit când a auzit o voce venind dinspre intrare.

— Ce harababura dracului!

Mama.

Slavă Domnului.

Emmy a țâşnit de pe scaun şi a trebuit să se sprijine de ceva când rănile pe care le avea au protestat.

— Mamă! a strigat.

Emmy s-a împleticit spre camera din față în clipa când mama ei a păşit în apartament.

S-a îndreptat nesigură pe picioare spre ea şi a îmbrățişat-o. Lacrimile pe care şi le înăbuşise de când auzise prima dată sirenele, ieri, s-au pornit să curgă libere.

— Sfinte Dumnezeule, Emmy!

Mâna mamei a mângâiat părul lui Emmy. Nici nu îşi amintea de ultima dată când făcuse mama acest gest.

— Vai, mamă! Am fost atât de îngrijorată.

— Ce Dumnezeului? Ce s-a întâmplat cu tine? De ce eşti aici?

Vocea mamei nu părea furioasă. Părea surprinsă. Total surprinsă. Emmy s-a tras în spate să îi studieze chipul.

— Nu ai... nu ai văzut biletul meu? Nu ți-a zis Julia?

— Ce bilet? Ce să îmi zică Julia? Despre ce vorbeşti? De ce te afli aici?

— Mamă. Nu ai venit ieri acasă? Ai plecat de la muncă la ora patru.

— Dar de unde... De ce nu eşti în Gloucestershire? De ce ai venit aici?

Vocea mamei a devenit mai ascuțită, pe măsură ce îşi dădea seama că se întâmplase ceva teribil.

— Spune-mi că ai venit acasă când ai ieşit de la muncă. Spune-mi că Julia este cu tine, a murmurat Emmy, iar lacrimi noi îi curgeau deja pe obraz.

Mama s-a albit.

— Julia este cu tine. În Gloucestershire.

Din stomacul lui Emmy s-a ridicat un val de greață.

— Unde ai fost? a şoptit ea.

— Em. Unde este sora ta? a întrebat mama cu voce tremurândă. Unde este?

— De ce nu ai venit acasă? a țipat Emmy. Trebuia să vii acasă!

Mama şi-a lăsat mâinile pe umerii lui Emmy. Unghiile ei au săpat în pielea lui Emmy.

— Unde este sora ta!?

Thea.

Emmy s-a eliberat din strânsoarea mamei şi a trecut pe lângă ea târându-şi un picior. A traversat, clătinându-se, peste molozul căzut între cele două apartamente şi a deschis cu forța uşa avariată de la intrarea în apartamentul Theei, unde distrugerile erau mai grave decât în apartamentul lor. Pe lângă geamurile sfărâmate şi bucățile lipsă din acoperiş, peretele opus era crăpat şi umflat spre interior. Dar detaliul cel mai tulburător era că mobila era acoperită cu cearşafuri albe; imaginea unei case încuiate şi părăsite de locatarii săi.

— Julia! a strigat Emmy. Julia!

Mama stătea acum în pragul apartamentului Theei.

— Ce se întâmplă? Ce ai făcut?

Emmy s-a întors pe călcâie să o privească pe mama ei.

— Unde este Thea?

— Ce ai făcut? a urlat mama.

— Trebuia să vii acasă! i-a răspuns Emmy, pe acelaşi ton.

— Ce ai făcut cu copilul meu?

— Ați pățit ceva?

Cele două femei s-au întors spre locul de unde venea vocea. Pe trotuar stătea un bărbat. Emmy l-a recunoscut, era pensionarul care locuia trei case mai încolo. Se uita la ele cu ochii larg deschişi.

Emmy a înaintat spre el, târşâindu-şi picioarele.

— Ați văzut-o pe Julia, sora mea? Ați văzut-o aici noaptea trecută?

Omul se holba la ea.

— Credeam că au fost evacuați toți copiii.

— Ați văzut-o? a strigat Emmy.

— Nu. Nu am văzut-o.

Mama era acum lângă umărul lui Emmy.

— Emmy. Trebuie să ştiu ce s-a întâmplat!

Emmy a ignorat-o.

— Aţi văzut-o pe Thea? Pe doamna care locuieşte aici, aţi văzut-o?

Omul a clipit de câteva ori.

— Ea şi mama ei au plecat în Ţara Galilor. În urmă cu câteva zile, cred.

— Aţi fost în adăpost azi-noapte? Aţi văzut o fetiţă? Are numai şapte ani, a zis Emmy, dar suspinele i-au retezat vorbele.

Bărbatul a clătinat din cap.

— Nu erau copii în adăpost azi-noapte, în afară de o mamă cu un nou-născut, care a venit de pe stradă.

Emmy l-a împins într-o parte şi a trecut pe lângă el, strigând numele Juliei.

— Să chem un poliţist? a strigat omul.

Dar Emmy nu îi putea răspunde. Nu putea striga decât un singur cuvânt.

— Julia!

Mama a mers pe urmele ei, repetând aceleaşi trei cuvinte; trei cuvinte care o loveau pe Emmy în spinare ca un ciocan.

Ce ai făcut?

20

A existat o vreme, până la începutul *Blitz*-ului, când dispariţia unui copil ar fi adus poliţiştii în goană ca să ajute. Vecinii şi străinii deopotrivă s-ar fi oprit din orice ca să ajute la căutare. În clipa în care un frate sau un părinte înnebunit

de îngrijorare suna alarma, oameni al căror nume nici nu îl cunoşteau cei care participau la căutare începeau să caute pe aleile lăturalnice şi în dosul tufişurilor şi să întrebe trecătorii dacă au văzut copilul. Pe toţi îi interesa când dispărea un copil.

Dar în acea dimineaţă de duminică, în timp ce focurile ardeau încă, iar morţii erau scoşi dintre ruine şi nimeni nu îşi imagina încă magnitudinea dezastrului, un copil de şapte ani dispărut nu era decât o altă victimă dintr-o mulţime de victime cum nimeni nu mai văzuse până atunci. Secţia de poliţie unde Emmy şi mama ei şi-au început căutarea agonizantă era plină de oameni care doreau informaţii despre locul unde se aflau rudele ale căror case fuseseră distruse. Cele două femei au aşteptat o oră până când cineva le-a luat datele. Poliţistul a întrebat-o pe Emmy de două ori de ce o lăsase singură pe Julia.

— Aveam o întâlnire cu cineva, a zis ea. Şi credeam că mama va veni acasă după ce iese de la muncă.

— Şi de ce nu aţi mers acasă, atunci? s-a adresat poliţistul mamei.

— Şi eu am avut o întâlnire, a spus mama ei, fără să îşi ia ochii de la poliţist. Şi îmi plasasem copiii în grija unei mame temporare care locuieşte la o distanţă de două ore, în Gloucestershire, aşa că, în mod firesc, nu aveam nici un motiv să îmi închipui că era nevoie de mine acasă, nu credeţi?

Poliţistul a clătinat din cap, incriminându-le pe amândouă în tăcere pentru nepăsarea cu care îşi abordau responsabilităţile.

— Bine, atunci, a zis el când a terminat. O vom căuta. Casa dumneavoastră mai este locuibilă?

— Nu prea, a zis mama.

— Ar fi bine să rămâneţi prin apropiere în următoarele câteva zile, în caz că se întoarce singură.

Poliţistul a scos raportul de pe planşa pe care era prins cu o clamă şi a adăugat-o la mormanul de hârtii existente deja pe biroul lui, apoi s-a uitat în spatele lor, spre alţi oameni care îi aşteptau ajutorul.

— Următorul, vă rog?

De la secţia de poliţie, Emmy şi mama ei au mers la spital, care dădea pe dinafară de răniţi. Nimeni nu internase o fetiţă pe nume Julia. Nimeni nu văzuse o fetiţă care să corespundă descrierii.

Au apelat la gardianul local, domnul Findley, pe care l-au găsit făcând rondul împreună cu oficialităţile a căror sarcină era să stabilească dacă mai erau victime prinse înăuntrul caselor distruse din sectorul de care răspundea el. Le-a spus obosit să încerce la şcoala Juliei, căci exista firava speranţă că poate o dusese cineva acolo, ca să fie reevacuată din Londra. Dar sugestia lui s-a dovedit nerodnică. Din şcoală nu mai rămăsese în picioare decât un schelet incendiat.

După aceea şi-au târât paşii în direcţia serviciilor sociale. Au bătut la uşa celui mai apropiat cămin de orfani şi s-au strecurat prin toate adăposturile existente pe o rază de trei kilometri şi jumătate.

Nimeni nu văzuse o fetiţă de şapte ani. Şi nimeni nu avea timp să se oprească din ceea ce făcea pentru a le ajuta pe Emmy şi pe mama ei să îşi dea seama unde se putea afla copila. Nimeni nu putea face mai mult decât să pună aceleaşi întrebări pe care le puseseră toţi ceilalţi înainte.

Aţi verificat la spital?

Aţi contactat poliţia?

Aţi căutat în adăposturile antiaeriene?

Aţi verificat toate dulapurile de acasă? Sub scări? În pod?

La vecini?

Oriunde se întorceau, li se amintea că mica lor tragedie nu însemna nimic prin comparație cu pierderile adunate suferite de întreg cartierul East End al Londrei.

Mama refuzase să o mai privească pe Emmy sau să îi mai vorbească de când îi explicase de ce se întorsese la Londra şi de ce o adusese pe Julia cu ea. În fiecare loc nou unde mergeau, mergeau împreună, dar în tăcere. Când au epuizat toate opțiunile, s-au întors în apartament, sperând că Julia le aştepta acolo, aşezată în fața uşii, cu brațele în jurul genunchilor strânşi la piept. Dar treapta din fața intrării era goală.

Vecina din dreapta acoperea ferestrele sparte cu bucăți de placaj. Când femeia, pe care o chema Geraldine şi era muncitoare într-o fabrică, le-a văzut pe Emmy şi mama ei, s-a oprit cu ciocanul în mână.

— Ați găsit-o pe cea mică? a întrebat ea.

Mama a scuturat din cap şi a intrat în casă fără nici un cuvânt.

— Nimeni nu a văzut-o, a răspuns Emmy.

— Trebuie să apară, a zis femeia, dar tonul vocii îi trăda îndoiala.

În casă, mama stătea în picioare la chiuvetă şi privea pe fereastra spartă la peticul de pământ care forma grădina din spatele casei. Ținea brațele încrucişate la piept.

Emmy s-a lăsat pe un scaun de bucătărie, recunoscătoare că putea să îşi odihnească piciorul rănit, dar nevrând să se afle în aceeaşi cameră cu mama ei şi cu greutatea zdrobitoare a torturii sale sufleteşti.

Îi spusese deja mamei că îi pare rău, foarte rău, şi nu mai era nimic de spus. A spus-o totuşi din nou.

— Îmi pare atât de rău, mamă.

Mama ei nu s-a întors la auzul vocii lui Emmy. A rămas țintuită locului, privind afară la dărâmăturile pe care războiul le revărsase în grădina lor.

— Mamă?

— Ar fi trebuit să ştiu că se va întâmpla ceva de genul ăsta, a murmurat femeia, mai mult spre geamul spart decât spre Emmy.

— Ce?

— Ar fi trebuit să îmi dau seama că, atunci când ne pui laolaltă pe mine şi pe tine, asta se va alege de noi.

Emmy nu ştia ce vrea să spună. Nu voia să ştie.

— Te-am trimis cu Julia, deşi tu nu voiai să pleci, şi te-ai întors cu ea, deşi ar fi trebuit să o laşi unde se afla, a zis ea cu o voce ciudat de lipsită de emoţie.

— Îmi pare rău, mamă, a spus Emmy pentru a suta oară. Nu ştiam că se va întâmpla aşa ceva. Am crezut că va fi în siguranţă. Am crezut că tu vei...

Dar vocea i s-a stins.

— Da, ai crezut că voi veni acasă. Într-o casă goală, aşa cum fac în fiecare seară, pentru că asta este viaţa mea.

Comportarea ei detaşată a speriat-o pe Emmy. Nu a zis nimic.

Annie s-a întors cu faţa spre ea.

— Nu vrei să mă întrebi unde am fost azi-noapte? Nu vrei să ştii, din moment ce totul s-a întâmplat din vina mea?

Emmy ar fi vrut să se deschidă podeaua sub ea şi să o înghită de vie. Voia să urle şi să tot urle până ce ar fi epuizat tot oxigenul din cameră, iar apoi putea să cadă moartă peste scaun.

— Doar asta crezi, nu-i aşa? Că este vina mea.

— Nu cred asta, a şoptit Emmy. Nu am ştiut că se va întâmpla aşa ceva. Nu voiam decât să fac ceva cu viaţa mea. Voiam doar... voiam doar să fii mândră de mine.

Mama s-a uitat fix la Emmy câteva secunde prelungi, cu braţele moi încrucişate peste piept.

— Asta voiai cu adevărat? Nu voiai să îţi demonstrezi că eşti mai bună decât mine? Întotdeauna ţi-a fost ruşine cu

mine. Nu-i de mirare că ai acceptat pripită prima şansă de a scăpa dracului de viaţa asta alături de mine.

— Nu este adevărat! a ţipat Emmy.

— Sigur că este adevărat. Cine te poate învinui? Nu asta îţi era destinat. Nu asta.

S-a întors din nou cu faţa către fereastră.

Au rămas tăcute timp de câteva minute, fiecare pierdută în regrete personale.

Când s-a întors din nou, Emmy şi-a dat seama că Annie luase o decizie. A trecut hotărâtă pe lângă Emmy.

Emmy a auzit-o urcând scările. S-a ridicat de pe scaunul de bucătărie şi a urcat şontâc-şontâc până la etaj. Annie era în dormitorul ei şi căuta prin şifonier. Cioburile de sticlă i-au scârţâit sub picioare lui Emmy când a intrat. Annie a scos o rochie gri-deschis cu care venise acasă în primăvara trecută. Dacă observase că purta una dintre rochiile ei, Emmy nu şi-a dat seama. Nu a scos nici o vorbă despre asta.

— Ce ai de gând? a întrebat Emmy.

Annie a aruncat rochia gri pe pat, a ridicat braţele spre nasturii de la uniforma de slujnică şi i-a desfăcut. Şi-a scos hainele de muncă şi a îmbrăcat rochia gri.

— Nu mă pot descurca singură. Am nevoie de ajutor.

— Dar am fost deja la poliţie, iar ei...

— Eu nu vorbesc despre poliţie. Lor nu le pasă de mine sau de Julia. Pentru ei, sunt nimeni. Un alt suflet jalnic căruia nu au nici timpul şi nici mijloacele să îi acorde atenţie. Am nevoie de cineva care are legături.

A apucat peria de păr de pe birou, a scuturat-o de praf şi a trecut-o prin păr. Chiar şi după o noapte de iad şi o zi de chin, era foarte frumoasă.

— Unde te duci? a întrebat Emmy încet.

Annie a ridicat o sticluţă de parfum, a strâns în mână bila şi camera s-a umplut de un miros dulce.

— Stai aici, a zis ea. Nu vreau ca Julia să se întoarcă şi să găsească casa goală.

A trecut pe lângă Emmy, care s-a întors, pornind după ea.

— Unde te duci, mamă?

— Dacă se pornesc din nou sirenele, du-te la adăpostul de la colţ. Când se opesc, te întorci aici cât poţi de repede.

— Mamă!

Emmy a încercat să ţină pasul cu ea.

Annie coborâse scările şi se întindea după geanta pe care o lăsase lângă uşă, în clipa în care Emmy a prins-o de braţ.

— Mamă, te rog! Aşteaptă.

Annie s-a întors spre Emmy.

— Te rog, mamă. Spune-mi unde te duci.

Mama ei a privit-o timp de o clipă, studiind chipul fetei sale ca şi cum o vedea pentru prima dată după multă vreme.

— Mă duc să găsesc ajutor.

Pe Emmy o îmbolnăvea gândul că se ducea la bărbatul căruia îşi vindea trupul; era sigură că la el se ducea mama ei. Emmy o adusese în această situaţie. Din cauza ei încercările de a o găsi pe Julia se reduseseră la această opţiune.

— Mamă, nu te duce! a implorat-o Emmy.

— Trebuie.

Apoi, dintr-un cotlon smintit al fiinţei sale, Emmy a aruncat o ofertă care a speriat-o de moarte în clipa în care rostit-o, nu numai pentru că era atât de îngrozitoare, ci pentru că era gata să o ducă la împlinire.

— Ia-mă cu tine. Voi face... Voi face orice eşti tu silită să faci. O voi face. Este numai vina mea.

Trăsăturile mamei ei s-au înmuiat, transformând-se într-un chip pe care Emmy nu îl mai văzuse de când intrase Neville în viaţa ei. Julia era bebeluş, iar mama era fericită pe

atunci. A întins o mână spre faţa lui Emmy şi a prins cu tandreţe bărbia fiicei sale între degete.

— Nu, nu este.

— Ba da! Este. Lasă-mă pe mine să fac ce trebuie să faci tu.

A zâmbit, a lăsat mâna în jos şi şi-a ferit privirea. De pe buze i-a scăpat un hohot de râs lipsit de bucurie.

— Of, Em. Tu nu eşti ca mine. În adâncul sufletului am ştiut-o mereu. Nu eşti ca mine. Este vina mea, eu o voi rezolva.

Când s-a întors să se uite la Emmy, ochii îi sclipeau.

— Găseşte ceva cu care să acoperi ferestrele.

— Mamă...

— Stai aici. Aşteapt-o pe sora ta. Nu ieşi după lăsarea întunericului. Este periculos.

Înainte ca Emmy să mai poată rosti un cuvânt, Annie a păşit afară, în haosul străzii sfărâmate, iar ea a privit-o cum se îndepărtează, o femeie frumoasă, într-o rochie gri, lăsând în urma ei şoaptele parfumului floral.

21

După ce a plecat mama ei, Emmy şi-a găsit de lucru căutând ceva cu care să acopere ferestrele din partea din faţă a apartamentului. De peste drum, Geraldine a văzut-o scotocind printre ruine în căutarea unor bucăţi mai mari de lemn şi i-a adus ultima ei bucată de placaj. A ajutat-o pe Emmy să acopere fereastra din faţă de la parter, cea mai mare dintre cele trei care fuseseră făcute fărâme. Apoi i-a

împrumutat lui Emmy ciocanul şi cuie ca să poată acoperi rama goală a geamului din dormitorul de la etaj al mamei şi pe cea mai mică, din baia de la etaj.

Emmy a încercat să returneze ciocanul, dar Geraldine a întrebat-o dacă ea şi mama ei aveau de gând să rămână peste noapte în apartament. Când Emmy a încuviinţat din cap, i-a spus:

— Ştii că nu mai avem electricitate, nici gaze, nici apă?

— Ar putea veni Julia acasă.

— Mama ta ţine o armă?

Emmy a clătinat din cap, incapabilă să se gândească la un motiv pentru care vecina ei îi punea această întrebare.

— Atunci, păstrează ciocanul.

A privit-o pe Geraldine care se îndepărta trăgând de o valiză spre cine ştie ce loc şi lăsând în urmă restul bunurilor sale lumeşti, cât se putea de bine apărate.

Înapoi în apartament, Emmy a măturat cioburile de sticlă, a scuturat toate pernele de pe canapea şi a aşteptat-o pe Annie.

La apus, Annie încă nu se întorsese.

Emmy a găsit o jumătate de pachet de biscuiţi şi un altul de sardine şi le-a mâncat.

Iar mama ei tot nu se întorsese.

A urcat la etaj, în camera pe care o împărţea cu Julia, a apucat cuvertura şi perna de pe pat şi le-a dus jos. S-a întins pe canapea în aşa fel încât să audă dacă venea cineva la uşă. În scurtă vreme, în cameră s-a lăsat un întuneric de cerneală după ce soarele a apus, iar ultimele dungi de lumină care se strecurau printre scândurile de la ferestre au dispărut. A tras pătura până sub bărbie şi a strâns în mână ciocanul de la Geraldine. Câteva minute mai târziu, sirenele care anunţau raiduri aeriene au început să urle, iar vuietul avioanelor a umplut cerul. Emmy a apucat pătura şi ciocanul şi s-a grăbit spre apartamentul Theei, trăgând cu

putere de uşa ruptă şi traversând bucătăria în fugă. Când a deschis uşa din spate, a văzut pisicile Theei care zăceau moarte pe ultima treaptă, întinse ca şi cum ar fi fost aranjate acolo de însăşi Moartea. Emmy a făcut o grimasă şi a păşit peste ele, apoi a intrat de-a buşilea în adăpostul de tip Anderson. A trântit uşa în urma ei şi s-a ascuns în colţul cel mai îndepărtat în întunericul de smoală al adăpostului igrasios, răsturnând o cutie cu obiecte din metal, care s-au împrăştiat pe podeaua din pământ bătătorit. Sub genunchii ei, pământul s-a zguduit când o bombă şi-a atins ţinta undeva în apropiere, iar o ceaţă fină de pământ a căzut peste ea ca nişte confeti.

— Opriţi-vă! Opriţi-vă! a strigat Emmy, apăsându-şi palmele pe urechi şi simţind cum prin vene îi curge frică în loc de sânge.

Acum ea era fetiţa lăsată singură acasă, în timp ce de jur-împrejur cădeau bombele din cer.

„Julia!”

Emmy a strigat-o pe sora ei. A strigat-o pe mama.

Nu putea face altceva decât să se acopere cu pătura şi să strângă ciocanul în mână în timp ce bombele cădeau în jur. Emmy va afla mai târziu că această a doua noapte a fost mai rea decât prima. Patru sute de oameni vor fi ucişi şi peste şapte sute răniţi.

Depozitele înşirate de-a lungul Tamisei au fost din nou ţinte uşoare, iar clădirile care fuseseră incendiate duminică noaptea ardeau din nou. Sute de focuri se vor uni într-unul singur.

Iar în tot acest timp, Emmy a rămas cuibărită în adăpostul antiaerian al Theei, singură şi înspăimântată.

Nu şi-a dat seama când a adormit. Nu ştia decât că, atunci când s-a trezit, a auzit sunetul îndepărtat al ambulanţelor. A ieşit din adăpost într-o ceaţă de fum, de cenuşă şi pâclă. Şirul lor de apartamente era încă în

picioare, dar clădirii de la capăt îi lipseau acoperişul şi al doilea etaj. Emmy şi-a făcut drum înapoi în casă, strigând după Annie, strigând după Julia. Dar strada şi apartamentul, tot ce cunoştea, erau pustiite de oameni şi cufundate în muţenie. Înăuntru a mers la toaleta cu apa stătută şi urât mirositoare, căci fusese folosită şi nu se mai trăsese apa de două zile. Mâncarea din frigider, puţină câtă era, puţea şi ea. A găsit o gură de coniac în dulapul de deasupra frigiderului, pe care a băut-o pentru că nu era nimic altceva. Apoi a deschis o conservă de fasole, pe care a mâncat-o cu o lingură.

Mai târziu, Emmy a văzut printr-o deschizătură în placaj un bărbat care s-a apropiat de uşa apartamentului. Gardianul, poate? Nu îl putea lăsa să o vadă. Ar insista să plece de acolo, iar Emmy nu putea face asta. Nu încuiase uşa dinspre stradă. Înainte de a putea învârti zăvorul, l-a auzit bătând la uşă. Emmy a ţâşnit spre bucătărie şi a ieşit pe uşa din dos în curtea din spate acoperită cu dărâmături, unde s-a ascuns cât de bine a putut la perete. Ţinea încă în mână ciocanul.

Emmy l-a auzit pe bărbat în casă.

— Este cineva aici? Annie? Eşti aici?

Emmy a rămas nemişcată, lipită de perete. Vocea nu era a domnului Findley. Nu a recunoscut-o. Dar nu o putea vedea decât dacă venea în grădină. Şi cu siguranţă nu avea de ce să o facă.

Omul a strigat-o din nou pe mama ei. Şi încă o dată.

Şi apoi a plecat.

Emmy a aşteptat până ce l-a văzut peste gardul grădinii îndepărtându-se. Purta o pălărie frumoasă şi un palton din lână.

Oare ar fi trebuit să se arate? Nu era sigură. Nu îl cunoştea. De ce o căuta pe mama ei?

Emmy l-a urmărit până ce l-a pierdut din priviri.

Apoi a intrat în casă şi a aşteptat.

Annie nu s-a întors.

Emmy a citit cartea de poveşti a Juliei. A dormit. A mai mâncat o conservă de fasole rece. A privit focurile care ardeau în tot oraşul, din grădina din spatele casei.

Când a început să se lase întunericul, Emmy şi-a dat seama că era luni. Domnul Dabney o aşteptase să vină la patru în după-amiaza aceea, împreună cu mama ei şi cu schițele pentru rochii de mireasă.

El şi frumoasa lui soție plecau către Edinburgh a doua zi. Iar Emmy urma să meargă cu ei, ea şi cutia ei cu mirese, pentru că ar fi trebuit să fie ucenica lui Graham Dabney.

Era trecut de ora şapte.

Iar sirenele au început să urle.

Din nou, Emmy şi-a luat ciocanul şi pătura şi a dat fuga în adăpostul antiaerian al Theei.

Învăluită de coconul acela infernal, Emmy nu ştia că de jur-împrejurul Catedralei Sf. Paul ardeau focuri, iar clădirile de pe ambele laturi ale dealului Ludgate erau în flăcări. Un spital pentru femei a fost lovit, la fel şi o şcoală unde se adăposteau familii rămase fără locuințe. Au fost ucişi peste patru sute de oameni şi mai mult de o mie au fost răniți în a doua noapte pe care a petrecut-o ghemuită în adăpostul Theei, a treia noapte a atacului asupra Londrei. Înăuntru erau câteva conserve de lapte condensat, pe care le-a băut, şi un pachet de biscuiți digestivi, pe care i-a mâncat.

A adormit când a răpus-o oboseala, în huruitul exploziilor care îi umpleau visele de groază.

De dimineață, în timp ce cartierul East End continua să ardă, Emmy a intrat din nou în apartamentul Theei, abia mai zărind pisicile moarte când a păşit peste ele.

Avea nevoie de mâncare şi de apă.

Thea golise bucătăria de alimente, în pregătirea plecării spre Țara Galilor împreună cu mama ei, dar Emmy a găsit

câteva borcane, carne la conservă şi alte alimente care nu aveau să se strice în absența lor. A luat un coş de cumpărături din bucătăria Theei şi l-a umplut cu toată mâncarea pe care o avea, chiar şi mâncarea pentru pisici.

A dus coşul şi ciocanul înapoi în apartamentul lor, unde avea de gând să o aştepte pe mama ei.

Dar ea nu a venit.

Iar Julia nu s-a întors acasă.

Ploaia a început să cadă târziu, după-amiază, o aversă - tânguitoare care s-a prelungit până seara şi care ar fi trebuit să împiedice Luftwaffe să îşi continue asaltul. Dar nu. Avioanele Luftwaffe au profitat din plin de acoperişul de nori. Bombardierele au pisat oraşul din nou, iar Emmy a petrecut încă o noapte în adăpostul Theei.

Miercuri, cum nu primise nici un semn nici de la Annie, nici de la Julia, Emmy a ascuns coşul cu mâncare în şifonierul de la etaj şi s-a aventurat afară, în căutarea lor.

S-a întors în locurile unde fusese înainte împreună cu Annie. S-a dus şi la adăposturile unde se adunau cei rămaşi fără case. La spital, nimeni nu o văzuse pe Julia, iar în registru nu figurau ca internate nici ea, nici mama lor. Emmy s-a întors la secția de poliție, unde domnea acelaşi haos ca în urmă cu trei zile. Un alt polițist era de serviciu şi a fost nevoită să explice din nou împrejurările în care dispăruse Julia.

— Şi unde se află mama ta acum? a întrebat acest nou polițist, privind dincolo de ea.

Emmy era un copil, iar el nu avea timp de copii.

— A plecat să o caute pe sora mea.

Nu era propriu-zis o minciună.

Era evident că îl descumpănea faptul că Emmy venise la secție singură, fără mama ei.

— Uite, nu am auzit să fi apărut vreo fetiță. Spune-i mamei să verifice pe la vecini şi pe la prietenii copilului şi...

Emmy l-a întrerupt.

— Nu mai avem vecini! Strada noastră a fost bombardată. A plecat toată lumea. Asta v-am tot spus. A dispărut în prima noapte de bombardamente.

Omul s-a încruntat din cauza întreruperii.

— Adu-o pe mama ta aici şi voi completa un raport oficial.

— Am făcut deja asta! a strigat Emmy. Duminică. Azi este miercuri. Lipseşte de patru zile!

Poliţistul a avertizat-o făcând semn dintr-un deget.

— Crezi că eşti singura persoană din Londra cu o poveste tragică? Ştii câţi oameni sunt morţi sau daţi dispăruţi? Data viitoare să vină mama ta. Cu tine nu mai am ce să vorbesc.

Şi-a întors capul dinspre Emmy, ca să ajute pe altcineva.

A rămas locului uluită, nevenindu-i să creadă că nu o poate ajuta nimeni. O femeie mai în vârstă, care stătea pe o bancă şi părea că aşteaptă de multă vreme, a îndoit un deget spre Emmy şi i-a făcut semn să se apropie.

— Am auzit ce i-ai spus poliţistului şi îmi pare foarte rău că sora ta a dispărut, a zis ea. Nu îmi place deloc să fiu eu cea care îţi spune lucrul acesta, dar tu şi mama ta ar trebui să verificaţi listele de la unul dintre Punctele de Informare despre Victime.

Emmy habar nu avea despre ce vorbea.

— Ce punct?

Femeia a atins braţul lui Emmy şi a strâns-o uşor.

— Ei au listele, draga mea. Numele celor care au fost ucişi. Acolo poţi afla ceva.

Emmy a simţit că i se scurge tot sângele din obraji.

— Nu ştiu despre ce vorbiţi.

Dar ştia. Ştia ce încerca să îi spună.

Femeia i-a dat drumul şi a bătut-o uşurel pe braţ.

— Spune-i mamei tale să verifice la cel mai apropiat Centru de Informare despre Victime, iubire. Este un CIV

după colț de secția de poliție. Spune-i mamei să întrebe la ei.

Femeia şi-a retras mâna şi şi-a îndreptat atenția în altă parte. A întors capul dinspre Emmy ca să privească fix spre oamenii care aşteptau la coadă să le vină rândul, permițându-i lui Emmy o fracțiune de intimitate, încât să înțeleagă că trupul Juliei ar putea să zacă într-o morgă, în aşteptarea unei rude care să îl revendice.

Emmy a părăsit secția amorțită de frică şi de groază.

Cumva, a reuşit să pună un picior în fața celuilalt şi a intrat în biroul CIV, după cum îi spusese femeia. A făcut câțiva paşi şi s-a amestecat prin mulțimea de oameni care căutau informații. Mintea a părut să îi alunece într-o stare aflată între somn şi trezie cât timp a aşteptat la coadă. Erau mulți alții înaintea ei care voiau să vadă listele. Copii noi ale ultimelor rapoarte despre victime au fost întinse pe o tejghea de către o doamnă respectabilă în uniformă verde, membră a Serviciului de Voluntare. Oamenii aflați acolo cu o misiune ca nici o alta au înaintat ca să le cerceteze. Bărbatul din fața lui Emmy s-a uitat şi s-a întors pe călcâie, cu un evident sentiment de uşurare pe chip. Emmy s-a aplecat ca să se uite, iar privirea i-a trecut peste literele alfabetului. Peste numele cu A, B, C şi apoi a ajuns la D.

Şi atunci l-a văzut.

Downtree.

Inima i s-a izbit de oasele pieptului.

Downtree.

Şi apoi a văzut numele care venea după el, separat de *Downtree* printr-o blajină virguliță.

Anne Louise.

Nu era numele Juliei cel din catalogul morților.

Era numele mamei ei.

22

Emmy nu intrase niciodată într-o morgă până atunci, nici improvizată, nici de alt fel. Trupurile acoperite cu cearşafuri erau întinse pe podeaua cantinei şcolii, unde cu numai şase luni înainte copiii mâncau mazăre cu cârnaţi, aşezaţi la mese masive, din lemn. Cei căzuţi erau aranjaţi în şiruri ordonate, fiecare cu o etichetă din carton agăţată la piept, care îi identifica după nume – dacă era cunoscut – şi locul unde fuseseră ucişi. Câţiva oficiali se mişcau printre şiruri, escortând persoanele până la corpul acoperit al rudei pe care o căutau, ridicând un colţ al acoperământului şi dezvăluind numai o jumătate de faţă; tot ce avea nevoie să vadă o mamă, un frate, un fiu sau un bunic pentru a identifica şi revendica trupul celui drag.

Mai târziu, Emmy nu va putea să îşi amintească toţi paşii făcuţi până la şcoala transformată în morgă şi nici cum de a reuşit să reţină indicaţiile după ce i s-a spus până unde trebuie să meargă pentru a revendica trupul mamei sale.

Îşi va aminti însă că a fost întrebată câţi ani are, iar atunci şi-a recăpătat vocea şi i-a şoptit voluntarului de la CIV că numele mamei ei se afla printre cele de pe lista cu decedaţi.

Prima minciună i-a venit pe buze la fel de uşor cum iese aerul dintr-un balon spart.

Să fi spus că are cincisprezece ani şi că este orfană ar fi însemnat să se condamne la trimiterea într-un orfelinat, ba chiar mai rău. Ar fi fost chemat un asistent social. Emmy ar fi fost îndepărtată de acolo. Nu s-ar fi putut întoarce în apartament. Nu ar mai fi putut să o caute pe Julia, al cărei nume nu se afla pe listă.

Nu se afla pe listă!

Julia nu o mai avea decât pe ea. Trebuia să rămână liberă. Trebuia.

— Optsprezece, a zis Emmy.

Şi o altă întrebare: unde se afla tatăl ei.

A doua minciună i-a venit la fel de uşor.

— În spital. Ne-am despărţit unul de altul duminică noaptea.

Femeia a exprimat condoleanţe pline de compătimire, dar Emmy nu voia mila femeii. Nu voia să accepte nimic din partea ei, ceva care ar fi dat greutate şi substanţă unei noi dureri.

Emmy obosise de atâta greutate şi substanţă. Se săturase de frică, de durere, de foame, de sete, de disperare.

Nu mai voia să simtă nimic.

A fost nevoie de un efort suprem să nu îi pună mâna la gură femeii şi să îi spună să tacă, să nu mai vorbească despre groaznica pierdere a mamei.

— Unde este? întrebase Emmy, iar femeia i-a spus cum să găsească morga temporară care fusese înfiinţată lângă staţia Holborn pentru morţii nerevendicaţi.

Fiecare pas i s-a părut că marchează zilele, săptămânile şi lunile pe care războiul i le-a răpit. Într-un cuvânt, lăsase ca al şaisprezecelea şi al şaptesprezecelea an din viaţa ei să fie înghiţiţi cu totul de inamic. Toate îi fuseseră luate la fel de iute şi de sigur cum războiul îi furase tot ceea ce era al ei. Numai la asta se gândise în timpul drumului parcurs pe jos.

Nu mai putea fi copil. Emmy trebuia să pună capăt grijilor ei imature şi speranţelor juvenile.

Orfan era un cuvânt care descrie un copil fără părinţi. Dar Emmy nu era copil.

Era singura speranţă a Juliei şi, ca atare, tutorele surorii sale.

Julia era singura preocupare a lui Emmy.

Va spune oricâte minciuni erau necesare pentru a o găsi pe sora ei. Mama ei nu mai dorea decât un lucru de la Emmy acum. Să o găsească pe Julia.

Când Emmy a ajuns la morga improvizată, avea optsprezece ani. Se simțea de optsprezece ani. Refuza să mai privească în urmă.

S-a apropiat de un funcționar tras la față, care ținea în mână un dosar şi părea însărcinat cu primirea celor care veneau de afară. Arăta de parcă nu dormise de câteva de zile.

— Am venit în legătură cu mama mea, a zis Emmy, surprinzându-se cu tonul ei de adult. Numele ei este Annie Downtree. Annie Louise Downtree. Mi s-a spus că îi voi găsi cadavrul aici.

Omul s-a uitat peste hârtii.

— Sunteți cea mai apropiată rudă?

Vocea părea la fel de obosită pe cât arăta pe dinafară.

— Sunt singura ei rudă.

A ridicat privirile pentru a studia chipul lui Emmy, întrebându-se poate câți ani avea. Dar Emmy ştia că nu mai arată ca un copil.

— Tata a murit când eram mică.

Din nou, minciuna a zburat de pe buzele lui Emmy fără să se gândească prea mult.

— Îmi pare rău pentru tine, fătucă. Tare rău.

Emmy nu voia mila lui.

— Unde este?

Şi-a consultat din nou hârtiile şi apoi a verificat un registru aşezat pe un birou din apropiere. Când a ridicat privirea, a dat din cap.

— Nu putem ține trupurile nerevendicate mai mult de câteva zile. Întotdeauna facem câte cercetări sunt posibile. Îmi pare foarte rău.

O senzație stranie a traversat-o ca o unduire. Teamă? Gol? Groază?

— Ce ați făcut cu ea? a zis ea, iar emoția stăpânită îi îngroşa vorba.

Omul şi-a mai consultat o dată foile. A ridicat privirea şi şi-a frecat bărbia cu mâna, gestul cuiva pe cale să spună ceva ce îi este teamă să rostească.

— A fost îngropată cum se cuvine, de asta vă pot asigura. În Tower Hamlets. În dimineața asta.

Emmy a avut nevoie de un moment să înțeleagă ce îi spunea bărbatul. Mama fusese deja îngropată. Îngropată.

— Ce este Tower Hamlets?

— Este cimitirul public, domnişoară. Nu-i departe de Charing Cross[11]. Toți au fost înmormântați cum se cuvine.

Şi-a stăpânit o senzație persistentă de pierdere şi de teamă.

— Toți?

— Au mai fost şi alții după care nu a venit nimeni şi care nu aveau rude apropiate, după câte ne-am dat seama. Au fost înmormântați cum se cuvine. Cu un vicar, creştineşte.

— Un vicar, a rostit Emmy ca un ecou.

— Da.

Emmy a început să se clatine şi s-a rezemat de perete.

— Domnişoară?

— Unde... unde a fost găsită?

Omul a verificat registrul; o altă pagină, de data aceasta.

— În subsolul hotelului Sharington Crescent. A fost lovit direct, din păcate. Am auzit că etajele superioare s-au prăbuşit în subsol. Nici unul dintre cei care se adăposteau acolo nu a supraviețuit. Îmi pare rău.

Un hotel. Era într-un hotel.

---

[11] Intersecție din Londra în care se întâlnesc şase străzi importante.

— Unde se află locul acesta? a zis Emmy cu un glas lipsit de emoție.

— Sunt sigur că totul s-a petrecut repede, domnişoară. Sunt sigur că nu a suferit.

Nu putea fi sigur de nimic şi o ştia la fel de bine ca Emmy.

— Unde este?

— Lângă Covent Garden, cred.

— Erau şi alții?

— Alții? a clipit el, cu ochii larg deschişi.

— Alți oameni în subsol. Era cu cineva?

A clipit din nou.

— Ah, da, erau şi alte victime, aşa am auzit. Vreo zece.

— Şi au fost toți aduşi aici?

Omul încerca să desluşească de ce punea atâtea întrebări. A privit-o țintă.

— Nu. Nu toți.

— Numai cei de care nu s-a interesat nimeni, a terminat Emmy propoziția.

A dat din cap uşor, poate ruşinat pentru ea.

— Avem obiectele care au fost găsite asupra ei, a zis el. Geanta şi altele asemenea. Nu au fost duse încă în depozit. Aşteptați.

A dispărut în bucătărie, iar Emmy l-a auzit vorbind cu o femeie.

Bărbatul i-a spus ale cui obiecte le caută Emmy, iar femeia a întrebat cine le doreşte.

— Este fiica decedatei.

— Fiica?

Femeia părea surprinsă. Emmy a simțit cum îi creşte pulsul când femeia a apărut în prag, încruntată.

— Eşti fiica lui Anne Downtree? a întrebat femeia, în timp ce se apropia de Emmy.

Emmy a simțit un impuls puternic să o rupă la fugă.

— Da.

Alarma care suna în capul ei a amuțit.

— Asistenta maternală căreia i-ai fost încredințată a primit deja telegrama şi te-a adus aici?

Un al doilea val de frică i-a trecut prin sânge.

— D-da.

Femeia a privit în spatele lui Emmy, către uşa pe unde intrase.

— Nu am fost anunțați că vei veni astăzi. Nu aş fi putut încredința corpul mamei tale asistentei maternale nici dacă aş fi vrut. Asta credea? Te aşteaptă afară?

Emmy trebuia să plece de aici.

Dar nu trebuia să dea de bănuit că asta încerca.

— Da, a zis Emmy încet.

Femeia s-a încruntat de parcă fusese insultată.

— Şi te-a trimis înăuntru, aici, singură? Dintre toate...

Femeia a închis registrul cu putere şi a pornit cu paşi mari spre uşă.

Emmy a făcut un pas spre ea, blocându-i drumul.

— Vă rog... Eu am rugat-o să mă lase singură. Voiam să o văd singură. A vrut să vină cu mine, dar eu am implorat-o să nu vină.

Disprețul femeii s-a topit în ceva ce aducea a compasiune.

— Mă aşteaptă la farmacie, a continuat Emmy. Sora mea mai mică are... are astm. Aveam nevoie de medicamente. Mă duc eu să o chem.

Emmy s-a întors pe călcâie înainte ca vreunul dintre ei să se ofere să o însoțească. S-a îndreptat spre uşă, fără geanta mamei sau alte obiecte pe care le avea la ea când i-a fost găsit corpul.

De îndată ce a ajuns afară şi a cotit pe strada următoare, Emmy a luat-o la goană cât o țineau picioarele.

Lacrimile i se prelingeau spre colțurile ochilor în timp ce alerga pe stradă, dar Emmy le ştergea cu ferocitate. După câteva străzi, când a simțit că îi iau foc plămânii, a încetinit,

privind în urma ei ca să se asigure că nu venea nimeni după ea.

Prin urmare, i se trimisese o telegramă lui Charlotte cu vestea morții mamei ei. Oare vor veni să o caute? Emmy nu era sigură. Oare femeia de la morgă va presupune că, după ce Emmy îi va spune asistentei maternale că mama ei fusese deja îngropată, vor alege să ia primul tren care să le scoată din iadul Londrei? Asta va presupune, nu?

Chiar şi aşa, Emmy nu mai putea rămâne în apartament acum, după ce fusese văzută. Pe lângă asta, nu avea apă, nici electricitate, gaze sau mâncare. Trebuia să îşi găsească alt loc, dar unde?

În drumul înapoi spre Whitechapel, Emmy trecuse pe lângă adăposturi pentru cei rămaşi fără locuințe, dar de fiecare dată când se apropia de ele simțea mirosul fetid al trupurilor nespălate şi al latrinelor improvizate. Nu avea nici cea mai mică dorință de a sta într-unul dintre locurile acestea. La doamna Billingsley nu se putea întoarce. Văduva şi angajații ei ştiau ce vârstă are Emmy. Ar contacta serviciile sociale fără întârziere.

Poate, totuşi, ar reuşi să o convingă pe doamna Billingsley să o ajute să o găsească pe Julia. Dacă o implora? Femeia avea bani. Iar mama crezuse că de bani era nevoie pentru a face ceea ce poliția nu putea sau nu voia.

Dar ar ajuta-o doamna Billingsley?

Emmy nu putea risca.

Nu se putea duce la nici un cunoscut; la nici un coleg de şcoală şi nici la părinții colegilor de şcoală. Trebuia să fie Emmeline, tânăra de optsprezece ani: o femeie care nu exista încă în ochii celor care o cunoşteau.

Dar unde putea să se ducă?

Şi atunci Emmy s-a gândit la doamna Crofton. Ar putea să o convingă să o lase să stea la ea? Emmy ratase ocazia de a deveni ucenica lui Graham, dar poate că doamna Crofton i-

ar permite să stea la ea cât timp o căuta pe Julia. Emmy îi va promite că, de îndată ce o găseşte pe sora ei, se va întoarce la Charlotte, iar ea şi Julia vor rămâne la Stow până la finalul războiului, aşa cum ar fi trebuit să facă. Da, aşa va face. Îşi va recupera cutia cu mirese. Va găsi un mod de a valorifica ocazia pe care o pierduse. O va aduce înapoi pe Julia cu ea la Londra, la sfârşitul războiului. Poate că doamna Crofton le va permite să locuiască la ea. Doamna Crofton avusese o fiică odată, de aceea îi era dragă Emmy. Emmy îşi dădea seama că aşa era. Putea plăti cazarea şi masa lucrând la magazin. Iar noaptea ar lucra la propriile rochii. Poate că, după război, domnul Dabney îi va da lui Emmy o nouă şansă. Emmy va găsi o cale de a o face pe mama ei mândră de ea. Cu siguranţă, Dumnezeu îi permite unei mame moarte să arunce o privire spre copiii de lângă care a fost luată...

Da.

Dar Emmy nu ştia unde locuia doamna Crofton.

A hotărât să încerce să ajungă la Primrose Bridal, asta dacă nu fusese bombardat. Cheia de la uşa din spate era încă la ea. O va aştepta pe doamna Crofton acolo sau îşi va băga nasul prin biroul ei, în căutarea adresei de acasă a femeii. În mod sigur, doamna Crofton va înțelege nevoia care ar împinge-o la un act atât de obraznic.

Emmy a grăbit pasul, nerăbdătoare să ia tot ce avea nevoie din apartament, iar apoi să ajungă la magazinul pentru mirese.

Când a ajuns înapoi acasă, soarele cobora cu repeziciune spre apus. Emmy a scos o geantă de călătorie din şifonierul mamei şi a pus în ea tot ceea ce se afla în sertarul de sus al scrinului mamei ei, printre care ciorapi lungi, o cămaşă de noapte, o cutie de bijuterii căptuşită cu fetru şi câteva bijuterii fără valoare. A mai îndesat înăuntru trei dintre rochiile mamei, o pereche de pantaloni de casă, mănuşi şi o

pereche de pantofi cu toc. După aceea, Emmy s-a dus în dormitorul ei şi a luat restul articolelor de lenjerie de corp pe care le lăsase acasă şi câteva dintre hainele Juliei, ca atunci când o va găsi pe sora ei să aibă haine curate de purtat. Înapoi la parter, Emmy a înhăţat rucsacul şi a aruncat înăuntru tot ce rămăsese din proviziile lăsate de Thea – inclusiv ciocanul – şi a ieşit în fugă din apartament, pornind în josul străzii părăsite.

Soarele coborâse aproape dincolo de linia orizontului.

Emmy a grăbit şi mai mult pasul, alergând aproape la întâmplare cu greutatea care o incomoda.

Doamne, fă să fie încă în picioare, a şoptit Emmy spre ceruri. *Fă ca Primrose să fie încă acolo*.

A parcurs distanţa de patru cvartale care o despărţea de magazin în mai puţin de zece minute, evitând mormanele de moloz şi atrăgând privirile insistente ale oamenilor. A ajuns pe stradă şi a simţit că i se taie genunchii. Din clădirea de la colţul străzii nu mai rămăsese decât o grămadă fumegândă.

Dar Primrose, aflat la o depărtare de patru clădiri pe partea opusă, se ridica încă printre ruine.

23

Emmy a intrat în magazinul pentru mirese pe uşa din spate, convinsă că doamna Crofton nu se afla acolo, şi totuşi a strigat-o când a pătruns în întunericul clădirii.

A încuiat uşa în spatele ei şi s-a strecurat spre camera unde făcea modificările, acolo unde cususe pentru prima dată un tiv pentru doamna Crofton. Aici, doamna Crofton

instalase o draperie de camuflaj pentru serile în care rămânea să lucreze până târziu, după ora închiderii. Emmy şi-a lăsat bagajele pe podea, apoi s-a întins spre ferestruica ce dădea spre alee şi a tras draperia peste ea, prinzând-o în cârligele pe care doamna Crofton le bătuse în tencuială. A aprins mica lampă de masă de lângă maşina de cusut, recunoscătoare că pe partea aceasta a străzii funcționa electricitatea. În cameră s-a revărsat o aură de o lumină bolnăvicioasă: destul să vadă pe unde calcă, dar să nu fie detectată de gardienii şi de pompierii care patrulau afară.

Emmy a băgat în priză reşoul doamnei Crofton, a umplut ceainicul şi, pentru prima dată de când a stat în salonul elegant al domnului Dabney – în altă viață –, a băut ceai fierbinte dintr-o ceaşcă delicată, frumoasă. Pe lângă ceai, Emmy a mâncat două felii de pâine râncedă pe care o luase din bucătăria Theei, pe care a întins marmeladă.

În graba ei de a părăsi apartamentul, nu îi trecuse prin cap că ar putea avea nevoie de o pătură şi de o pernă în noaptea aceasta. Era prea târziu să mai scotocească prin biroul doamnei Crofton după adresa ei de acasă. Va trebui să doarmă la Primrose.

S-a dezbrăcat până la lenjeria de corp şi, spălându-se cu apă din chiuveta de la baie, a folosit o bucată de material din coşul unde ajungeau resturile de la modificări ca să îndepărteze mizeria, nisipul şi cenuşa de pe corpul ei. Apoi şi-a băgat capul sub robinet şi s-a spălat pe cap, scârbită de şuvoaiele de clăbuci murdari care se acumulau deasupra scurgerii în timp ce îşi masa scalpul.

Emmy a folosit un prosop de mână să-şi usuce părul, iar apoi şi-a pus o pereche de pantaloni de-ai mamei şi o bluză care să îi servească drept pijama. În timp ce începea să îşi descâlcească părul cu peria pe care o luase de acasă, a observat că mai erau încă şuvițe din părul mamei între perii săi.

A îndepărtat-o de cap. Privind lung la şuviţele amestecate, ale ei şi ale mamei, a simţit că o străbate un val de durere. De câteva ore, Emmy ţinea la distanţă moartea mamei, refuzând să admită că o pierduse. Preocupată să ia măsurile drastice care să îi permită să continue căutarea Juliei, Emmy nu îşi permisese să verse nici o lacrimă pentru mama. Nici măcar una. Dar acum, stând în camera din spate a magazinului cu rochii de mirese, îmbrăcată în hainele mamei ei şi ţinând în mână peria ei de păr, a fost izbită de întreaga povară a pierderii suferite. S-a prăbuşit în genunchi, strângând la piept peria. Perii aspri au înţepat-o ca urzicile prin materialul subţire ale bluzei mamei sale.

Lacrimile s-au pornit să curgă ca nişte pâraie, iar Emmy a rămas în genunchi.

— Mamă, a murmurat Emmy, iar amintirea mâinii ei pe obraz şi a ultimelor cuvinte pe care i le spusese – ultimele cuvinte pe care i le va mai spune vreodată – i-au revenit în minte.

Stai aici şi aşteapt-o pe sora ta.

Nu ieşi după lăsarea întunericului.

Este periculos.

Cu aceste cuvinte de despărţire, Emmy fusese aruncată deodată într-o lume necunoscută, care se prăbuşea în jurul ei. Era singură chiar în locul unde, cu numai câteva luni în urmă, visurile ei fuseseră însufleţite de speranţă. Acele visuri păreau acum subţiri ca fuioarele de fum, ţesute de o altă fată, pe care Emmy abia dacă o mai recunoştea.

— Mamă, mamă...

Vocea lui Emmy s-a ridicat răguşită când trecut peste durerea adunată în gâtlej. A dus o mână la obraz să îşi şteargă lacrimile şi a simţit mirosul vag al parfumului mamei pe mâneca bluzei. Emmy s-a ghemuit la podea şi a pus capul pe geanta de voiaj, strângând la pieptul ei peria de păr, la fel cum în noaptea trecută strânsese ciocanul.

Întinsă pe gresie, a început să tremure şi a strâns din ochi ca să se întoarcă în amintire la plaja din Brighton, în acel sfârşit de săptămână fierbinte şi îndepărtat, când Neville făcea încă parte din viaţa mamei ei. Nisipul era fierbinte între degetele de la picioarele ei, iar soarele măreţ lucea peste apă, făcând să pară că la suprafaţa valurilor jucau flăcări minuscule. Spuma albă care lovea malul semăna cu dantela de pe rochia unei mirese, iar mama stătea lângă Emmy, care îşi afunda degetele tot mai adânc în nisip. Îi urmăreau pe Neville şi pe Julia cum se jucau între valuri, iar mama s-a aplecat şi i-a pus o mână pe umăr. Emmy şi-a amintit atunci cum era înainte de naşterea Juliei. Când erau numai ea şi mama ei. Emmy simţise cum o năpădeşte amintirea unei clipe în care ea şi mama se bălăceau într-o fântână arteziană din Londra, iar mama o mângâia pe păr şi îi spunea că într-o bună zi va avea tot ce îi dorea sufletul.

Iar atunci Julia scosese un ţipăt, chemând-o pe Emmy în ajutor, căci Neville o apucase de mijloc şi căzuseră amândoi în valuri, râzând şi împroşcând apă. Mama râdea şi ea.

Cred că ar fi bine să o salvezi, îi spusese atunci mama ei, făcând un semn din cap spre apă. *Pe tine te vrea*.

Timp de o clipă, o frântură solitară de timp, ea şi mama au rămas în picioare pe nisip, privind dincolo de înotătorii fericiţi, către vastul şi nesfârşitul Atlantic.

Ar fi bine să o salvezi.

— Aşa voi face, mamă, a şoptit Emmy acum, în timp ce senzaţia nisipului cald şi a soarelui torid începea să dispară, lăsând în urmă numai răceala plăcilor de gresie.

Abia murmurase promisiunea aceasta, că sirenele şi-au reluat vaietul înspăimântător, iar Emmy a fost silită să îşi evalueze opţiunile. Dacă fugea afară, alăturându-se celor care goneau spre cel mai apropiat adăpost public, va fi remarcată de gardianul local care răspundea de civilii din sectorul său. Putea da fuga către cea mai apropiată staţie de

metrou, dar cei dinăuntru se vor întreba de unde venise, de se putea materializa deodată de nicăieri, având nevoie de adăpost într-un spațiu în care ei se ascundeau de săptămâni întregi.

Când au început să cadă primele bombe, urmate de bubuiturile infernale ale detunăturilor, Emmy s-a târât mai mult din instinct sub maşina de cusut. Apoi o explozie a făcut să se cutremure lumea de afară şi şi-a dat seama că are nevoie de ceva care să o apere de zidurile dărâmate, dacă se va ajunge la asta. Iar Emmy ştia unde să găsească protecția de care avea nevoie. A ieşit de sub maşina de cusut şi a intrat clătinându-se în magazinul afundat în întuneric, smulgând bombasticele rochii de mireasă de pe umeraşe, în vreme ce afară văzduhul se cutremura de violență. A alergat înapoi în camera unde se făceau modificări, cu brațele pline de metri întregi de material înfoiat. S-a băgat sub maşina de cusut şi a îndesat rochiile delicate şi ample în jurul ei, până ce a simțit că mai are puțin şi se sufocă. În următoarele şapte ore, până la patru dimineața, Emmy a rămas ghemuită sub maşina de cusut Singer cât timp avioanele Luftwaffe au bombardat Londra, iar fiecare cuvânt care se ridica de pe buzele ei era o promisiune făcută mamei.

Când, în cele din urmă, o tăcere stranie a dat de ştire că zorile nu erau departe, a ațipit, înfăşurată în rochiile de mireasă.

Emmy s-a trezit la mijlocul dimineții şi a ieşit din coconul ei alb. O durea capul de cât plânsese pierderea mamei, iar o amorțeală grea refuza să o părăsească, dar era totuşi uşurată că strada şi magazinul nu fuseseră ținta unei lovituri directe. Toaleta funcționa încă. La fel şi plita electrică. Putea să facă ceai. A găsit o cutie de aspirină într-un dulap din toaletă şi a luat două pastile.

Cu ceaşca în mână, s-a aventurat în camera cea mare ca să arunce o privire furişă afară. Când să treacă pe lângă

cabina de probă şi biroul de consultaţii al doamnei Crofton, Emmy a văzut o valiză care parcă aştepta în poziţie de drepţi, la perete. O pereche de mănuşi se odihneau frumos aranjate deasupra, iar o eşarfă atârna peste o latură a ei. Doamna Crofton era pregătită să plece. Poate că va veni la magazin astăzi, să îşi ia valiza şi să fugă din Londra. Poate că Emmy o va putea convinge să îşi amâne plecarea câteva zile şi o va ajuta să o găsească pe Julia.

Emmy a văzut o grămadă ordonată de documente la marginea biroului, în dreptul valizei, apoi forma şi culoarea inconfundabile ale unui paşaport britanic. Celelalte documente erau împăturite. A ridicat micul teanc de documente şi le-a despăturit pe primele două. Certificatul de căsătorie al doamnei Crofton şi certificatul de deces al soţului ei. Celelalte trei documente erau licenţa comercială şi certificatele de naştere şi de deces ale fiicei sale, Isabel. Emmy a remarcat că Isabel ar fi împlinit optsprezece ani duminică dacă ar fi fost în viaţă. Atât de multă istorie prinsă în câteva bucăţi de hârtie. Hârtii care erau documente personale.

Emmy le-a pus la loc unde le găsise, iar dogoarea din obraji i-a amintit că nu sunt actele ei. Un plic timbrat, dar netrimis, era lăsat lângă documentele doamnei Crofton, adresat doamnei Talmadge, despre care Emmy ştia că este femeia care făcea curat în magazin vineri dimineaţa. Emmy şi-a spus că trebuie să citească scrisoarea dinăuntru, ca să afle ce planuri avea doamna Crofton. Trebuia să îşi dea seama dacă doamna Crofton o putea ajuta.

Scrisoarea nu fusese sigilată. Emmy a ridicat clapa plicului, a scos o singură foaie de hârtie de scris şi a citit ce scrisese doamna Crofton. Era datată duminică, 8 septembrie.

Dragă doamnă Talmadge,

Închid magazinul pentru o vreme, poate o vreme îndelungată, şi plec din Londra, ca să aştept sfârşitul războiului împreună cu vărul meu şi cu soția lui, la Edinburgh.

Plecăm marți dimineață, aşa că nu voi mai avea nevoie...

Emmy s-a oprit din citit.

Astăzi era joi.

Dacă doamna Crofton a plecat marți, cu domnul Dabney, de ce nu şi-a luat valiza? Şi documentele atât de importante?

Oare domnul Dabney nu plecase încă?

În inima ei, Emmy s-a grăbit să creadă că aşa stăteau lucrurile, că domnul Dabney fusese reținut din cauza unor complicații provocate de bombardamente şi că, dacă va aştepta aici, la magazin, doamna Crofton va veni în scurt timp să îşi ia valiza şi documentele.

Emmy i-ar putea spune ce se întâmplase. Îi va promite că va spăla de mână toate rochiile pe care le folosise pentru apărare în noaptea trecută. Poate că domnul Dabney îi va permite ei şi Juliei să meargă cu el în Edinburgh, odată ce Emmy va reuşi să o găsească.

Domnul Dabney îi putea scrie lui Charlotte, rugând-o să îi trimită lui cutia cu desenele lui Emmy, în Edinburgh.

Totul era posibil încă. Poate că într-o zi mama ei, într-adevăr, se va uita din ceruri către Emmy şi va vedea că o salvase pe Julie şi că ajunsese cineva. Poate că, în ceruri, unei mame i se permite să simtă mândrie pentru realizările copilului după moartea ei.

Poată că din rai poți vedea că existența ta pe pământ nu a fost irosită.

Emmy nu voia decât să o găsească pe Julia şi să îl audă pe domnul Dabney spunând că este de acord ca Emmy să vină mai târziu şi să o aducă pe sora ei cu ea.

Însă chiar în timp ce se lăsa purtată de aceste gânduri idilice, în mintea ei a început să se strecoare îndoiala. Astăzi era joi.

Doamna Crofton scrisese biletul duminică.

Nu avea să se mai întoarcă la magazin după valiză.

Fie fugise împreună cu vărul ei la Edinburgh fără valiză, fie se întorsese acasă duminică după vreun obiect uitat, iar Luftwaffe o ajunsese din urmă.

Emmy s-a prăbuşit pe scaun şi şi-a cuprins între palme capul care îi bubuia de durere.

Exista un mod de a verifica dacă doamna Crofton scăpase cu viață din Londra. Tot ce avea de făcut era să păşească în interiorul unui Centru de Informare despre Victime şi să răsfoiască lista groazei.

Dar nu astăzi.

Emmy nu se putea uita la lista aceea astăzi.

Şi-a masat fruntea cu degetele, întrebându-se câte tragedii mai putea suporta. Nu mai avea mâncare decât pentru câteva zile, nu avea cartela pentru rații, nici bani, iar adăpost avea numai atât timp cât putea rămâne neobservată.

Trebuia să găsească o modalitate de a o căuta pe Julia. Dar cum să o facă fără bani? Fără mama ei?

Mama ei...

Emmy şi-a implântat buricele degetelor în tâmple. Nu se mai putea gândi că o pierduse pe mama ei. Nici la pierderea doamnei Crofton nu putea să înceapă să se gândească. Durerea îi spulbera claritatea gândirii şi o făcea slabă. Nu îi putea accepta compania acum. Tot ceea ce conta era să o găsească pe Julia. Trebuia să afle o cale de a se infiltra în serviciile civile de război ca să afle informații despre ce se petrecea cu copiii pierduți sau abandonați. Trebuia să se ofere voluntar undeva, ca să fie la curent cu ceea ce se petrecea. Poate la Serviciul de Voluntare. Femeile de la SV

erau peste tot cu insignele lor oficiale, îi îngrijeau pe suferinzi, gestionau evacuarea copiilor în siguranță, aduceau mâncare pompierilor, îi ajutau pe cei lipsiți de locuințe şi pe răniți. Dar cum putea Emmy să treacă drept un adult care avea tot dreptul să se afle pe străzile din Londra singură, în timpul unui război?

Atunci, a zărit cu colțul ochiului micul teanc de documente.

Şi certificatul de naştere al lui Isabel Crofton.

24

Noua viață a lui Emmy, ca Isabel Crofton, în vârstă de optsprezece ani, a început cu o serie de noi obişnuințe.

Se adăpostea în timpul raidurilor aeriene sub maşina de cusut din magazinul cu rochii pentru mirese, învelită în zece rochii. A descoperit că prefera să îşi asume riscul rămânând sub o masă, de unde putea ieşi cu uşurință în stradă, decât ghemuită într-un adăpost claustrofob de sub pământ. Un adăpost autentic nu era o garanție că puteai să te fereşti de bombe. Mama ei nu se putuse feri.

Emmy nu îndrăznea să se lase văzută intrând şi ieşind de la Primrose Bridal. Gardianul care răspundea de zonă avea impresia că proprietara, doamna Crofton, părăsise Londra. Dacă cumva o vedea şi o lua la întrebări, Emmy intenționa să îi dea noul ei nume. Nu credea că omul ar şti că adevărata Isabel murise în urmă cu treisprezece ani. Mama ei nu îi oferise niciodată prea multe informații responsabilului din zona lor. Şi, cu siguranță, pierderea

unei fiice cu mult timp în urmă era un amănunt trist, pe care doamna Crofton îl împărtăşise doar câtorva persoane.

După-amiezile şi le petrecea ca voluntar SV, mai precis căuta rude sau familii dispuse să primească copii rămaşi orfani. Emmy demonstra un devotament absolut pentru micuții lipsiți de părinți, o ardoare pe care toate celelalte doamne de la SV implicate în acțiunile de relocare şi evacuare o priveau cu uimire. Eforturile ei neobosite de a identifica şi de a găsi locuințe la familii iubitoare pentru victimele cele mai tinere şi mai nevinovate ale războiului o țineau de multe ori peste noapte la birou, unde dormea pe un pat de campanie, în caz că un gardian aducea în timpul nopții vreun copil speriat care nu fusese evacuat, iar acum rămăsese fără mamă şi fără tată.

Vizita spitalele în căutare de orfani şi cerceta parcurile, aleile şi casele abandonate, în căutarea copiilor care credeau că sunt în siguranță de unii singuri.

Emmy s-a împrietenit cu jurnalişti britanici şi străini, dintre care mulți puteau fi găsiți la barul de la Savoy după-amiaza târziu sau în salonul hotelului dimineața, când luau micul dejun. Le-a cerut să o anunțe dacă în timpul reportajelor despre atacurile asupra Londrei dădeau peste copii care păreau să nu fie în grija nimănui.

La câteva săptămâni de când devenise Isabel şi îşi petrecuse fiecare moment de veghe fie ghemuită sub maşina de cusut, fie în căutarea Juliei, Emmy a început să îşi uite vechile visuri şi, uitând, a descoperit o deşertăciune paralizată pe care a primit-o cu brațele deschise. Rochiile de mireasă care altădată o fermecaseră erau acum mototolite, pătate şi miroseau a fum şi cenuşă. Şi totuşi o protejau, îi serveau drept culcuş, erau aproape un zid împotriva forțelor răului. Dimineața, când dădea la o parte rochiile, încă foşneau în semn de salut, dar nu mai aveau nimic de-a face

cu nici unul dintre visurile ei, în afară de cel de a o găsi pe Julia.

La jumătatea lunii, a apărut un punct de cotitură în bătălia pentru Londra. În ciuda atacurilor sale neobosite noapte de noapte, Luftwaffe nu a reuşit să pună la pământ apărarea britanică şi să cucerească Londra, aşa cum făcuse cu Parisul. Raidurile aeriene au continuat şi după mijlocul lunii septembrie, dar nu mai erau la fel de neîndurătoare, sau cel puțin aşa i se părea lui Emmy.

Aproape de sfârşitul lunii septembrie, a mers în cele din urmă la un CIV şi s-a uitat peste listele cu victime. A găsit numele Eloise Crofton pe o listă mai veche. Murise, aşa cum Emmy deja bănuia, în seara de duminică, 8 septembrie, înainte de ziua în care soții Dabney îşi propuseseră să plece spre Edinburgh, în aceeaşi zi în care murise mama ei. Apartamentul ei din Islington fusese zdrobit de o bombă, iar ea murise pe loc.

Emmy s-a întrebat, preț de o clipită, dacă doamna Crofton fusese îngropată în Tower Hamlets, laolaltă cu mama ei. Probabil că nu. Avea rude. Domnul Dabney venise cu siguranță după ea a doua zi şi o dusese în Edinburgh, aşa cum plănuiau, numai că într-un alt gen de vagon.

Emmy a plecat de la CIV cu inima grea, dar încercată totuşi de un straniu sentiment de recunoştință. Prin moartea ei, doamna Crofton îi dăruise fără să ştie un loc unde să stea în Londa şi să o caute pe Julia, cât şi un nume nou şi o casă nouă, atât cât se putea numi casă. O viață nouă. Emmy nu ştia când putea să apară cineva la Primrose Bridal şi să golească tot ce era înăuntru, dar era greu de crezut că avea să se întâmple cât timp războiul era în toi.

Până la începutul lui octombrie, vremea s-a făcut rece şi umedă. Emmy a deschis, în cele din urmă, valiza doamnei Crofton – până la acel moment o privise cu respect, ca pe ultimul vestigiu al prezenței pe pământ a doamnei Crofton –

sperând să găsească înăuntru un palton, căci Emmy părăsise propriul apartament fără să se gândească la faptul că toamna era aproape. A găsit un palton din lână albastră, cât şi ciorapi din lână, mai multe pulovere tricotate şi o pijama din flanelă. Toate erau cam mari pentru Emmy, dar nu se putea plânge. Avea ceva care să îi țină de cald şi înăuntru, şi afară.

Încă o dată, doamna Crofton îi oferise lui Emmy exact ceea ce avea nevoie pentru a supraviețui.

Emmy a început să treacă pe la Savoy în fiecare luni dimineață, pentru a vorbi cu membrii delegațiilor de presă străine, în minutele când se pregăteau pentru săptămâna care îi aştepta, ca să le amintească să fie cu ochii în patru după copii orfani şi să scoată de la ei informații despre copii ai străzii pe care poate i-au văzut, dar despre care au uitat să o informeze. Era de multe ori întâmpinată călduros, cu un salut din cap, dar mai des cu un îndrăzneț: „Iată, vine Isabel, cruciata!" Lui Emmy nu îi păsa câtuşi de puțin ce credeau ziariştii despre ea. Nu îi păsa dacă îşi închipuiau că pasiunea ei pentru orfanii de pe străzile Londrei se învecina cu fanatismul. Tot ce conta era că unul dintre ei ar putea să îşi încrucişeze paşii cu ai Juliei.

Într-una dintre acele dimineți, aproape de finalul lunii, traversa ca de obicei holul şi salonul, când un american aşezat la o masă cu alți jurnalişti a întrebat-o dacă vrea să bea o ceaşcă de cafea cât timp îi învață pe toți cum să îi recunoască pe copiii străzii. Emmy nu îl remarcase pe bărbatul acesta în vizitele sale anterioare la Savoy şi nu era sigură dacă vorbeşte serios sau o ironizează.

— Sunteți nou aici? a întrebat ea.

— Nu chiar, a răspuns el, zâmbind larg. Locul unde am stat în ultimele câteva luni nu mai există. Aşa că acum hotelul Savoy este casa mea.

— Şi crezi că soarta copiilor orfani rămaşi pe străzi este amuzantă? a replicat Emmy, arcuind o sprânceană.

— Atenție, Mac, a spus unul dintre ceilalți reporteri. Domnişoara Crofton mai are puțin şi te pune să îi cauți şi în somn pe copilaşii pierduți.

Americanul, roşcat şi frumuşel, a privit-o cu ochii mari şi a zâmbit şi mai larg.

— Fiți încredințată că nu cred că este ceva amuzant, domnişoară... ăă, Crofton?

— Atunci, de ce zâmbiți aşa la mine?

Ceilalți bărbați de la masă au râs.

— Nu mi-am dat seama că zâmbesc la dumneavoastră, domnişoară Crofton.

Alte hohote.

— Yankeii au multe motive să zâmbească, a zis unul dintre reporteri, un britanic care zâmbea cu gura până la urechi. Au impresia că nu este războiul lor.

— Hei, doar mă aflu aici, nu? a replicat americanul.

— Tu şi radioul tău nu ne ajutați să câştigăm războiul de sub pământ, amice.

— Aici greşeşti tu, *amice*. De fiecare dată când transmitem de aici, prietenii voştri americani de peste baltă ascultă cu sufletul la gură. Radioul meu vă ajută deja să câştigați războiul, doar că nu o ştiți încă.

Reporterul britanic a râs şi s-a ridicat, la fel cum au făcut toți cei aşezați la masă.

— Ai putea să accepți oferta, domnişoară Crofton, a spus reporterul britanic, oferindu-i lui Emmy scaunul. Americanii au cafea bună încă.

— Da, vă rog, aşezați-vă, a zis bărbatul cu părul roşcat, simulând seriozitatea.

Emmy a rămas cu ochii țintă la el în timp ce plecau ceilalți, vorbind între ei.

— Faceți haz pe socoteala mea, a zis ea după ce au plecat.

El a clătinat din cap şi a făcut semn din cap unui chelner să mai aducă o ceaşcă.

— Ba deloc. Vreți să luați loc?

Chipul lui era lipsit de orice expresie.

— Vreau să fiu luată în serios.

Un chelner a adus la masă o ceaşcă de cafea, nesigur în fața cui să o aşeze.

— Este pentru domnişoara Crofton, a zis americanul, făcând un semn din cap spre scaunul liber unde stătuse reporterul britanic.

Chelnerul a zâmbit şi a lăsat ceaşca jos.

— Vă rog? a făcut americanul, îndrăznind să surâdă.

Emmy s-a aşezat pe scaun. Cafeaua avea un miros frumos, iar o tartă cu mere pe jumătate mâncată, aflată în fața americanului, părea că îi cântă cu viers ademenitor. El a împins farfuria spre ea.

— Vrei restul? Nu este la fel de bună ca aceea pe care o face mama, dar merge, a zis el, iar zâmbetul de pe față i s-a lățit.

Emmy a ezitat o singură secundă înainte de ridica furculița care se afla deja pe farfurie şi a se azvârli asupra desertului. Prima muşcătură a fost ca o gură de rai.

— Nu pot să cred că fac aşa ceva, a murmurat ea mestecând a doua îmbucătură şi dându-şi seama că un adult respectabil probabil nu ar face-o.

A lăsat furculița jos.

— Ai face bine să o termini, domnişoară Crofton. Eu m-am săturat. Ar fi păcat să se irosească.

Emmy a luat din nou furculița după o clipă de gândire.

— Ar fi de-a dreptul criminal. Nu îmi vine să cred că bucătarii de la acest hotel pot face rost de zahăr şi de frişcă, în condițiile în care restul țării încearcă să se amăgească că morcovii sunt dulciuri.

Americanul a râs, iar sunetul râsului său a făcut-o pe Emmy să ridice capul şi să îl privească lung. Trecuse multă vreme, sau aşa i se părea, de când auzise pe cineva râzând.

— Îmi pare rău, a zis el. Îmi place să zâmbesc şi îmi place să râd. Nu vreau să fiu lipsit de respect. Serios. Ştiu că raționalizarea nu este o glumă.

Emmy a mai băgat o bucățică în gură.

— Raționalizarea nu este lucrul cel mai rău care s-a petrecut.

Când a înghițit, el i-a întins mâna.

— Mac MacFarland. Numele meu adevărat este Jonah. Dar toată lumea îmi zice Mac.

Emmy a întins încet mâna ei dreaptă spre a lui şi au dat mâna.

— Nu ai de gând să îmi spui care este numele tău mic? a zis el, zâmbind larg.

— Em... Isabel.

— Isabel. Îmi pare bine de cunoştință. Pot să îți spun pe nume?

Emmy a dus cafeaua la buze şi a ridicat din umeri în timp ce sorbea, simțind cum se încălzeşte până în măduva oaselor.

— Poți să îmi spui cum vrei dacă promiți să mă anunți în cazul în care vezi copii ce locuiesc pe străzi când ieşi de aici, în căutare de ştiri.

A lăsat jos ceaşca, a scos o carte de vizită din buzunarul fustei şi i-a întins-o.

— Serviciul Voluntarelor, a zis Mac citind pe cartea de vizită.

— Sună-mă dacă vezi vreun copil când eşti pe teren. Mai ales fetițe.

Mac a băgat cartea de vizită în buzunar şi a luat o înghițitură din ceaşca sa.

— Mă supun cu bucurie, dar eu nu ies pe teren la fel de mult ca ceilalți reporteri cazați aici, la Savoy. Sunt inginer de sunet şi îmi petrec mai tot timpul trei etaje mai jos, într-un buncăr.

— Un ce?

Mac i-a explicat că lucrează la Casa Radiodifuziunii CBS, aflată în apropiere, pentru Edward Murrow şi o serie de alți jurnalişti de radio însărcinați cu informarea populației din Statele Unite despre un război de care acum nu îi mai separa decât un ocean. I-a mai spus că are douăzeci şi şase de ani, este originar din Minneapolis şi căutase cu tenacitate un post la Londra după ce Marea Britanie a declarat război Germaniei. Faptul că se afla aici îl ajuta să simtă că ajută într-o mică măsură la oprirea naziştilor, căci America nu se alăturase nici acum bătăliei împotriva lui Hitler. Lucra la o stație de radiodifuziune CBS în Manhattan înainte de a cere să fie detaşat la Londra, când a aflat că un reporter, cu care era prieten din colegiu, va fi trimis în scurtă vreme la Londra.

— Înțeleg, a zis Emmy, simțind cum se întristează la gândul că Mac nu îi va putea fi de folos.

De câteva săptămâni, nu mai vorbise cu nimeni despre altceva decât despre război. Ceva din atitudinea lui i se părea liniştitor şi îmbietor.

— Dar tu? a zis Mac.

— Ce?

Mac a zâmbit.

— Am spus: dar tu? Ce făceai înainte de război?

„Eu nu existam înainte de război", şi-a zis Emmy, în timp ce cumpănea un răspuns potrivit.

— Numai dacă vrei să îmi spui, a continuat el.

Dar şi-a dat seama că vrea să îi spună. Voia să existe în ochii cuiva. Voia să fie mai mult decât un abur spectral căruia îi lipsea şirul nesfârşit de zile de ieri. Pretinzând că

este Isabel Crofton însemna că are dreptul la un trecut. Era dreptul şi privilegiul ei acum să inventeze unul.

— Mama mea şi cu mine deţineam un magazin cu rochii de mireasă în apropiere de Sf. Paul. A murit în săptămâna în care a început *Blitz*-ul, când a fost distrus apartamentul nostru. Deocamdată locuiesc în magazin.

— Ah! Îmi pare foarte rău. Şi tatăl tău?

Emmy a lăsat furculiţa pe farfurie, vicleşugul părându-i acum prea real.

— A murit cu multă vreme în urmă.

— Isabel, îmi pare tare rău pentru pierderea pe care ai suferit-o. Chiar îmi pare rău. Nici nu îmi pot imagina cât de greu îţi este. Iar tu te îngrijeşti de nevoile copiilor fără adăpost, când propria ta suferinţă trebuie să fie enormă.

Emmy a zâmbit slab.

— Ştiu cum e să îţi fie răpiţi părinţii de lângă tine, iar casa distrusă. Ştiu cum e să te simţi pierdut şi singur. Este un sentiment îngrozitor.

El a întrebat-o despre munca pe care o făcea pentru Serviciul Voluntarelor şi ce îi plăcea să facă cel mai mult înainte de război, iar în timp ce vorbeau, Emmy a simţit că Mac părea interesat de ea, *atras* de ea – o idee care o îngrijora şi îi dădea ghes în acelaşi timp. Emmy nu avusese niciodată un iubit şi nu fusese sărutată decât o singură dată, în primăvara trecută, la o petrecere organizată de şcoală. Avusese o senzaţie de jilav şi neplăcut şi nu dorise să repete experienţa prea curând.

Emmy îşi dădea seama că Mac o considera frumuşică, un alt concept nou şi fascinant. Îmbrăcată în hainele mamei şi cu agrafa ei prinsă în păr, lui Emmy i-a trecut prin cap că poate semăna cu ea. Mama atrăsese întotdeauna privirile insistente ale bărbaţilor, chiar şi îmbrăcată în uniforma de slujnică. Pe Emmy o bucura faptul că Mac o considera frumoasă. I-a trecut o clipă prin cap gândul că era cu

unsprezece ani mai mare decât ea şi nu doar cu opt, aşa cum îşi închipuise el când ea îi spusese câți ani are. Dar de ce ar conta? Ea era Isabel. Avea optsprezece ani.

Când a părăsit hotelul Savoy, după câteva minute, a simțit privirile lui Mac ațintite asupra ei.

La finalul lunii octombrie, Mac zăbovea la Savoy dimineața la masă, asigurându-se că nu pierde vizita lui Emmy. Punea deoparte un ştrudel sau un croasant de la micul dejun şi întotdeauna o invita să se aşeze la masa lui şi să mănânce.

La rândul ei, Emmy a început să caute aceste momente furate de plăcere. Nerăbdarea cu care le aştepta a luat-o prin surprindere şi bănuia că sentimentele acestea erau periculoase, lucru pe care Mac l-a perceput de la bun început şi pe care părea să îl considere ispititor.

[illegible]

Compasiunea lui era ademenitoare. De fapt, totul era irezistibil la el în dimineața aceea. Perii din bărbie, timbrul vocii, muşchii brațelor pe care Emmy i-a remarcat când el i-a întins croasantul. Nu voia să recunoască faptul că se simțea atrasă de el. Voia să creadă că tot ceea ce conta era Julia. Dar în acea dimineață, Emmy simțea cât de slabă este. Dârzenia, tovarăşa ei neclintită din ultimele două luni, rămăsese în urmă, alături de rochiile pe care dormise. Era singură, cu un bărbat frumos, care a întins un braț spre ea şi a prins-o de mână.

— Te simți bine? a zis el.

Minciuna pe care o construise cu atâta grijă amenința să se prăbuşească la pământ. Simțea cum sinele ei vechi se

târăşte spre suprafaţă. Emmy a strâns degetele pumn sub palma lui Mac, parcă pentru a o împinge în jos pe fata care fusese odată.

— Isabel?

Emmy a clătinat din cap, pentru a alunga din pliurile minţii sale rămăşiţele fantomatice ale fostei sale vieţi.

— Nu! a zis ea. Sieşi. Nu lui Mac.

Dar el a crezut că Isabel îi răspundea la întrebare.

— Ce s-a întâmplat? a întrebat el, mângâind pumnul strâns al lui Emmy, silind-o să îşi relaxeze degetele.

Nu! Nu putea da înapoi. Drum înapoi nu mai era. Avea o datorie de îndeplinit. Ea era Isabel.

— Cred... cred că îmi este dor de mama, asta-i tot, a şoptit Emmy.

Era un răspuns la fel de bun ca oricare altul.

Mac i-a ridicat palma de pe masă şi i-a prins-o într-a lui.

— Îmi pare rău.

Emmy era fascinată de căldura şi de puterea pe care le simţea în strânsoarea blândă a degetelor sale. Nu mai fusese atinsă de nimeni, de săptămâni întregi; nu mai fusese atinsă din clipa în care mama ei îi pusese mâna pe obraz, în noaptea în care murise. Emmy voia să simtă îmbrăţişarea lui Mac. Voia să o strângă la piept şi să o sărute pe frunte şi să îi spună că totul avea să fie bine. Voia să se simtă cuprinsă de braţele lui. Să se piardă în îmbrăţişarea lui. Pentru totdeauna.

I-a scăpat un scurt suspin care trăda forţa dorinţei ei de a fi iubită şi ocrotită.

— Ce pot face pentru tine? a zis Mac strângând-o de mână.

Emmy a invocat-o pe Isabel din locul tulbure în care se pierduse. A clătinat din cap.

— Nimic.

— Trebuie să fie ceva.

Când a simțit mâna puternică şi ocrotitoare a lui Mac peste a ei şi când i-a văzut în ochi dorința de a fi aproape, pe care nu trebuia să aibă optsprezece ani pentru a o putea recunoaşte, a hotărât să aibă încredere în el. Să îl lase să se apropie, măcar pe jumătate, ca să poată obține ceea ce dorea – ajutorul lui, iar el să obțină ceea ce dorea el – o relație mai apropiată cu ea.

— Poate că este ceva, a spus Emmy.

— Da?

Emmy s-a aplecat în față, implorându-l.

— Caut o fetiță. O cheamă Julia Downtree şi are şapte ani. A dispărut în prima noapte a *Blitz*-ului. Din întâmplare, a rămas acasă singură, iar strada lor a fost bombardată. Nici unul dintre vecini nu a văzut-o. Nu se află pe nici una dintre listele cu victime. Poliția nu a găsit-o. Nu este în spital. Pur şi simplu... a dispărut.

— O cunoşti personal? a întrebat Mac, în mod vădit uimit de interesul lui Emmy pentru un copil anume.

Emmy a avut la dispoziție o fracțiune de secundă pentru a decide cum să răspundă. Ştia că îşi va spori efortul de a o ajuta dacă ar şti adevărul. Nu era obligată să îi spună totul. Dar îi putea spune măcar atât.

— Este sora mea. Eu sunt cea care a lăsat-o singură. Nu ştiam că va rămâne singură multă vreme. Doar că... aşa s-a întâmplat. Eram pe drum spre ea când au căzut primele bombe.

Cu cealaltă mână, Mac s-a căutat în buzunarul cămăşii, de unde a scos un carnet subțire pe care l-a pus pe masă.

— Julia, ai spus?

A scos un creion din acelaşi buzunar. A început să scrie.

— Downtree, a replicat Emmy. Nu are decât şapte ani. Păr blond. Apartamentul unde locuia cu mama ei era lângă Victoria, în Whitechapel.

— Mama ei?

Emmy s-a gândit că nu are nici o importanță dacă Mac își închipuie că ea și Julia aveau același tată, și nu aceeași mamă. Ce diferență ar fi?

— Mama ei a murit în a doua noapte a bombardamentelor, a zis Emmy, iar vocea i-a tremurat.

Mac a ridicat privirile spre Emmy, parcă pentru a-i măsura reacția la moartea mamei surorii sale de tată, întrebându-se probabil dacă Isabel fusese apropiată de femeia aceea. Pe Emmy nu o deranja ce prefera să își închipuie Mac. Nu a încercat să mascheze emoțiile întipărite pe chipul ei.

— Îmi pare tare rău, Isabel. Lua-l-ar dracu' de război! Lua-i-ar dracu' pe nemți!

A clătinat din cap așa cum fac oamenii când sunt dezgustați și a strecurat înapoi în buzunar carnetul și creionul.

— Nu vreau decât să o găsesc, Mac. Nu mai are pe nimeni pe lume în afară de mine. Am verificat la poliție, la spitale și la CIV-uri. Nu are nimeni informații despre faptul că ar fi fost găsită. Nici unul dintre vecinii care au supraviețuit nu a văzut-o.

— Și ai verificat bine apartamentul?

— Da. M-am întors de câteva ori. Nu mai există alimentare cu gaze, apă sau electricitate.

— Nu ar fi putut să vină după ea alte rude sau prieteni de familie?

Pentru prima dată lui Emmy i-a trecut prin cap că Charlotte ar fi putut să vină după Julia. Poate acesta este motivul pentru care toate căutările ei fuseseră zadarnice. Poate că Julia fusese descoperită de un gardian local care a reușit să o ducă înapoi la Charlotte, unde ar fi trebuit să se afle.

Dar din noaptea în care ea și Julia se întorseseră la Londra cercetase cât putuse de multe rapoarte de evacuare

şi de relocare. Nu exista nici o înregistrare a unei fete pe nume Julia Downtree care să fi fost reevacuată din Londra şi trimisă în locuinţa temporară din Gloucestershire.

Ce nu verificase era dacă o anume Charlotte Havelock raportase fuga evacuaţilor pe care îi găzduia. Charlotte trebuie să fi raportat undeva când s-a trezit, în dimineaţa de 7 septembrie, şi a văzut că Emmy şi Julia dispăruseră. Trebuie să existe documente. Trebuie să...

— Isabel?

Emmy s-a întors în prezent, tresărind.

— Ce?

— Nimeni?

— Nu...

Dar gândurile ei erau departe. Trebuia să afle dacă Julia era la adăpost, alături de Charlotte. Cu siguranţă, acolo trebuie să fie! De asta nu găsise nici o urmă a ei în Londra. De ce nu se gândise la posibilitatea aceasta? Faptul că nu găsise nici o înregistrare că Julia ar fi fost repusă în grija lui Charlotte la începutul căutării nu însemna că această posibilitate nu exista acum.

Emmy s-a ridicat de pe scaun şi aproape l-a dărâmat.

— Trebuie să mă întorc.

Mac a făcut ochii mari de surprindere.

— Aşa? Nici... nici nu ai mâncat croasantul.

— Am... uitat să fac ceva important. Trebuie... să plec.

Mac s-a ridicat şi el, neconvins.

— Ţi-ai amintit ceva despre sora ta?

— Da... adică nu. Adică, trebuie să plec.

Emmy a pornit spre uşile cele mari şi a simţit că Mac era în spatele ei. A grăbit pasul, ca să îi deschidă uşa înainte de a o face uşierul.

— Ne putem vedea astăzi, mai târziu? Poate bem ceva după ce termini munca? a zis el.

— Eu... nu ştiu.

Emmy nu se putea gândi la nimic altceva decât la lucrul pe care îl avea de făcut.

— Nu ştii?

Mac a zâmbit şi i-a deschis uşa larg.

Au ieşit pe stradă. Cădea o burniță deasă, dar aerul mirosea încă a foc, a cenuşă şi ruine. Emmy s-a întors să îşi ia la revedere de la Mac.

— Mulțumesc, i-a scăpat, după care a făcut un pas, îndepărtându-se.

— Pentru ce? i-a strigat Mac.

— Pentru... croasant! a zis ea.

— Nici nu l-ai mâncat!

Dar Emmy i-a zâmbit prosteşte şi a pornit-o în grabă prin ploaie.

25

După atâtea săptămâni de frustrare, perspectiva de a afla dacă Julia fusese salvată din coşmarul în care o părăsise Emmy părea prea mult ca să o poată cuprinde cu mintea. Aproape a rupt-o la fugă spre biroul SV din zonă pentru a întreba din nou despre evacuații care fuseseră cazați în casa doamnei Charlotte Havelock.

Emmy nu avea acces direct la registrul cu copiii evacuați din zona East End, dar ştia unde să meargă şi pe cine să întrebe. Reputația lui Isabel Crofton, de luptătoare pasionată ca fiecare orfan cu care intra în contact să primească îngrijirea de care are nevoie fusese remarcată de toată lumea, aşa că nu a fost nimeni surprins să o vadă

apărând, fără suflare şi udă până la piele, la biroul unde se păstrau registrele cu evacuaţii din East End şi anunţând că prinsese un fir despre un evacuat orfan care se pare că fusese dat dispărut de femeia la care locuia.

Femeia de la SV care îi ajuta pe însărcinaţii cu evacuarea s-a oferit să o ajute pe Emmy şi împreună au cercetat un teanc de registre şi dosare pentru a afla dacă o oarecare Charlotte Havelock raportase în urmă cu câteva săptămâni, pe 7 septembrie, fuga celor doi copii aflaţi în grija ei. După o jumătate de oră de căutare atentă, Emmy a găsit o notiţă conform căreia Charlotte o sunase pe doamna Howell, responsabila cu evacuarea din Moreton-in-Marsh, cea care anunţase la sediul pentru evacuare din Londra că Emmeline şi Julia Downtree fugiseră probabil înapoi la Londra, la mama lor.

Emmy şi ajutoarea ei au continuat să caute documentele după data de 8 septembrie.

Nu exista nici un document care să arate că surorile Downtree fuseseră plasate din nou în grija doamnei Havelock.

— Eşti sigură că documentele nu ar putea fi în altă parte? a întrebat Emmy, simţind cum i se ridică în gâtlej un nod de groază.

— Nu aş vedea de ce, a replicat voluntara.

— Poate ar trebui să o suni pe doamna Howell din Moreton, ca să ne asigurăm.

— Să ne asigurăm că ce?

— Să ne asigurăm că surorile nu s-au întors singure şi nimeni nu s-a mai gândit să raporteze! a replicat Emmy, un pic cam prea nestăpânită. Adică, poate că s-au întors copiii singuri. Aş vrea să fiu sigură. Am... Am auzit că sora cea mică a fost văzută pe străzi, în Whitechapel. Eu... nu vreau decât să ştiu dacă este posibil. Este destul de mică.

Femeia a ridicat din umeri.

— Bine.

A ridicat telefonul şi a cerut centrala din Moreton, în timp ce Emmy a aşteptat, abținându-se din greu să nu măsoare camera cu pasul.

— Da, aici Vera Brindle de la Sediul Central, a zis femeia, după câteva momente. Vreau doar să verific dacă cele două surori Downtree declarate dispărute în septembrie s-au întors. Au fost cazate în casa unei doamne Charlotte Havelock, în satul Stow-on-the-Wold.

A urmat o clipă interminabilă de tăcere, în timp ce femeia a ascultat un răspuns pe care Emmy nu îl putea auzi. Ar fi vrut să smulgă receptorul din mâna femeii şi să îl ducă la ureche.

— Ah. Înțeleg. Da. Aşa este, a zis femeia.

Emmy a închis ochii o clipă, ca să nu se repeadă la ea.

— Da. Fără îndoială.

„Pentru numele lui Dumnezeu...”

— Bine, atunci. Vă mulțumesc foarte mult.

Femeia a lăsat jos receptorul şi s-a uitat la Emmy.

— Mă tem că nu se ştie nimic despre ele.

Emmy abia mai răsufla.

— Chiar aşa? a reuşit să îngaime.

Femeia a închis catastiful la care se uitau, ca şi cum această măruntă chestiune era încheiată pentru ziua aceea. Poate pentru totdeauna.

— Doamna Havelock a fost instruită să o informeze pe doamna Howell dacă apar fetele. Dar nu au apărut. Iar mama lor a fost ucisă, aşa că este o poveste foarte tristă. Nimeni nu ştie ce s-a întâmplat cu fetele.

Speranța care dădea ghes inimii lui Emmy a pierit brusc. O groază rece, ca de fier, i-a loc locul.

Femeia a bătut-o pe mână pe Emmy.

— Ai făcut tot ce se putea.

Emmy a simțit că îi vine să verse şi a dus mâna la gură.

— Ei, haide. Nu ar trebui să pui totul la inimă, Isabel. O să înnebuneşti în felul acesta.

— Da, a şoptit Emmy. Doar că... nu am mâncat nimic astăzi şi...

Dar vocea i-a pierit. Efortul pe care l-a făcut prefăcându-se că greaţa care o încerca nu era decât urmarea faptului că nu luase micul dejun se dovedea insuportabil.

— Îţi mulţumesc pentru ajutor, a bâiguit Emmy şi s-a îndepărtat.

— Ar trebui să te duci direct la cantină şi să mănânci ceva! a strigat femeia în urma ei. Nu este bine să lucrezi atât de mult pe stomacul gol.

Emmy a dat din cap şi şi-a continuat drumul spre ieşire, pentru a se întoarce afară, în ploaie.

A ridicat faţa spre norii plini de apă şi a aşteptat ca ploaia rece ca gheaţa să o cureţe de greşeli. Dar când a văzut cum oamenii trec pe lângă ea privind-o curios, a înţeles că nu este decât o fată care stă în ploaia torenţială.

*

Emmy nu s-a întors după-amiază la îndatoririle ei de la SV. Şi-a croit drum agale înapoi la Primrose, pe jos, nepăsându-i dacă o vede cineva. A intrat pe uşa din dos şi, udă până la piele, s-a ghemuit peste rochiile de mireasă care se întindeau ca o pânză de saltea pe podea.

Lacrimile nu au venit; nu mai avea ce face cu lacrimi. Dar somnul a venit, într-un final.

Când s-a trezit, câteva ore mai târziu, era îngheţată până la os şi o ustura pielea din cauza hainelor ude. S-a schimbat în haine uscate, şi-a făcut o ceaşcă de ceai şi a atârnat rochiile umede pe care zăcuse pe umeraşele lor, la uscat.

Câteva ore mai târziu, când sirenele au început să ţipe, Emmy nu s-a mai ghemuit sub maşina de cusut. A rămas în

mijlocul podelei, tremurând de frig, şi a implorat cerurile să îi dea ceea ce merită.

Dar în vreme ce bombele cădeau în toată Londra, cotlonul îngheţat de lume al lui Emmy a rămas neclintit, în picioare.

A adormit la loc şi nu s-a mai trezit până ce a auzit o bătaie în uşă. Primul ei gând a fost că magazinul fusese lovit în cele din urmă şi că era cuprins de flăcări. Totul era fierbinte. Fierbinte ca focul. Poate că era în iad, iar ciocăniturile care se auzeau erau zgomotele pe care le făceau damnaţii care loveau în zidurile carcerei lor. Şi-a dat seama că nu îi pasă.

Iar apoi cineva a strigat „Isabel!", iar ea a vrut să spună „Nu este nici o Isabel aici", dar gâtul îi era căptuşit cu cioburi şi nu putea rosti nici un sunet. Flăcările îi acopereau capul, îi ieşeau din piept.

S-a auzit un zgomot puternic, apoi a simţit şerpi care îi treceau peste braţe. S-au încolăcit în jurul ei şi au ridicat-o de la podea.

— Am prins-o, a zis unul dintre şerpi.

Un şarpe îi apăruse Evei în grădina Edenului, nu-i aşa? Şarpele era diavolul. Iar acum o prinsese. În cele din urmă, i se împlinise dorinţa.

Primise ceea ce merita.

A simţit o salvă de ace care îi pătrundeau în piele, iar apoi totul s-a întunecat.

*

Emmy nu ştia când îşi dăduse seama că nu se afla în iad. Corpul îi ardea încă, dar era întinsă pe un pat, şi nu pe un lac de foc.

O mână rece i-a mângâiat fruntea.

A încercat să deschidă ochii, dar ochii parcă i se topiseră.

Nu de la focul Gheenei, ci de la febră.

Emmy a adormit.

*

Într-un târziu, când a deschis ochii, lângă ea stătea o siluetă întunecată. Silueta s-a apropiat şi a luat-o de mână.

Oare era întinsă pe rochiile de mireasă? Totul părea alb în jur. Dar nu, se afla într-un pat. Era acoperită de cearşafuri albe. Vedea cearşafuri albe peste tot. Era într-o cameră plină de paturi în care zăceau alţi oameni. În raza vizuală i-a apărut o asistentă medicală, care s-a aplecat peste un bărbat înfăşurat în bandaje albe.

— Bine ai venit înapoi, a zis silueta întunecată. Cred că am venit în vizită taman la momentul potrivit.

Mac.

Emmy a ridicat privirile spre el.

— Unde sunt? a murmurat ea.

— La Spitalul Regal din Londra, unde-i cald şi bine.

Emmy ştia locul acesta. Trecuse dincolo de uşile sale de multe ori în ultimele două luni, în căutarea Juliei.

— Mă tem că te-am deconspirat, Isabel, a zis Mac.

— Ce?

Din străfundurile ei s-a ridicat un freamăt de teamă. A deconspirat-o? Ştia cine este? Asta voia să spună?

— Am venit la magazinul tău marţi, ca să te conving să iei cina cu mine. Gardianul de pe strada ta mi-a zis că nu locuieşte nimeni acolo, iar eu l-am asigurat că acolo eşti.

— Cina? a zis Emmy, neputând gândi limpede. Ce zi este?

— Astăzi este vineri.

Emmy nu îşi amintea în ce zi îl văzuse ultima dată. Când fugise prin ploaie? Ce se întâmplase în ziua aceea?

Luni.

Emmy îl văzuse luni.

Iar apoi dăduse fuga la biroul local pentru evacuaţi, unde aflase că Julia nu era la Charlotte. Julia nu era nicăieri.

— Asistentele care au avut grijă de tine mi-au spus că vei supravieţui. Tot ele zic că eu sunt eroul tău, a râs el

strângând-o de mână. Aşa că poate mă vei ierta într-o bună zi?

— Să te iert?

Emmy simțea că îi vâjâie capul.

— Mă tem că nu te mai poți întoarce la magazinul mamei tale.

— Ce?

— De fapt, chiar dacă nu îți deconspiram eu ascunzătoarea, tot nu te mai puteai întoarce acolo.

Era prea mult de suportat. Locul cu rochii de mireasă era sanctuarul ei, refugiul ei secret. Ce voia să spună, cum adică nu se mai putea întoarce acolo? Cineva îşi dăduse seama că se prefăcea a fi fiica lui Eloise Crofton? Va fi arestată?

Emmy a dat să se ridice din pat, dar a căzut la loc peste perne.

Mac a ajuns lângă ea într-o clipită.

— Isabel, eşti încă foarte bolnavă. Îmi pare rău, nu ar fi trebuit să spun nimic deocamdată. A fost o prostie din partea mea.

Emmy s-a simțit năucită pentru că încercase să se ridice.

— Apă? a murmurat ea.

Mac a întins mâna după un pahar aflat pe măsuța de alături. Şi-a făcut loc lângă ea pe pat şi i-a ridicat capul de pe pernă ca să poată bea. A coborât-o încetişor înapoi pe pernă, apoi a pus paharul pe masă.

— Ce s-a întâmplat? a şoptit Emmy.

— Adică, după ce te-am găsit eu şi gardianul? Au bombardat, Isabel. După numai câteva ore. Mă tem că magazinul a fost lovit. Au fost distruse toate magazinele de pe stradă.

Cartea cu poveşti a Juliei, certificatul de naştere al lui Isabel...

Certificatul ei de deces...

Toate erau în geanta de voiaj a mamei.

— Trebuie să mă întorc... a şoptit Emmy.

— Stai, Isabel. Magazinul a fost lovit de bombe incendiare. Nu a mai rămas nimic.

Nu era nevoie să mai spună nimic. Ştia ce se alesese de cartea Juliei. Geanta mamei, hainele şi flecuştețele ei. Şi mai ştia că certificatul de deces al lui Isabel fusese făcut scrum şi el. Cel puțin nu va fi găsit de vreun om care ar căuta prin dărâmături şi care ar putea să îşi dea seama că este o impostoare.

— Geanta ta este aici, a zis el. Deşi mă tem că asta este tot ce am reuşit să iau în ziua în care te-am găsit.

— Geanta mea? Aici?

El a făcut un semn din cap spre un scaun aflat în colț. Geanta de voiaj a mamei stătea acolo, ca un prieten bătrân şi înțelept. Tot închisă.

— Adu-mi-o!

Surprins, Mac a reacționat greu, dar apoi a dat drumul mâinii ei, a făcut un pas spre scaun şi a apucat geanta mamei ei de mânerele sale uzate. I-a adus-o lui Emmy, iar ea a strâns-o la piept; a îmbrățişat-o aşa cum un copil ar îmbrățişa o jucărie preaiubită. Lacrimi de uşurare i-au izvorât din ochi.

Mac se uita la ea cu ochii mari.

— A fost a mamei, a zis Emmy, sperând că explicația aceasta era de ajuns. Îți mulțumesc că te-ai gândit să o iei.

El s-a întors pe scaunul de lângă pat.

— Cu plăcere.

Timp de câteva minute, s-a lăsat tăcerea între ei, în timp ce Emmy rămăsese agățată de ultimul lucru de pe lumea asta pe care îl putea numi al ei.

— Isabel, spitalul este în criză de paturi, după cum îți imaginezi. Asistentele ar vrea să ştie cine va veni după tine,

a zis el cu voce blândă. Ai vreun prieten sau vreo rudă aici, în Londra, care te poate găzdui?

Emmy a clătinat din cap şi a închis ochii, alungând gândul că nu avea unde să se ducă.

— Dar rude în altă parte a Angliei? Pot să sun pe cineva din partea ta? Există vreun loc unde te pot duce?

Emmy a dat să clatine din nou din cap. Iar apoi i-a venit în minte Thistle House, cu trandafirii săi cățărători şi găinile care cotcodăceau, cu iazul cu apă sclipitoare şi ferestrele cu frontoane, cu Charlotte cu coada ei lungă, argintie. Charlotte. Oare o va primi înapoi pe Emmy? Sau o va disprețui pentru ceea ce făcuse? Emmy şi-a dat seama cu o răbufnire de revoltă a inimii că nu mai simțea necesitatea urgentă de a rămâne la Londra pentru a o căuta pe Julia. Sora ei era pierdută. Emmy nu merita să fie răsplătită găsind-o pe Julia, iar de-acum ştia că nici nu va mai fi.

Însă cutia cu mirese se afla la Thistle House.

Şi, cu toate că Emmy nu mai simțea furnicături de speranță sau de aspirație la gândul de a-şi recupera schițele, cel puțin le va avea din nou.

— Ar fi cineva, a zis Emmy. Este... o mătuşă. Locuieşte în Gloucestershire.

— Aş fi fericit să o sun din partea ta, a zis Mac. Sau să te duc la ea, a mai adăugat el.

A rostit ultima parte ca şi cum ar fi vrut tare mult să o ducă el însuşi pe Emmy la Charlotte, dar nu voia să pară prea îndrăzneț. Ultimul lucru pe care l-ar fi dorit Emmy era ca Charlotte să afle la telefon ce făcuse şi apoi să fie nevoită să vină la Londra, ca să o scoată din groapa pe care şi-o săpase singură.

— Ai face-o? M-ai duce până acolo? a întrebat Emmy.

Mac a zâmbit.

— Aş fi fericit să o fac.

Emmy a înclinat din cap. La colţurile ochilor i s-au format lacrimi pentru bunătatea acestui bărbat care credea că o cunoaşte.

Mac s-a aplecat, i-a şters cu degetul lui mare lacrima care îi scăpase şi i se prelingea pe obraz. A sărutat-o pe frunte.

Nu era primul sărut al îndrăgostiţilor, dar lui Emmy aşa i s-a părut. O nevoie sâcâitoare de a fi dorită – în toate modurile posibile – s-a ridicat din străfundurile fiinţei sale. În ciuda tuturor greşelilor pe care le făcuse, voia să fie iubită.

Emmy a ridicat o mână să atingă obrazul lui Mac, iar el a aplecat capul lipindu-l de palma ei.

— Dacă Londra nu ar fi un front de luptă, aş încerca să te conving să rămâi aici, cu mine, a şoptit el, sărutându-i încheietura mâinii acolo unde se întâlnea cu falca lui.

S-a ridicat din scaun.

— Trebuie să mă întorc. Avem o transmisiune în mai puţin de o oră. Dar ne vedem mâine, Isabel.

Mac i-a zâmbit din pragul uşii, apoi s-a întors şi a plecat.

Ascultându-i sunetul paşilor pe coridorul din faţa uşii, Emmy şi-a spus că nu era nimic rău ca Mac să se simtă atras de ea şi ea de el.

Pentru că nu era necugetata şi imatura Emmy, care îşi abandonase sora.

Era Isabel.

Iar Isabel nu făcuse nimic rău.

26

Emmy nu ştia câte sfori trebuise să tragă Mac pentru a împrumuta maşina cuiva şi a o conduce până în Gloucestershire când a fost externată, două zile mai târziu. Când l-a întrebat cum a reuşit – şi cât l-a costat benzina – el i-a zis să nu îşi facă probleme, că un prieten îi datora o favoare.

Cele câteva femei alături de care Emmy lucrase la Serviciul Voluntarelor şi care au venit să o viziteze în spital păreau sincer întristate când au auzit că Emmy urma să plece din Londra; cel puțin cât de întristate te-ai aştepta să fie să îşi ia la revedere de la cineva care făcuse muncă de voluntariat alături de ele timp de numai două luni. Războiul făcea ca orice relație să pară temporară. Bineînțeles, va apărea altcineva care să o înlocuiască.

Mac s-a oferit să treacă pe lângă ruina arsă a magazinului Primrose în drum spre ieşirea din oraş, dar ea a refuzat. Voia să şi-l amintească aşa cum fusese pe vremea când era un magazin minunat, pe o stradă aglomerată, când războiul era numai un zvon, şi chiar după ce au căzut primele bombe, când fusese un sanctuar întunecat, cufundat în umbre, pentru o tânără care nu avea unde să se ducă. În ultimele opt săptămâni, Emmy luptase ca să poată rămâne în Londra să o găsească pe Julia, dar în ziua în care a plecat abia aştepta să scape de acolo. În timp ce ieşeau din oraşul în ruine, cenuşiu din cauza norilor de noiembrie, a fumului şi cenuşii care nu păreau să se mai termine, Mac a asigurat-o pe Emmy că va continua să se intereseze de sora ei. Va întreba în continuare printre colegii săi care acopereau diferitele aspecte ale războiului. Avea legăturile care lui Emmy îi lipseau şi nu încălca legea. Era persoana perfectă pentru a o căuta pe Julia.

A mai întrebat-o pe Emmy dacă ar vrea să păstreze legătura cu ea după întoarcerea lui la Londra. Îşi dădea seama că Mac era din ce în ce mai ataşat de ea. Ataşat de

Isabel, cruciata. Emmy nu a sperat nici o secundă că afecțiunea lui va duce la ceva de durată; era un american staționat în străinătate. Dar îi plăcea senzația pe care i-o dădea. Era fermecată de ideea că Mac o prefera femeilor pe care le ştia – femei mai mature, mai experimentate. Emmy voia să se bucure de atenția lui câtă vreme era îndreptată spre ea. I-a spus că i-ar plăcea foarte mult.

Spitalul o declarase destul de înzdrăvenită ca să fie externată, pentru că aveau nevoie de pat, dar au atenționat-o că avea nevoie de odihnă la pat încă o săptămână-două. I s-a făcut somn de îndată ce automobilul a părăsit oraşul, iar când a ațipit, pe la High Wycombe, Mac i-a spus să nu se opună somnului. Avea o hartă. O va duce în siguranță până la Stow.

Aşa că a dormit.

După vreo oră, Mac a scuturat-o blând. Ajunseseră la Stow şi voia să ştie cum să ajungă din sat la Thistle House. Emmy i-a spus în ce direcție să meargă, iar în scurtă vreme traversau Maugersbury Road, acelaşi drum îngust pe care ea şi Julia îşi începuseră evadarea prin întuneric, în urmă cu două luni. Părea că trecuse atât de mult timp. Apoi, cât ai bate din palme, s-au oprit în fața casei. Fumul ieşea rotindu-se din horn, formând fuioare delicate, iar o lumină molcomă lucea în ferestrele camerei din față.

— Poți să mă laşi aici, i-a spus Emmy lui Mac, neputând să îşi ia ochii de la frumusețea tihnită a casei, de la perfecțiunea sa atemporală şi prezența stoică.

— Ce ai spus?

Emmy a întors capul spre el.

— Poți să mă laşi aici.

Trebuia să îi vorbească lui Charlotte singură.

Mac a râs uşor.

— Nici o şansă.

A băgat maşina în viteză şi a ridicat frâna de mână.

— Te rog, Mac. Noi, adică eu şi mătuşa mea nu... nu ne-am despărţit în termeni buni. Şi nu am sunat-o să îmi anunţ sosirea.

El a oprit maşina.

— În cazul acesta, nu am de gând să te las aici şi să plec. Dacă zice nu şi nu poţi rămâne aici?

Emmy a întors capul spre casă. A văzut un chip la fereastră. Chipul lui Charlotte.

— Nu va spune nu.

Mac i-a prins mâna şi a strâns-o.

— Atunci, nu ai de ce să îţi faci griji.

— Lasă-mă o clipă singură cu ea, te rog. Aşteaptă aici un pic. Poţi?

Mac s-a încruntat.

— Bine, dacă crezi că este necesar.

— Da, aşa cred, a zis Emmy în grabă, retrăgându-şi mâna de sub a lui. Dă-mi un minut, să îi spun de ce am venit. Şi ce... ce s-a întâmplat. Probabil nu ştie.

Uşa roşie s-a deschis şi a apărut Charlotte, ştergându-şi mâinile pe un prosop de bucătărie.

Emmy a deschis portiera maşinii şi a simţit cum o înţeapă frigul pişcător de afară.

— Mă întorc imediat.

A ieşit din maşină, ţinând în mod intenţionat spatele spre casă în timp ce se extrăgea de pe banchetă. A închis portiera, a ţinut capul în jos şi a înaintat pe aleea din piatră către uşa principală. Emmy purta cea de-a doua cea mai bună rochie a mamei, paltonul din lână albastră al lui Eloise Crofton şi o pălărie croşetată pe care i-o cumpărase Mac, ca să îi ţină de cald. De la depărtare şi cum îşi ţinea privirile aţintite asupra pantofilor cu toc, Emmy ştia că nu arată ca puştoaica de cincisprezece ani şi jumătate care fugise din această casă în urmă cu numai câteva săptămâni.

Când a ajuns la numai câțiva metri de uşă, a ridicat capul pentru a privi spre Charlotte, iar ochii li s-au întâlnit.

— Emmeline!

Numele lui Emmy a scăpat de pe buzele lui Charlotte ca o răsuflare, ca o rugăciune. A țâşnit înainte şi a strâns-o pe Emmy în brațe. Slăbită de boală şi dornică să fie îmbrățişată de cineva căruia îi păsa de soarta ei, Emmy mai că s-a prăbuşit în brațele lui Charlotte.

— Te simți bine? a zis Charlotte, iar Emmy a simțit mirosul de crustă de plăcintă, de scorțişoară şi nucşoară în coada încărunțită a femeii.

Înainte ca Emmy să îi poată răspunde, s-a tras înapoi şi a privit în spatele ei, spre maşina care aştepta. Emmy a văzut în sclipirea irişilor pe cine căutau ochii lui Charlotte.

Julia.

— Sunt numai eu, Charlotte, a şoptit ea.

Fără să îşi ia mâinile de pe umerii lui Emmy, Charlotte a privit-o țintă în ochi.

— Julia a... a...?

Dar Charlotte nu ştia cum să termine întrebarea.

Emmy a clătinat din cap.

— Nu ştiu. Nu ştiu unde este.

Atât de familiara senzație de rău pe care i-o dădea rostirea acestor cuvinte a traversat corpul lui Emmy, încât s-a clătinat pe picioare. Charlotte a prins-o când în fața ochilor au început să îi danseze pete negre.

— Emmeline, te simți rău?

A dat din cap.

Brațele ferme ale lui Charlotte au înconjurat-o într-o fracțiune de secundă.

— Cine este în maşină?

— Un prieten, singurul prieten pe care îl am, de fapt. El m-a adus aici. Numele lui este Mac. Este american, a zis Emmy, sprijinindu-se de ea.

— Haide înăuntru.

Charlotte s-a întors spre maşină şi i-a făcut un semn lui Mac să le urmeze.

Emmy a auzit portiera maşinii care se deschidea.

Şi-a lăsat capul să cadă pe pieptul lui Charlotte.

— Charlotte? a şoptit ea.

— Da?

— Mac crede că numele meu este Isabel.

*

Mac a stat mai puțin de o oră, destul încât să bea un ceai, pe care Emmy ştia că Charlotte i-l va oferi, şi să se asigure că Emmy avea un loc unde să rămână. Emmy a avut la dispoziție numai câteva minute ca să îi explice lui Charlotte de ce credea că numele ei este Isabel Crofton. Slavă Domnului, când i l-a prezentat lui Charlotte pe Mac, el a cerut să meargă la baie – fusese un drum lung – iar Emmy a folosit acele prețioase minute ca să îi spună lui Charlotte că împrumutase numele cuiva care era cu câțiva ani mai mare. Ca să aibă libertatea de a o căuta pe sora ei. Julia dispăruse încă din noaptea dinainte de moartea mamei. Charlotte a întrebat-o pe Emmy cine este Mac şi părea să se teamă că profitase de ea, ba chiar mai rău, că Emmy devenise ceea ce era mama ei: o femeie care se vindea pentru a căpăta ceea ce avea nevoie. Când au auzit apa trasă la toaletă, Emmy a asigurat-o că Mac era un om bun, care nu fusese decât peste poate de generos cu ea. Nu se culcase cu el, iar el nu îi ceruse aşa ceva.

În următoarele patruzeci de minute, Charlotte a încercat să facă conversație politicoasă cu acest străin care o adusese pe Emmy la Thistle House de la o depărtare de peste o sută douăzeci de kilometri. Nerăbdarea de a-i pune lui Emmy întrebări ce trebuiau să aştepte până la plecarea lui Mac i-a făcut conversația poticnită. Iar Rose, care părea

iritată de întoarcerea lui Emmy, a rămas în scaunul de la geam şi a privit-o încruntată pe Emmy tot timpul cât şi-au băut ceaiul. Tensiunea din cameră era palpabilă, dar cum Emmy îi spusese lui Mac că nu se despărţise de mătuşa ei în termeni amicali, nervozitatea femeii în apropierea palidei Isabel Crofton îi părea cât se poate de firească lui Mac, la fel ca tăcerea glacială a lui Rose.

În timp ce sorbeau din ceşti, Charlotte a aflat cum a găsit-o Mac pe Emmy delirând de febră pe podeaua magazinului cu rochii de mireasă cu câteva ore înainte ca întreg cvartalul să fie mistuit de focul bombelor incendiare. Iar Emmy a văzut consternarea lui Charlotte când Mac a spus că îl impresionaseră eforturile neprecupeţite ale lui Isabel care se oferise să caute şi să aibă grijă de copiii orfani ai Londrei, dar mai ales pe sora ei de tată, Julia, despre care îi promisese să caute în continuare informaţii. Întrebarea mută din ochii lui Charlotte era limpede. *Aşadar, Isabel are o soră de tată, pe nume Julia?*

Când ceştile li s-au golit, Charlotte nu s-a oferit să mai pună un ceainic la fiert. Mac a înţeles aluzia şi s-a ridicat de pe scaun, spunând că ar fi bine să o pornească la drum.

Emmy a dat să se ridice de pe canapea, dar Mac a insistat să rămână aşezată, gest care a părut să o surprindă şi să o impresioneze pe Charlotte. Când s-a dus să îi aducă haina şi pălăria din cuierul din hol, Mac s-a apropiat de canapea şi s-a aplecat peste Emmy.

— Eşti sigură că totul va fi bine dacă rămâi cu oamenii aceştia? i-a şoptit el, atingându-i fruntea cu buzele.

— Da. Eu şi Charlotte trebuie numai să discutăm despre... unele lucruri, i-a răspuns Emmy în şoaptă.

El i-a îndesat în mână câteva bancnote.

— Banii pentru biletul de tren, în caz că ai nevoie să o ştergi de aici, a zis el.

Emmy a început să râdă, iar sunetul pe care l-a scos i-a părut cel mai străin lucru din toată lumea. Nu mai râsese de o viață întreagă, aşa simțea. S-a oprit brusc.

— Este permis să râzi din nou, Isabel, a zis Mac, atingându-i bărbia cu degetele în timp ce se îndrepta de spate.

În clipa aceea s-a întors Charlotte, aducându-i paltonul şi având pe chip o expresie oarecum alarmată.

— Îți mulțumesc foarte mult că ai adus-o pe... ăă... Isabel. Pot să îți plătesc benzina? a zis ea, întinzându-i hainele.

— A fost plăcerea mea, doamnă Havelock, a răspuns el în timp ce îşi punea paltonul. Aveți o casă minunată. Şi o nepoată fermecătoare. Aş putea să vă mai vizitez?

— Ah. Hm. Mulțumesc. Mulțumesc foarte mult. Prietenii sunt întotdeauna bine-veniți la Thistle House, a spus Charlotte, străduindu-se destul de puțin să pară convingătoare.

Mac şi-a pus pălăria şi a înclinat-o spre Emmy, în semn de rămas-bun.

— Îți mulțumesc, Mac! Drum bun! Şi să fii atent la Londra.

Emmy şi-a dat seama în clipa aceea că Mac se întorcea în locul cel mai apropiat de prima linie a unui război din câte cunoscuse. Îşi făcea griji pentru el şi pentru siguranța lui.

Charlotte s-a întors, îndreptându-se spre ieşire. Mac a făcut un semn cu ochiul spre Emmy.

— Ne vedem în curând, a murmurat el.

Şi apoi, dus a fost.

*

După ce a povestit tot ce se petrecuse din clipa în care ea şi Julia fugiseră, Emmy a aşteptat răbdătoare pedeapsa care i se cuvenea. Voia să fie aspru mustrată pentru că fusese atât de necugetată, atât de egoistă, atât de oarbă. Voia ca

Charlotte să ridice mâna şi să o pălmuiască până o lasă inconştientă, cu toate că ştia că Charlotte nu pălmuise niciodată pe cineva. Emmy voia măcar să se depărteze de ea, dezgustată. Dar Charlotte nu a făcut nici unul dintre aceste lucruri. În schimb, a strâns trupul încă febril al lui Emmy la pieptul ei şi a ținut-o în brațe şi au plâns împreună. Emmy credea că nu mai are lacrimi. În Londra, se dovediseră inutile. Aici, la Thistle House, i se părea că până şi zidurile voiau să plângă alături de ea. Emmy se simțea mică şi urâtă în îmbrățişarea lui Charlotte şi că i se refuzase dojana care i se cuvenea.

— O va găsi cineva, Emmeline. Sunt sigură, a zis Charlotte şi, chiar dacă îşi dorea cu disperare să fie adevărat, Emmy s-a zburlit la auzul numelui pe care nu îl mai folosea.

— Te rog. Te rog să nu îmi mai spui aşa, a zis Emmy, nepu-tând măcar să rostească numele.

Charlotte s-a dat înapoi şi a clipit de câteva ori, cu gene grele de lacrimi.

— Cum ai spus?

— Nu îmi mai spune aşa. Te rog. Poți să îmi spui Isabel?

Charlotte a cercetat chipul lui Emmy, căutând-o pe fata pe care o ştia înainte.

— Dar tu nu eşti Isabel.

— Sunt, acum, a spus Emmy. Celălalt nume nu mai înseamnă decât nefericire pentru mine.

— Dar... nu poți decide deodată să devii altcineva, Emmeline. Înăuntrul tău, eşti încă acelaşi om. Ştiu că ai trecut prin iad, dar vei reuşi...

— Este numai un nume, a intervenit Emmy. Un cuvânt cu care să mă strigi. Cum poate să conteze ce cuvânt foloseşti pentru a numi o persoană? Nu vreau să mi se mai spună aşa.

Încă o dată, Charlotte a privit-o țintă pe Emmy, iar Emmy a recunoscut teama, ca un bătrân vecin, în ochii femeii.

— Ceea ce s-a întâmplat cu Julia nu este vina ta.

— Ba sigur că este, a zis Emmy. Eu am luat-o cu mine la Londra când am fugit şi eu am lăsat-o singură în apartament.

— Dar nu ştiai că...

— *Am luat-o* cu mine când am fugit. Şi am lăsat-o. *Singură*, a zis Emmy din nou, mai tare şi cu o vehemenţă stridentă, care a făcut-o pe Charlotte să se înfioare.

Emmy simţea cum îi pulsează o venă în cap. Mâinile începeau să îi tremure.

— Bine, a zis Charlotte pe un ton liniştitor. Îţi spun cum vrei tu. Dacă vrei să te cheme Isabel, îţi voi spune Isabel.

— Isabel are optsprezece ani, a zis Emmy, pe tonul provocator pe care l-ar folosi un copil de zece ani.

Dar voia ca Charlotte să ştie că nu era la fel ca ceilalţi copii de cincisprezece ani din Stow. Nu va fi niciodată ca ei.

Charlotte şi-a lăsat mâna peste a lui Emmy. A tresărit la început.

— Tu, ca Isabel, eşti mai mult decât bine-venită în casa mea, a zis Charlotte cu blândeţe. Thistle House este pentru oameni care se iubesc şi care au grijă unii de alţii. În casa asta ne respectăm, Emmeline. Ducem greul unii pentru alţii. Plângem pentru ceilalţi şi râdem împreună. Ne ţinem de mână când se sting luminile şi când drumul nu pare să ducă undeva. Muncim împreună şi împărţim aceeaşi mâncare şi ne rugăm împreună. Indiferent câţi ani avem sau cum ne cheamă.

A aşteptat ca Emmy să îi spună nu doar că înţelege, ci şi că este gata să repecte acest contract. Emmy nu a ezitat decât pentru că nu cunoscuse niciodată o casă ca aceasta. Nu că mama ei ar fi fost un părinte rău. Dar niciodată nu îi spusese asemenea cuvinte. Se îndoia că mama ei se crezuse vreodată capabilă de a crea un asemenea cămin.

— Emmeline? a zis Charlotte, pentru ceea ce avea să fie ultima oară.

— Da.

În ochii lui Emmy se formaseră lacrimi, pe care le-a şters.

— Înțeleg.

— Atunci vei fi Isabel. Dar vor exista condiții. Va trebui să o informez pe doamna Howell, din Moreton, că tu, Emmy Downtree, te-ai întors şi că doreşti să rămâi la mine. De asemenea, trebuie informați că Julia a dispărut, ca să o poată căuta şi să o aducă la noi când o vor găsi. Mulți copii de aici din sat termină şcoala la paisprezece ani, aşa că nu se va mira nimeni dacă nu mergi la şcoală aici. Dar insist să îți definitivezi educația aici, la Thistle House, cu mine. Şi o vei definitiva. Nu îți voi permite să renunți la educație numai pentru că vrei să fii tratată ca un adult. În ultimul rând, insist să nu mai pleci din casa asta fără a discuta mai întâi cu mine. Iar eu îți voi face aceeaşi promisiune. Nu voi da înapoi de la nici una dintre aceste reguli. Ne-am înțeles?

Emmy a încuviințat din cap.

Charlotte a luat mâinile lui Emmy şi le-a strâns în mâinile ei.

— Şi mă voi ruga în fiecare seară ca Julia să se întoarcă la noi. Îți promit solemn.

Emmy îşi simțea vocea cleioasă în gât, dar voia să îşi exprime recunoştința față de Charlotte, dacă nu pentru altceva, atunci măcar pentru locul cald unde putea să doarmă în noaptea aceea. Emmy se obişnuise să nu aştepte decât norocul pe care i-l putea aduce o singură zi.

— Îți mulțumesc, a zis ea, iar cele două cuvinte i-au ieşit din gură subțiri ca nişte aşchii.

Charlotte a mângâiat mâna lui Emmy aflată sub palma ei, ca şi cum avusese nevoie de curajul unui general de armată ca să îşi exprime recunoştința.

— Cu plăcere, Isabel.

27

Se apropia de mijlocul lui noiembrie când Emmy s-a simțit destul de întremată ca să se ridice de pe canapeaua din salon, unde zăcea bolnavă, şi să ia masa în sufragerie, cu Charlotte şi Rose. Doctorul care o îngrijise la spitalul din Londra spusese că suferă de o formă avansată de pneumonie, dar Emmy ştia că este mai mult de atât. Nu avea energie nici să urce scările şi nici curajul de a sta prea mult timp în dormitorul pe care îl împărțise cu Julia.

Charlotte se dusese cu maşina până în Moreton-in-Marsh ca să o informeze pe doamna Howell că Emmy se întorsese şi, cum era prea slăbită să o însoțească pe Charlotte, nu a fost nevoită să meargă. Nu aveau nici o veste despre Julia. Lui Charlotte i s-a recomandat să încerce să obțină tutela asupra lui Emmeline, ca să poată lua decizii în numele ei până la majorat. A întrebat-o pe Emmy dacă era de acord cu acest plan, iar Emmy a zis că nu îi păsa ce făcea sau ce nu făcea în privința lui Emmeline Downtree. Dacă credea că are rost, ar trebui să o facă.

Charlotte nu voia să o zorească pe Emmy să îşi reia studiile, aşa că i-a permis să citească orice dorea cât timp era în convalescență şi a spus că vor relua matematica şi ştiințele după vacanța de Crăciun. Charlotte venea acasă cu un coş cu cărți în fiecare zi de luni, chiar şi după ce începuse să se simtă destul de bine şi ar fi putut să se ducă singură la biblioteca din Stow. Emmy prefera să stea cu Rose şi o lăsa pe Charlotte să îi aleagă cărți de citit. Nu avea

nici cea mai mică dorință de a fi văzută în sat. Cei care o cunoşteau pe Charlotte ştiau desigur că Emmy era fugara rebelă care o pierduse pe sora ei în timpul bombardamentelor. Emmy nu voia să fie privită de nimeni, să se uite oamenii fix la ea, să şuşotească despre ea. Acum era Isabel, nu cealaltă fată pe care o credeau ei. Aşa că rămânea la Thistle House, în afară de situațiile în care era absolut necesar să plece. Dacă Emmy avea de mers în oraş, Charlotte fusese de acord să o ducă la Moreton, unde nu o ştia mai nimeni. Vizitele la doctor, la dentist, la magazinul de îmbrăcăminte sau de încălțăminte, toate aveau loc la Moreton, unde, cu excepția doamnei Howell, pe care Emmy o evita cât de mult putea, toată lumea o privea ca pe o refugiată de la Londra, pe nume Isabel, care o ajuta pe o femeie Charlotte Havelock să aibă grijă de sora ei bolnavă, Rose.

În ziua în care Emmy urma să se mute înapoi în dormitorul de sus, Charlotte a rugat-o pe Emmy să ia loc după micul dejun şi a întrebat-o ce ar zice dacă ar primi doi evacuați, acum că se simțea în sfârşit mai bine. În zona rurală era încă mare nevoie de case în care să fie cazați copii, iar la Thistle House era destul loc. Emmy s-a simțit măgulită că Charlotte a întrebat-o, pentru că în realitate nu era obligată să o facă. Prima reacție a lui Emmy a fost să se împotrivească oricărei forme de intruziune în lumea perfectă pe care o construia cu mare atenție pentru ea, dar când Charlotte i-a spus că este destul spațiu pentru un al doilea pat în dormitorul ei şi că Emmy putea sta cu ea, ceea ce ar elibera camera galbenă, Emmy a înțeles frumusețea planului ei. Îi oferea lui Emmy un mod de a rămâne la Thistle House fără să trebuiască să doarmă în dormitorul de oaspeți pe care îl împărțise cu Julia. Amândouă ştiau că planul avea menirea să o apere pe Emmy de greutatea

osânditoare a regretelor, nu doar să le ofere un cămin unor copii evacuați.

Când Emmy a fost de acord, Charlotte a întrebat-o dacă voia să își mute singură lucrurile dintr-o cameră în cealaltă sau dacă prefera să o facă ea. Șifonierul, biroul și măsuțele de lângă pat erau încă pline cu lucrurile ei și ale Juliei. Iar cutia cu mirese era fără îndoială ascunsă în spațiul utilitar din camera galbenă, Emmy era sigură, deși nu urcase încă la etaj. Emmy nu îi povestise lui Charlotte cum înlocuise Julia cutia cu cartea ei, pentru că nu voia ca Charlotte să creadă că se întorcea în apartament numai pentru a-și recupera schițele în momentul când au căzut primele bombe. Iar acum, ce mai conta? Îi era limpede că Charlotte, care credea că schițele se pierduseră în timpul bombardamentelor, nu găsise cutia îndesată sub un pat sau într-un șifonier după plecarea fetelor, ceea ce însemna că ascunzătoarea aceea era singurul loc unde se putea afla. Julia nu avusese timp să o ascundă în altă parte.

În timp ce Charlotte aștepta un răspuns, Emmy și-a dat seama că își dorea ca acea cutie să fi fost, într-adevăr, distrusă de bombardamente. Voia să fi fost spulberată de pe fața pământului. Ar fi fost un sfârșit nimerit. Emmy nu știa dacă avea curajul să facă ceea ce ar fi trebuit să facă bombele, dar cu siguranță asta va trebui să facă cu schițele când va pune mâna pe ele din nou. Știa că nu suporta să le vadă, dar va fi în stare să le distrugă? Mormanul de gunoaie din grădină îi va fi un partener îndatoritor dacă va găsi puterea de a le arunca în foc.

— Mă ocup eu, i-a zis Emmy lui Charlotte.

Iar Charlotte a încuviințat printr-o mișcare a capului și s-a ridicat, gata să înceapă demersurile.

Emmy a pornit-o în sus pe scări.

Camera era rece și posomorâtă după ce nu mai dormiseră niște suflete calde în paturile sale. Emmy a schimbat mai

întâi aşternuturile, oprindu-se o dată sau de două ori ca să se uite țintă la măsuța de la perete, în timp ce cântărea dacă se simțea pregătită să se reîntâlnească cu lucrurile care o despărțiseră de sora sa. Cutia se afla acolo, nu trebuia decât să se strecoare în cotlonul îngust şi să o recupereze.

Va lăsa această treabă la final.

Emmy a luat un coş din nuiele şi l-a umplut cu puținele haine ale Juliei, cu păpuşile pe care i le dăduse Charlotte ca să aibă cu ce să se joace şi cu setul de ceai. A pus coşul pe podeaua unui şifonier mai mic din camera lui Charlotte, care fusese golit ca să poată fi folosit de Emmy. Apoi şi-a mutat hainele ei. Rucsacul ei dispăruse, dar avea geanta de voiaj a mamei ei, cu cele câteva obiecte pe care le luase din apartament: cartea de poveşti a Juliei, cutia căptuşită cu fetru, plină de flecuştețe, ciocanul lui Geraldine.

A atârnat pe umeraşe hainele mamei, care acum erau ale ei, a pus cutia cu bijuterii ieftine în biroul suplimentar pe care ea şi Charlotte îl căraseră din camera lui Rose şi a aşezat cartea Juliei în biblioteca de lângă geam. Ciocanul l-a ținut mult timp în mâini înainte de a-l strecura între saltelele noului ei pat. Nu îşi putea imagina că l-ar pune printre uneltele lui Charlotte, în dulapul de jos, de lângă toaletă. Pentru ea nu era un simplu ciocan. Era cu totul altceva: un memento oțelit şi cu greutate al efectului pe care îl născuseră dorințele ei.

Emmy s-a întors în camera galbenă, a măturat şi a şters praful.

Camera era curată acum, gata pentru noii săi ocupanți. Un singur lucru mai rămăsese de făcut. A sprijinit mătura de zid şi apoi a depărtat un pic masa de perete, dând la iveală trapa ascunzătorii. Emmy a îngenuncheat dinaintea ei şi a văzut că este întredeschisă, o dovadă în plus că Julia băgase cutia înăuntru într-o grabă disperată. Emmy a deschis trapa, iar balamalele sale au scârțâit a protest. S-a

aplecat înainte stând în genunchi şi şi-a băgat capul înăuntru, aşteptându-se să vadă cutia rămasă într-o rână, după ce fusese ascunsă acolo în mare grabă.

Nu era acolo.

S-a lăsat pe coate şi s-a târât pe jumătate înăuntru, dându-le timp ochilor să se obişnuiască cu lumina slabă, în timp ce pipăia în jur. A atins teancurile de cărți acoperite de praf, partea de sus, jerpelită, a unui scăunel brodat, un căluț de jucărie, nişte pantofi vechi şi copcile lor.

Dar nici o cutie.

Cutia nu era.

Emmy a ieşit din întuneric şi s-a lăsat pe genunchii îndoiți, neputând să priceapă unde ar fi putut să o ascundă Julia.

O durere stranie a zvâcnit înăuntrul ei la gândul cruzimii destinului, care nu o lăsa să găsească cutia, dar durerea a fost iute şi surprinzător înlocuită de uşurare. În cele din urmă, nu va trebui să fie ea cea care distruge schițele. Dispăruseră, iar acum nu mai conta. Într-un fel, miresele fuseseră o ispăşire pentru greşelile ei.

Nu mai avea de oferit decât ce mai rămăsese din ceea ce fusese Emmy odată.

Emmy primise ceea ce îşi doreşte orice hoț pocăit mai mult decât orice: o cale milostivă de a plăti pentru ceea ce a furat.

Şi-a întors mâinile în poală, cu palmele în sus, goale.

Iar afară a început să cadă o ninsoare uşoară.

Hugh şi Philip Goodsell, doi fraţi de şase şi opt ani, au sosit pe 6 decembrie. Emmy nu îi ceruse lui Charlotte să aducă acasă băieţi, dar de cum a intrat în casă cu ei, Emmy a fost copleşită de recunoştinţă pentru faptul că Charlotte nu adusese acasă două surori.

La început au fost timizi, căci trăiseră calamitatea de a rămâne pe străzi, după ce apartamentul lor de lângă Horse Guards[12] fusese bombardat. Părinţii lor găsiseră adăpost undeva lângă Edgeware, la o rudă îndepărtată, dar nu era destul spaţiu şi pentru băieţi, iar după ce abia scăpaseră cu viaţă, tatăl lor nu mai era dispus să cedeze la rugăminţile mamei de a rămâne împreună.

Băieţii s-au lipit de Emmy ca marca de scrisoare după ce le-a spus că şi ea îşi pierduse casa din cauza bombardamentelor. După ce au reuşit să scoată de la Emmy faptul că îşi pierduse şi mama, şi-au asumat sarcina să găsească modalităţi de a o înveseli. I-au făcut desene pe care să le atârne pe perete şi se certau cine să joace cărţi cu ea şi cine să o ajute să atârne rufele la uscat. Charlotte i-a spus lui Emmy că toate acestea erau dovezi ale dorului de mamă.

Devotamentul băieţilor a surprins-o la început pe Emmy, dar în scurtă vreme a devenit un balsam pentru suflet. Se simţea toată o rană vie după experienţa purificatoare trăită în camera galbenă, ca şi cum era un pulover împletit numai din pielea roz, fragilă, care iese la iveală când se jupoaie o arsură de soare. Simpatia pe care i-o arătau Hugh şi Philip îi alinau această senzaţie de usturime.

Rose era geloasă din cauza atenţiei pe care băieţii i-o arătau lui Emmy; un alt motiv ca să o privească neîncetat pe Emmy cu ochii încărcaţi de mânie. Rose înţelegea că

---

[12] Clădire istorică în zona Westminster din Londra, aflată pe locul unei construcţii mai vechi, care a servit drept cazarmă şi grajduri ale Cavaleriei Regale şi Cartier General al Armatei.

Emmy era o extensie a fetei care locuia înainte la Thistle House şi uneori o întreba „Unde este cealaltă?”, referindu-se la Julia.

De câteva ori, Rose i-a spus pe şleau lui Emmy că nu o cheamă Isabel, ca şi cum în clipa aceea şi-ar fi dat seama.

Odată, când a făcut asta – şi încă în faţa băieţilor – Emmy s-a aplecat deasupra lui Rose şi i-a spus că are un secret. Emmy descoperise că Rose iubea secretele. Iubea cuvântul *secrete*. Emmy i-a spus că voia să i se spună Isabel pentru că acesta era numele ei preferat. Şi că i s-ar adresa şi ea lui Rose pe numele ei preferat, dacă ar şti care este acesta. Ochii lui Rose au sclipit la ideea de a purta un nume care i-ar plăcea mai mult decât propriul nume.

S-a aplecat spre Emmy, la rândul ei.

— Ofelia, a murmurat ea.

Emmy i-a spus că este un nume frumos şi că de-acum îi va spune aşa.

Reticenţa lui Rose faţă de Emmy a început să dispară după aceea; un lucru bun, pentru că Emmy nu voia niciodată să se ducă în sat, se ducea Charlotte – de cele mai multe ori cu băieţii după ea –, ceea ce însemna că Emmy rămânea la Thistle House împreună cu Rose. Rose a început uşor-uşor să prefere compania lui Emmy celei a lui Charlotte, o ciudăţenie pe care Charlotte părea să încerce să o găsească adorabilă, şi nu oarecum supărătoare. Avusese grijă de Rose timp de două decenii, iar acum venise Emmy şi îi furase dragostea lui Rose după numai câteva săptămâni. Când Emmy a surprins expresia jignită cu care Charlotte privea stima neîncetată pe care Rose i-o arăta lui Emmy, şi-a cerut iertare, iar Charlotte nu a spus decât: „Nu mă lua în seamă.”

Rose părea să îşi închipuie că ea şi Emmy împărtăşeau un tezaur de secrete acum, când în realitate nu aveau decât unul. Şi nici acela nu era un secret adevărat, pentru că toţi

o auzeau spunându-i Ofelia. Dar acel singur secret cântărea cât o mie pentru Rose. Şi o făcea fericită.

Pentru că avea grijă de Rose când Charlotte era plecată, se ocupa de băieţi şi pregătea casa pentru sărbători, viaţa lui Emmy părea să aibă un scop. Se pregăteau de Crăciun – toţi cinci – şi promiseseră că îşi vor da cadouri făcute de ei înşişi. Emmy renunţase de mult timp la bucăţile din rochia de nuntă a lui Charlotte şi nu avea nici cea mai mică dorinţă să încalce înţelegerea ei cu Dumnezeu cosând ceva, aşa că a folosit banii daţi de Mac ca să cumpere vopseluri şi pânze de la un magazin din Moreton, care vindea materiale pentru artişti. Emmy nu mai pictase niciodată, dar îşi găsea bucuria şi eliberarea creativă în schiţele pe care le făcea, aşa că nu s-ar înţelege de la sine că va regăsi acelaşi sentiment în pictură?

Seara, după ce băieţii mergeau la culcare, Emmy monta un şevalet improvizat în spălătorul de lângă toaletă, singurul loc unde avea un strop de intimitate, şi experimenta cu pensule, umbre şi forme. Picta ceea ce vedea în camera utilitară, aşadar, în acea primă noapte, a fost umbrela Juliei, cea despre care Julia visa să fie a ei într-o zi. În următoarele câteva nopţi, a luat formă o a doua pictură: o nimfă cu părul de culoarea inului, care ţinea în mână o umbrelă cu buline alb-roşii, cu un mâner curbat negru, ce amintea de lemnul dulce, şi care mergea prin ploaie pe o potecă presărată cu flori. Va fi prima dintr-o serie de *Fete cu umbrelă*, deşi Emmy nu va mai picta alta timp de şase ani. Pe prima i-a dăruit-o lui Charlotte la primul Crăciun petrecut împreună la Thistle House. Pentru Rose, a pictat un spalier cu trandafiri, iar pentru băieţi, un cal pentru Hugh şi o barcă cu pânze pentru Philip.

I-a ajutat şi pe băieţi să pregătească daruri pentru părinţii lor, pentru Charlotte şi Rose. Au făcut calendare construite din vechi cărţi poştale, pe care femeia care locuia peste

drum – singura dintre vecine care nu încrețea sprâncenele atunci când îi spunea lui Emmy „Isabel” – voia să le arunce, dar în schimb i le-a dat lui Emmy pentru băieți.

În aceste săptămâni, Mac a sunat de la Londra de câteva ori să o salute şi să o țină la curent cu căutarea Juliei. Emmy ştia că va petrece Crăciunul la hotel şi, de aceea, cu permisiunea lui Charlotte, l-a invitat la cină. A venit cu trenul împreună cu părinții lui Hugh şi Philip, care fuseseră şi ei invitați.

Stând la masă în ziua de Crăciun, în timp ce una dintre găinile mai grase ale lui Charlotte, care oricum nu mai făcea ouă, le servea drept tradiționala gâscă de Crăciun, Emmy a fost uimită cât de normală şi de minunată era întreaga scenă. Chiar şi cearta lui Philip şi a lui Hugh pentru o pulpă de găină părea de-a dreptul sublimă.

După cină şi înainte de a lua trenul înapoi spre Londra, Mac i-a cerut lui Emmy să meargă la o plimbare. S-au înfofolit pentru a înfrunta frigul şi au pornit.

Emmy ştia despre mersul războiului; ea şi Charlotte ascultau la radio aproape în fiecare seară după ce băieții şi Rose se băgau în pat, iar o dată sau de două ori pe săptămână primeau un ziar vechi de două zile, care le ținea la curent cu ceea ce se petrecea. Emmy ştia din septembrie că peste două mii de civili fuseseră ucişi în bombardamente, oameni ca mama ei şi Eloise Crofton, şi că sute de mii rămăseseră fără adăpost. Coventry fusese decimat la scurtă vreme după ce Emmy se întorsese la Thistle House, iar Manchester şi Liverpool avuseseră de îndurat raiduri aeriene înspăimântătoare în zilele dinaintea Crăciunului. Peste patruzeci de mii de soldați britanici fuseseră luați prizonieri pe continent.

Emmy nu voia să discute despre aceste lucruri când a ieşit la plimbare cu Mac, dar cum puteau să le ignore? Războiul era cel care îi adusese împreună pe ea şi pe Mac şi era

singurul motiv pentru care el se afla în Anglia, şi nu acasă, în State.

Mac i-a spus lui Emmy că îi este teamă că anul care venea, 1941, va fi unul lung. Lucrurile se vor înrăutăți înainte de a se îndrepta spre mai bine.

Dar apoi i-a luat mâna înmănuşată într-a lui, în timp ce mergeau spre Maugersbury Road.

— Mă bucur că te afli aici, la Stow, chiar dacă nu te mai văd decât foarte rar. Londra nu este un loc bun pentru o tânără femeie ca tine.

Emmy nu ştia cum să răspundă. Mac nu o cunoştea deloc.

— Aş vrea să am veşti despre sora ta, a continuat el când ea nu a spus nimic. Îmi pare rău că sunt nevoit să îți spun că nu am. Mai ales de Crăciun. Lucrul de care te pot asigura este că nu există nici o înregistrare a morții ei.

— Aproape că îmi doresc să fi existat, pentru că aşa aş şti, a zis Emmy, răsuflând din greu, iar suflul ei a format aburi în aer.

Au mers în tăcere câteva secunde.

— Probabil eşti foarte apropiată de ea, a zis Mac într-un final.

— Da, sunt, a răspuns Emmy. Era... este foarte ataşată de mine. Se bizuia pe mine să o apăr. Îi eram mai mult ca o mamă decât ca o soră mai mare.

— Mama ei nu era prezentă prea mult? a întrebat el.

— Era... prezentă. Doar că se chinuia să o scoată la capăt cu banii. Era greu. Cred că a făcut tot ce a putut.

— Iar tatăl vostru a murit cu mult timp în urmă?

Amalgamul celor două vieți ale ei în conversație îi dădea amețeli lui Emmy, care simțea că se învârte în cerc, iar dacă s-ar opri, s-ar răsturna.

— Aşa e, a zis ea fără alte cuvinte.

— Cum era tatăl vostru?

Erau pe punctul de a intra în oraş, un loc bun să se oprească. Emmy trebuia să fie atentă la ceea ce spunea. Şi să îşi amintească fiecare cuvânt. S-a oprit la un gard din ţăruşi care înconjura o căsuţă de ţară, construită din piatră de Cotswolds şi s-a uitat lung spre cerul plumburiu din depărtare.

Dacă ea şi Julia avuseseră acelaşi tată – aşa cum credea Mac – atunci Emmy ar avea amintiri cu el; era cu opt ani mai mare decât Julia. Emmy şi-a spus că, dacă le putea îmbina pe Emmeline şi pe Isabel într-o singură persoană, cu siguranţă putea să îl asocieze pe tatăl ei lipsit de nume cu Neville.

— Tata nu a fost o persoană foarte responsabilă. Era şarmant şi îi plăcea să fie fericit, dar nu ştia cum să privească dincolo de clipa prezentă.

În timp ce vorbea, Emmy s-a întrebat cât de mult se potrivea acest lucru cu firea propriului tată, oricine o fi fost el. În mod evident, o fermecase pe mama ei fără nici un gând la ziua de mâine.

— Îmi pare rău, a zis Mac şi s-a apropiat de ea.

Emmy a ridicat din umeri.

— Nu mi-am pierdut timpul gândindu-mă prea mult la asta.

Părea surprins.

— Chiar aşa?

— Ce rost ar avea? Nu ar schimba nimic. El a fost cum a fost. Nu o să îmi pierd restul vieţii întrebându-mă de ce.

Mac a zâmbit.

— Bravo ţie! Apoi a făcut o pauză. Dar ce o să faci tot restul vieţii? Presupunând că nu ne ucide pe toţi Luftwaffe, a râs el uşor.

Emmy privea fix la şipcile ascuţite ale gardului. Nu avea un plan pentru restul vieţii. Nu mai avea planuri.

— Chiar nu ştiu.

Au trecut câteva secunde de tăcere până ce Emmy şi-a dat seama că ar trebui să îl întrebe şi ea pe el ce planuri are.

— Dar tu?

Mac a privit dincolo de căsuță, aşa cum făcuse şi ea, la cerul lipsit de culoare.

— Ei bine, dacă naziştii nu mă fac țăndări, vreau să mă mut înapoi în Minneapolis sau poate la Sf. Paul, să îmi cumpăr propriul post de radio, să fac mulți bani, să mă însor, să am vreo doi copii şi să ies la pensie la cincizeci de ani.

— Numai atât? a zis Emmy, iar Mac a râs.

— Îmi place să ştiu ce vreau de la viață, a spus el.

— A şti nu înseamnă a avea.

Emmy nu intenționase să aibă un ton amar, dar simțea pe limbă gustul resentimentului.

— Dar dacă nu ştii ce vrei, nu poți să încerci să obții acel lucru.

Voia să îi spună că, dacă încerci din toate puterile să obții ceva ce crezi că trebuie să fie al tău, aproape să îl obții şi să rişti totul ca să îl capeți, toate astea te-ar putea conduce spre inima dezastrului.

Dar ce putea şti Isabel Crofton despre asemenea lucruri?

— Vrei să ne vedem la Oxford de revelion? a întrebat el.

Emmy a tuşit ca să ascundă că o lăsase fără suflare.

— Nu vreau să spun să ne vedem la hotel, Isabel. La o petrecere. Un prieten de la Londra are rude acolo. Ne-am distra.

Ochii ei se umeziseră la ciudatul schimb de aer şi răsuflare şi voce care avea loc în gâtlejul ei.

— Poate, a fost tot ce a reuşit să spună.

Dar Mac nu a ajuns la petrecerea din Oxford de Anul Nou. Londra a fost bombardată cu două zile înainte de revelion cu o asemenea intensitate, încât o furtună de foc a măturat oraşul şi aproape a înghițit cartierul East End cu totul. Au

trecut cinci zile până când Mac a sunat-o pe Emmy şi i-a spus că a scăpat.

Şi aşa a început 1941, al doilea an de război.

29

Locatarii de la Thistle House au petrecut anul 1941 adaptându-se la ciudata senzaţie de retragere pe care o provoca războiul. Fiecare nouă zi părea să aducă pierderea altui lucru mic, ca jeleul de lămâie, soluţia de curăţat bronzul sau hârtia de toaletă. Ascultând de îndemnul naţional de a planta o grădină a victoriei, Charlotte şi Emmy au dublat mărimea parcelei de legume în primăvara aceea şi au îngrijit-o, atât pe aceasta, cât şi pomii din livadă, toată vara. Au recoltat, au conservat şi au distribuit în timpul toamnei şi al iernii, făcând multe drumuri la Moreton în vechea maşină albastră a lui Charlotte, încărcată cu lăzi pline de mâncare, gata să fie trimise în oraşe, unde nevoia de alimente era cea mai stringentă. Hugh şi Philip erau îngrijitorii găinilor şi cocoşilor şi în fiecare zi mergeau în oraş, în drum spre şcoală, cu două duzini de ouă, pe care Charlotte le oferea de pomană. Relatările de la Londra şi de mai departe îi avertizau pe toţi să ia seama tot timpul la cer, căci se părea că duşmanul va urla în scurt timp deasupra comitatului Gloucestershire, aşa cum făcuse şi în alte locuri, pregătit să îşi reverse urgia.

O bază aeriană RAF fusese construită lângă Moreton, iar o flotă de bombardiere Wellington decola şi ateriza acum la depărtare de numai câţiva kilometri, o noutate de care

băieții erau încântați, în aceeaşi măsură în care lui Emmy îi provoca aversiune. Auzise destule avioane.

Emmy era rezervată şi stătea mai mult pe lângă casă. Se aventura din când în când până la Oxford, să se întâlnească cu Mac, dar numai în compania altor oameni. Când s-a încheiat al doilea an de război şi a început 1942, Mac i-a dat de înțeles fără echivoc că spera la mai mult decât o prietenie cu Emmy. Voia să îşi dea întâlnire cu ea, ca să zică aşa. Îşi mai dădeau oamenii întâlnire? Le-o mai permitea războiul? Emmy nu ştia. Şi nici nu voia să ştie. Îi era teamă să îşi dăruiască inima lui Mac. O asigurase de mai multe ori că nu voia numai să o bage în pat. Îşi dorea intimitatea emoțională mai profundă decât cea pe care o aducea o relație fizică. Pe măsură ce înainta în vârstă Emmeline, cea îngropată în ea, Emmy a devenit conştientă de o durere care o izbea pe dinăuntru de a fi dorită în felul acela. Dar cum să se dea trup şi suflet unui bărbat care habar nu avea că era o impostoare?

În cele din urmă, Emmy i-a spus lui Mac că nu era femeia potrivită pentru el, că el nu îşi dorea să se apropie de ea în felul *acela*, dar că îi prețuia foarte mult prietenia. Şi chiar aşa era. Era singurul prieten pe care îl avea şi pe care şi-l dorea, căci în mod voit menținuse restrâns cercul celor dragi. Charlotte. Rose. Hugh. Philip. Mac. Nimeni altcineva.

Au urmat câteva luni de stinghereală după acea conversație, în care Mac nu a mai sunat-o. A început să creadă că cercul ei se redusese la patru oameni. Dar, în cele din urmă, Mac a căzut de acord să fie prieteni dacă asta îşi dorea ea. I-a spus lui Emmy că înțelegea că războiul o împiedica să îşi rişte inima iubind, dar poate că la finalul războiului se va răzgândi.

Emmy l-a lăsat să creadă ce dorea, pentru că îl împiedica să o abandoneze de tot. Poate chiar se va răzgândi într-un viitor îndepărtat. Voia să creadă că poate aşa va fi.

Mac nu a venit la cina de Crăciun în 1942. Totul se schimbase pentru americani, chiar şi pentru cei staționați în străinătate. Pearl Harbour fusese bombardat de Japonia, iar Statele Unite intraseră într-un război care se întindea acum în toată lumea.

Următorii doi ani au fost petrecuți în rutina înțepenită a lui „repară şi descurcă-te", nutrind speranța zadarnică, aparent, că forțele unite împotriva Aliaților vor ceda, iar bestia va fi redusă la tăcere. Când anul 1944 s-a apropiat de sfârşit, a început să pară posibil ca gheara întunecată a războiului să îşi ridice stăpânirea de deasupra lumii.

Era minunat să îşi imagineze că nebunia şi violența se vor termina, pacea va fi reinstaurată, iar bucuriile simple, precum zahărul, şunca şi alunele, îşi vor regăsi drumul spre cămara de la Thistle House. Şi totuşi, Emmy nu îşi dorea să se termine şederea ei acolo. La Londra nu o aştepta nimic şi renunțase la speranța de a afla ce se întâmplase cu Julia, deşi, de fiecare dată când vedea o fetiță blondă, se uita de două ori. Emmy nu ştia ce putea face Isabel Crofton cu o viață care nu era dictată de război. Nu ştia ce era capabilă să facă, altceva decât să supraviețuiască.

Mac nu îi era de ajutor în această privință. El şi Emmy ajunseseră la o formă de înțelegere. Ea i-a spus că nu îşi imagina că va putea părăsi vreodată Cotswolds; parcă era priponită locului. Iar el abia aştepta să se termine războiul, ca să se întoarcă în America. Le plăcea încă să fie unul în compania celuilalt, dar el nu îi mai făcea propuneri romantice. Ce rost mai avea? Emmy vedea că nu au nici un viitor împreună.

Mac a început să se întâlnească cu alte femei: o asistentă medicală pe care o întâlnise la un centru de triaj, o secretară pe care a cunoscut-o la un bar, o balerină împreună cu care se adăpostise într-o stație de metrou în timpul unui raid aerian. Nu le afişa în fața lui Emmy, dar

voia să ştie despre ele, ca să nu afle altfel. A venit de Crăciun, dar comoda lor camaraderie suferise o lovitură gravă când Emmy îi respinsese afecțiunea. Mac era încă prietenul ei, dar era diferit acum. Era greu de descris altfel decât a spune că nu mai existau aşteptări. Nu era nimic de anticipat.

Războiul se apropia de sfârşit. Relația lui Emmy cu Mac se apropia de sfârşit. Şederea ei la Thistle House se apropia de sfârşit. Dacă rămânea nemişcată, oare zidurile existenței sale se vor topi, lăsând în urmă numai funigei, iar apoi nici măcar atât? Va dispărea în lumea în care pierise şi Julia atunci când dispăruse?

Emmy îşi spunea Isabel de patru ani. Nimeni nu o cunoştea drept Emmy, în afară de doamna Howell din Moreton, iar aceasta nu îi mai acordase nici un pic de atenție de câțiva ani, de când Emmy depăşise vârsta la care mai putea fi inclusă în schema de evacuare a copiilor. Şi, cu toate că la început doamnele din Stow care o cunoşteau pe Charlotte ştiau că numele adevărat al lui Isabel era Emmy, odată cu trecerea anilor păreau să îl fi uitat. Isabel se dovedise o tovarăşă utilă celor două surori bătrâne şi evacuaților pe care îi primiseră în casă. Iar Emmy presupunea că, deşi le părea rezervată de câte ori trebuia să meargă în oraş, aceste femei îi puneau comportamentul pe seama lucrurilor pe care i le răpise războiul. O soră. O mamă. Şi ce dacă fata din Londra voia să i se spune Isabel?

De aceea, pe 11 februarie 1945, într-o zi rece de iarnă, Emmy a fost surprinsă să primească prin poştă un plic gros de la doamna Howell, adresat lui Isabel Crofton, născută Emmeline Downtree.

Hugh, care abia împlinise doisprezece ani, luase scrisorile în dimineața aceea din cutia aflată la capătul aleii de acces. Le lăsase în fructiera goală de pe masa din bucătărie, în drum spre curte, unde lucra la o barcă cu pânze făcută din

coajă de copac, pe care el şi Philip o construiau la marginea iazului.

Emmy a văzut plicul gros care ieşea de sub facturile şi scrisorile mai mici şi l-a tras afară să vadă ce este.

Faptul că doamna Howell îi folosea fostul nume într-o manieră atât de publică a iritat-o timp de numai o secundă, căci atât i-a luat lui Emmy să îşi dea seama că în plic ar putea fi veşti despre Julia. A luat plicul cu ea la toaletă înainte să o vadă cineva, ca să îl poată deschide şi să acționeze în privința conținutului său în mod confidențial.

Mâinile îi tremurau când a deschis plicul şi a scos o foaie de hârtie şi un alt plic sigilat. Hârtia – un bilet semnat de doamna Howell – o anunța că o scrisoare recomandată care traversase sudul Angliei în lung şi-n lat îşi găsise într-un final drum până la ea. Doamna Howell spera că sunt veşti bune.

Emmy a lăsat scrisoarea pe chiuvetă şi a întors celălalt plic pe o parte şi pe cealaltă. Era adresat lui Emmeline Downtree, la vechea sa adresă din Whitechapel. La adresa expeditorului era numele unei firme de avocatură din Chelsea.

Emmy l-a rupt, implorând documentele dinăuntru să îi dezvăluie locul unde se afla Julia, pierdută de aproape patru ani şi jumătate.

Dar scrisoarea însoțitoare nu spunea nimic despre ea.

7 ianuarie 1945

Emmeline Downtree

Aleea Great Trinity nr. 24

Whitechapel

Londra

Am fost informați că nu ați intrat în posesia moştenirii de 30.000 de lire sterline care v-a fost lăsată de tatăl dumneavoastră, Henry Thorne, prin testament. Dacă doriți să revendicați ceea ce vi se cuvine prin testament, vă

recomandăm să veniți la biroul de avocatură Grimm şi Bowker de îndată ce puteți. Vă rugăm să fiți amabilă şi să ne anunțați când veți veni, ca să putem pregăti cecul.

Cu sinceritate...

Emmy nu a citit ultimele câteva cuvinte. Scrisoarea i-a căzut din mâna deschisă şi a plutit spre plăcile de gresie de la picioarele ei.

30

Emmy nu se aşteptase să revadă Londra.

Nu ispita banilor o adusese înapoi, deşi presupunea că aşa îşi vor închipui cei mai mulți. Habar nu avea ce înseamnă să aibă atâția bani. Nici nu îşi putea imagina. În schimb, ideea că era *cunoscută* de cineva o atrăgea înapoi. Omul fantomatic care era tatăl ei avea un nume, Henry Thorne. Iar Henry Thorne o cunoştea. Înainte de moarte – şi în testament – o recunoscuse drept fiica lui. Se îngrijise de ea, în singurul mod în care o pot face morții: prin ceea ce lasă în urma lor.

Emmy voia să ştie cine este, cum o cunoscuse pe mama ei, cum de ştiuse unde să o găsească, ce credea despre ea. Voia să ştie dacă dorise să facă parte din viața ei şi de ce alesese să nu o facă. Cu siguranță acest avocat, care trebuie să îl fi cunoscut pe tatăl ei, va avea răspunsurile.

Charlotte s-a oferit să meargă cu Emmy, mai că a insistat să vină cu ea, dar Emmy i-a mulțumit şi i-a spus că va merge singură. Rose şi băieții nu s-ar bucura să plece amândouă o zi întreagă şi, ca să spunem adevărul, Emmy

nu voia ca Charlotte să ia parte la această întâlnire, nici măcar ca martor. Emmy era nevoită să se târască înapoi în pielea lui Emmeline Downtree pentru a afla răspunsurile la întrebările ei. Nu voia să o vadă nimeni îmbrăcată în pielea fostei ei identități.

Nu voia nici asistența legală a lui Charlotte. În anii lui Emmeline, avea deja nouăsprezece, deşi simțea că are mai degrabă cei douăzeci şi doi ai lui Isabel.

Charlotte a condus-o la gara din Moreton pe 16 februarie, dimineața devreme. Când a îmbrățişat-o de despărțire pe Emmy, îi luceau lacrimi în ochi, de parcă îşi lua la revedere de la ea pentru o călătorie de zece mii de zile.

— Mă întorc diseară, a zis Emmy.

Charlotte a dat din cap, a râs de lacrimile ei şi i-a zis să fie cu băgare de seamă.

Emmy a ales un loc de unde putea să o vadă pe Charlotte pe peron. Voia să îi facă semn cu mâna de la geam, să zâmbească şi să o asigure pe Charlotte că totul va fi bine. Şi mai voia ca ultimul lucru pe care îl va vedea în timp ce trenul ieşea pufăind din gară să fie chipul lui Charlotte, mâna ei ridicată şi coada aceea de păr, lungă şi argintie.

Emmy îşi petrecuse întreaga viață bagatelizând orice gânduri sau sentimente avea pentru tatăl ei. Mama nu voise niciodată să piardă timpul gândindu-se la el, ceea ce o făcuse pe Emmy să creadă că pentru mama ei nu fusese decât o întâlnire trecătoare, pe care voia să o uite. Dar în timp ce trenul traversa zona rurală hodorogind pe şine, Emmy nu îşi putea lua gândurile de la el. Numele lui era Henry Thorne. Îi lăsase bani prin testament. Era un om avut. Trebuia să fie. Treizeci de mii de lire era o sumă enormă.

Oare se îmbogățise la o vârstă fragedă?

Sau era fiul unui om bogat?

Cum a murit? Era soldat în armată?

Părinții lui ştiau despre existența ei?

Când Emmy a ajuns la gara Chelsea, trei ore mai târziu, mintea îi vuia de gânduri. Străbătând pe jos drumul spre biroul de avocatură, nu a fost nevoie să înfrunte dovezile coşmarului de patru ani şi jumătate pe care îl trăise Londra. Era abia vag conştientă de faptul că străzile oraşului nu mai arătau la fel şi nici oamenii săi atât de obosiți.

În pragul firmei Grimm şi Bowker, o clădire din cărămidă acoperită de iederă, pe o stradă străjuită de copaci desfrunziți, Emmy a stat locului câteva clipe, ca să îşi astâmpere inima nerăbdătoare. Nu voia să îl asalteze pe domnul Bowker cu întrebări nesfârşite, dar spera că omul va avea timp să vorbească cu ea. Emmy voia să afle atât de multe lucruri.

Când a păşit înăuntru, un clopoțel argintiu i-a anunțat sosirea. O femeie într-un costum din tweed, aşezată în spatele unui birou de culoarea abanosului, a ridicat privirea şi a îndreptat spre ea un surâs cunoscător.

— Emmeline Downtree, a zis totuşi Emmy. Am o întâlnire cu domnul Bowker.

Femeia a făcut un semn din cap în direcția a trei scaune tapițate, aliniate lângă un perete lambrisat.

— Nu vreți să luați un loc? a zis ea.

Când s-a întors să îi urmeze îndemnul, s-a deschis o uşă în spatele femeii. În prag a apărut un bărbat cu păr argintiu, îmbrăcat într-un costum gri-cărbune, cu ochelari cu rame din sârmă, o mustață îngrijită şi barbişon. O aştepta pe Emmy, şi totuşi ea şi-a dat seama că prezența ei l-a surprins. A rămas cu privirile ațintite la ea, aparent stupefiat de trăsăturile ei fizice.

— Domnişoară Downtree, nu durează decât un moment. Dacă vreți să mă urmați, a zis el câteva secunde mai târziu, cu aceeaşi politețe forțată ca şi secretara sa.

Emmy a simțit că urma să ia banii şi să plece. Nenumăratele ei întrebări îi stăruiau în minte. Pe care va avea timp să le pună?

L-a urmat pe bărbat pe un hol îngust, pe lângă două uşi închise, până la o a treia, care era deschisă. Acolo a intrat domnul Bowker.

Biroul era frumos mobilat. Peste tot, lemnul lăcuit lucea. Cărți cu cotoare roşii şi maro ocupau rafturile care se întindeau pe trei dintre cei patru pereți. Două fotolii îmbrăcate în piele erau îndreptate spre birou.

Emmy a dat să se aşeze într-unul din ele, dar domnul Bowker a oprit-o.

— De fapt, am cecul dumneavoastră chiar aici, domnişoară Downtree, a zis el, subliniind numele ei de familie într-un mod care a uimit-o.

Omul a întins mâna după un plic care se afla aproape de marginea biroului său.

— Am câteva întrebări, a zis Emmy, auzind un tremur în vocea ei şi întrebându-se dacă îl auzise şi el.

El şi-a arcuit sprâncenele argintii.

— Pardon?

Emmy s-a lăsat într-unul din fotolii, mimând încrederea în sine, dar de fapt simțind nevoia de a se aşeza ca să oprească vârtejul în care pornise lumea.

— Am... am câteva întrebări.

Domnul Bowker se uita țintă la ea.

— Nu am primit instrucțiuni să răspund la întrebări, domnişoară Downtree.

Instrucțiuni? Cine îi dădea instrucțiuni?

— Aş vrea să ştiu când a murit tatăl meu, vă rog. Nu mi s-a spus, a zis Emmy, încercând să nu transmită mai mult decât durerea unei fiice.

Sprâncenele ridicate ale bărbatului au coborât pentru a deveni o parte dintr-un rânjet abia voalat.

— Nu am primit instrucțiuni să răspund la întrebări. Dacă credeți că sunteți îndreptățită la ceva mai mult decât acest cec...

— Îndreptățită? a repetat Emmy, simțind cum creşte în ea un straniu sentiment de indignare. Dumneata... dumneata mi-ai scris că tatăl meu s-a îngrijit de mine prin testamentul său, domnule Bowker. *Dumneata* mi-ai scris mie.

Omul a deschis gura să spună ceva, dar secretara a băgat capul pe uşă.

— Este la telefon. Vrea să vorbească cu dumneavoastră. Spune că este urgent, a zis secretara.

Domnul Bowker s-a încruntat. I-a întins plicul lui Emmy.

— Cred că am terminat aici, domnişoară Downtree.

Emmy a ezitat, nevrând să plece fără nici o informație. El a făcut un pas spre ea, iar plicul se afla acum la numai câțiva centimetri.

Emmy l-a luat. Ce putea face? S-a ridicat de pe scaun, ținând în mână firava dovadă că a avut un tată care ştiuse despre ea.

În timp ce secretara o conducea înapoi pe coridor, l-a auzit pe domnul Bowker vorbind la receptorul telefonului său.

— Nu aşa ne-am înțeles, a zis el. Nu cred că va fi necesar, a mai spus apoi. Iar în cele din urmă, tocmai când se închidea în spatele lui Emmy uşa interioară a coridorului: Dar a plecat deja.

Oricine era cel cu care vorbea, discutau despre ea. Persoana de la celălalt capăt al firului era cu siguranță cea care îi dăduse instrucțiuni domnului Bowker ca Emmy să primească cecul şi apoi să fie condusă afară.

În clipa aceea, Emmy a avut prima bănuială de ce aşteptase Henry Throne până la moarte pentru a-i oferi ceea ce orice tată decent ar trebui să îi ofere copilului său.

Emmy era rezultatul unei legături ilicite, care nu ar fi trebuit să se întâmple. Ştiuse tot timpul lucrul acesta. Dar

acum aşeza la locul lor restul pieselor acestui mister. Bogatul Henry Thorne nu îşi asumase responsabilitatea pentru ea cât timp a trăit, dar a făcut-o la moarte – de aici testamentul – ca să nu fie de două ori blestemat.

Emmy voia să iasă din biroul acela. A grăbit pasul către uşa de la intrare şi a deschis-o.

— Aşteaptă! a auzit o voce din spatele ei.

S-a întors şi l-a văzut pe domnul Bowker în uşa care ducea spre coridor.

— Ați fost rugată să fiți bună şi să aşteptați o maşină care va veni să vă ia. Vor să vă vadă la casa cea mare.

A zis-o ca şi cum ar fi fost silit să vorbească cu pistolul la tâmplă.

— Cine vrea să mă vadă? Care casă? a replicat Emmy, abia reuşind să priceapă ce i se spunea.

Domnul Bowker a oftat adânc.

— Doamna Thorne vrea să schimbe câteva cuvinte cu dumneata. Trimite o maşină.

— Mama lui? a zis Emmy.

O mamă neliniştită, care strânge mizeria după greşelile fiului ei? Bunica ei?

Omul a privit-o pe Emmy de parcă ar fi fost grea de cap.

— *Soția* lui.

Felul în care a spus-o a făcut-o să se simtă urâtă şi lipsită de valoare. O paria.

Emmy ținea încă mâna pe clanța uşii, ezitând între a pleca şi a rămâne.

— Vrea să schimbe câteva cuvinte cu dumneata, a zis domnul Bowker din nou, şi era evident că i spusese să se asigure că Emmy va rămâne şi va aştepta maşina care venea după ea.

— Nu am făcut nimic rău, a izbucnit ea.

Trăsăturile aspre ale omului s-au îmblânzit puțin. Nu fusese plătit să apere interesele lui Emmy, asta era evident,

dar o urmă de compasiune față de ea îi era acum întipărită pe chip.

— Ați spus că aveți câteva întrebări, a spus domnul Bowker. Dacă vreți cu adevărat să aflați răspunsurile, aşteptați maşina. Dacă nu, plecați. Îi voi spune că nu v-am putut convinge să rămâneți.

Emmy îşi dorea foarte mult să îi spună cineva ce să facă. Ar fi trebuit să o ia pe Charlotte cu ea. Numai teribila ei mândrie o făcuse să îi spună lui Charlotte că nu avea nevoie de ea. Dar Charlotte nu era acolo. Nu erau decât ea, avocatul şi secretara aceasta cu buzele strânse.

— Ați rămâne dacă ați fi în locul meu? a întrebat într-un final Emmy, pe un ton belicos.

El a clătinat din cap, ca şi cum ar încerca să se scuture de toate încurcăturile pe care le provocau oamenii când îşi lăsau dorințele să zburde libere.

— Cinstit să fiu, aş lua cecul şi aş pleca.

Situația aceasta nu o mulțumea pe doamna Thorne. Asta era limpede.

— Nu i-am ştiut numele până în clipa în care mi-ați trimis scrisoarea, a zis Emmy cu o voce îngroşată, din pricina tristeții copilăreşti pe care o simțea.

— Ea nu a ştiut despre tine până în clipa în care i-a văzut testamentul.

A durut-o pe Emmy să îl audă spunând-o în felul acesta. S-a simțit vinovată că a supraviețuit naşterii şi că a trăit.

Dar era sigură că domnul Bowker nu se includea şi pe sine printre cei care nu ştiuseră. Ştiuse de ea. El redactase testamentul, la urma urmelor.

— De ce nu? a întrebat ea.

— Pari o fată destul de deşteaptă. Sunt sigur că poți ghici.

Emmy nu voia să ghicească. Voia adevărul. A luat mâna de pe clanță şi a lăsat uşa să se închidă cu un zgomot moale.

A luat loc pe unul din scaune şi şi-a netezit fusta.

— Când a murit, domnule Bowker?

Emmy se aştepta ca omul să îi spună că în urmă cu trei săptămâni sau chiar de Ziua Puşculiței, cu trei luni înainte.

Dar nu se aştepta să îi spună că Henry Thorne murise pe 8 septembrie 1940, în subsolul hotelului Sharington Crescent, strângând-o în brațe pe mama ei.

31

La început, Emmy a refuzat să creadă că mama ei şi Henry Thorne fuseseră împreună în hotelul acela. Era imposibil. Dacă era adevărat, atunci era adevărat şi că, în noaptea în care fusese concepută Emmy, el nu fusese o cunoştință întâmplătoare a unei adolescente, cu care Annie se culcase după ce băuse prea mult. Nu era o persoană de care mama ei uitase de mult timp, aşa cum o lăsase să creadă pe Emmy.

Mama ei avusese o relație cu el. Una de durată. Una secretă. Emmy şi-a amintit de mama ei în acele ultime minute înainte de a pleca din apartament lăsând-o în urmă pe Emmy, ultima dată când o văzuse. Se ducea la Henry Thorne după ajutor. Spusese că avea nevoie de cineva cu legături. Cineva care are banii necesari să o găsească pe Julia. Când Emmy se oferise să facă ceea ce mama era dispusă să facă pentru a obține ceea ce doreau, Annie scosese un hohot de râs trist şi ciudat, pentru că se ducea să îi ceară ajutorul lui Henry Thorne.

Tatăl lui Emmy.

Iar ei nici nu i-a spus.

— Cum... de cât timp... de cât timp se...

Dar Emmy nu găsea cuvintele pentru a formula o întrebare atât de delicată şi de personală.

Domnul Bowker a scos un chicotit lipsit de veselie.

— Chiar nu ştii, nu-i aşa?

Emmy a clătinat din cap.

— Sporadic, din ziua în care te-ai născut. Mama dumitale avea şaisprezece ani şi lucra în casa tatălui tău. El avea de două ori vârsta ei şi o căsătorie nefericită. Când a rămas însărcinată, a instalat-o într-un apartament dincolo de râu. A plătit doctorul, spitalul. A plătit scutecele şi păturicile şi femei care să aibă grijă de tine când nu era mama ta acasă. I-a găsit un nou loc de muncă de câte ori a avut nevoie şi a scos-o din belele când se băga singură în ele.

Aerul din încăpere părea încălzit de indignarea lui.

Sau poate că era indignarea ei.

— Pentru că a fost nevoit să ascundă ceea ce făcuse, ca să îşi apere reputaţia şi să nu ajungă la închisoare? a zis Emmy înfierbântată.

— Pentru că a crezut că o iubeşte.

Emmy a tăcut, uluită.

Înainte de a-şi găsi cuvintele ca să îl întrebe ce voia să spună cu asta, uşa s-a deschis şi a intrat un bărbat mai în vârstă, îmbrăcat într-un costum negru şi cu şapcă.

— Am venit după domnişoara Emmeline Downtree, a zis el.

Domnul Bowker a făcut semn cu capul spre lumea care aştepta dincolo de uşa deschisă.

— Atenţie la prag, domnişoară Downtree.

Apoi s-a învârtit pe călcâie şi s-a întors în biroul lui.

Emmy a mers ca paralizată până la maşina neagră, lucioasă, care aştepta trasă la trotuar. Şoferul a ajutat-o să urce, dar mai târziu Emmy nu îşi va aminti dacă i-a spus

ceva şi nici ce străzi a străbătut înainte de a intra pe aleea curbată din faţa unei case grandioase, mare cât întreg şirul de apartamente din Whitechapel. Conacul din piatră cenuşie avea patru etaje, iar finisajele erau albe. Arbuşti ornamentali pitici se aliniau în lungul aleii care ducea la masiva uşă din faţă.

Şoferul a parcat maşina, iar apoi a venit pe partea lui Emmy să o ajute să coboare. A făcut un semn spre scările late care urcau spre intrare. Uşa s-a deschis larg, iar în prag a apărut o slujnică îmbrăcată într-o rochie bleumarin şi un şorţ alb, cu dantelă.

— Vă rog să mă urmaţi, a zis ea.

Emmy a urcat scările încet, apoi a pătruns într-un foaier acoperit cu marmură. Oglinzi aurite şi tablouri cu rame atârnau pe pereţii ce păreau a nu se mai termina.

Slujnica a condus-o într-o încăpere ce semăna cu un birou sau cu o bibliotecă. Pe pereţi se înşiruiau cărţi. Canapele şi fotolii din piele erau aranjate în grupuri cochete. În şemineu dansa focul, iar în locurile unde nu erau cărţi sau piele se întrezărea luciul mahonului.

Deasupra şemineului era portretul unui bărbat care îi părea vag cunoscut, aşezat lângă o femeie uşor plinuţă, care stătea în picioare lângă el, cu un braţ lăsat peste umărul lui. În cealaltă parte era un băiat de vreo doisprezece ani, cu antebraţul sprijinit pe spătarul scaunului în care şedea tatăl său. Bărbatul din portret semăna cu Emmy. Sau, mai degrabă, ea semăna cu el.

Henry Thorne.

Tatăl ei.

Timp de câteva secunde, Emmy a rămas pe loc, uitându-se la o omul care o zămislise. Nu a auzit paşi în spatele ei. Numai o voce neaşteptată.

— Domnişoară Downtree?

Emmy a tresărit, s-a întors şi a văzut-o pe femeia din portret, mai în vârstă acum.

— Da, a răspuns ea.

— Agnes Thorne. Nu vreți să luați loc?

Tonul femeii era rece, de parcă cuvintele îi erau sculptate în gheață.

Emmy s-a aşezat pe scaunul pe care i l-a oferit Agnes Thorne, iar femeia s-a aşezat în fața ei, netezindu-şi fusta din lână. Părul ei castaniu avea tente de cenuşiu, dar tenul îi era fără cusur, buzele pline şi roşii, iar perlele de la gât şi din urechi erau luminescente. Nu era frumoasă, dar avea un aer impunător şi o grație născute dintr-o viață de privilegii. Emmy a simțit izul parfumului femeii. Mirosea ca ceva venit dintr-o altă lume.

Lumea celor bogați.

Între ele era aşezată o tavă cu ceai. Agnes a ridicat ceainicul.

— Ceai?

— Da, mulțumesc.

Femeia a turnat, apoi i-a întins lui Emmy o ceaşcă fără nici cel mai mic tremur al degetelor.

— Vreau să fie clar între noi că cecul care ți s-a dat este capătul drumului.

A pus în ceaşcă o linguriță de zahăr – ceea ce Emmy nu mai văzuse de luni bune – şi a amestecat.

— Nu va mai fi nici un altul după acesta.

— Poftim?

Agnes a aşezat cu grijă lingurița pe farfurioara pe care se afla ceaşca ei.

— Legătura ta cu această familie – oricât de firavă ar fi – s-a încheiat de acum. Nu vom mai auzi de tine. Ne-am înțeles?

Emmy a simțit cum sângele îi inundă obrajii când înăuntrul ei a răbufnit umilința. S-a străduit să nu îşi piardă cumpătul şi să nu îi permită femeii să remarce

ruşinea care o încerca. Emmy avea nevoie de răspunsuri. Merita să primească răspunsuri.

— Nu. Nu ne-am înțeles de nici un fel. Am câteva întrebări.

Femeia a ridicat capul surprinsă. Şi, deodată, furioasă.

— Nu te afli în poziția de a pune întrebări, domnişoară Downtree. Ai primit banii soțului meu. Îți sugerez să îi iei şi să pleci.

— De ce a durat patru ani şi jumătate ca să aflu că tatăl meu a murit? a întrebat Emmy.

Agnes s-a crispat, a lăsat ceaşca jos şi s-a ridicat.

— Am crezut că vom putea avea o conversație civilizată. Dar acum înțeleg că nu se poate. Nu vei scoate nici un şiling în plus de la mine. Nici măcar unul.

Emmy nu avea de gând să plece. Nu încă. A rămas aşezată.

— Nu vreau nimic din ceea ce-i al dumneavoastră, puteți fi liniştită în privința asta. Doresc numai câteva răspunsuri. De ce a durat patru ani şi jumătate să aflu că tatăl meu a murit?

Femeia s-a aşezat la loc cu încetineală.

— Suntem în război. E foarte dificil să găseşti oameni. Nu mai locuieşti la ultima adresă care era cunoscută. Nu te-am putut găsi.

Emmy simțea că femeia era nesinceră.

— Nu ați încercat să mă găsiți, nu-i aşa?

Agnes Thorne a pus un picior peste celălalt.

— Fii atentă pe cine acuzi de minciună, domnişoară Downtree.

Emmy a văzut suferință în ochii femeii. Şi-a dat seama că această femeie fusese mințită mulți ani. Henry Thorne îşi continuase aventura cu mama ei până în ziua în care muriseră amândoi. Iar femeia aceasta nu ştiuse nimic. I-a dat ghes o ciudată şi spontană senzație de apropiere de

Agnes Thorne. Emmy fusese şi ea minţită în legătură cu acelaşi lucru.

— Nu am ştiut cine este tatăl meu, a zis Emmy, iar inima i se frângea pentru amândouă într-un fel care o uimea. Mama nu mi-a zis nici un cuvânt. Nu ştiam că se mai vede cu el.

— Să nu îndrăzneşti să vorbeşti despre asta, a zis Agnes, - rostind apăsat primele trei cuvinte, ca şi cum ar fi fost săgeţi. Nici o vorbă!

— Dar nu am ştiut! N-am ştiut nimic.

Femeia gâfâia şi o pironea cu privirile pe Emmy, iar ochii îi erau plini de o furie sălbatică.

— Cum să nu fi ştiut? Crezi că sunt atât de proastă încât să cred că nu ştiai de unde veneau hainele tale? Şi mâncarea? Şi chiria pentru apartament? Şi toate jucăriile pe care le primeai de Crăciun? Am văzut registrele secrete, domnişoară Downtree. Ştiu exact câţi bani a risipit pe tine şi pe curva de maică-ta în toţi acei ani. El a plătit tot. Aşa că nu îmi spune mie că nu ştiai!

Gura lui Emmy era deschisă, dar nu scotea nici un sunet. Nu avea cuvinte pe care să le azvârle înapoi ca răzbunare. Simţea că fusese dată cu smoală şi acoperită cu pene chiar acolo, în camera aceea frumoasă, cu mobilierul său scump.

Fata curvei.

Agnes Thorne înţelegea că o prinsese pe Emmy, lipsită de apărare, în ghearele ei. S-a aplecat spre ea.

— Nu ştiu cum ai aflat despre testament, dar îţi spun, am terminat cu tine. Dacă te duci cu povestea asta la presă, voi cheltui ultimul meu bănuţ ca să îţi nenorocesc viaţa, aşa cum mi-ai nenorocit-o şi tu pe a mea.

— Eu nu am... niciodată nu... Am primit o scrisoare prin care eram informată că am moştenit nişte bani, a reuşit Emmy să bolborosească.

— Mincinoaso.

— Jur că acesta este adevărul!

— Minți!

— Nici nu i-am ştiut numele până când am primit scrisoarea. Nu am ştiut nimic!

Agnes Thorne era gata să o acuze din nou pe Emmy, când o voce a întrerupt schimbul înfierbântat de replici.

— Ba spune adevărul, mamă.

Emmy s-a întors la auzul vocii. Un tânăr, poate un pic mai mic decât ea, stătea în prag. Era băiatul din portret, adult acum.

— Colin! a pronunțat cu greu Agnes. Ce ai făcut?

Bărbatul a intrat în cameră. Emmy a văzut că seamănă cu mama lui la înfățişare. Dar ochii lui nu erau plini de ură şi de dezgust.

— Am făcut ceea ce ți-am spus că voi face când voi împlini optsprezece ani. I-am spus domnului Bowker să o găsească. Tata i-a lăsat ei moştenirea.

Agnes a părut să se dezumfle dinaintea lui Emmy. Dacă în urmă cu un minut fusese o luptătoare fioroasă, acum era o cerşetoare. Atât de remarcabilă era schimbarea ei.

— Colin, cum ai putut?

Emmy îi simțea durerea din spatele cuvintelor, trăda-rea suferită.

— Pentru că aşa este drept. Ştii şi tu.

Bărbatul s-a întors spre Emmy şi i-a întins mâna. I-a apucat-o încet şi fără tragere de inimă, căci era încă uluită.

— Eu sunt Colin Thorne. Fratele tău de tată.

Agnes a tresărit şi şi-a ferit privirea, ca şi cum nu mai - suporta să o vadă pe Emmy în casa ei.

Emmy s-a uitat de la unul la altul, de la fratele pe care nu ştia că îl are, care riscase să îşi atragă mânia mamei sale pentru a se asigura că ea primeşte ceea ce i se datorează, la femeia rănită, care aflase prea târziu că soțul ei îi fusese necredincios. Iar în mijloc se afla Emmy, fiica curvei. Copilul ignorant care nu văzuse de unde veneau lucrurile bune pe

care le avea mama ei sau care, mai degrabă, alesese să nu vadă.

Emmeline.

Fata care fusese odată.

A băgat mâna în geantă şi a prins între degete cecul care fusese emis pe numele Emmeline Downtree.

Emmy l-a scos, l-a pus pe masă lângă ceaşca de ceai şi s-a ridicat.

A făcut câțiva paşi, îndepărtându-se de bărbatul care voia ca ea să fie despăgubită şi de femeia care ar fi preferat ca ea să nu se fi născut. Au trecut câteva secunde până ce şi-au dat seama că Emmy voia să plece şi să lase banii.

Colin a venit după ea.

— Aşteaptă, domnişoară Downtree! Aşteaptă.

Dar Emmy nu a aşteptat.

— Domnişoară Downtree!

Mâna ei atingea uşa când Colin a ajuns-o din urmă. Avea plicul în mână.

— Este al dumitale. El a vrut să primeşti banii.

Emmy s-a uitat la plic. Un lucru atât de subțire a putut să provoace atâta durere astăzi.

— Dar nu este ceea ce vreau *eu*, a spus ea.

Şi l-a lăsat stând acolo, cu plicul în mână, cu degetele peste cuvântul *Emmeline* notat pe fața plicului, cu scrisul exersat al domnului Bowker.

În fața conacului Thorne, şoferul stătea în picioare lângă automobil, de parcă i se spusese că Emmy nu va rămâne mult timp înăuntru.

A intrat în acțiune când Emmy a ieşit din casă şi i-a deschis portiera maşinii. Emmy s-ar fi îndepărtat de casa aceea pe propriile picioare, dar habar nu avea unde se află. A urcat.

— La gara Paddington, domnişoară? a întrebat şoferul, când a urcat la rândul lui în maşină.

Emmy nu voia să se întoarcă la Thistle House deocamdată. Nu în pielea lui Emmeline, cea care păşise afară pe uşa casei Thorne, acoperită de acuze. Voia mai mult ca orice să se ducă la Primrose, să adoarmă pe mormanul de rochii de mireasă şi să nu mai deschidă niciodată ochii.

Voia să se trezească în brațele îngerilor care să îi spună că merita dragostea: să o dea şi să o primească.

Dar la Londra nu exista un asemenea loc. Nu pentru ea.

Cu excepția...

— La Savoy, a zis ea.

Treizeci de minute mai târziu, Emmy era în holul hotelului unde obişnuia să se ducă în fiecare zi de luni în timpul campaniei sale de căutare a orfanilor Londrei. Mac nu se afla acolo, era abia mijlocul după-amiezii. Era, fără îndoială, în studioul subteran din Casa Radiodifuziunii, unde lucra la butoane şi cadrane în timp ce altcineva stătea în fața unui microfon şi descria avansarea Aliaților prin Germania.

S-a instalat într-un fotoliu să îl aştepte.

Emmy nu şi-a dat seama că ațipise până în clipa în care Mac s-a aplecat peste ea, scuturând-o uşurel şi rostindu-i numele.

Când Emmy a deschis ochii, a văzut o femeie în spatele lui Mac, cu mâna pe brațul lui, iar disperarea cumplită a acelui

moment aproape că a ucis-o. Dar apoi femeia s-a îndepărtat, observând grupul pe care îl căuta. Mac era acum singur.

— Tu eşti, cu adevărat? a zis Emmy.

El a râs.

— Eram gata să te întreb acelaşi lucru. Ce faci aici?

Emmy s-a ridicat, şi-a aruncat braţele în jurul gâtului lui şi l-a îmbrăţişat strâns. Lui i-a luat câteva momente să îi răspundă la îmbrăţişare, dar apoi braţele lui au cuprins-o. Nu voia să înceapă să plângă în gulerul cămăşii lui, dar a făcut-o şi şi-a dat seama că, odată rupt sigiliul, lacrimile nu se mai opreau.

Mac i-a prins ceafa în palma sa şi a tras-o mai aproape.

— Isabel. Despre Julia este vorba?

Emmy a clătinat din cap.

Voia să îi spună de ce apăruse pe neaşteptate la Savoy, în lacrimi, căutându-i îmbrăţişarea. Dar să repete lucrurile urâte pe care Agnes Thorne i le spusese despre ea şi mama ei şi să le retrăiască, asta nu o ispitea deloc. În plus, aceasta era povestea lui Emmeline, nu a lui Isabel.

— Am avut o zi îngrozitoare. Mizerabilă.

Emmy s-a dezlipit de el, iar el i-a întins imediat o batistă.

— Nu vreau să vorbesc despre asta.

— Eşti la Londra, a zis el, şi era o întrebare care nu era o întrebare.

— A fost nevoie să mă văd cu cineva. Nu se putea evita.

El i-a iscodit chipul.

— Şi nu a mers bine?

— Nu. Deloc bine.

— Eşti sigură că nu vrei să vorbeşti despre ceea ce s-a întâmplat? a întrebat el.

— Foarte sigură.

— Atunci, te pot scoate la cină?

— Nu se va supăra prietena ta? a zis Emmy, întinzându-i batista şi nefăcând nici o încercare să îşi mascheze dispreţul.

El a râs.

— Este o simplă amică şi se întâmplă să fie fată, Isabel.

— Vom găsi ceva tare de băut?

Emmy voia să urle cuvântul *curvă, curvă, curvă,* care îi răsuna ca un dangăt de clopot în cap. Să îl înece în băutură.

— Hm. Sigur.

Mac i-a dat braţul şi au pornit către uşile de la intrarea hotelului.

— Apropo, eşti frumoasă când plângi, a zis el.

Emmy s-a lipit de el când au păşit în aerul rece al înserării. Cu siguranţă nu vor fi raiduri aeriene în seara aceasta. Germania nu mai avea ce să ridice în aer.

— Nu îmi place când plâng, a zis ea. Mă simt slabă.

El i-a strecurat un braţ pe după mijloc şi a sărutat-o pe tâmplă.

— Ah, dar lacrimile sunt cele care ne fac oameni, Isabel.

Mergând la braţul lui Mac, dansând după cină în braţele lui şi apoi mergând cu el pe lângă ruine, pe malul râului, Emmy a simţit că i s-a înapoiat ceva după o îndelungată absenţă. Focurile nu mai ardeau, din cer nu mai cădeau bombe, dărâmăturile erau îndepărtate de muncitori, dalele unde se ridicau altădată clădiri erau curăţate pentru a-şi începe a doua viaţă, o viaţă postbelică. Nu era departe această viaţă nouă. Peste câteva luni, poate la finalul războiului, dar Emmy simţea că schimbarea pe care o va lua cursul evenimentelor nu se afla departe. Era gata să simtă din nou. Să simtă ceva bun. Ciocolată pe limbă. Pantofi noi în picioare. Vacanţe la mare. Pânze albe pe care să picteze. Sărutări pe gât şi pe buze.

S-au întors la Savoy, să vadă dacă Emmy putea găsi o cameră, pentru că pierduse ultimul tren spre Oxford. Dar hotelul era plin.

— Stai în camera mea, Isabel, i-a propus Mac. Eu pot dormi pe podea. Pe cuvânt de onoare.

Şi acela a fost planul.

Mac l-ar fi respectat, Emmy era sigură.

Dar peste noapte a visat că ea era cea prinsă în subsolul hotelului Sharington Crescent, îngropată între dărâmături, şi nu avea cine să o ajute. Se sufoca, iar întunericul o învăluia. Urma să fie îngropată de vie.

Mai rău încă, Julia era cu ea între dărâmături, avea ochii deschişi, sticloşi şi nu clipea, ca mortul pe care îl văzuse pe stradă în timpul *Blitz*-ului, ale cărui nas şi gură erau împroşcate cu sânge.

Ţipetele ei l-au trezit pe Mac, care a ajuns lângă ea într-o clipită, şoptindu-i, liniştind-o. Şi apoi sărutând-o. Peste tot. Când şi-a dat seama ce se întâmplă, s-a tras în spate, cerându-i iertare.

Dar ea l-a tras înapoi în pat.

Emmy voia să fie cu el. Voia să simtă că viaţa ei contează.

Când Mac şi-a împletit trupul cu al ei, atât de apropiaţi cât pot fi doi oameni, Emmy a înţeles deodată de ce mama ei s-a tot întors la Henry Thorne, deşi era căsătorit cu altcineva. Nu era vorba numai despre banii pe care îi dădea el pentru a supravieţui ca mamă singură. O făcea să se simtă dorită. Râvnită. Iubită.

Mama ei făcuse un schimb, aşa cum face oricine când este apăsat de o povară ce pare prea grea. A dat o viaţă transparentă, de sărăcie abjectă, pentru una plină de secrete şi de iluzii, care îi aducea ei şi fiicelor sale mâncare şi haine. Julia dăduse şi ea cutia cu mirese pentru cartea cu poveşti atunci când nu voise ca Emmy să plece. Emmy o

dăduse pe Julia pentru propriile sale aspirații când nu a vrut să îi spună altcineva ce poate şi ce nu poate face.

Iar în ziua aceea, Emmy dăduse avuția pe care i-o lăsase prin testament tatăl său pentru propria demnitate.

Aşa ajustează oamenii talerele balanței în care se cântăreşte lumea lor, a reflectat Emmy. Abia după trecerea timpului poți să vezi dacă ai fi fost capabil să suporți greutatea care ți s-a părut prea grea.

„Dar viața este trăită la momentul când o trăieşti", şi-a zis ea. „Nimeni altcineva, *în afară de* Dumnezeu din ceruri, nu are puterea de a vedea ce se află dincolo de ziua prezentă."

De dimineață, când s-a trezit, Mac i-a zâmbit şi i-a îndepărtat o buclă de păr de pe ochi cu un deget.

— Bună dimineața, a spus el.

Emmy se temea să se ridice de unde stătea întinsă. Timpul părea să se fi oprit în loc, iar ea nu dorea să îşi repornească marşul neîndurător. Nu ştia care fată va fi când se va ridica din pat. Şi-a exprimat în şoaptă reticența de a pleca.

— Stai, atunci.

— Nu pot. Ştii că nu pot.

— Atunci, hai să ne căsătorim.

A spus-o atât de repede. Emmy a aşteptat să îl audă râzând şi să o asigure că glumea. Cu siguranță, glumea. Dar secundele au zburat, iar el nu a râs.

— Sunt nebun după tine. Căsătoreşte-te cu mine, Isabel.

Emmy îl privea cu gura deschisă, neîndrăznind să îşi imagineze o viață alături de un om bun. Ea şi fericirea nu erau prietene. Mac habar nu avea pe cine cerea de nevastă.

— Nu sunt cine crezi tu că sunt, a şoptit Emmy, iar lacrimile i s-au adunat în colțul ochilor.

El le-a şters cu un sărut.

— Eşti femeia pe care o iubesc.

— Dar tu vei pleca la sfârşitul războiului.

— Toată lumea trebuie să plece la un moment dat, Isabel. Viața este o serie de plecări şi sosiri. Vino cu mine în America. Îți promit că voi trăi fiecare zi în aşa fel încât să mă asigur că nu vei regreta.

Emmy a închis ochii, încercând să oprească imaginea ei părăsind Anglia, singura casă pe care o cunoscuse vreodată.

Îndepărtându-se de Julia, definitiv şi pe deplin.

— Isabel?

— Nu ştiu ce să fac.

— Mă iubeşti?

În clipa în care a fost pusă întrebarea, şi-a dat seama că îl iubeşte. Îl iubea. Dar iubirea pentru el nu o îndreptățea la fericire alături de el şi nici nu însemna că avea curajul de a părăsi Anglia şi să întoarcă spatele promisiunii făcute mamei ei, cu ani în urmă, pe o plajă însorită.

— Ce contează dacă te iubesc? a zis Emmy, ridicându-se din pat şi întinzându-se după haine.

Dragostea pentru Mac nu putea schimba cine era şi de ce anume se făcea vinovată.

— Isabel.

A întors capul spre el.

— Te rog să nu laşi nefericirea pe care ai cunoscut-o în trecut să te împiedice să accepți fericirea acum, a zis el. Te rog.

Răsucirile celor două identități ale sale o făceau să i se învârtă capul. Trecutul lui Emmeline, viitorul lui Isabel.

— Trebuie să mă întorc. Charlotte se va îngrijora.

— Isabel?

— Nu mă pot gândi la viitor acum, Mac. Te rog să nu mă obligi.

El nu a mai spus nimic. Abia a mai scos câteva vorbe când a condus-o la gară.

Emmy s-a întors la Thistle House şi a cerut iertare pentru că rămăsese peste noapte fără să o anunțe pe Charlotte.

Apoi i-a spus lui Charlotte ce se întâmplase în biroul avocaților şi la conacul familiei Thorne.

Nu i-a spus lui Charlotte că se culcase cu Mac.

Dar Emmy credea că Charlotte ştia, oricum.

Mac a sunat de două ori în săptămânile care au urmat, iar Emmy a scurtat convorbirile cât de mult s-a putut, ceea ce nu făcuse niciodată, mai ales când vorbea cu Mac. Însă propunerea la care nu răspunsese atârna între ei ca un dar pe care îi era teamă să întindă mâna şi să îl ia. O durea sufletul pentru Mac, dar fusese o nesăbuință să se culce cu el.

Un act care nu a rămas fără consecințe. Şapte săptămâni după întoarcerea de la Londra, lui Emmy i-a fost limpede că era însărcinată.

În timp ce Emmy vomita din nou şi din nou în vasul de toaletă, iar Charlotte îi punea o cârpă udă pe ceafă, un dor teribil îi umplea golul care îi pusese stăpânire pe stomac. Îi era dor de mama ei.

— O vreau pe mama, a rostit Charlotte cu voce scrâşnită către Charlotte, printre icnete de vomă.

Charlotte s-a aplecat peste ea şi i-a sărutat creştetul capului.

— Ştiu că o vrei.

În toți anii războiului, Emmy se trezise în fiecare zi ca Isabel Crofton. Dar era tot fiica lui Annie Downtree. Mama fusese în locul ei odată: singură, însărcinată şi suportând alegerile făcute în clipe de slăbiciune. Numai mama ştia unde să găsească puterea de a continua să meargă, în ciuda privirilor fixe, a zilelor pustii, a nopților însingurate.

Mama ştia cum să supraviețuiască într-o lume fără vise.

— Nu ştiu cum să fac asta, a şoptit Emmy în cele din urmă.

Charlotte a căutat privirea lui Emmy, mişcându-se în aşa fel încât să îşi apropie fața de a lui Emmy.

— Spune-i lui Mac. El te iubeşte. Am ştiut-o dintotdeauna. Cred că şi tu îl iubeşti. Copilul acesta este în aceeaşi măsură al lui şi al tău.

Emmy a clipit, alungând lacrimile amenințătoare.

— Dar... Mac este american. Când războiul se va termina, va pleca în America.

Charlotte şi-a coborât privirea şi a dat din cap.

— Ştiu.

— Vrei... să plec? Să te părăsesc?

Emmy abia mai putea forma cuvintele. Thistle House îi fusese refugiu, sanctuar, după ce războiul îi răpise totul.

— Nu vorbim despre ceea ce vreau eu, a zis Charlotte, luând mâna lui Emmy. Este viața ta, nu a mea. Trebuie să îți găseşti drumul înapoi spre lume, Isabel. Ai un loc în lume. Trebuie să afli care este acesta. Ştiu că ai spus că nu vei mai face niciodată desenul unei rochii de mireasă şi poate că aşa este, dar destinul tău este să faci ceva cu viața pe care o ai. Nu pot să cred că destinul tău este să stai la Thistle House şi să priveşti cum trece timpul pe lângă tine.

— Dar aici... aici mă simt în siguranță, a zis Emmy, respirând anevoie.

— În siguranță nu înseamnă fericită. Crede-mă, Isabel.

Au tăcut câteva clipe.

— Nu voi şti ce să fac cu viața mea în America.

Charlotte a zâmbit.

— Îți vei construi o viață cu omul pe care îl iubeşti şi cu copilul pe care l-ați creat. Restul îl vei descoperi singură. Asta trebuie să facem toți.

A mai trecut un interval de linişte, în care Emmy a contemplat viitorul alături de singurul bărbat pe care îşi putea închipui că l-ar iubi vreodată. Părea un lucru prea grandios ca să se poată întâmpla; pentru mama ei fusese prea grandios.

Mama ei.

Dacă o făcea, aici se despărțeau drumul fiicei lui Annie Downtree de cel al fiicei lui Eloise Crofton. Pentru totdeauna.

Aici urma să se piardă în neant Emmeline Downtree, la fel ca Julia. La fel ca mama ei.

Charlotte s-a ridicat în picioare şi i-a spus lui Emmy că merge să facă un ceai de muşeţel, să o ajute să îşi calmeze stomacul.

— Ai putea să îi spui lui Mac cine eşti. Nu cred că va conta pentru el, a zis Charlotte, stând în pragul uşii.

Emmy a murmurat că, dacă tot nu contează pentru el, atunci nu era nici un motiv să îi spună. Deoarece pentru ea conta. Viața este o serie de sosiri şi de plecări.

Pentru Emmy, venise ora plecării.

*

Isabel Crofton s-a căsătorit cu Jonah MacFarland într-un tribunal din Londra pe 8 mai, ziua în care a fost declarată victoria în Europa.

Sfârşitul ostilităților.

Proaspeții însurăței au pornit spre America cu paşaportul cel nou al lui Isabel într-o dimineață începtoşată de iulie, după un lung şi înlăcrimat sfârşit de săptămână petrecut la Thistle House, de la care şi-a luat rămas-bun. În dimineața plecării, Isabel se simțea ca în ziua în care părăsise Londra după ce Mac îi salvase viața, disperată să ajungă cât mai departe. Simțea cum se desfăceau cusăturile ultimelor sale legături cu viața dinainte, în timp ce Londra rămânea în urmă. În valiza ei aflată în cala vaporului ducea un mic teanc de haine de gravidă, pensulele pentru acuarele, certificatul de naştere, o cutie îmbrăcată în fetru cu mici nimicuri, o carte de poveşti.

Şi un ciocan.

Nu va mai revedea niciodată Anglia.

Ciocanul îi va reaminti, ca să nu uite, că făcuse o tranzacție când devenise Isabel.

Părăsind Anglia pentru totdeauna, însemna că o putea lăsa în urmă pe Emmeline Downtree şi suferințele ei îngrozitoare.

Părea un schimb echitabil.

33. KENDRA

Mă uit la femeia aşezată pe canapea în fața mea, încadrată de emblematicele ei picturi cu *Fete cu umbrelă* de pe peretele din spate. Mâinile îi sunt încrucişate în poală şi le priveşte cu ochi pierduți.

Ea este Emmeline Downtree. Ea este Isabel MacFarland.

— Dar v-ați întors în Anglia, spun eu. Aceasta este Thistle House, nu-i aşa?

Ea face o mişcare scurtă din cap.

— Aşa este.

— Ce... ce v-a făcut să vă întoarceți?

Isabel ridică capul, dar îşi îndreaptă privirea spre fereastră.

— Ah, aş zice că a fost mâna atotputernică a lui Dumnezeu. De obicei, de asta este nevoie pentru a pune în mişcare pe cineva care ține cu dinții de un lucru care nu îi aparține.

Râde uşor, de parcă detaliile întoarcerii sale încă o uimesc.

— Nu sunt sigură că vă înțeleg.

Isabel înclină capul ca să mă privească, dar foarte scurt.

— Tu nu ai făcut greşelile pe care le-am făcut eu şi nici nu ai fost azvârlită într-o furtună care să te oblige să faci alegeri pe care nu eşti pregătită să le faci, ştiu asta. Dar sper ca într-o zi să îți aminteşti că ți-am spus că nimeni nu este stăpânul greşelilor sale.

Eu tot nu înțeleg.

— Doar nu vreți să spuneți că un om nu este responsabil pentru răul pe care îl face, zic eu, deşi nu îmi vine să cred că asta este ceea ce vrea să spună. Nu după tot ce mi-a povestit.

Oftează uşor, întrebându-se poate cum să mă facă să înțeleg.

Am senzația că vrea să îmi dezvăluie ceva. Poate motivul pentru care mi-a permis să îi iau acest interviu?

— Spun că atunci când faci o alegere, chiar dacă este una rea, ți-ai jucat cartea. Nu poți să te agăți de cărțile tale, de parcă le-ai avea încă pe toate.

— Acesta este motivul pentru care ați fost de acord să vorbiți cu mine astăzi? Ca să îmi spuneți acest lucru?

Isabel râde.

— O, Doamne, nu. Motivul este mult mai egoist!

Zâmbeşte la gânduri pe care nici să le ghicesc nu pot. Apoi clatină din cap.

— Mult mai egoist.

Aştept să continue.

Se uită la mine.

— Probabil ți-ai dat seama că nu m-am priceput să fiu deschisă față de oameni. Am fost de acord să îmi iei un interviu pentru că am de gând să las istoria vieții mele în mâinile tale.

— Să mi-o lăsați mie?

Isabel se încruntă.

— Da, desigur, ție. De ce nu ție? Doar studiezi istoria. Aceasta este istoria. Istoria mea. Şi numai o mână de oameni o cunosc.

— Nu... nu ați spus nimănui cine sunteți?

Colțurile gurii ei se ridică într-un surâs stins.

— Am spus câtorva. Gwen ştie. Şi Beryl.

— Gwen?

— Fiica mea. A mea şi a lui Mac. Singurul copil pe care l-am avut.

Aud glasuri de copii dincolo de uşă. Pe scări. Isabel îi aude şi ea şi întoarce capul spre sunetul inocenței.

— I-ați spus soțului dumneavoastră? întreb eu.

Se întoarce spre mine.

— Într-un final. Mi-a luat douăzeci de ani, dar în cele din urmă i-am spus.

— Atunci când v-ați întors în Anglia?

Făcusem investigații. Ştiam că artista Isabel MacFarland se întorsese în Anglia pentru o vizită, în 1958, împreună cu fiica ei şi rămăsese aici, iar soțul ei o urmase după câteva luni.

— Da, zice ea lungind cuvântul, dându-i un accent pe care nu îl înțeleg. Atunci când m-am întors în Anglia.

Isabel întinde mâna după bocceaua învelită în stofă, cu care intrase în cameră în urmă cu câteva ore.

— La început, eu şi Mac am fost foarte fericiți, zice ea, începând să dezlege funda cu care este legată bocceaua. Cel puțin atât de fericiți cât pot fi doi oameni care au supraviețuit ororilor războiului. Am cumpărat o căsuță în St. Paul, statul Minnesota, şi am locuit lângă părinții lui în primii ani. Erau foarte drăguți cu mine şi complet devotați lui Gwen. Erau bunici mult mai buni decât eram eu ca mamă. Îmi făceam mereu griji pentru siguranța ei. Eram convinsă că o voi pierde, aşa cum o pierdusem pe Julia. Mac voia să facă o carieră în radiodifuziune, dar, dintr-un motiv

sau altul, nu a reuşit. A început în schimb să scrie cărți pentru copii. Poveşti cu detectivi, în care eroul şi eroina erau un adolescent care vrea să devină ziarist şi vecina lui, o fată cu veleități artistice. Joey şi Izzy.

— Dumneavoastră doi? zic eu, mândră de mine că am priceput.

— Desigur.

Despătureşte bucata de stofă şi văd că înăuntrul boccelei se află un plic îngălbenit şi un caiet legat în piele, pe care vremea a degradat-o.

— Cărțile s-au bucurat de un succes care ne-a permis să trăim numai de pe urma acelui venit, a continuat ea. Eu aveam un mic studio şi am început să pictez *Fetele cu umbrelă*. La început erau numai pentru mine. Am descoperit că, reamintindu-mi-o pe Julia în felul acesta ascuns, îmi mai alinam sentimentele de vinovăție care mă încercau încă. Îmi era dor de casa aceasta şi îmi era dor de Charlotte şi de Rose, dar nu mă puteam hotărî să le vizitez, nici chiar după ce cărțile lui Mac au început să se vândă destul de bine, încât aş fi putut să o fac. Iar apoi, într-o zi din aprilie 1958, am primit o scrisoare.

Isabel îmi întinde plicul. Pe fața plicului nu este nici un nume. Îl deschid cu atenție, scot trei foi de hârtie de culoarea lavandei. Le citesc cu voce tare:

12 octombrie 1957

Draga mea Emmy,

Dacă citeşti această scrisoare, înseamnă că ştii că am trecut din viața aceasta în cea de dincolo şi că ți-am lăsat Thistle House prin testament. Am ştiut întotdeauna că ți-o voi lăsa ție, din clipa în care te-ai întors la mine, acum şaptesprezece ani, după ce ai pierdut atât de multe. Am ştiut din ziua aceea că tu şi eu suntem înlănțuite de o legătură la fel de puternică şi de irevocabilă ca aceea pe care o au cei de-

un nume sau cei de acelaşi sânge. Eşti cu adevărat fiica mea, ca şi cum ai fi fost născută din trupul meu.

Nu are nici o importanţă că, după ce ai părăsit Anglia - pentru a începe o nouă viaţă, ai considerat necesar să mă ţii la depărtare, nu numai fizic, ci şi în suflet. Ştiu cât de şubredă poate fi o viaţă reinventată. Felicitările tale de zilele noastre de naştere şi cadourile de Crăciun, oricât de mici şi nesemnificative ţi se vor fi părut ţie, au însemnat enorm pentru mine, mai ales după moartea lui Rose. Nu ţi-am scris mai des decât mi-ai scris tu mie, pentru că voiam ca nimic să nu strice echilibrul grijuliu pe care îl păstrai între ce a fost, ce este şi ce ar putea să fie.

Este speranţa şi rugămintea mea ca tu să consideri Thistle House moştenirea ta de drept. Aş vrea să fi putut menţine casa atât de frumoasă pe cât era când ai văzut-o ultima oară. Sub vopseaua scorojită şi tencuiala fărâmiţată şi sub viţa-de-vie sălbatică, casa este acelaşi prieten vechi şi mărinimos care tânjeşte să te primească înapoi.

Am lăsat Thistle House lui Isabel Crofton MacFarland, pentru că acesta este numele sub care eşti cunoscută şi vreau să îţi fie cât se poate de uşor să intri în posesia casei. Dar dacă vei întâmpina dificultăţi, avocatul meu a primit de la mine o scrisoare sigilată care îţi confirmă identitatea şi care nu va fi deschisă decât în cazul în care există dubii în privinţa dreptului tău asupra proprietăţii.

Te rog, vino cât poţi de repede ca să revendici Thistle House, Emmy. Nu ştiu câte luni sau ani au trecut între scrierea acestei scrisori şi momentul în care o vei citi. Doctorul spune că inima mea este epuizată, iar eu simt că are dreptate. Dorinţa mea sinceră este să îţi dau ţie inima casei mele, draga mea Emmeline.

Mai există un motiv pentru care sper că vei reveni la Thistle House. Nu te voi tulbura cu detaliile acestui motiv dacă dorinţa ta este să vinzi casa fără să o vezi şi să te lepezi de

ultima legătură cu persoana care erai când te-am cunoscut. Dacă vei veni, aşa cum sper din tot sufletul, atunci vei putea face cum doreşti cu scrisoarea care te aşteaptă în sertarul de sus al noptierei de lângă patul meu.

M-am rugat în fiecare zi de când ai plecat, în urmă cu doisprezece ani, să găseşti curajul să te ierţi pentru faptele care ţie ţi se par de neiertat. A fost o vreme, în urmă cu câteva decenii, când simţeam şi eu la fel ca tine şi mi s-a acordat acest curaj pentru că dragul meu soţ s-a rugat în acelaşi fel pentru mine.

Accidentul lui Rose a fost din vina mea, Emmy. Cel puţin aşa vedeam eu lucrurile. Eram supărată pe ea în ziua când s-a dus singură să înoate. Îi plăcea de acelaşi băiat de care îmi plăcea şi mie şi ştia că eu îl plac. Rose avea farmec şi graţie şi ar fi putut câştiga iubirea oricărui băiat dintre vecini. L-a ales pe Martin pentru că îmi plăcea mie de el. Era o rivalitate meschină între surori, nimic mai mult, dar am lăsat-o să îmi întunece judecata în toate sensurile posibile.

M-a rugat să merg cu ea la înot în ziua accidentului. M-a implorat. Era o zi toridă, iar lângă locul acesta unde ne petreceam vacanţele în fiecare august era un lac. Am spus nu, doar pentru că eram supărată pe ea. Aveam paisprezece ani, iar ea, treisprezece. Pentru că eram mai mare, părinţii mei îmi spuneau mereu să am grijă de ea, o sarcină pe care am ajuns să o detest. În mod evident, Rose era mai sigură pe ea, mai atrăgătoare, mai capabilă. Şi nu mai eram copii.

Părinţii noştri, profesori în vacanţa de vară, se duseseră în oraş în după-amiaza aceea ca să ia scrisorile, să cumpere una-alta şi să plătească facturi. Mă lăsaseră pe mine responsabilă. Eu şi Rose nu aveam voie să înotăm singure în lac; aceasta fusese regula de când eram mici. Dar ea tot a plecat şi mi-a zis că, dacă se îneacă, o să fie vina mea.

Nu s-a înecat când s-a lovit la cap sărind în apă, dar aproape a te îneca îţi poate schimba viaţa la fel de mult. Iar

pentru ea aşa a fost, desigur. Dacă cei doi băieţi care veneau de la pescuit nu treceau prin apropiere chiar în clipa aceea, ar fi murit. Aşa, a trăit, dar creierul îi fusese lipsit de oxigen prea mult timp. Era diferită când s-a întors acasă, în cele din urmă. La fel şi eu.

Şi, cu toate că ştiam că nu ar fi trebuit să se ducă singură la înot şi că ceea ce a făcut nu era din vina mea, dorisem cu ardoare să i se întâmple ceva rău, Emmy. Această dorinţă trecătoare, dar feroce, să i se întâmple ceva rău, m-a bântuit ani întregi după aceea. Nu îşi mai amintea că mă implorase să merg cu ea. Eu însă nu puteam să uit că o făcuse.

În momentele de disperare cumplită, m-am lăsat convinsă că Dumnezeu nu m-a lăsat să am copii ca pedeapsă pentru ceea ce îi făcusem lui Rose. Dar într-un final am înţeles că fiecare face alegeri, Emmy. Eu am făcut alegerea mea, Rose pe a ei. Părinţii noştri au hotărât să ne lase singure în ziua aceea. Băieţii aceia au hotărât să meargă la pescuit. Nu sunt o fiinţă atât de importantă în universul lui Dumnezeu, încât deciziile mele singure să poată schimba destinul altuia.

Facem alegeri – tu şi cu mine – într-o lume care nu este perfectă. Şi chiar dacă îmi doresc să fi făcut alte alegeri, aşa cum ştiu că şi tu îţi doreşti, care dintre noi ar putea spune că, dacă ar fi făcut-o, nimic rău nu s-ar fi întâmplat vreodată fiinţelor pe care le iubeam?

Nu eşti vinovată pentru ceea ce i s-a întâmplat Juliei, aşa cum nici eu nu sunt vinovată pentru ceea ce i s-a întâmplat lui Rose. Am vrut să îţi spun aceste lucruri de mulţi ani, dar nu am vrut să crezi că îmi compar pierderea cu cea pe care ai suferit-o tu. Ştiu că a ta este mai mare.

A fost o bucurie să te cunosc şi să te iubesc, Emmeline. Îi mulţumesc lui Dumnezeu în fiecare zi pentru că v-a adus pe tine şi pe Julia în viaţa mea.

Îţi las singura avere pe care o am, în speranţa că îţi va aduce pace.

A ta întotdeauna,

Charlotte

Ridic privirile din scrisoare. Isabel se uită din nou pe fereastră, iar în ochi îi sclipesc lacrimile nevărsate.

Când vorbeşte, vocea îi este şoptită.

— Mac stătea alături de mine la masa din bucătărie când am citit această scrisoare, pentru că nu mi-a trecut prin minte când am deschis-o că va fi nevoie să o ascund de el. Mă tot întreba: „Isabel, ce este? Ce s-a întâmplat?" Ştiam că nu îi mai puteam ascunde adevărul. I-am spus totul. A fost o zi foarte complicată din acel moment. Nu era mulţumit de mine. Nu avusesem încredere să îi spun adevărul despre persoana care eram, iar lucrul acesta l-a rănit în suflet. Abia ne-am vorbit în următoarele câteva zile. Săptămâni, mai bine spus. Gwen vedea că ne certaserăm şi m-a tot întrebat despre ce era vorba. În cele din urmă, i-am spus că o mătuşă îndepărtată îmi lăsase o căsuţă de ţară în Anglia, veche de o sută de ani, şi că nu cădeam de acord ce să facem cu ea.

Se opreşte o clipă şi apoi continuă.

— În mai, lucrurile nu se îmbunătăţiseră deloc între mine şi Mac. Am decis împreună că ar fi mai bine să petrec vara la Thistle House, să evaluez viitorul atât al casei, cât şi al căsătoriei noastre. Mac avea un manuscris de predat, aşa că rudelor şi prietenilor li s-a părut uşor de înţeles că eu voi pleca cu Gwen în Anglia timp de trei luni, ca să intru în posesia unei moşteniri, iar Mac va rămâne acasă şi va lucra la carte. Aşa am făcut. Eu şi Gwen am sosit în iunie anul acela.

— Dar aţi rămas aici, zic eu când face o pauză. Soţul dumneavoastră a venit şi el, corect?

— Da. Am rămas aici.

— Din cauza celeilalte scrisori despre care vorbea Charlotte? Cea din sertarul noptierei?

Isabel înclină capul.

— Ah, presupun că a avut o legătură cu decizia noastră. Dar nu este principalul motiv pentru care am decis să rămânem aici.

Aştept.

— Îți aminteşti că ți-am spus că, odată ce ți-ai jucat cartea, nu poți să trăieşti de parcă ai încă toate cărțile în mână?

— Da, zic eu.

Iar ea îmi întinde carnetul legat în piele pe care îl ține în poală.

PARTEA A TREIA

34. JULIA

8 iunie 1958

Dragă Emmy,

A trecut atât de mult timp de când mi te-am imaginat în viață, încât nici nu ştiu de unde să încep.

Terapeuta mea, doamna doctor Diamant, spune că ar trebui să mă prefac că îți scriu o scrisoare. Să mă gândesc că eşti în

viaţă şi să încep să îţi scriu. Nu contează cum încep, a zis ea, nu contează decât să o fac. Crede că, scriindu-ţi în acest fel, voi putea să merg mai departe cu viaţa mea, să te îngrop, ca să zic aşa, pentru ca amintirea ta să nu mă mai bântuie. De fapt, doctoriţa Diamant spune că nu tu mă bântui, Emmy. Eu mă bântui singură cu tot ce a rămas nedesăvârşit între noi. Jurnalul acesta îmi va permite să spun tot ce simt nevoia să spun, zice ea. Îmi va permite să merg mai departe.

Ciudată expresie. Să merg mai departe. De parcă aş fi înţepenită într-un loc şi, de aceea, este nevoie să fac ceva drastic ca să încep să mă mişc din nou. Când vom putea să ne oprim din mers? Tu şi cu mine ştim mai bine decât oricine că pământul nu se opreşte în loc, indiferent ce ţi se întâmplă, şi te duce cu el şi dacă vrei, şi dacă nu vrei. Continui să respiri, inima îţi bate în continuare, soarele traversează cerul, iar lumea se tot învârte. Când se termină ziua, te bagi în pat, iar când te trezeşti te aşteaptă o nouă zi. Nu ai de ales. Dacă aş avea puterea de a opri mişcarea lucrurilor, mi-aş fi exersat-o cu mult timp în urmă.

Doamna doctor Diamant nu este prima mea terapeută, dar este preferata mea. Şi Simon o place, iar asta este bine. Cred că ţi-ar plăcea Simon. Este deştept şi bun şi îmi aminteşte de Neville, doar că este un om de încredere, cinstit şi în viaţă. Are părul şaten, creţ, ochii de culoarea ciocolatei şi pare că este într-o perpetuă stare de surprindere. Cred că această trăsătură a lui îmi place cel mai mult. Pare mereu pe cale de a descoperi ceva uimitor. De fapt, el este cel care a găsit-o pe doctoriţa Diamant. A fost o lungă perioadă de timp când nu am avut un terapeut. Credeam că depăşisem nevoia de a avea un terapeut. Într-un final, când m-am simţit pregătită să mă mut la Londra, în urmă cu câţiva ani, mi-am imaginat că aceasta era dovada că nu mai aveam nevoie de terapie. Trecuseră optsprezece ani, în definitiv. Doamne Dumnezeule, ai zice că ar fi trebuit să ajung să mă descurc, nu-i aşa? Dar

apoi l-am întâlnit pe Simon şi m-am îndrăgostit de el, însă perspectiva de a fi nebună de fericire pentru prima dată în viaţă m-a adus în pragul smintelii. Eram în stare să îmi dau demisia şi să mă mut înapoi la bunica. Dar Simon, Dumnezeu să-l aibă în pază, m-a convins să rămân. Mi-a găsit-o pe doctoriţa Diamant. El ştie tot ce mi s-a întâmplat. Ei, aproape tot. Nu cred că ştie cineva totul. Dar Simon mă iubeşte, în ciuda faptului că sunt o epavă, şi spune că va aştepta până ce voi fi în stare să spun că mă voi căsători cu el. Mai rar aşa bărbat, nu?

De aceea a vrut să găsească pe cineva ca doamna doctor Diamant. A avut şi el câteva întâlniri cu ea, ca să ştie ce să îmi spună şi, probabil, ce să nu îmi spună.

Doctoriţa Diamant are patruzeci de ani, poate mai mult, fumează nişte ţigări subţiri, maronii, şi poartă imprimeuri sălbatice, care mă fac să mă gândesc la Maroc sau la Zanzibar. Nu seamănă cu nici unul dintre psihiatrii pe care i-am avut când eram mică. Primul era un căpcăun îngrozitor, cu faţă de mops, pe care îl chema dr. Nielsen. Se zicea că este un doctor genial, care ştie cum să vindece un copil înlănţuit de frică şi angoase. Au fost clipe când aş fi fost în stare să îl arunc de pe un pod pe omul acela, Emmy. Tot ce voia să facem era să vorbim despre ziua aceea, ultima zi când te-am văzut, din nou şi din nou. Era ultimul lucru despre care voiam să vorbesc cu el. Nu voiam să vorbesc cu nimeni despre ziua aceea. De asta am încetat să mai vorbesc, pentru numele lui Dumnezeu. Ştii, mă uit înapoi acum şi mă întreb ce naiba era în capul lui, de voia să retrăiesc ziua aceea în cabinetul lui, de fiecare dată când eram dusă la el. Cum credea că am ajuns aşa? Singurul motiv era faptul că fusesem nevoită să trăiesc ziua aceea prima dată.

În cele din urmă, bunica a decis că doctorul Nielsen nu mă ajuta. A zis că doar era american, la ce să ne aşteptăm de la unul ca el? Nu mi-a spus-o mie. Aşa le zicea tovarăşilor ei de

exil britanici, presupunând că, întrucât nu vorbeam, nici de ascultat nu ascultam.

Următorul doctor a fost bunicel. Pe al treilea, doctorul Hunt, l-am plăcut foarte mult, dar s-a însurat şi s-a mutat după numai doi ani. Am mers la el de la zece ani până ce aproape am împlinit doisprezece. Reuşise să mă facă să rostesc câteva propoziţii în ultimele luni petrecute împreună şi mi-a spus înainte de a pleca în Texas că nu trebuie să îmi fac deloc griji dacă vorbesc sau nu. Nu era mare brânză. Când voi fi pregătită să reiau comunicarea verbală, voi şti. Nu întâlnise niciodată o persoană ca mine care să nu reînceapă să vorbească atunci când a fost pregătită. Nu exista o formulă magică. Când suntem gata, pur şi simplu începem să vorbim din nou.

Nu voi uita niciodată ce am simţit când a zis că întâlnise şi pe alţii ca mine. Am reuşit chiar să îl întreb despre ei.

Da, a zis el. Sunt mulţi, mulţi oameni ca mine. De fapt, toţi oamenii sunt ca mine. Toţi suntem pasibili de a suferi o pierdere şi de a simţi efectele traumei. Nu există nici un om care să treacă prin ce am trecut eu şi căruia să nu îi fie greu să găsească un mod de a face faţă.

Am fost atât de fericită când am auzit asta. Uram ideea că sunt diferită. Ciudată. Aşa îţi zic copiii când nu vorbeşti, Emmy. Nu îmi spuneau ciudată în faţă. Dar ştiam ce şoptesc despre mine.

Englezoaica aia care nu vorbeşte. Doar numără lucrurile.

Cum se face că nu vorbeşte?

Naziştii i-au omorât familia şi nici măcar nu este evreică.

Cum a scăpat?

Nimeni nu ştie Nu se va afla niciodată.

De ce numără lucruri?

Pentru că este săritură de pe fix.

Au fost multe dăţi când am vrut să le spun acelor copii proşti că NU naziştii îmi omorâseră familia, dar dacă aş fi

spus-o, ei m-ar fi întrebat: atunci, cine? Iar eu nu aveam un răspuns.

După doctorul Hunt, nu am mai vrut alt doctor şi nu m-au obligat imediat. Războiul s-a terminat oricum după câteva luni, iar bunica a vrut să se întoarcă în Anglia.

La început, nu am vrut să vin.

Ba chiar, prima dată când am ţipat, după cinci ani, a fost momentul când i-am spus bunicii că nu vreau să mă întorc în Anglia. A fost foarte fericită să mă audă ţipând, dar când şi-a revenit, am avut prima noastră ceartă.

Dar acolo este casa ta, Julia, a zis ea.

Eu nu am casă, am ţipat eu.

Casa ta este cu mine.

Eu nu am casă!

Casa ta, Julia, este alături de mine. Eu sunt familia ta. Eu şi bunicul.

În cele din urmă, ne-am întors. Sigur că ne-am întors. Noi nu suntem americani. Bunicul şi bunica au o casă frumoasă în Woodstock, lângă Oxford, unde bunicul, pe care îl văzusem numai de două ori în decurs de cinci ani, preda literatura. Îi era dor de noi. Voia să ne întoarcem acasă.

În timp ce ne făceam bagajele pentru a pleca din Connecticut, am refuzat categoric să mă apropii de Londra.

Bunica a zis că nu va fi nevoie să o fac. Oricum, era în ruine.

Niciodată, am spus eu.

Iar ea a spus că, dacă nu voiam să mai văd Londra niciodată, nu voi fi nevoită să o fac.

Am navigat cu un vapor cât un oraş, sau aşa mi se părea mie. Iar când a andocat la Southampton, bunicul se afla acolo să ne ia cu maşina.

M-a întrebat cum fusese traversarea, iar eu i-am spus că a fost bine faţă de cum fusese la plecare, când submarinele încercau să ne bombardeze. A început să lăcrimeze când am

spus asta, iar eu mi-am făcut griji că bunica nu îi spusese cât de înfricoşător fusese drumul. Dar nu acesta era motivul. Ştia cât de groaznic fusese. Doar că nu îmi auzise niciodată vocea până atunci.

Dar mie nu îmi plăcea cum sună vocea mea prima dată când am reînceput să vorbesc. Mergeam la şcoală cu copii americani şi îi auzeam vorbind şi, chiar dacă eu nu vorbisem prea mult, felul lor ciudat de a vorbi mi se insinuase în cap şi se amestecase cu felul în care vorbeam în urmă cu cinci ani. Ceea ce îmi ieşea din gură când am început din nou să comunic verbal era o flecăreală jumătate britanică, jumătate americană, care mă făcea să par o smintită.

Ba nu te face să pari o smintită, mi-a zis bunica. Unde ai auzit cuvântul acesta?

Sună straniu.

Ba sună exact ca la toți copiii britanici care au fost evacuați în America, Julia. Aşa se întâmplă când iei contact direct cu o altă formă a limbii.

Dar tu nu vorbeşti ca ei, am zis eu.

Pentru că eu sunt cu cincizeci de ani mai bătrână decât tine. Tu eşti tânără. Îți vei recăpăta limba, Julia. Felul cum vorbeai înainte va reveni.

Şi presupun că a revenit. Aproape în întregime.

Bunica era foarte de fericită să se afle din nou în Anglia, în căsuța ei frumoasă, cu bunicul şi cu toți prietenii pe care îi lăsase în urmă când plecase împreună cu mine în Connecticut.

Şi cred că şi mie îmi plăcea casa, Emmy. Şi ție ți-ar plăcea, Emmy. Are o grădină mare în spate şi multe rânduri de arbuşti cu zmeură. Aveam camera mea, cea care fusese înainte a tatălui meu. Bunica mai avea încă unele dintre jucăriile lui şi multe fotografii cu el de când era bebeluş şi elev la şcoală şi de când începuse să joace în piese de teatru.

Pe bunica o întrista să vorbească despre Neville, dar tot o făcea. Cred că s-a temut întotdeauna că îl voi uita, pentru că eram atât de mică când o părăsise pe mama. Dar sunt unele lucruri pe care nu le uiți, chiar dacă eşti mic.

Nu ştie că nu i-am spus niciodată altfel decât Neville. Chiar şi după atâția ani, tot nu ştie. Crede că îi spuneam tati.

Ştii de ce îi spuneam Neville?

Pentru că aşa îi spuneai tu.

Îmi era teamă că, dacă încep să îi spun tati, vei începe şi tu să îi spui tati. Şi nu voiam să îl împart cu tine, Emmy.

Acum aş face-o, desigur. Aş împărți totul cu tine.

Julia

11 iunie 1958

Dragă Emmy,

Astăzi, eu şi Simon am încercat să găsim strada pe care am locuit tu, eu şi mama, în Whitechapel. Totul arată atât de diferit acum. Nu am găsit-o. Nu îmi amintesc cum se chema strada şi nimic nu mi se pare cunoscut. Deloc. Ştiu că stăteam aproape de Sf. Paul şi că eram lângă o stație de metrou. Însă, chiar dacă am bătut la pas fiecare stradă, tot nu am găsit-o.

O părticică din mine s-a simțit uşurată, pentru că nu sunt sigură că sunt pregătită să revăd apartamentul nostru. Iar o altă parte s-a simțit iritată, pentru că vederea casei poate m-ar fi adus cu un pas mai aproape de a mă împăca cu tot ce s-a întâmplat. Înțelegi?

Simon făcuse nişte cercetări şi ştia că zona de la est de Sf. Paul a fost bombardată intens, nu doar în ultima zi în care te-am văzut, ci şi de multe ori după aceea. El zice că poate nu am găsit clădirea cu apartamente pentru că a fost distrusă şi s-a construit altceva în locul ei. Sunt atât de multe clădiri noi în East End. Tot ce făcea cartierul să fie al nostru a dispărut, Emmy. Sf. Paul este acolo, desigur, dar nu mai este nimic altceva de care să îmi amintesc.

Când căutarea aceea s-a dovedit inutilă, am plecat să găsim mormântul mamei. A fost îngropată pe o parcelă de pământ împreună cu o sută de alți săraci, pe 12 septembrie 1940. Nu au ştiut ce să scrie la data naşterii, Emmy. Nu sunt trecute decât numele şi data la care a murit. Ziua de după cea în care noi două am venit la Londra.

Oare ştii că a murit, Emmy? Dacă ar fi să te mai văd vreodată, mi-ar fi greu să îți spun, să te anunț că a murit. Era în subsolul unui hotel în noaptea aceea. O bombă a spulberat clădirea şi a transformat-o în bucăți care s-au prăvălit în subsol, strivindu-i pe cei vreo douăzeci de oameni care se adăposteau acolo când au început raidurile aeriene. Nu ştiu de ce era acolo. Micuța piatră funerară nu explică de ce. Bunica zice că poate era afară, pe trotuarul din fața hotelului, şi a dat fuga spre adăpost când au început să vuiască sirenele.

Bunica nu mi-a spus imediat că mama a fost ucisă, pentru că se temea că voi dispărea de tot înăuntrul meu şi nu voi mai ieşi nicicând la suprafață. Nu mi-a spus nici că Neville murise înaintea mamei, chiar înainte ca noi două să fim evacuate. Este adevărat. A murit înainte ca noi să plecăm din Londra la casa mătuşii Charlotte. Dar mama nu mi-a spus. Şi nici nu mi-a spus că am bunici, ceea ce nici acum nu înțeleg. Bunica se oferise să ne ia la ea, Emmy. Înainte să plecăm la Charlotte. I-a scris mamei după moartea lui Neville şi i-a spus că ne va lua la ea, ca să scăpăm din război. Am fi putut veni împreună în America, noi două. Ei, da, nu s-a oferit să te ia şi pe tine în scrisoarea pe care a trimis-o mamei, pentru că nu ştia despre existența ta. Dar, după multă vreme, mi-a zis că dacă ar fi ştiut că am o soră mai mare, s-ar fi oferit să ne ia pe amândouă în America.

Dar mama nu mi-a spus că îi scrisese bunica. Eu eram la mătuşa Charlotte, crezând că Neville este încă în India, când

de fapt el murise deja. Şi am petrecut toate acele săptămâni departe, fără să ştiu că am bunici care vor să mă vadă.

Când am întrebat-o pe bunica de ce a făcut mama aşa, ea mi-a zis să nu mă gândesc la lucruri pe care nu pot decât să le ghicesc. A zis că poate mama avea nevoie de timp să se obişnuiască cu ideea că am bunici şi că Neville era mort şi că, înainte de a se obişnui cu oricare dintre acestea, nemții au început să bombardeze Londra.

De ce nu mi-a spus Neville că am bunici?

Bunica zicea că şi ea trebuie să facă la fel ca mine: să nu se gândească prea mult la lucruri pe care nu mai poate decât să le ghicească acum. Mi-a spus că bunicul şi Neville nu se înțelegeau deloc. Bunicul voia ca Neville să se ducă la Oxford şi să studieze cum se cuvine, să se aşeze la casa lui şi să aibă o carieră respectabilă. Neville nu îşi dorea nimic din toate astea. Voia să joace teatru. Aşa că poate nu le-a spus că are o fiică pentru că ştia că nu devenise tată în felul cuvenit şi că lucrul acesta ar conta pentru bunicul.

Mai cred că Neville ar fi vrut să mă țină departe de părinții lui de teamă că, dacă m-aş afla în apropierea lor, aş ajunge ca ei şi nu m-ar mai impresiona cu ceea ce a ajuns el. Nu am ajuns la concluzia asta decât după ce am crescut. Fiindcă, deşi bunica mi-a zis să nu mă gândesc la astfel de lucruri, eu tot m-am gândit.

M-am gândit la multe lucruri.

Probabil te întrebi cum am ajuns să locuiesc cu bunica.

Mai întâi, trebuie să afli că Neville a fost implicat într-un îngrozitor accident de maşină în Dublin. Acolo era, Emmy. Nu în India. Trăia cu proprietara unui mic teatru de acolo. Abia începuse să regizeze piese scurte şi a ieşit într-o seară, după o reprezentație în care juca şi pe care o şi regiza. Băuse prea mult şi a intrat cu maşina pe care o conducea într-o altă maşină. Accidentul nu l-a ucis, dar era grav rănit şi nu avea bani pentru spital. Nici o surpriză, nu? Femeii cu care trăia i-a

fost teamă că va muri dacă nu primeşte îngrijiri medicale, aşa că i-a căutat pe părinţii lui şi i-a sunat. Bunicul şi bunica s-au dus să vadă dacă îl pot transfera la un spital din Oxford. Dar rănile erau prea grave. Chiar înainte de a muri, Neville le-a spus părinţilor săi despre mine. Le-a spus unde locuiesc şi cum o cheamă pe mama. Bunica mi-a spus că îşi simţea sfârşitul şi că a vrut să le lase ceva frumos şi preţios în locul durerii pricinuite.

Şi chiar aşa a făcut, a zis bunica.

Mi-a spus toate acestea înainte să reîncep să vorbesc, poate în al doilea an petrecut în Connecticut. Îmi amintesc că împlinisem deja opt ani. Încă nu ştiam ce se întâmplase cu mama. Şi nu ştiam nici unde erai tu. Niciodată nu am ştiut unde eşti.

M-a durut să aflu că Neville murise cu mult timp în urmă, dar şi mai mult când am aflat, după câteva săptămâni, că şi mama era moartă şi că murise de luni şi luni bune. În ambele dăţi am simţit de-a dreptul cum mă închid în mine, ca şi cum m-aş fi înfăşurat într-un cocon.

Bunica ştia ce se întâmplase cu mama, fiindcă aflase bunicul şi îi spusese. Bunica nu a primit permisiunea mamei să mă ducă în America, dar nu avea cum să aştepte să o obţină în timp ce nemţii bombardau Londra la fiecare cinci minute, iar mama nu era de găsit. Dar cred că bunicul a fost cel care a insistat că trebuie să afle unde dispăruse mama. Bunicului nu i se părea corect că bunica m-a scos din ţară fără acordul mamei, chiar dacă eram acum departe de război. În cele din urmă, bunica a cedat şi i-a spus să încerce să afle tot ce poate, dar acum ştiu că îi era tare teamă că şi mama mă căuta şi că va dori să mă ia înapoi. Bunicul a angajat pe cineva care să o caute pe mama, iar persoana aceea a aflat că mama murise în timpul bombardamentelor. Numele ei se afla pe o listă.

Când bunica mi-a zis în cele din urmă că mama era în ceruri, nu am spus decât două cuvinte. Primele după cine ştie cât timp.

Dar Emmy?

Iar bunica a întrebat: Cine este Emmy?

Sora mea, am zis.

O soră? Şi ea este tot fiica lui Neville? a întrebat bunica şi arăta gata să facă un atac de cord, gândindu-se că Neville avusese două fetiţe în Londra, iar ea o salvase numai pe una.

Am clătinat din cap.

De la un alt tătic? a întrebat bunica.

Iar eu am dat din cap.

Nu ştiu unde este, a spus bunica. Dar pot încerca să o găsesc. Ai vrea?

Terminasem cuvintele pentru încă câţiva ani. Nu am făcut decât să încuviinţez din cap.

Dar bunica nu te-a găsit. Uneori mă întreb cât de mult a căutat. Şi ştiu că nu a fost uşor în timpul războiului să găseşti pe cineva.

Iar alteori mă întreb dacă nu cumva a aflat, dar nu a avut inima să îmi spună.

Chiar şi acum, când aş putea să o întreb, ar trebui să o întreb, nu am puterea să o fac.

Am făcut cercetări pe cont propriu. Am căutat în toate cărţile de telefon pe care le-am găsit numele Emmeline Downtree. În momentele mele de cutezanţă, am cercetat şi cimitirele şi rapoartele cu morţii din timpul războiului. Am căutat în toate revistele cu rochii de mireasă, la toate casele de modă, la toate magazinele pentru mirese din Londra, dar pentru că nu te găsesc în această lume mică, mă tem că eşti moartă.

Dacă mi-aş putea pune o dorinţă, ar fi să nu fi înlocuit cutia cu schiţe cu cartea mea de poveşti în noaptea aceea când am plecat de la mătuşa Charlotte.

Aş face-o, Emmy. Chiar dacă ar fi singura dorinţă pe care aş avea-o.

Am căutat miresele tale peste tot. De fiecare dată când văd o femeie în rochie de mireasă, mă uit să văd dacă nu cumva poartă una dintre creaţiile tale.

Dar cum ar putea?

Nu mai ai nici unul dintre desenele tale.

Eu ţi le-am luat.

Regret atât de mult, Emmy.

Dacă mi-aş aminti numele de familie al mătuşii Charlotte, casa unde locuia sau oraşelul în care avea casa, aş căuta să aflu dacă mai este acolo cutia cu mirese şi mi-aş petrece restul vieţii căutându-te, ca să ţi-o pot înapoia. Dar nu îmi amintesc unde era casa aceea şi nici numele de familie al lui Charlotte. Când am încercat să aflu, am descoperit că acea clădire unde se ţineau arhivele evacuaţilor din East End a fost distrusă de o bombă zburătoare[13] în 1944.

Nu pot îndrepta răul făcut.

Aş vrea să iau înapoi ceea ce am făcut. Îmi doresc asta tot timpul.

Jurnalul acesta nu mă ajută.

Nu mă ajută cu nimic.

Julia

35

[13] V-1 (*Vergeltungswaffe-1*, „armă de răzbunare-1”), denumită şi bomba zburătoare, a fost prima rachetă ghidată folosită în război.

12 iunie 1958

Dragă Emmy,

I-am spus doctoriței Diamant astăzi că ideea cu jurnalul nu funcționează. A vrut să ştie de ce. I-am spus că nu mă simt mai bine după ce îți scriu. Dimpotrivă, mă simt mai rău. Ea a zis că, uneori, pe drumul spre vindecare trebuie să redeschizi răni vechi. Vei suferi din nou, la fel de tare sau poate chiar mai tare decât prima dată, dar pe măsură ce te angajezi mai bine în procesul de vindecare şi îl îmbrățişezi, suferința va începe să scadă. Uneori, un os rupt nu se vindecă corect şi apare o durere neînduplecată pentru că se freacă unul de altul oase care nu ar trebui să se atingă. Singurul mod de a-l îndrepta este să rupi din nou osul şi să îl pui la loc. Numai aşa se poate vindeca corect. Trebuie să rupi osul din nou.

Acesta a fost modul ei de a-mi explica faptul că, pe măsură ce îți scriu, s-ar putea să mă simt foarte rău înainte de a începe să mă simt mai bine.

Presupun că are noimă.

Dar nu ştiam ce să îți mai spun. Doamna doctor m-a întrebat dacă m-ar deranja să citească şi ea ce ți-am scris până acum. Am lăsat-o să citească.

Doctorița Diamant a zis că este foarte mândră de mine pentru că am fost atât de onestă cu tine şi că trebuie să continui. Să continui cum? am zis eu.

Ea mi-a recomandat să încep de la început, acolo unde am rămas eu şi cu tine, fiindcă, dacă ar fi să te revăd vreodată, asta aş vrea să aflu de la tine. Aş vrea să aflu ce ți s-a întâmplat după ce ne-am despărțit.

Recunosc că îmi este teamă să mă întorc la ziua aceea, Emmy. Am împins-o în cotloanele minții mele. Îmi este teamă că, dacă o scot la lumină din locul întunecos unde doarme, o voi retrăi. Iar dacă va trebui să trec din nou prin ziua aceea, voi redeveni fata mută care nu poate dormi noaptea. Doamna doctor mi-a zis că fetița aceea a crescut. Pot să îi vorbesc

copilei de şapte ani dinăuntrul meu şi să îi spun că a supravieţuit. Nu trebuie să mă tem să privesc înapoi spre locul unde a fost, pentru că locul acela nu este decât o amintire, iar amintirile nu au decât puterea pe care le-o dăm noi.

Voi încerca din răsputeri să nu uit acest lucru când scriu.

Simon stă aici, lângă mine. Nu ştie tot ce s-a întâmplat în ziua când viaţa mea s-a schimbat, dar ştie cât îmi este de greu. I-am spus că îl voi lăsa să citească acest jurnal când voi termina de scris, ca să ştie cu cine are de-a face. Aşa mi se pare corect. Între timp, stăm umăr lângă umăr la masa mea din bucătărie, iar între noi nu se află decât un ceainic. El citeşte, în timp ce eu îţi scriu aceste cuvinte. Iar din când în când mă mângâie tandru pe spate şi îmi umple ceaşca cu ceai.

Iată-ne din nou aici. Înapoi, la început.

M-am trezit în zgomotul sirenelor.

La început am crezut că nu plecaseşi din apartament, pentru că mi se părea că erai lângă mine în urmă cu o secundă, înfoiai pernele de pe canapea şi îmi spuneai să stau acolo, căci mama va ajunge acasă în scurt timp.

Te-am strigat în timp ce sirenele urlau, dar nu ai răspuns. Am auzit detunături, ecourile îndepărtate ale mitralierelor antiaeriene şi bubuituri asurzitoare care păreau să vină de sub pământ. Nu mi-ai spus ce să fac dacă se pornesc sirenele. Aşa că am rămas pe canapea şi mi-am acoperit urechile cu pernele decorative. Am ţipat după tine. Şi după mama. Deşi ştiam că sunt singură.

Apoi am auzit şuieratul bombelor, unele departe, iar altele aproape, şi am început să aud exploziile, în ciuda pernelor care îmi acopereau urechile. Le simţeam în piept, înăuntrul fiinţei mele. Nu era un exerciţiu. Era adevărat. Germanii bombardau Londra.

Instinctiv, ştiam că trebuie să mă adăpostesc, dar tu mi-ai spus să rămân în apartament. Mama urma să vină acasă. M-am târât până în colţul camerei cu pernele după mine şi m-am ghemuit acolo. Îmi amintesc că plângeam, iar urletele mele semănau cu sirenele de afară.

Dar apoi am văzut o lumină puternică şi am simţit o lovitură asurzitoare care a cutremurat apartamentul. Geamul dinspre stradă s-a făcut ţăndări. Cioburi ca nişte confeti au pătruns în cameră şi mi-au căzut în păr şi în poală. Peste tot.

Am ţipat după tine.

Am ţipat după mama.

Am aruncat pernele cât colo şi m-am repezit la uşă. Când am deschis-o, am văzut că şirul de apartamente de peste drum era învăluit într-o pâclă de moloz făcut pulbere. O gaură imensă se deschidea acolo unde fuseseră intrările şi etajele. Aerul era plin de fum, de flăcări şi de bâzâitul unor insecte gigantice, care erau avioanele pe care nu le vedeam. Parcă aş fi fost transportată în iad.

Tot ce am putut să fac a fost să rămân pe loc şi să te strig.

Apoi am simţit braţele care m-au înconjurat. Am auzit o voce care îmi spunea pe nume. La început am crezut că este un înger venit să mă smulgă din iad. Apoi am crezut că eşti tu, Emmy, şi că mă trezeşti dintr-un coşmar. M-am lăsat moale în braţele acelea şi am simţit cum sunt ridicată de jos.

Am deschis ochii, ca să îţi spun că îmi este frică, şi am văzut că nu visam. Nu tu mă ţineai în braţe pe canapea, în timp ce eu mă scuturam anevoie din somnul chinuit. Eram în braţele Theei.

Unde este mama ta? Unde este Emmy? striga ea în timp ce mă ducea în braţe spre apartamentul ei.

Nu am putut să îi răspund.

O detunătură a despicat aerul atunci când, nu departe de noi, a mai căzut o bombă. Thea s-a împiedicat, iar apoi şi-a recăpătat echilibrul ţinându-se de tocul uşii. S-a repezit cu

mine în braţe în camera din faţă şi îmi amintesc că toate mobilele erau acoperite cu cearşafuri albe. Apoi am ieşit pe scara din spate şi am înţeles cu ce se ocupa Thea când porniseră sirenele. Cele două pisici şi cei patru pui ai lor, mult mai mari acum decât atunci când plecaserăm noi la ţară, erau întinşi pe treptele din spate. Zăceau într-o nemişcare atât de stranie în mijlocul acelui haos. Mi-am dat seama că erau morţi. Îi gazase cu eter, Emmy. Ca să nu moară de foame pe străzi, căci ea şi mama ei plecau să se adăpostească în casa unei rude din Ţara Galilor. Nu ştiam că mulţi stăpâni de animale din Londra şi-au eutanasiat animăluţele dragi, pe care nu le-au putut lua cu ei când au plecat din oraş. Thea şi mama ei urmau să plece a doua zi. Mama ei se afla deja într-un hotel de lângă gara Paddington. Thea se întorsese să aibă grijă de pisici, astfel încât mama ei să nu fie nevoită să vadă. Tocmai terminase de înfăptuit corvoada înfiorătoare, când au început să urle sirenele, iar eu odată cu ele.

Am aflat toate acestea mult mai târziu, de la bunica. Tot ce ştiam când Thea a fugit cu mine în braţe spre adăpostul din spatele casei era că pisicuţele pe care le iubeam, cu care mă jucam şi cărora le dădusem nume special alese, erau moarte.

În adăpostul Anderson era întuneric şi umezeală. De fiecare dată când o bombă cutremura pământul, pereţii adăpostului huruiau. Thea mă ţinea în braţe pe un pat înjghebat pe pământ, mă legăna şi îmi cânta colinde de Crăciun. Nu ştiu de ce a făcut-o. Bunica mi-a spus mai târziu că poate nu era nevoită să se concentreze la cuvinte, căci le ştia atât de bine. Sau poate pentru că colindele ne fac să ne gândim la cadouri, la Moş Crăciun, la dulciuri şi la pruncul Iisus. Lucruri care ne fac să ne simţim în siguranţă, iubiţi şi fericiţi.

Nu ştiu cât au durat raidurile. Nu îmi amintesc decât un moment când bombele s-au oprit, iar în locul bubuiturilor de afară s-au auzit vaietele ambulanţelor. Când ne-am târât

afară din adăpost, am văzut că lumea din jurul nostru îşi pierduse toată culoarea, în afară de nuanţa de portocaliu a sutelor de focuri. Cenuşa şi praful formau vârtejuri în aer.

Thea m-a condus pe lângă pisici. Trupurile lor lipsite de viaţă erau împroşcate cu bucăţele de ţiglă.

M-a dus înapoi în apartament, strigând numele mamei. Annie.

Julia, mama te-a adus înapoi din Gloucestershire? m-a întrebat ea, când ne-am oprit în camera de zi.

Am clătinat din cap, în semn că nu.

Cum te-ai întors, scumpa mea? Emmy a venit cu tine?

Nu mai aveam voce ca să îi spun.

Cum îi cheamă pe cei din familia la care stai? Ştii unde locuiesc?

M-am gândit la lumea idilică pe care o părăsisem cu numai câteva ore înainte, unde totul era perfect, doar că mama nu era cu noi. Voiam să mă întorc. Voiam să dau timpul înapoi până la momentul acela fericit, înainte ca tu să pleci. Înainte de venirea bombelor. Înainte de pisicile moarte.

Charlotte, am zis. A fost singurul cuvânt pe care l-am spus multă vreme după aceea.

Charlotte? a zis Thea. Care este numele ei de familie?

Nu îmi aminteam.

Scumpa mea, unde locuieşte Charlotte?

Nu îmi aminteam unde locuia, Emmy. Nici acum nu îmi amintesc.

Thea m-a dus de mână în bucătărie.

Tu şi Emmy i-aţi scris mamei? a întrebat ea.

Probabil am dat din cap, căci Thea s-a uitat printre scrisorile recent primite ale mamei, în căutarea uneia de la noi.

Mama ta ţine hârtiile importante într-un loc anume? Ştii unde ar fi putut să pună documentele voastre de evacuare?

Nu am spus nimic. O pătură de paralizie luase locul fricii.

Am urcat la etaj, călcând pe cioburile care fuseseră suflate de explozie pe trepte. Thea a intrat în dormitorul mamei şi a tras sertarul de sus al biroului. A căutat înăuntru şi a scos un plic. Bunica mi-a spus mult mai târziu că Thea crezuse că a găsit o scrisoare de la noi, pentru că nu a recunoscut adresa expeditorului.

Dar nu era o scrisoare de la noi.

Era scrisoarea pe care i-o scrisese bunica după moartea lui Neville. Thea a citit-o în timp ce eu mă sprijineam de piciorul ei.

Aşa am ajuns să locuiesc cu bunica şi cu bunicul, Emmy.

Thea nu a găsit actele de evacuare, care conţineau adresa şi numele lui Charlotte.

Nu ştia unde este mama. Nu ştia unde eşti tu.

Şi urma să plece spre Ţara Galilor a doua zi.

Thea a luat scrisoarea şi am părăsit cartierul nostru nimicit. A trebuit să mergem pe jos o vreme, până ce a reuşit să oprească un taxi care să ne ducă la hotel.

Sirenele s-au pornit din nou în timp ce coboram din taxi. Cred că am petrecut noaptea în subsolul hotelului. Partea aceasta îmi este neclară.

De dimineaţă, Thea i-a sunat pe bunicul şi pe bunica. A vorbit cu ei o vreme, pe un ton şoptit. Apoi a sunat-o pe văduva pentru care lucra mama şi am auzit cum o ruga să-i transmită mamei că mă duce la casa bunicilor mei. Următorul lucru pe care mi-l amintesc este că mă aflam în tren cu Thea şi cu mama ei. În drumul lor spre Ţara Galilor, m-au lăsat la gara din Oxford, iar bunicul şi bunica ne aşteptau acolo.

Îmi amintesc că Thea îi spunea bunicii că mama lucrează pentru o femeie văduvă, o anume doamnă Billingsley, pe care o sunase în dimineaţa aceea. Majordomul doamnei va încerca să o găsească pe mama şi să îi spună unde mă aflu.

Când Thea a îngenuncheat ca să îşi ia la revedere, mi-am azvârlit braţele în jurul gâtului ei şi am ţinut-o strâns.

Bunicii tăi vor avea grijă de tine, a zis ea. Ei sunt familia ta, Julia. Ei te vor ajuta să o găseşti pe mama ta.

Mi-am strâns şi mai tare braţele în jurul gâtului ei.

A fost nevoită să mă desprindă de ea cu forţa.

M-am prăbuşit la pământ în timp ce Thea se îndepărta plângând în batistă. Bunicul m-a ridicat în braţe.

Nu îmi mai amintesc nimic din ziua aceea, numai de Thea – ultima legătură cu viaţa pe care o ştiam – care se făcea tot mai mică şi mai mică în ochii mei, până ce a dispărut.

Mă doare mâna, Emmy.

Totul mă doare.

Trebuie să mă opresc deocamdată.

36

18 iunie 1958

Dragă Emmy,

A trebuit să iau pauză de la jurnal câteva zile. Mi-a supt tot aerul efortul de a deşerta tot ce îmi amintesc despre bombardamente. Am fost într-un pustiu mental în ultimele câteva zile – mi-a fost greu să mă concentrez la muncă, nu am dormit bine, lucruri de genul acesta. Doctoriţa Diamant mi-a spus că s-ar putea întâmpla aşa şi să nu îmi fac griji. Este cât se poate de normal să am nevoie de timp pentru a face pace cu aceste amintiri pe care le aduc la suprafaţă. Dar asta nu l-a împiedicat pe Simon să se îngrijoreze, din păcate. A sunat-o pe doamna doctor Diamant şi a spus că poate nu este totuşi o idee strălucită. Nu ştiu ce i-a spus ea, dar Simon a zis bine.

Bine. Bine. De trei ori. Cumva, l-a convins că este o idee bună. Aşa că am revenit.

Este ora două noaptea.

Nu pot dormi, aşa că mai bine îți scriu.

Este greu să îmi amintesc în detaliu acele prime zile petrecute cu bunicul şi bunica. Parcă în mintea mea ar fi tot felul de camere unde sunt ținute toate amintirile acestea, iar unele dintre ele nu au uşi. Ştiu că amintirile sunt acolo, dar nu am cum să ajung la ele. Când bunica a sunat la doamna Billingsley luni, la două zile după bombardamente, i s-a spus că mama nu venise la muncă în ziua aceea. Doamna Billingsley îl trimisese pe majordom până la noi acasă, să se asigure că mama nu pățise ceva, dar găsise strada lovită de bombe, iar apartamentul pustiu. Toate apartamentele de pe partea noastră erau goale. Nu era lumină electrică, nici apă şi nici nu se putea face față elementelor naturii, căci toate ferestrele dinspre stradă erau sparte; nu a găsit nici un om pe care să îl poată întreba dacă o văzuse. Majordomul se ocupase din proprie inițiativă să o caute la spital, dar nu era înregistrată nici o internare a unei femei cu numele de Annie Downtree.

Bunicul şi bunica erau îngrijorați din pricina mea, pentru că nu vorbeam; singurele dăți când îmi auzeau glasul era atunci când țipam în somn. Bunica i-a spus bunicului că voia să mă ducă în America, departe de război. Alți membri ai familiilor profesorilor de la Oxford fuseseră evacuați în Connecticut, ca parte a unui program privat, şi erau găzduiți în casele profesorilor şi angajaților de la Yale. Bunica l-a implorat pe bunicul să se intereseze dacă puteam pleca noi două, chiar dacă toți ceilalți plecaseră în urmă cu multe săptămâni. Bunicului nu îi plăcea ideea, din cauza submarinelor care patrulau în Atlantic.

Dar bunica a insistat. Trebuia să mă ducă departe de război, altfel risca să mă piardă, aşa cum îl pierduse şi pe Neville, doar că în alt fel. Am auzit-o spunând lucrul acesta.

După numai două zile, eram la docuri în Liverpool şi ne îmbarcam pe vaporul care urma să mă ducă departe de Anglia pentru aproape cinci ani. Nu cred că bunica şi-a închipuit că vom sta departe de ţară atât de mult timp. Nu cred că ştia cineva că războiul va dura atât de mult. Pe lista cu pasageri, am fost trecută cu numele de Julia Waverly. Bunica mi-a zis că tatăl meu ar vrea să îi port numele, din moment ce îmi fusese răpit atât de devreme. Eu nu voiam un nou nume de familie, dar nu eram în stare să o contrazic. Până când am reuşit să îmi exprim punctul de vedere, eram o Waverly de tot atâta vreme pe cât fusesem o Downtree, dar nu mai părea să conteze la fel de mult. Chiar dacă redeveneam Downtree, tot nu te puteam aduce înapoi. De atunci mă numesc Julia Waverly.

Ceea ce îmi amintesc despre traversarea Atlanticului este mişcarea vaporului ca legănarea unui pătuţ de copil, dar îmi amintesc şi de alarme, de graba cu care am îmbrăcat veste de salvare când în jur au apărut submarine şi în orice clipă s-ar fi putut apropia de noi să ne spulbere. Îmi amintesc cum bunica a trebuit să îmi bage mâinile cu forţa prin vestă, în timp ce eu mă opuneam cu străşnicie şi loveam cu picioarele. Îmi mai amintesc cum măsura cu pasul podeaua din dreptul patului meu din cabina elegantă pe care o închiriaserăm. Îi văd încă pantofii mişcându-se într-o parte şi-n cealaltă; numai pantofii, pentru că eu sunt sub pat. Îmi amintesc că am visat că nu vedeam pisici moarte pe treptele din spatele casei în care locuia Thea, ci pe tine, pe mama şi pe Neville.

Primele câteva săptămâni după sosire sunt o negură. Mai puţin chiar. Acele amintiri se află într-una dintre camerele fără uşă. Ciudat este că îmi amintesc mirosul înţepător de fum, simt cioburile geamurilor sub picioare şi văd ochii holbaţi

şi ficşi ai acelor pisici, dar nu îmi amintesc primele săptămâni petrecute în liniştita Americă.

Acolo nu era război, nu erau saci cu nisip, nici baloane de baraj şi nici goana în căutarea unui adăpost. Locuiam la etajul al treilea al unei case coloniale din cărămidă, situată pe o stradă paşnică, cu copaci pe o parte şi pe cealalată, împreună cu un profesor de istorie de la Yale, dr. Bower, şi soţia lui, Florence. Cei doi fii ai lor, Charlie şi Randall, făceau parte din Corpul Aerian al Armatei, unde se pregăteau să devină piloţi. Bunica o avea pe cea mai mare din cele două camere, mobilată cu un minunat pat cu baldachin, dar de multe ori dormea în fotoliul din camera mea. Cel puţin, o vreme aşa a făcut.

Camera mea îmi amintea de aceea în care stăteam împreună la mătuşa Charlotte. Era cuibărită într-un colţ al casei şi avea un tavan în pantă, pe care puteam să îl ating acolo unde se îmbina cu peretele. După ce m-am instalat, stăteam întinsă în patul meu, închideam ochii şi îmi imaginam că sunt acasă la mătuşa Charlotte, iar tu eşti la numai câţiva metri de mine. Aşa am adormit în fiecare seară multă vreme – închipuindu-mi că eşti în pat, lângă mine, şi că suntem în siguranţă la Charlotte, iar cutia cu mirese se află pe măsuţa de toaletă dintre noi, lângă cartea mea cu poveşti.

Dacă restul acelui septembrie, lunile octombrie şi noiembrie mi s-au şters din memorie, îmi amintesc însă primul Crăciun petrecut în America. Zăpada acoperea pământul, la toate ferestrele luceau lumini şi sub un pom frumos erau cadouri. Florence a făcut omuleţi din turtă dulce şi i-a decorat cu feţe şi nasturi din glazură. Am băut ciocolată caldă în timp ce domnul profesor Bower ne-a citit din Biblie lângă un foc zglobiu, fericit. Profesorul şi soţia lui nu ascultau radioul, cel puţin nu în prezenţa mea, aşa că au lipsit reportajele din iad, care să ne spună cât de groaznică era situaţia în Europa. Venise vacanţa şcolară – nu îmi amintesc multe despre

primele luni de şcoală, mă tem – şi bunica mi-a cumpărat un palton din stofă ecosez şi o beretă scoţiană asortată cu un pompon în creştet, ca să putem merge la plimbări pe înserat, sub cerurile violacee. Îmi amintesc că, pentru prima dată după multe săptămâni, aveam o senzaţie de linişte. Dar când am auzit colindătorii cântând în faţa ferestrei mele, m-am repezit din nou sub pat, în timp ce bunica traversa cămăruţa cea frumoasă dintr-o parte în alta, implorându-mă să ies de acolo.

Multă vreme nu a aflat de ce nu puteam să ascult colinde de Crăciun. Într-o oarecare măsură, nici acum nu pot. Când le aud acum de sărbători, aş vrea să simt numai lucruri plăcute. Dar un ghiont neplăcut nu mă lasă să o uit pe Thea, care îmi cânta colinde în adăpostul antiaerian şi mă strângea în braţe în vreme ce iadul se dezlănţuia peste noi.

De acelaşi Crăciun, a fost o noapte de bombardamente înfiorătoare în Londra. Mai rău decât în ziua în care mi-ai fost răpită, dar eu nu am aflat decât mai târziu. Ziarele nu ajungeau în casa familiei Bower. Profesorul le citea la facultate şi le lăsa acolo.

Cred că am început să merg la primul doctor, căpcăunul, imediat după Crăciun. Începusem să spun câteva cuvinte ici-colo. Mai ales „nu” şi „nu vreau”. Florence avea o căţeluşă simpatică pe nume Pixie, cu care îmi plăcea să mă joc, şi îi vorbeam ei. Dar niciodată mai mult de câteva propoziţii, şi mă opream întotdeauna când adulţii înţepeneau ca nişte statui ca să mă asculte. Ştiam că, dacă voi începe să vorbesc în propoziţii complete, vor începe să îmi pună întrebări.

Aşa că m-am dus la doctorul Nielsen. Cred că a încercat cu mine toate trucurile pe care le ştia. Dar eu nu aveam încredere în el, Emmy. Nu credeam că dacă îi spun ceva el va putea da timpul înapoi, iar tu şi cu mine să ne întoarcem în ziua aceea la mătuşa Charlotte, când am găsit biletele pe care le-ai scris. Dacă aş fi putut retrăi momentul acela, i-aş fi

spus lui Charlotte ce aveai de gând să faci. Aş fi coborât scările în grabă şi i-aş fi arătat biletele acelea. Da, ai fi fost furioasă pe mine. Multă vreme, poate. Dar apoi te-ai fi înmuiat, aşa cum făceai mereu. M-ai fi iertat că te-am pârât. Şi apoi, tu şi cu mine am fi petrecut cei cinci ani de război împreună, la mătuşa Charlotte. Tu ai fi continuat să desenezi rochiile tale frumoase. Ne-am fi aniversat zilele de naştere şi sărbătorile de Crăciun fără să mă ascund sub pat. Mama ar fi venit să ne viziteze din când în când. Iar la finalul războiului ne-am fi întors la Londra. Am fi împreună şi nu aş avea nevoie să număr obiecte ca să nu înnebunesc. Tu ţi-ai fi primit slujba înapoi la magazinul cu rochii, unde îţi plăcea atât de mult. (Am căutat şi magazinul, dar nu am reuşit să dau de el.) Şi ţi-ai putea face propriile rochii de mireasă, care s-ar afla expuse în vitrină, aşa cum erau şi celelalte, doar că ale tale ar fi mai frumoase, iar eu ţi-aş spune: ţi-am zis eu!

Putea doctorul Nielsen să înfăptuiască toate acestea?

Nu, nu putea.

El voia să vorbesc despre lucrurile îngrozitoare care se petrecuseră şi care nu se mai puteau schimba. Ce rost avea?

Presupun că bunica mă târa la cabinetul lui pentru că el îi tot spunea că s-ar putea să dureze mult timp. Pe la finalul lunii mai, şi-a dat seama că nu el era cel care avea să mă ajute. Venea vacanţa şi voia să mă bucur de o vară fericită, chiar dacă asta însemna o vară fără cuvinte.

Mie îmi părea rău că se termină şcoala. Chiar dacă învăţătoarea de-abia scotea două vorbe de la mine, mă descurcam bine la şcoală. Studiul era locul unde evadam. Nu şcoala în sine, ci activitatea de a învăţa. Oferea creierului meu ceva de făcut, care nu avea legătură cu războiul şi cu pierderile mele. Când doctorul Troll i-a sugerat bunicii că ar fi bine să ia în calcul instituţionalizarea mea, i-a arătat carnetul de note şi i-a spus – aşa mi-a povestit ea – că aveam mai degrabă nevoie să mă îndepărtez de doctorii ca el.

Am petrecut vara la o casă pe care soții Bower o dețineau undeva la malul unui lac. Nu îmi amintesc cum se chema lacul. Era foarte frumos acolo, Emmy. În casa de lângă noi era o fetiță cu un an mai mică decât mine, pe nume Frannie, sau moara-stricată, după cum îi spunea bunica. Lui Frannie probabil îi plăcea că nu spuneam mai nimic când ne jucam împreună, pentru că aşa putea să umple fiecare clipă de tăcere cu pălăvrăgeala ei neîncetată. Mă simțeam în largul meu lângă Frannie. Ea vorbea mereu şi nu aştepta să îi răspund. În unele zile aproape că uitam de ce mă aflam acolo.

Uimitor este că unele zile treceau fără să mă gândesc la tine şi fără să tânjesc după o maşină a timpului.

În fiecare vară ne întorceam la căsuța de pe lac şi în fiecare an Frannie mă aştepta acolo.

Ultima dată am fost în vara lui 1944. Aveam unsprezece ani. Frannie nu se afla acolo când am sosit. A venit la câteva zile după începutul lunii iulie şi era diferită. Mai tăcută. Semăna mai mult cu mine. Într-o dimineață, la scurt timp după sosirea lui Frannie şi a părinților ei, am mers cu bărcuța ei cu vâsle pe lac. Nu mă întrebase niciodată prea multe despre viața mea până în acel moment. Mi-am dat seama că bunica şi mama ei vorbiseră, iar Frannie fusese prevenită că eram o fetiță din Marea Britanie, care fugise de războiul din Europa. Dar în ziua aceea m-a întrebat dacă ştiu cum este războiul.

Am încuviințat din cap.

Este îngrozitor? a întrebat ea.

Din nou, am dat din cap.

Apoi mi-a spus că părinții ei primiseră o telegramă. Fratele ei dispăruse în acțiune, undeva în Franța. Avionul lui fusese doborât.

Crezi că îi este teamă? a întrebat Frannie.

M-am gândit o clipă şi am dat încet din cap, în semn că da. Doar pentru că eşti adult, nu înseamnă că nu simți frica. Văzusem frica în ochii bunicii.

Crezi că este în siguranță?

Voia ceea ce voiam şi eu. Să ştie că fratele ei era undeva, în viață, şi că se va întoarce la ea.

I-am vorbit. Un singur cuvânt.

Poate.

Fără îndoială, a fost surprinsă să îmi audă vocea, dar faptul că îi oferisem o rază de speranță a fost cea mai mare surpriză.

Fetița care ştia ce este războiul îi spunea să nu renunțe la speranță.

Uneori mă întreb dacă asta ar trebui să îmi arate jurnalul, Emmy. Poate pentru a afla că este posibil să nu renunți la speranță, dar în acelaşi timp să mergi înainte.

Este posibil, oare?

Nu ştiu.

Am obosit acum.

Noapte bună, Emmy.

Julia

37

22 iunie 1958

Dragă Emmy,

Eu şi Simon mergem la balet în seara aceasta. Lacul lebedelor. Are o verişoară care dansează în spectacol. După aceea, se dă o petrecere în casa unchiului şi a mătuşii sale

din Chelsea. Nu i-am întâlnit decât părinții până acum. În seara aceasta îi voi întâlni pe toți ceilalți. Pe fratele său, Dennis, şi pe soția acestuia, Trudie. Pe bunicii din ambele părți. Patru seturi de mătuşi şi o duzină de veri.

Sunt puțin emoționată.

Nu ştiu niciodată ce să spun când sunt întrebată despre familia mea. Poate că nu vor întreba nimic în seara aceasta. Poate că Simon le-a spus deja totul şi nu va trebui să explic asta de zece ori. Doar că, dacă ştiu cu toții, atunci voi fi ținta uităturilor patetice. Când eşti cunoscută drept tânăra rămasă orfană în timpul războiului şi despărțită de singura ei soră în condiții tragice, nu ai ce face, vei fi răsplătită cu priviri patetice. Nimeni nu ştie ce să îți spună, dar se gândesc mult ca să le vină ceva în minte, iar în timp ce îşi storc creierul ca să găsească cuvintele potrivite, se holbează la tine. Nu vor să o facă, dar o fac.

Simon va veghea asupra mea, slavă cerului! Mă îndoiesc că va pleca de lângă mine chiar şi numai pentru o clipă. Se teme că mă voi speria şi voi reveni la început, iar el va trebui să îmi recâştige bunăvoința. Ți-am spus cu ce se ocupă? Este contabil la firma la care lucrez. Firma noastră face hărți, globuri şi atlase. Îmi place să lucrez acolo. Îmi place ideea că este important să ştii că există multe alte locuri în afară de cel în care te afli tu. Sunt asistenta directorului artistic. Nu că m-aş pricepe la artă, ca tine. Dar mă pricep să fac dosare de cercetare şi să lucrez cu topografii şi cu artiştii. Îi pun pe toți la punct, aşa îi place şefului meu să spună. El mi-a spus că nu a întâlnit niciodată pe cineva care să fie în stare să nu piardă nici un detaliu din vedere, aşa cum o fac eu.

Motivul s-ar putea să fie faptul că în timpul războiului, atunci când a trebuit să mă reinventez ca Julia Waverly, eram foarte conştientă de detaliile noii mele vieți. Ştiam câte trepte sunt până la etajul al treilea al casei soților Bower. Ştiam câte plăci de gresie acopereau podeaua băii. Ştiam câte

mânere aveau dulapurile din bucătărie. Şi câte cărţi avea profesorul Bower în biroul lui. Numărasem toate aceste lucruri. Număratul era felul meu de a mă agăţa de această viaţă nouă, pentru că era singurul lucru asupra căruia puteam avea controlul.

Când mă gândeam la tine şi la mama, la apartamentul nostru şi la pisici, trebuia să încep să număr ceva, ca să nu înnebunesc. Uneori, bunica mă auzea şoptind numerele şi se prefăcea că nu aude. Unul dintre doctorii la care m-a dus i-a spus că este felul meu de a face faţă la cele petrecute şi să nu mă bată la cap în legătură cu asta. Dar cred că o îngrijora, totuşi. Cu siguranţă, i se părea inutil să numeri bobocii de trandafiri de pe covorul din salon sau şipcile jaluzelelor.

Acum nu mai număr ca să mă calmez, dar când trebuie să număr ceva, ca de pildă dosarele cu prezentări de la muncă, îmi amintesc cât de teamă îmi era să mă întorc la Londra după sfârşitul războiului. Bunica şi cu mine ne-am întors în Anglia în iunie 1945. Aveam doisprezece ani, dar abia după alţi patru ani am revăzut Londra.

La fel cum se întâmplase în America, şcoala de aici, din Anglia, nu a reprezentat o dificultate pentru mine, însă, din punct de vedere social, eram o paria. Aceia dintre evacuaţi care petrecuserăm anii războiului în America vorbeam la fel ca yankeii când ne-am întors. Chiar şi eu, pentru că, deşi nu spusesem multe, auzisem felul american de a vorbi timp de cinci ani. Eram diferiţi de cei care petrecuseră războiul la ţară, în Anglia. Anii adolescenţei mele nu au fost grozavi. Îmi este ruşine să îţi spun că au fost clipe când m-am întrebat de câtă funie este nevoie şi dacă va fi foarte dureros...

Nu am mai mers la psiholog în primii câţiva ani după ce ne-am întors, dar bunica a simţit că îmi este greu. Mi-a găsit unul. Doctorul Bristol avea treizeci şi ceva de ani şi era foarte chipeş. Îmi amintesc că abia aşteptam dimineţile de marţi, când aveam şedinţă cu el. A scos de la mine multe dintre

lucrurile pe care ţi le-am împărtăşit aici. El a fost cel care a spus că trebuie să mă întorc la Londra, chiar şi numai pentru câteva ore, ca să nu îmi mai fie frică. S-a oferit chiar să meargă cu mine şi cu bunica, ceea ce eu eram gata să accept, dar bunica a zis că se descurcă singură.

Bunica a hotărât să luăm ceaiul la Harrod's. Numai ceaiul. Harrod's nu era în apropiere de Whitechapel sau de Sf. Paul, ca să nu fiu nevoită să văd nimic din ceea ce nu voiam să văd decât dacă o porneam la pas spre est.

Ştiai, Emmy, că teama se simte ca o greutate? Sunt sigură că da.

Tot timpul cât am fost în tren, mi s-a părut că duc pe umeri greutatea celor nouă ani de când părăsisem Londra. Timpul părea un obiect tangibil pe care îl puteai pune pe cântar, iar apoi să urmăreşti acul mişcându-se spre dreapta.

Când ne apropiam de gara Paddington, am început să caut ceva de numărat în compartiment. Nu am găsit nimic, aşa că am închis ochii şi am numărat secundele.

Trenul s-a oprit, iar toată lumea s-a ridicat să coboare. Bunica a aşteptat până ce m-am ridicat, abia apoi s-a ridicat şi ea în picioare. M-a luat de mână tăcută şi am coborât. Am numărat pălăriile de pe capetele oamenilor în timp ce traversam gara şi afară, până la coada pentru taxiurile care opreau lângă trotuar. În taxi, în timp ce bunica mă ţinea încă de mână, am numărat autobuzele, bicicletele şi maşinile negre în drumul spre Knightsbridge, aflat la o distanţă de câţiva kilometri.

Când am coborât din automobil, câteva minute mai târziu, mă limitasem la a-mi număra propriile răsuflări, încete şi egale. Frica este mai rea decât durerea, aşa cred. Durerea este centralizată, identificabilă şi slăbeşte cu cât aşteptăţi mai mult. Frica este o greutate de sub care nu te poţi trage. Pur şi simplu, trebuie să îţi găseşti voinţa de a te ridica în picioare şi

de a începe să mergi. Frica nu începe să slăbească până ce nu faci pasul pe care credeai că nu îl poți face.

Am coborât din taxi pe trotuar şi am rămas pe loc, ținând în echilibru greutatea unui deceniu de regrete. Bunica a înțeles cumva să rămână nemişcată lângă mine după ce i-a plătit şoferului.

După o clipă, mi-am dat seama că pot merge şi că o pot duce în spate, pentru că aşa ai fi vrut tu să fac.

Am luat ceaiul, iar bunica a găsit subiecte de conversație care nu aveau legătură cu nimic important. Eram ca oricare altă tânără cu bunica ei, ieşite la cumpărături. Am stat pe scaun şi am băut ca în transă. Frica nu este numai un inamic ca de plumb, dar este şi unul mincinos. Nu a fost atât de rău pe cât mi-am închipuit, stând acolo, într-un mare magazin din Londra, într-o sâmbătă obişnuită.

Am mers pe jos spre metrou, pentru a ne întoarce la Paddington. Au fost câteva momente groaznice, când am trecut prin dreptul unui magazin cu rochii de mireasă şi mi-am amintit ce ți-am răpit.

Sunt sigură că ştii că ți-am ascuns cutia cu mirese în spațiul secret din dormitorul pe care îl ocupam la mătuşa Charlotte acasă. Când te-ai dus să îmi aduci un pahar de apă, l-am pus pe o poliță care este deasupra ramei uşii. Se vede numai dinăuntru.

Îmi pare atât de rău, Emmy.

Aş vrea să ştii cât de rău îmi pare.

Doctorul Bristol a fost foarte mândru de mine când ne-am întâlnit săptămâna următoare şi i-am povestit despre excursia la Londra. A zis că depăşisem o barieră, una importantă. Iar acum, că o depăşisem, aş putea să mai fac excursii la Londra, ceea ce eu şi bunica am făcut în următorii câțiva ani. Am mers chiar şi la o slujbă la Sf. Paul, ca să mă pot afla la numai o aruncătură de băț de cartierul unde

locuiam altădată, fără să simt că se prăbuşeşte cerul peste mine.

Am încetat şedinţele cu doctorul Bristol cu puţină vreme înainte de a împlini optsprezece ani, la sfatul său, pentru că el era specializat în psihologia copiilor, iar eu nu mai eram copil. În plus, îmi dădusem seama că era însurat şi că avea un copil mic, aşa că atracţia pe care o simţeam faţă de el a început să se diminueze. Era foarte mulţumit de progresul meu. Vorbeam, număram numai când era cu adevărat nevoie să număr ceva şi eram în stare să mă plimb pe străzile unei Londre aflate în reconstrucţie. Nu numai asta, dar urma să încep facultatea în scurt timp şi să îmi văd de viaţa adultă la fel ca toţi cei de o vârstă cu mine.

Toată lumea are zile bune şi zile proaste, mi-a spus doctorul Bristol.

Am învăţat, totuşi, că sunt zile care nu sunt nici bune, nici proaste. Există un tip de zi care este cu totul altceva.

În acele zile, eşti nelinişţit, îţi lipseşte ceva. Iar senzaţia aceea de neastâmpăr nu îţi transformă zilele bune în zile proaste sau zilele proaste în unele bune.

Te lasă doar înfometat.

Atunci am înţeles că trebuie să mă mut la Londra şi să locuiesc aici, nu doar să vin în vizită.

A venit timpul să mă pregătesc pentru balet.

Cu dragoste, Julia

24 iunie 1958

Dragă Emmy,

Spectacolul de balet a fost minunat. De-a dreptul frumos. Şi m-am simţit bine să îi întâlnesc pe cei din familia lui Simon. Nimeni nu m-a întrebat despre familia mea, cu excepţia unor remarci de genul: „Simon îmi spune că bunicul tău este profesor de literatură la Oxford". L-am încolţit pe Simon şi l-am întrebat ce le povestise despre mine, iar el a zis că nu le spusese decât că sunt o persoană minunată şi deşteaptă şi

că mi-am pierdut familia în război. Lucrul acesta răspunde la o mie de întrebări. Despre război se vorbeşte aici de parcă s-ar fi terminat ieri, chiar dacă Ziua Victoriei a fost în urmă cu treisprezece ani.

Aşa că, în loc să răspund la întrebări stânjenitoare despre unde mă simt acasă şi dacă am fraţi şi surori, am răspuns la întrebări despre cum este să fii nepoata unui profesor de la Oxford.

Bunicul şi bunica au vrut dintotdeauna să merg la facultate, aşa cum au vrut şi în cazul lui Neville. Am încercat, Emmy. Am încercat să fiu persoana pe care o doreau ei. Dar am descoperit că tânjeam după Londra. Londra mă chema parcă înapoi, să mă familiarizez cu ea. Între mine şi Londra era ceva neterminat, ceva ce trebuia rezolvat.

Bunicii mei, mai ales bunicul, nu erau deloc fericiţi cu decizia mea de a renunţa la facultate, dar i-au făcut faţă mai bine decât o făcuseră în cazul tatălui meu. Nu m-au îndepărtat de ei, financiar sau personal, aşa cum i-au făcut lui Neville. Uneori, în viaţă primeşti o a doua şansă. Ideea este că, de cum am decis că trebuia să mă întorc, m-am simţit pregătită să mă întorc. A fost foarte straniu. Era 1953 şi abia împlinisem optsprezece ani, vârsta pe care o aveai tu la sfârşitul războiului.

Cred că de aceea am simţit nevoia să vin atunci.

Te-am căutat pe feţele oamenilor pe care îi vedeam pe străzi.

Mi-am luat inima în dinţi şi am făcut o listă cu toate magazinele cu rochii de mireasă şi am mers la fiecare, pentru a-ţi căuta numele pe etichetele rochiilor sau chipul în spatele vitrinei.

Primul loc de muncă pe care l-am avut a fost la compania telefonică, ceea ce mi-a uşurat încercarea de a-ţi căuta numele în toate centralele telefonice din Anglia, dar nu te-am găsit.

Bunicul m-a ajutat să găsesc locul de muncă la Cartografii Masters & Sons. A fost coleg de şcoală cu Reginald Masters, proprietarul. Sunt aici de trei ani, iar Simon de doi. Am devenit prieteni, iar apoi m-a invitat la cină. Nu a avut niciodată până acum o prietenă stabilă. Este genul studios. Eu am ieşit cu băieţi, dar nu pot spune că am avut un prieten. Au fost băieţi care m-au scos în oraş şi m-au dus la dans, dar nu am avut niciodată un băiat care să aibă grijă de mine aşa cum o face Simon. Pe măsură ce am ajuns să îl cunosc mai bine, am aflat că a petrecut războiul departe de părinţi, la o fermă din Suffolk, în grija unei familii care nu avea pentru el şi fratele lui nici a zecea parte din afecţiunea pe care o arăta propriilor copii. Şi, de parcă situaţia nu era destul de grea, era hărţuit de copiii din vecini pentru felul în care vorbea, pentru obiceiurile lui de la oraş, pentru înfăţişarea şi comportamentul pedant. Când a revenit la Londra, după cinci ani petrecuţi ca evacuat, s-a simţit la fel de nelalocul lui ca şi mine când m-am întors în Anglia. Nu îi este teamă să îşi arate latura sensibilă, pentru că este singura latură pe care o are. I-a luat o eternitate să îşi adune curajul să mă sărute.

Îmi place lucrul acesta la el, Emmy. Îmi place că gândul de a mă săruta îl face să tremure.

S-ar însura cu mine şi mâine dacă aş spune da.

Mi-a spus de o sută de ori că mă iubeşte.

Dar mie îmi este greu să i-o spun, cu toate că eu cred că ceea ce simt pentru el în inima mea este dragoste. Iar lucrul acesta mă sperie. Ştiu cum este să fii iubit. Să ai o viaţă care este numai a ta şi să ai în ea oameni care îţi sunt ca soarele şi luna şi stelele de pe cer. Cunosc sentimentul acela.

Şi îmi este groază de cât de slab te face să te simţi.

Simon spune că dragostea nu ne slăbeşte, ne deschide. A iubi nu înseamnă să fii fragil, ci să fii deschis spre ceilalţi. Iar când ceva se deschide, înăuntru pătrund alte lucruri.

Iar lucrurile pot fi scoase, spun eu. Tu stai pe loc şi nu faci nimic neobişnuit, iar dintr-odată, tot ce iubeşti îți poate fi smuls din brațele deschise.

Ceea ce ți se oferă într-un moment îți poate fi luat în următorul.

Acesta este motivul pentru care am fost de acord să merg la doamna doctor Diamant. După cinci ani fără terapie, acesta este motivul pentru care trebuie să dezvălui totul în fața unui alt psiholog.

Nu simt că am dreptul la fericire, Emmy. Ție ți-am furat fericirea.

Doctorița Diamant spune că războiul a intervenit între mine şi tine, între visurile tale şi acțiunile mele.

Mă uit prin Londra şi zăresc noile clădiri şi îmi este clar că ceea ce a distrus războiul a fost reparat.

Ceea ce am făcut eu este ceea ce trebuie să repar tot eu.

Vreau să repar ce am stricat.

Julia

38

27 iunie 1958

Dragă Emmy,

Stau aici cu un pahar de sherry în față şi mă uit la ploaia care împroaşcă geamul salonului. Este târziu şi ar trebui să fiu în pat, dar ştiu că, dacă m-aş strecura sub pătură, nu aş putea să adorm. Am prea multe gânduri.

I-am spus doctoriței Diamant astăzi că ți-am scris tot ce aș putea să îți scriu și că nu sunt cu nimic mai aproape de a spune da unei vieți fericite decât atunci când am început.

M-a întrebat ce cred că mă reține. I-am spus că nu am reușit să repar nimic. Scrisorile pe care ți le-am scris nu au îndreptat nimic. Vreau să repar ceea ce am stricat.

Dacă aș putea remedia ceva, ce aș face? a întrebat ea.

Adică, în afară de a călători înapoi în timp?

Da.

Ei bine, dacă aș ști unde se află casa mătușii Charlotte, poate aș bate la ușă și aș cere să mi se dea voie să arunc o privire în ascunzătoarea din dormitorul care se află în dreapta scărilor.

Am spus-o pe un ton tăios. De parcă îmi imaginam că nu este ceva serios.

Iar dacă ai ști unde se află casa mătușii Charlotte, ai face asta?

Am simțit furnicături urcându-mi pe șira spinării când imaginea nedeslușită a mătușii Charlotte mi s-a materializat în minte. Coada ei de păr încărunțit, zâmbetul în care luceşte micul dinte de aur din spate și mașina ei albastră. Avea găini. M-a lăsat să mă joc cu păpușile ei. Cu două dintre ele. Și un set de ceai. Dincolo de imaginile acestea, nu se găsea decât negură.

Dar nu îmi amintesc unde era casa aceea, am zis eu. Doar că se afla în Gloucestershire.

Thea i-a spus bunicii că mătușa Charlotte locuieşte în Gloucestershire, Emmy. Atât știa de la mama.

Dar apoi furnicăturile s-au intensificat. Mi-am amintit deodată altceva, ceva ce rămăsese ascuns în negură timp de aproape douăzeci de ani.

Charlotte avea o soră pe nume Rose, am spus eu.

Mi s-a părut că pe doctorița Diamant o încerca o surprindere precaută când mi-am amintit acest amănunt. Și-a încruntat

sprâncenele, gânditoare. Îmi dădeam seama că reflectează la ceva, întrebându-se dacă este o idee bună sau nu.

Te-ai gândit vreodată să cauți casa unde ai ascuns schițele surorii tale? a întrebat ea.

Am clătinat din cap. Niciodată nu am crezut că ar fi posibil să găsesc casa mătuşii Charlotte.

Apoi, doamna doctor mi-a zis că, poate dacă recuperez cutia – dacă o aduc la lumină –, aş putea îndrepta un rău fizic. Aş putea remedia, într-o oarecare măsură, ceea ce stricasem. Iar dacă aş reuşi acest lucru, poate că mi-aş găsi liniştea sufletească, pentru a începe să cred că merit să fiu fericită.

Mi-a zis să mă duc acasă şi să mă gândesc la ceea ce ar însemna pentru mine să am din nou cutia cu mirese. Gândul de a o găsi mă alina? Sau mă înspăimânta? Eram gata să accept posibilitatea de a găsi casa, dar nu şi cutia? Aş putea suporta ca încercarea de găsire a casei să nu dea nici un rezultat?

Mi-a spus să nu zoresc decizia nici într-un fel, nici în celălalt. Nu exista răspuns greşit, a zis ea. Aveam doar de ales între A şi B. Ca două uşi vopsite în aceeaşi culoare.

Ce credeți că ar trebui să fac? am întrebat-o.

Ea s-a gândit preț de o clipă. Apoi a zis că îți scrisesem că cel mai mult îmi doream să desfac răul pe care îl cauzasem ascunzând cutia cu mirese. Recuperând-o, nu te voi aduce înapoi pe tine, dar voi îndrepta simbolic o greşeală.

O greşeală îndreptată nu contează decât dacă poți lua înapoi răul făcut persoanei pe care ai rănit-o, i-am răspuns eu.

Da, dar cum rămâne cu răul cauzat ție, Julia? Lucrul pe care l-ai făcut te-a afectat şi pe tine. Tu crezi că nu meriți fericire din cauză că ai răpit fericirea lui Emmy.

Ce aş putea face cu ea dacă o găsesc? am întrebat. Doar nu i-o pot înapoia lui Emmy.

Ea mi-a răspuns aşa: Ce ți-ar plăcea să faci cu ea?

Gândul acesta mă ține treaz㠄, Emmy.

Ce aş face cu schițele tale dacă le-aş avea din nou?

Simon mi-a spus la cină că mă va ajuta dacă mă hotărăsc să plec în căutarea casei mătuşii Charlotte. Are maşină. Ne putem folosi zilele de sâmbătă pentru a merge cu maşina prin Gloucestershire şi să căutăm ici-colo, ceea ce este, cu siguranță, cel mai puțin eficient mod de a găsi casa. Dar arhiva evacuărilor din şcoala mea a fost distrusă de o diavolească bombă V-1. Simon a spus că, dacă vreau să o fac, am putea lua o hartă a comitatului Gloucestershire de la muncă, pe care să încercuim toate orăşelele în care există o gară. Am putea întreba la autoritățile locale ale acelor orăşele dacă ştie cineva două surori numite Charlotte şi Rose, care au găzduit evacuați din Londra la începutul războiului.

Simon m-a întrebat dacă aş recunoaşte casa.

Nu sunt sigură.

Apoi m-a întrebat dacă vreau cu adevărat să o găsesc. Pentru că nu eşti obligată să faci asta, să ştii.

Nu i-am putut răspunde.

Iar acum, stând aici şi încercând din greu să nu număr picăturile de ploaie de pe geam, nu sunt sigură că vreau să încerc.

Cred că sunt sigură însă că vreau să găsesc cutia cu mirese.

Doar că nu sunt sigură că vreau să încerc.

Căutarea este cea care mă sperie. Mă tem că va fi la fel cum s-a întâmplat cu apartamentul şi cu magazinul cu rochii de mireasă.

Şi cu tine.

Am eşuat în toate acele căutări.

Dar ştiu un lucru, Emmy. Dacă aş găsi cutia cu mirese, aş face pentru tine ceea ce ți-ai dorit dintotdeauna.

Dacă voi găsi schițele, voi îndeplini visul pe care l-ai avut.

Julia

2 iulie 1958

Dragă Emmy,

Am hotărât să caut casa mătuşii Charlotte. Cu cât mă gândesc mai mult, cu atât cred mai mult că este posibil să o găsesc şi, de aceea, nici nu îmi pot imagina să nu încerc. Am întrebat-o pe doctoriţa Diamant care este cel mai rău lucru care mi se poate întâmpla dacă încerc să găsesc casa şi nu reuşesc.

Ea mi-a întors întrebarea. Care cred eu că ar fi cel mai rău lucru?

Presupun că nu aş fi într-o stare mai proastă decât acum.

Ea a zis că, dacă aprecierea mea este corectă, crede că ar trebui să încerc.

Aşa că eu şi Simon am luat o hartă a comitatului Gloucestershire şi am întins-o pe masa unde luăm prânzul la serviciu. Îmi amintesc că, atunci când noi două am coborât din tren în ziua în care am plecat din Londra, am ieşit din gară şi am văzut că nu ne aflam într-un oraş mare. Era mai degrabă un orăşel de provincie. Străzile nu erau pline de taxiuri, de autobuze sau de clădiri înalte. Îmi amintesc că pe trotuare erau mame cu cărucioare pentru copii şi o pasăre moartă pe care ai împins-o cu vârful piciorului, ca să putem trece de ea. Simon a tăiat numele oraşelor mai mari, ca Gloucester, Cirencester, Cheltenham şi Swindon. A desenat cercuri în jurul oraşelor în care existau gări în 1940. Multe dintre ele s-au închis de la război încoace; câteva zeci, numai în Gloucestershire, Emmy. Oamenii se deplasează cu automobilele personale acum.

Oricum, în timp ce studiam harta, am văzut cuvântul „Cotswolds" scris cu litere de tipar, care este numele uneia dintre regiunile din Gloucestershire, şi m-a cuprins din nou senzaţia de furnicături. Am tras harta mai aproape de mine şi am şoptit cuvântul cu glas tare. În clipa în care am făcut-o, mi-a venit în minte imaginea noastră în maşina mătuşii

Charlotte, când ne-a spus că rocile de culoarea pâinii prăjite pe care le vedeam pretutindeni sunt piatră de Cotswolds.

Cotswolds, Emmy. Am dreptate, nu-i aşa?

M-am întors către Simon şi i-am spus că tu şi eu am ajuns undeva în regiunea Cotswolds.

Simon a început să spună nume de oraşe. Adelstrop, Bourton-on-the-Water, Chipping Camden, Moreton-in-Marsh, Stow-on-the-Wold. Fairford. Blockley. Naunton. Slaughters. Oddington. Tewkesbury.

Dar nici unul nu îmi suna cunoscut. Probabil că începeam să par copleşită de toate acestea, fiindcă Simon a zis că nu contează, că eram genială pentru că tocmai redusesem considerabil aria căutărilor. A făcut traseul pentru o excursie sâmbăta aceasta, folosind ca punct de pornire Fairford, întrucât este unul dintre primele locuri prin care vom trece venind dinspre Londra.

Ştiu că Fairford nu este locul pe care îl căutăm. Ştiu sigur. Dar de undeva tot trebuie să începem. Sunt nerăbdătoare, însă, în aceeaşi măsură, îmi este teamă să caut cutia cu mirese, Emmy.

Pare lucrul cel mai onorabil pe care îl pot face. Sper că Dumnezeu din ceruri se uită spre mine şi mă va binecuvânta cu o izbândă. Mi se pare că nu Îi cer mult.

Simon m-a întrebat dacă am de gând să îi spun bunicii ceea ce vreau să fac. Nu cred că o voi face. Toate acestea s-au petrecut între mine şi tine, înainte de a o întâlni pe ea. Nu mă poate ajuta în nici un fel. Iar dacă îi spun şi apoi dau greş, va şti că am încercat şi voi vedea eşecul meu reflectat în ochii ei de fiecare dată când ne-am întâlni şi m-ar întreba cum mă simt.

Lucrul acesta este între mine şi tine.

Julia

5 iulie 1958

Dragă Emmy,

Eu şi Simon ne-am întors din prima excursie de căutare a casei mătuşii Charlotte. El încălzeşte supa ca să mâncăm, în timp ce eu îți scriu. Am înghețat de frig şi suntem uzi până la piele. Ziua a început cu o burniță care s-a transformat în ploaie tocmai când soseam în Fairford şi ne începeam primele investigații.

Abia după ce am pornit la drum ne-a trecut prin cap că nu ne putem aştepta la nici un ajutor de la oficialitățile locale din aceste orăşele, pentru că este sâmbătă. Nu vor fi deschise birourile. Dar Simon a zis că nu este cazul să ne facem griji. Oricum, s-ar putea să nu dorească să vorbească cu nişte străini care caută două surori al căror nume de familie nici măcar nu îl cunosc.

Gara din Fairford nu semăna cu cea din amintirile mele. Nici nu am coborât din maşină.

Am mers mai departe, până la Kempsford, unde ne-a udat ploaia ciuciulete până să aflăm că nu există gară. Am încercat la Lechlade şi apoi la Burford, pentru că era în apropiere, chiar dacă este în Oxfordshire, nu în Gloucestershire. Iar apoi am pornit la drum spre Bourton-on-the-Water, un orăşel tare frumos. Eram atât de fascinată de locul acela, încât Simon a propus să întrebăm despre cele două surori la farmacie, apoi la coafor şi în parc. Am hotărât ca, atunci când întreb despre Charlotte, să nu spun decât că vreau să o găsesc pe femeia care ne-a găzduit pe mine şi pe sora mea în timpul războiului şi să îi mulțumesc. Nu crezi că şi alți evacuați au făcut la fel, Emmy? Că s-au întors la casele unde mamele, tații şi frații temporari le-au oferit un adăpost cu atâta vreme în urmă? Eu cred că da. Mi s-a părut un motiv cuviincios şi de bun-simț, care să explice de ce ne băgăm nasul în treburile lor şi întrebăm nişte străini dacă o anume Charlotte şi o anume Rose au locuit – sau mai locuiesc – în apropiere.

Aşa am făcut. Am întrebat, mai ales oameni în vârstă, dacă au cunoscut două surori pe nume Charlotte şi Rose, pentru că am petrecut aproape trei luni cu ele la începutul războiului, înainte de moartea mamei mele.

Sunt multe suflete mari în Bourton-on-the-Water şi în localităţile din jur care au primit evacuaţi, Emmy. Dar nimeni nu îşi aminteşte de două surori cu părul cărunt, pe care să le fi chemat Charlotte şi Rose. Am încercat la Rissington de Sus şi Rissington de Jos – sate mici, pline de case construite din piatră de Cotswolds – pentru că se află la mică distanţă de Bourton.

Îmi amintesc că noi două am străbătut pe jos drumul de la casa lui Charlotte până la gară în dimineaţa în care ne-am întors la Londra. A fost un drum lung şi m-ai dus în braţe o parte din el. Era întuneric. Iar eu eram obosită. Simon nu crede că ar fi putut să fie mai mult de vreo zece kilometri, pentru că eram prea mică încât să merg mai mult de atât în puterea nopţii. Şi eram prea grea ca să mă duci în braţe tot drumul.

Dar nu am găsit pe nimeni în aceste oraşe care să le ştie pe surori.

Am mers însă mai departe pe străduţe, privind casele, majoritatea făcute din acelaşi fel de piatră, care îmi amintea foarte mult de casa lui Charlotte.

Nu am găsit-o.

Dar convingerea mi-a fost întărită, în mod straniu.

Sentimentul de familiaritate a fost prea puternic, Emmy.

Julia

12 iulie 1958

Dragă Emmy,

Astăzi am plecat din nou în căutare. De data aceasta, am ajuns până la Chipping Camden, care nu mi s-a părut deloc familiar când am intrat în oraş, dar a trebuit să îmi reamintesc că au trecut aproape douăzeci de ani din ziua în

care am sosit pentru prima dată în Gloucestershire. Însă în timp ce ne apropiam de centrul oraşului, am început să mă gândesc că vom fi norocoşi astăzi. Gara şi aşezarea oraşului, clădirea primăriei – toate mă zăpăceau cât de cunoscute şi totuşi necunoscute îmi păreau. Din nou, am întrebat la magazine, la bibliotecă şi la bancă dacă le cunoaşte cineva pe surori. Răspunsurile primite au fost aproape toate amabile, pline de compasiune. Câțiva oameni ne-au privit chiorâş ori s-au mulțumit să clatine din cap în semn că nu când i-am întrebat. Am luat ceaiul într-o cafenea încântătoare, ca să ne înviorăm, şi Simon a cercetat pe hartă câte localități se află la o distanță ce poate fi parcursă pe jos. Şi am mers în toate, Emmy. Aston Subedge, Broad Marston şi alte câteva.

Fiecare dintre ele ar fi putut să fie locul unde am stat noi două. Şi totuşi, nimeni de acolo nu a auzit despre surorile Charlotte şi Rose. Am bătut chiar şi cimitirele, căutându-le numele.

Pe drum spre casă, mă simțeam îngrozitor de descurajată. M-am întrebat cu glas tare dacă nu cumva Thea îşi amintea greşit locul unde îi spusese mama că ne aflăm. Poate presupusese ea că era vorba despre Gloucestershire. Sau poate că Thea spusese Oxfordshire, dar bunica înțelesese Gloucestershire, fiindcă sunt sate cu case din piatră de Cotswolds şi în Oxfordshire.

Simon a răspuns pe un ton încrezător că, în acest caz, vom cerceta şi toate satele din comitatul Oxfordshire.

Felul în care a spus-o m-a pus pe gânduri. Nu îi vedeam chipul clar, pentru că se lăsase noaptea şi singura lumină care cădea pe trăsăturile lui venea de la farurile celor câtorva maşini cu care ne intersectam. Dar printre umbre am văzut o privire hotărâtă care m-a surprins. Căutarea noastră tocmai se extinsese într-un alt comitat, dar pe el nu îl deranja. Nu conta decât să mergem mai departe, aşa cum ar face un contabil înțelept ca să găsească eroarea care s-a strecurat în

registru şi să o corecteze. Parcă era decis să găsească casa pentru ca astfel să mă repare pe mine, ceea ce este diferit de motivul pentru care vreau eu să o găsesc. Voia să o găsească pentru ca eu să pot ieşi, în sfârşit, din groapa regretelor mele şi să mă căsătoresc cu el. Pe mine nu mă interesează să mă repar pe mine. Eu vreau să repar ceea ce am stricat.

Este cu totul altceva.

Cum eu nu am răspuns, a luat tăcerea mea ca dovadă a îngrijorării faţă de faptul că de acum avem şi mai multe oraşe de căutat şi că şi-ar putea pierde interesul faţă de mine din cauza asta. A spus să nu îmi fac griji, pentru că eu sunt singurul lucru care contează pentru el. S-a întins după mâna mea.

Îl iubesc, Emmy, îl iubesc cu adevărat. Ştiu că şi el mă iubeşte pe mine. Dar stând acolo, în întuneric, şi privind la sclipirile Londrei în depărtare, mi-am dat seama că trebuie să continui singură. Dacă nu o fac, mă tem că eu sunt cea care îşi va pierde interesul.

Nu vreau să simt că sunt obiectul stricat care trebuie reparat, chiar dacă asta sunt în realitate. Iubitul tău trebuie să te vadă ca un întreg, chiar dacă eşti frântă în bucăţi, pentru că asta face dragostea, nu? Vede dincolo de defecte. Uită că există defecte.

Simon mi-a spus pe nume.

I-am desenat conturul mâinii în mâna mea, întrebându-mă cum să îi spun. Simon, am zis, te-ar deranja foarte mult dacă sâmbăta viitoare aş merge singură?

Ce ai spus? a zis el.

Am început să îi spun că găsirea cutiei cu mirese mi se părea un lucru pe care trebuia să îl reuşesc de una singură. Cuvântul „a reuşi" eram convinsă că va suna bine pentru el. M-am gândit că nu este nevoie să ştie că mi se părea că îmi arăta mai puţină dragoste, şi nu mai multă, prin entuziasmul său aprig faţă de misiunea începută. Nu ar fi făcut decât să îl

rănească. Sunt destule răni pe lumea asta. I-am spus că îi sunt recunoscătoare din toată inima pentru ajutorul şi susținerea pe care mi le dăduse, dar voiam să continui singură.

Dar eşti sigură că este o idee bună? a întrebat el. Să te duci singură?

Cred că voia să sugereze că, în starea mea, aş putea să leşin la vederea casei sau a cutiei sau poate aş fi devastată dacă nu le voi găsi.

Dar eu am supraviețuit multor suferințe, Emmy. Nu-i aşa? Nu am supraviețuit eu războiului şi pierderii copilăriei, a părinților şi a surorii mele? Nu m-am întors la Londra? Nu te-am căutat? Nu am fost de acord să scriu acest jurnal? Nu mi-am asumat această misiune de a-ți găsi miresele? Şi nu am făcut toate acestea de una singură?

L-am strâns de mână pe Simon. Este un lucru pe care numai eu îl pot face pentru mine, Simon. Nu voi păți nimic rău.

A mai încercat câteva contraargumente, dar în cele din urmă, pentru că mă iubeşte, a cedat.

L-am întrebat dacă pot folosi maşina lui, pe care mi-a mai împrumutat-o cu alte ocazii, iar el a zis că da.

Părea un pic ofensat când i-am spus noapte bună, dar nu cred că se simte jignit de mine. Cred că mai degrabă este dezamăgit că nu poate fi el salvatorul meu.

Cred că ştiu ce simte.

Julia

19 iulie 1958

Dragă Emmy,

Emmy, cred că am găsit oraşul unde am coborât din tren şi unde ne-a întâmpinat Charlotte! Când am ajuns în Moreton-in-Marsh astăzi, m-am simţit trasă înapoi printr-un fel de tunel al timpului. Tremuram când am parcat maşina lui Simon şi am intrat în clădirea gării. Gara nu mi s-a părut cunoscută, dar când am ieşit şi am ajuns din nou pe stradă, mi s-a tăiat răsuflarea. Scena din faţa mea era ca o fotografie de mult pierdută, care zburase de pe un raft al minţii mele. Era la fel, dar diferită. Mergând pe trotuar spre centrul oraşului, ne vedeam în minte pe tine şi pe mine, ducând în mâini cutiile din carton în care aveam măştile de gaze. Simţeam sub braţ greutatea cărţii cu poveşti. Îmi simţeam mâna în mâna ta. Pe stradă era o pasăre moartă, iar băieţii din faţa noastră, care erau colegi de şcoală cu mine, au vrut să se oprească şi să o atingă. Mă provocau să o ating. Tu ai lovit-o cu vârful pantofului şi ai azvârlit-o în rigolă.

Ah, Emmy, senzaţia de a te avea atât de aproape mai că m-a doborât la pământ.

Acesta este locul. O simţeam.

Primii câţiva oameni pe care i-am abordat în băcănie şi la papetărie au părut să şovăie când le-am spus pe cine caut şi de ce, dar mi-am dat seama că vorbeam prea repede şi eram aproape isterică. Probabil că le păream o nebună scăpată de la azil şi venită să le căsăpească pe cele două surori pe care le căutam. Ştiam că trebuie să mă adun. Şi mai trebuia să mă aşez cu harta în faţă, să încerc să îmi dau seama dincotro veneam în dimineaţa aceea îndepărtată, când am mers pe jos până la Moreton. Charlotte nu locuia acolo. Locuia în altă parte. Dar eram aproape.

Am intrat într-o cafenea, am comandat un ceai de Darjeeling şi am lăsat căldura şi notele florale ale ceaiului să mă liniştească în timp ce studiam harta. Am făcut o listă cu oraşele

de unde am fi putut veni pentru a ajunge la Moreton. Batsford, Draycott, Bourton-on-the-Hill, Blockley, Chastleton, Broadwell, Longborough, Stow-on-the-Wold, Oddington.

Am băut ceaiul, am urcat din nou în maşina lui Simon şi am pornit înspre colţul de nord-vest al ariei mele de căutare, în încercarea de a o restrânge. Aşa că astăzi am avut timp să explorez numai Batsford, Blockley, Bourton-on-the-Hill şi cătunele Paxton şi Aston Magna.

Nu am găsit casa.

Şi nici nu am găsit numele surorilor în cimitirele din zonă.

Am pornit înapoi spre Londra când apunea soarele şi m-am îndreptat spre apartamentul lui Simon, ca să mă ducă el cu maşina acasă. Părea un pic trist că găsisem Moreton singură atât de repede. Trist nu pentru mine, ci pentru el însuşi. În mod evident, regreta că nu alesese Moreton în prima zi de căutare.

Tot singură vrei să mergi sâmbăta viitoare? a întrebat el. Poate ar fi trebuit să îl invit şi pe el; se vedea că îşi doreşte să meargă. Dar l-am sărutat şi am refuzat.

Îmi place că sunt numai eu.

Săptămâna viitoare mă voi îndrepta spre Chastleton, Broadwell şi Longborough.

26 iulie 1958

Dragă Emmy,

Sunt la pat cu un fel de gripă.

Este sâmbătă, dar în loc să urc în maşina lui Simon şi să îmi continui cercetările, îmi petrec ziua acasă, cu temperatură. Bunica a insistat, când am ajuns acasă joi, de la serviciu, bolnavă, să vină cu trenul ca să mă îngrijească, chiar dacă nu am nevoie de atâta atenţie.

Nu prea am mai fost să îi văd pe bunicul şi pe bunica de când am început să ies cu Simon. Cred că îşi căuta un motiv să vină, să vadă cum ne merge lui Simon şi mie. Am douăzeci şi cinci de ani şi nu am avut niciodată un iubit până acum. Ea

şi bunicul nu l-au întâlnit decât o singură dată pe Simon, când am mers să luăm masa de prânz cu ei într-o duminică, în urmă cu mai multe luni. Asta se întâmpla înainte ca Simon să mă ceară de soție, să îmi ofere un inel, iar eu să îi spun că nu sunt pregătită.

Nu ştie nimeni că a făcut-o. Sau poate că ştiu părinții lui. Eu nu am mulți prieteni apropiați la muncă sau aici, în blocul unde locuiesc. Nu am vrut să încredințez multora prietenia mea. Presupun că de vină sunt anii trişti ai adolescenței mele. Aşa că nu am amice apropiate cărora să mă destăinui. Poate că, dacă aş fi avut o prietenă, i-aş fi spus că Simon m-a cerut de soție. Dar nu am. Simon este prietenul meu cel mai bun. Vezi acum de ce ar fi de-a dreptul îngrozitor dacă şi-ar pierde interesul față de mine.

El zice că nu o va face. Dar mă întreb de unde ştie că mă va putea aştepta. Nu a mai fost pus niciodată în situația asta.

Bunica a stat două zile, mi-a făcut o grămadă de supă, mi-a spălat rufele şi s-a dus la farmacie după sirop de tuse. M-a întrebat de câteva ori cu ce mi-am ocupat timpul liber. Cred că se întreabă de ce nu eram acasă în sâmbetele când m-a sunat.

Aproape că i-am spus ce fac.

Nu sunt sigură de ce nu i-am spus, în afară de faptul că şi-ar face griji că voi regreta când totul se va termina, indiferent dacă găsesc cutia cu mirese sau nu.

A plecat în după-amiaza aceasta înapoi la Oxford, cu trenul de ora cinci. Simon vine pe la mine în scurt timp, ca să îmi citească şi să se agite pe lângă mine, fără îndoială.

Eu nu vreau decât să scap de virusul ăsta şi să mă întorc la ceea ce făceam înainte de a mă îmbolnăvi.

Sunt aproape. O simt.

Julia

2 august 1958

Draga mea Emmy,

Nu sunt sigură cum să exprim în cuvinte ceea ce simt. Sunt încă uluită. Paralizată, de-a dreptul. Nu mă simt deloc aşa cum credeam că o să mă simt.

Am găsit casa mătuşii Charlotte azi.

Dar nu şi cutia cu mirese.

Am intrat în dormitorul în care dormeam noi două. Am găsit ascunzătoarea. Am deschis uşiţa peste care fusese dat un strat de vopsea.

Nu era acolo.

Acum m-am întors acasă şi mă uit la televizor împreună cu Simon. Se teme să plece, gândindu-se că, după ce pleacă, voi realiza că am pierdut cutia pentru totdeauna şi, odată cu ea, ultima fărâmă din tine.

Dar eu am o senzaţie de ciudată amorţeală.

Am găsit mai întâi satul în care Charlotte ne-a dus să luăm cărţi de la bibliotecă. Se numteşe Stow-on-the-Wold şi este la şase kilometri de Moreton-in-Marsh. Atât ai avut de mers cu mine în noaptea aceea. Nu îmi aminteam numele acestui sat, dar când am văzut biserica şi biblioteca, ba chiar şi poşta, mi-am dat seama că acesta este satul pe care Charlotte îl numise al ei, iar noi două mergeam aici de multe ori.

Am început de la bibliotecă, mai ales pentru că mi-o aminteam. Am întrebat-o pe cea mai în vârstă dintre cele două bibliotecare dacă în sat trăia o femeie bătrână, pe nume Charlotte. În jur de optzeci de ani, poate.

Vă referiţi la Charlotte Havelock? a răspuns bibliotecara.

M-am simţit prost că nu îi ştiam numele de familie, aşa că am întrebat dacă această Charlotte Havelock are o soră, Rose.

Bibliotecara a zis da.

Ah, Emmy, cum îmi tresălta inima de bucurie în piept când am întrebat unde le-aş putea găsi.

Ea mi-a spus că îi pare rău să mă anunțe că decedaseră amândouă. Participase la înmormântarea lui Charlotte în urmă cu numai trei luni. Rose murise cu câțiva ani în urmă.

Trei luni, Emmy. Charlotte era în viață acum trei luni.

Am fost nevoită să mă aşez o clipă, ca să las vestea să îmi pătrundă în minte. Ştiam că nu are nici un rost să mă întreb de ce nu începusem căutarea mai demult. Dar cum să nu deplâng faptul că ratasem reîntâlnirea cu ea?

Bibliotecarei i s-a făcut milă şi a vrut să ştie dacă mă poate ajuta cu ceva.

I-am spus că vreau să ştiu dacă mai este în picioare casa lui Charlotte.

Mi-a răspuns cu o mişcare din cap şi mi-a zis că locuieşte acolo o americancă, împreună cu fiica ei – cel puțin pe perioada verii. Femeia era o rudă îndepărtată a lui Charlotte. Sau ceva de genul acesta.

M-a întrebat dacă vreau să îmi explice cum se ajunge la Thistle House.

Casa lui Charlotte are un nume, Thistle House. Probabil îți aminteşti amănuntul acesta. Tu îți aminteşti totul, probabil.

Nu mi-a luat mult să parcurg cu maşina distanța de nici un kilometru până la casă. În clipa în care m-am trezit în picioare în fața ei, mi s-a părut că anii s-au dat într-o parte ca o cortină, iar tu şi cu mine abia soseam acolo, în acea primă zi.

Am bătut, iar uşa mi-a fost deschisă de o adolescentă. M-a întrebat dacă mă poate ajuta cu ceva. A fost straniu să aud accentul american venind din pragul acelei uşi.

I-am spus că am locuit în această casă în timpul războiului, când casa era proprietatea lui Charlotte Havelock. Apoi am întrebat-o dacă părinții ei sunt acasă. Mi-a spus că tatăl ei este încă în State, iar mama nu urma să se întoarcă decât seara. Am fost profund dezamăgită. Să ajung atât de departe... să găsesc casa... numai pentru a pleca şi a mă întoarce altă dată îmi frângea inima.

Am scos un bon de cumpărături din geantă şi mi-am scris în grabă pe el numele şi numărul de telefon. Am întrebat-o pe fată dacă ar putea să îi dea mamei sale numele şi numărul meu de telefon când se întoarce acasă şi să o roage să îmi dea un telefon.

Mama vă cunoaşte? a întrebat ea.

I-am spus că nu. Iar apoi Dumnezeu ştie de ce am făcut ceea ce a urmat. Am spus totul dintr-o suflare, Emmy. I-am spus fetei despre tine şi despre cutia cu schiţe şi ce am făcut cu ele în noaptea în care am fugit de la Thistle House. I-am spus cum am fost despărţite în prima noapte a Blitz-ului şi că am fost dusă în America de o bunică pe care nici nu ştiam că o am şi că de atunci nu te-am mai văzut şi nu am mai primit nici o veste despre tine.

Ochii fetei erau încărcaţi de lacrimi când am terminat şi mi-am dat seama uluită că la fel erau şi ai mei.

Nu mai conteneam cu scuzele când, deodată, a deschis larg uşa şi m-a invitat să verific dacă cutia se mai afla acolo.

Am zis că nu ar trebui să o fac cât timp mama ei nu este acasă. Dar fata a zis că nu par deloc periculoasă.

Nu sunt sigură că ar trebui, am zis eu.

Sunt destul de mare ca să am grijă de mine. Intraţi.

Aşa că am intrat.

Mi-a spus că o cheamă Gwen.

Emmy, din câte îmi amintesc, casa arată la fel. Aceeaşi mobilă. Aceeaşi canapea verde în camera de zi. Aceeaşi masă din stejar în bucătărie. Acelaşi covor roşu pe scări şi aceleaşi scârţâituri când le-am urcat.

Aşadar, sunteţi rude cu surorile Havelock? am întrebat eu bălmăjind, încercând să mă liniştesc.

Gwen a ridicat din umeri şi a zis că nu ştie sigur în ce fel sunt înrudite. A zis că mama ei se născuse în Anglia, dar se mutase în America când se căsătorise cu tatăl ei. Gwen a zis că nu ştie prea multe despre familia mamei sale, pentru că

sunt morți cu toții, iar mama ei nu voia să vorbească despre ei.

Am ajuns în capul scărilor şi am văzut explozii de galben. Camera în care dormeam are încă aceeaşi nuanță de lămâie. Cele două paturi au dispărut şi le-a luat locul o canapea mică şi două fotolii tapițate cu un material galben-canar, striat. Privirile mi-au fost atrase imediat de peretele îndepărtat, unde era altădată masa acoperită cu dantelă. Acum, acolo se află rafturi cu cărți.

I-am spus lui Gwen că ascunzătoarea se află în spatele corpului de bibliotecă, iar ea nici nu a ezitat. S-a dus direct spre el şi a început să scoată cărțile de pe rafturi, ca să îl putem împinge un pic de la perete.

În timp ce lucram, am întrebat-o dacă se afla în Anglia pentru prima dată, iar ea a zis că da. Thistle House îi fusese lăsată mamei la moartea lui Charlotte Havelock şi nu voiau să stea decât pe durata verii. Casa lor şi tatăl ei se aflau în Minnesota. Am întrebat-o dacă îi place aici, iar ea a zis că, dacă i s-ar permite să meargă oriunde sau să facă orice, s-ar putea să îi placă. A zis că mama ei îşi face prea multe griji pentru ea şi că o înnebuneşte. Mi-a fost milă de ea. Mi-a amintit un pic de tine, Emmy. Nu ştiu de ce. Poate pentru că abia aştepta să crească şi să ia propriile decizii. Am întrebat-o câți ani are şi a zis că aproape treisprezece.

După ce am scos destule cărți, am împins biblioteca într-o parte şi am găsit-o: trapa prin care se intra în ascunzătoare şi peste care se dăduse cu vopsea. Gwen a dat fuga jos şi s-a întors cu o şurubelniță. Înainte să o pot întreba dacă mama ei ar fi de acord, s-a apucat să despice stratul de vopsea. Sigiliul s-a rupt cu un pocnet. Gwen a deschis uşa şi s-a dat în spate.

Mi-a zis să intru şi să caut.

Pulsul o luase razna când m-am strecurat pe jumătate înăuntru şi am băgat mâna deasupra ramei uşii. Am simţit praf şi pânze şi excremente, dar nici o cutie.

Nici urmă de cutie.

Gwen a mai coborât o dată şi s-a întors cu o lanternă. M-a întrebat dacă poate încerca ea. M-am dat înapoi, iar ea s-a târât înăuntru, aprinzând şi lanterna. Vedeam raza dansând în mica incintă.

I-am spus că pusesem cutia pe o poliţă în interiorul ramei. A întors lanterna, luminând partea din spate, unde se îmbinau uşa şi peretele.

Nu era acolo.

S-a strecurat afară şi am rămas amândouă pe loc, cu privirile pierdute în spaţiul întunecat pe care îl dezgropaserăm.

Îmi pare rău, a zis Gwen într-un final.

Şi mie îmi părea rău. Simţeam cum revine paralizia, ca o haină grea împotriva palelor de vânt rece care te-ar îngheţa până la os dacă ar ajunge la tine.

Am închis uşiţa şi am repus biblioteca la locul ei, iar cărţile pe rafturi. Apoi am coborât la parter.

Nu aveam nici un motiv pentru care să mai rămân, aşa că i-am mulţumit din nou şi am întrebat-o dacă va fi certată că m-a lăsat să intru în casă.

Ea a ridicat din umeri, în semn de nepăsare.

I-am spus că aş fi dispusă să vorbesc cu mama ei la telefon şi să îi spun cât de binevoitoare şi de săritoare fusese, dar ea a zâmbit şi a zis că nu este nevoie.

I-am spus să îi dea totuşi mamei numele şi numărul meu de telefon.

Când am plecat, a rămas în prag şi a privit în urma maşinii.

Nu îi va da mamei sale hârtiuţa aceea cu numele şi numărul meu de telefon.

Fata aceea seamănă cu tine, cea de odinioară, Emmy. Are aceeaşi dorinţă de a-şi croi propriul drum în viaţă, iar lumea nu este dispusă să îi acorde această libertate.

Cred că şi eu sunt ca ea.

Când m-am întors acasă şi i-am spus lui Simon cele întâmplate, m-a întrebat ce am de gând să fac acum. Ştiu ce vrea să spună. Vrea să ştie ce înseamnă toate acestea pentru noi.

Nu îi pot răspunde.

Simt că mă aflu sub apă. Suspendată. Plutesc între cea care am fost şi cea care vreau să fiu. Nu sunt în poziţia de a decide.

Îmi pare rău că ţi-am pierdut miresele, Emmy. Îmi pare foarte rău.

Julia

40

5 august 1958

Dragă Emmy,

Încerc din răsputeri să fac ceea ce am spus că voi face – adică să trăiesc cu gândul că s-a pierdut pentru totdeauna cutia cu mirese. I-am spus doctoriţei Diamant înainte de a începe căutarea că nu mă voi lăsa afectată dacă nu o găsesc. Şi lui Simon i-am spus acelaşi lucru.

Simon mi-a spus în seara aceasta că regretă că nu m-a convins să renunţ.

Dar atunci m-aş întreba mereu, am zis eu.

Şi a mai zis că uneori este mai bine să rămâi cu întrebări fără răspuns decât să ştii sigur.

Doctoriţa Diamant mi-a spus că adevărul este un tovarăş ciudat. Acum te pustieşte pe dinăuntru, iar în clipa următoare te încântă. Dar nu te amăgeşte nicicând. Şi, datorită acestui lucru, în cele din urmă îţi aduce alinare.

Julia

7 august 1958

Dragă Emmy,

Cred că am ajuns la capătul drumului.

Simon crede că ar fi o idee bună să renunţ la tine. Se întreabă dacă nu cumva aş putea folosi acest jurnal ca să te comemorez. Aş putea să îl ard, iar cenuşa lui ar fi rămăşiţele tale. A citit într-un articol că oamenii care plâng pierderea cuiva drag, dar nu există cadavru, au de multe ori nevoie de un obiect pe care să îl ardă sau să îl îngroape, pentru a-şi găsi eliberarea emoţională. Aşa ne luăm la revedere de la oameni. Îi strângem la piept, plângem deasupra trupului lipsit de viaţă şi apoi îi trimitem înapoi în pământ.

Aş putea face acelaşi lucru cu acest jurnal.

Trebuie să aflu părerea doamnei doctor.

Julia

11 august 1958

Dragă Emmy,

Doctoriţa Diamant spune că jurnalul este al meu şi pot face ce vreau cu el. Jurnalul a fost mai mult despre viaţa mea decât a ta. Nu-i aşa că este ciudat? Îţi scriu toate aceste cuvinte, cuvinte pe care nu le vei citi niciodată. Dar nu contează, pentru că jurnalul a fost pentru mine.

Nu cred că îl pot arunca în foc.

Cel puţin, nu încă.

Dar cred că am terminat de scris în el.

Am terminat, nu-i aşa, Emmy? Am făcut tot ce am putut ca să te găsesc, tot ce am putut ca să îţi redau ce ţi-am luat.

Doamna doctor Diamant mă asigură că, ştiind tot ce i-am spus despre tine, tu m-ai fi iertat. Că, într-adevăr, m-ai iertat.

Cred că, dacă am pune capăt aici, poate voi învăța să o cred. Poate nu atât de repede cum i-ar plăcea lui Simon, dar dacă am învățat ceva despre timp, este faptul că se întinde ca un elastic pentru a merge odată cu tine când eşti îndurerat. Restul lumii poate trece pe lângă tine cu viteză amețitoare, însă când înveți să supraviețuieşti cu ceea ce ai pierdut, timpul încetineşte pentru a se potrivi cu ritmul respirației tale.

Nu te voi uita nicicând, Emmy.

Dar trebuie să te eliberez.

Pe veci sora ta,

Julia

15 august 1958

Emmy,

Nici nu îmi vine să cred că s-a întâmplat.

Gwen a găsit cutia cu mirese.

A găsit-o.

În fosta cameră a lui Rose.

M-a sunat în dimineața aceasta, în timp ce mă pregăteam pentru muncă.

Sunt atât de uluită, că nu mai am cuvinte.

Vrea să mă duc la Stow, ca să mi-o dea. Nici nu îmi pasă că nu vrea să mă întorc la Thistle House.

Mi-am luat liber de la muncă. L-am implorat pe Simon să mă lase să iau maşina.

Vrea să meargă cu mine, dar i-am zis nu. Nu putem să ne luăm liber amândoi.

Şi vreau să mă duc singură.

Emmy, după atâta vreme, îți aduc acasă cutia cu mirese.

15 august 1958

Seara

Draga mea Emmy,

În timp ce scriu, cutia cu mirese se află în dreapta cotului meu îndoit. Aş putea să întind cealaltă mână şi să îmi trec degetele peste ea dacă aş vrea.

Capacul poartă semnele timpului trecut, iar balamalele au ruginit şi nu mai pot fi folosite. Capacul nu stă închis decât dacă îl legi şi aşa l-a găsit Gwen.

Şi, Emmy, desenele se află înăuntru. Aşa cum le-ai lăsat tu.

Hârtia a îngălbenit şi schiţele au pălit, dar încă se poate vedea fiecare linie pe care ai trasat-o dacă te uiţi cu atenţie. Imaginile sunt un pic fantomatice, dar nu într-un mod neplăcut. Parcă te-ai fi materializat de dincolo de mormânt pentru a te întoarce la mine.

Simt că tu mi-ai dăruit din nou miresele, şi nu că eu ţi le-am redat ţie.

Cât de tipic pentru tine să ai grijă de mine chiar şi după tot ceea ce ţi-am făcut.

Vrei să ştii cum le-a găsit Gwen?

Am avut dreptate că nu îi va spune mamei sale despre mine. Nu i-a zis nimic. I-a fost teamă că o va certa că m-a primit în casă. Comportamentul exagerat de protector al mamei sale pare a fi un enorm măr al discordiei între ele.

Şi, între noi fie vorba, cred că îi place să aibă un secret pe care îl poate ţine faţă de mama ei. Eu nu sunt de acord; spun doar că asta bănuiesc.

Oricum, a zis că nu s-a putut opri să nu se gândească la mine după ce am plecat. I-a părut rău pentru mine şi a mai intrat de două ori în spaţiul de sub podeaua din camera galbenă, ca să se asigure că nu căzuse cutia în vreo nişă.

Era în dormitorul ei, camera lui Rose, şi se gândea la lucrul acesta când şi-a dat seama că, dacă dormitorul nostru avea un spaţiu utilitar, poate şi cel în care dormea ea avea, iar eu nu îmi aminteam bine care era dormitorul. În camera ei, de-a lungul peretelui din fund, se află un scrin din lemn de cedru. Gwen nu voia să îl mute din loc cât timp era mama ei acasă;

ar fi auzit-o dacă îl târa pe podea. A fost nevoită să aştepte câteva zile până când mama ei a plecat cu treabă la Oxford. A golit scrinul şi l-a depărtat de perete. A dat de o trapă identică.

Cutia cu mirese era înăuntru, deasupra cadrului uşii, la fel cum o pusesem eu în camera noastră. Rose a găsit-o şi a pus-o în camera ei; sunt sigură că aşa s-a întâmplat. Şifonierul se afla pe alt perete pe vremea când Rose ocupa camera în care doarme acum Gwen. Îţi aminteşti că lui Rose îi plăceau desenele tale? Probabil a găsit cutia după fuga noastră, a luat-o şi a pus-o în camera ei. Ştiu că a fost ea, pentru că şi-a scris numele pe toate schiţele tale, Emmy. Voia ca rochiile de mireasă să fie ale ei. Aşa că şi le-a însuşit în sigurul mod în care putea. Şi, în mod evident, nu i-a spus niciodată lui Charlotte.

Gwen nu a vrut să îi spună mamei sale despre descoperirea făcută, fiindcă ar fi necesitat o discuţie despre motivul pentru care căuta cutia. Din această cauză m-a rugat să ne întâlnim în sat ca să îmi dea cutia.

Vai, Emmy. Părea atât de fericită să ia parte la ceva minunat, care îi aparţinea numai ei. Mama ei nu ştia nimic, aşa că nu îi putea răpi fericirea asta şi nu i-o putea strica. Atât de mult seamănă cu tine, atât de mult!

I-am spus-o şi ei.

I-am spus lui Gwen că îmi aminteşte de tine. Şi că sper că se va răzgândi şi că îi va spune mamei sale despre mine şi despre cutie. Secretele ne-au despărţit pe noi, Emmy. Mai întâi ale tale, apoi ale mele.

Dar Gwen a spus că mama ei ar avea o izbucnire de isterie, s-ar certa la cuţite şi, în cele din urmă, nu ar mai lăsa-o să iasă singură din casă. Nici la Thistle House şi nici în St. Paul, când se vor întoarce în State.

M-am oferit să merg la Thistle House şi să îi explic totul, dar Gwen mi-a zis nu. Nu mai au decât câteva săptămâni înainte

de reîntoarcerea în America. Şi nu vrea să le petreacă încătuşată de mama ei.

Am întrebat-o de ce îşi face atâtea griji mama ei. Gwen mi-a spus că a fost mereu aşa. Şi-a pierdut toată familia în război, după cum îi povestise tatăl ei, şi îi venea greu să vorbească despre ea.

Îmi este milă de Gwen, sărmana.

Şi îmi este milă şi de mama ei.

Lucruri îngrozitoare ți se pot întâmpla, care îți răpesc curajul de a încredința lumii ceea ce iubeşti; ştiu lucrul acesta mai bine decât oricine altcineva.

Nu mai vreau să trăiesc încătuşată de regretele mele, Emmy.

Nu am înțeles cu adevărat că aşa trăiam până când am auzit-o pe Gwen.

Am mai încercat o ultimă oară să o conving să mă lase să o însoțesc la Thistle House şi să vorbesc cu mama ei, dar Gwen mi-a spus că mama ei era la Oxford în ziua aceea, din câte se pare pentru a se întâlni cu un frate vitreg de mult pierdut, care o contactase din senin.

M-a cuprins subit gelozia, Emmy, că mama lui Gwen avea un frate de mult pierdut, care să iasă deodată la suprafață din faldurile trecutului şi să o caute. I-am spus că este un lucru minunat.

Dar ea nu a făcut decât să ridice din umeri şi a zis că ar fi fost frumos să ştie dinainte că mama ei avea un frate.

I-am urat călătorie plăcută înapoi acasă şi să aibă o viață fericită.

M-a încercat o stranie tristețe la despărțirea de ea.

Am simțit că îmi iau rămas-bun de la tine încă o dată.

22 octombrie 1958

Dragă Emmy,

Nu am avut mare noroc în căutarea unui stilist sau unui proprietar de magazin pentru mirese care să fie interesat de schițele tale.

Mai bine spus, nu am avut deloc noroc.

Cei cu care am vorbit au fost impresionați de povestea cutiei cu mirese, dar mai ales mișcați de cele întâmplate cu noi două. Li s-a părut fascinant că vreau să văd schițele tale transformate în rochii adevărate într-un final, dar modelele nu mai sunt la modă, mi-a spus unul; schițele sunt prea șterse ca să mai poată fi utilizate, mi-a spus altul; și nu sunt ale mele ca să le pot dărui sau vinde, mi-au spus mai mulți. Tehnic vorbind, ele sunt încă proprietatea ta, Emmy.

Cât aș vrea să știu numele persoanei cu care urma să te întâlnești în ziua bombardamentului. Îmi amintesc că mi-ai spus că este singura ta șansă de a fi descoperită. Dacă aș ști cine este și unde să îl găsesc sau să o găsesc, nu aș pierde nici o clipă și aș aranja să ne întâlnim.

Nu îmi amintesc nici numele femeii pentru care lucrai la magazinul cu rochii de mireasă. Magazinul a dispărut. Tot ce era pe stra-dă, pe lângă măcelărie, a dispărut; acum sunt numai clădiri noi.

Voi mai încerca, Emmy. Nu m-am dat bătută.

Între timp, eu și Simon am stabilit data nunții, iar acum port inelul de logodnă pe care a încercat să mi-l dea în primăvara trecută.

Data nunții noastre este 7 aprilie.

Ziua ta de naștere.

1 noiembrie 1958

Dragă Emmy,

Nu am nici o veste despre schițe.

Am găsit o croitoreasă dispusă să transforme unul dintre desene în realitate – de fapt, am găsit mai multe care fac rochii la comandă tot timpul, pentru un preț destul de mare – dar pe cea care îmi place nu o interesează să ia parte la

lansarea unei linii de rochii de mireasă care să poarte numele tău. Va face o rochie după una dintre schițele tale, dar nu pentru a fi vândută în vreun butic, ci ca să o port eu.

Am aflat că, dacă vreau să transform desenele tale în rochii de mireasă, voi avea nevoie de un cufăr cu bani pentru a finanța eu însămi proiectul, iar apoi să le vând din uşă în uşă magazinelor pentru mirese.

Nu am un cufăr cu bani.

Bunicul nu este un om bogat, dar s-a descurcat bine în viață. Nu pot decât să sper că îl voi putea convinge să mă ajute să fac cu schițele tale ceea ce ai fi făcut tu.

Dar mai întâi, va trebui să le spun bunicilor despre cutia cu mirese.

Şi despre ceea ce am făcut.

Julia

9 noiembrie 1958

Dragă Emmy,

Bunicul a zis nu.

Simon şi cu mine am mers cu trenul până la Woodstock şi am luat ceaiul la bunici în această după-amiază. Bunicul a zis că îi pare rău, dar nici el şi nici eu nu ştim nimic despre afacerea cu rochii de mireasă. Nu avem nici cunoştințele, nici instinctele şi nici legăturile necesare.

A zis că ar costa mii de lire să plătim pentru confecționarea rochiilor, asta dacă aş reuşi să găsesc o croitoreasă bună, care să poată citi schițele şterse de vreme, iar apoi ar trebui să bat Londra la picior, ducându-le din magazin în magazin în speranța că vreun proprietar ar vrea să cumpere o rochie care era la modă acum douăzeci de ani, creată de un stilist necunoscut, care a dispărut de pe fața pământului.

Bunicul nu vede ce rost ar avea să trudesc plimbându-mă prin toată Londra cu brațele pline de rochii de mireasă față de care până acum nimeni nu şi-a exprimat nici o urmă de interes.

A mai remarcat că desenele nu sunt ale mele şi nu pot face orice vreau cu ele. Îți aparțin ție. Nu am permisiunea ta şi nu o pot obține.

Bunicul şi bunica mi-au lăudat dorința de a îndrepta lucrurile între noi două, dar ei cred că nu am ce să regret. Amândouă am făcut greşeli în ziua aceea. Poate că ale mele au fost mai puțin stridente, dar nu aceasta este ideea, a zis bunicul. Londra a fost bombardată la câteva ore după sosirea noastră. Războiul este adevăratul distrugător al viselor tale, nu eu. Prin urmare, nu este datoria mea să repar ceea ce a nimicit războiul.

Simon a stat alături de mine tot timpul, îmi mângâia mâna pe sub masă şi nu spunea nimic. Aş fi vrut să spună: dar desenele lui Emmy sunt foarte bune. Sau: o voi duce eu pe Julia prin toată Londra cu maşina, ca să nu bată tot East End-ul la picior, cu brațele pline de rochii. Sau măcar că îi datorăm surorii Juliei să le acordăm o şansă rochiilor sale.

Nu a spus nimic. Am plecat la scurtă vreme după aceea.

Ce rost a avut găsirea schițelor lui Emmy, dacă nu să facem ceva cu ele? l-am întrebat pe Simon în drum spre casă.

A spus că găsirea lor a fost un dar numai pentru mine. Poate că era destinat să găsesc cutia acum, pentru că am nevoie de o rochie de mireasă.

Alege-o pe cea pe care o vrei pentru tine, a zis Simon. Poartă una dintre creațiile surorii tale la nunta noastră. Nu crezi că acesta ar fi rostul găsirii lor?

Presupun că are dreptate.

Am întins toate schițele pe masa din bucătărie în seara aceasta, după ce Simon m-a lăsat acasă. Pe cele mai şterse le-am pus la loc în cutie. Câteva nu se potrivesc cu forma corpului meu.

Dintre cele şapte care au rămas, am ales-o pe cea căreia îi spuneam rochia cu nasturi. Ți-o amintești, Emmy? Avea nişte mici nasturi perlați în față, care mergeau până la tiv. Şi o talie

înaltă, strânsă pe corp. Mâneci din dantelă transparentă, decolteu în formă de inimă şi o fustă largă, cu o jupă din dantelă pe dedesubt.

Mă întreb dacă ţi-ai imaginat vreodată că, într-o zi, sora ta mai mică va purta una dintre rochiile tale.

Poate să Simon are dreptate. Poate că găsirea cutiei ca să pot purta una dintre creaţiile tale este ceea ţi-ai fi dorit.

Abia aştept să o duc la croitoreasa care a spus că va face una dintre rochii pentru mine. Ştiu ce va spune bunicul când îi voi spune că rochia mea va fi făcută pe comandă şi că ar putea costa mai mult decât intenţiona să cheltuie. Va zice că nu contează. Rochia este pentru mine, pentru nunta mea.

Este pentru un final fericit.

Una dintre noi trebuie să aibă parte de un final fericit.

Presupun că aceea voi fi eu.

Cel puţin, atât de fericit cât voi reuşi să îl fac.

Julia

19 noiembrie 1958

Dragă Emmy,

Croitoreasa care a fost de acord să îmi facă rochia cu nasturi mi-a spus că ar vrea să scurteze fusta şi să coboare capătul mânecilor sub nivelul umerilor. A zis că rochiile cu nasturi sunt îngrozitor de demodate.

Îmi venea să o strâng de gât.

În schimb, i-am spus că îmi place modelul original aşa cum este.

Iar ea m-a întrebat dacă înţeleg că nimeni nu mai poartă acest model de rochie de mireasă.

I-am spus că nu este adevărat, pentru că îl voi purta eu.

Dar acum ştiu de ce nu pot stârni interes faţă de schiţele tale, Emmy.

Este prea târziu.

Am aşteptat prea mult până să caut cutia.

Julia

2 decembrie 1958

Dragă Emmy,

Am avut prima probă astăzi. Aproape că am plâns când am încercat rochia, chiar dacă nu este încă cusută în întregime.

Este atât de frumoasă, Emmy. Incredibil de frumoasă. Aprilie pare atât de departe.

Bunica a venit cu mine la probă, iar ea chiar a început să plângă.

Vezi cât de talentată era sora mea? i-am zis eu în timp ce îşi ştergea lacrimile.

Este o rochie minunată, a spus bunica.

Croitoreasa a cotcodăcit că orice mireasă arată ca o prinţesă în rochia pe care o iubeşte.

Când am ajuns acasă, simţeam încă rochia pe pielea mea. Rochia ta, Emmy. O simt încă pe mine cum mă mângâie.

Cred că pot fi fericită căsătorindu-mă cu Simon în rochia care s-a născut din sufletul tău. Cred că ai vrea să fiu fericită, căsătorită cu el.

Zăpada cade dincolo de geamul meu acum, mărgăritărele albe în amurgul care se lasă.

Te simt aici, cu mine, Emmy. Parcă te-ai uita la mine din ceruri, căci cu siguranţă acolo te afli, iar zăpada este un dar ce ţi s-a permis să mi-l trimiţi, ca să nu uit ziua aceasta.

Cutia cu mirese stă pe masă aici, lângă mine, şi îmi dau seama că numai o sigură dată mă voi mărita.

Nu am nevoie de celelalte schiţe din cutie.

Am primit iertarea ta. O văd în zăpada de dincolo de fereastră şi am simţit-o mai devreme, când faldurile tale de alb îmi dezmierdau trupul care tremura.

În faţa mea, focul din şemineu îşi şopteşte condoleanţele.

Şi mai şopteşte ceva.

Înţeleg acum că te pot păstra aproape toată viaţa, dar fără să mă mai agăţ de tine.

Fericit, focul oftează aprobator, micul hoţoman. Este nerăbdător să îşi joace rolul pentru mine.

Jurnalul acesta îl voi păstra ca să îmi amintească, de va trebui vreodată să mi se reamintească, faptul că tu şi eu ne-am regăsit în faldurile rochiei mele de mireasă.

Rămas bun, dragă surioară.

Te voi iubi întotdeauna.

Julia

41. KENDRA

Când ridic ochii din jurnalul Juliei, Isabel doarme pe canapea. Are fruntea aplecată în faţă, pe piept, iar o răsuflare uşoară ajunge la mine de fiecare dată când expiră.

Timp de câteva minute îndelungate, rămân nehotărâtă dacă să o trezesc sau să o las să doarmă.

Mor de curiozitate să aflu cum a pus mâna pe jurnal. Cu siguranţă, s-a reîntâlnit cu sora ei. Trebuie. Altfel, cum a ajuns în posesia lui? Întorc capul spre fereastră şi îmi vine în gând că poate Julia se află în grădină cu restul familiei.

În timp ce cuget la această posibilitate, Isabel se trezeşte, vede că am închis jurnalul şi se îndreaptă brusc.

— Ah! Cred că am aţipit. Cât este ceasul?

Mă uit la ceasul de pe peretele din spatele ei.

— Abia a trecut de două şi jumătate.

— L-ai citit?

— Da.

Îmi ia jurnalul cu blândeţe din mâna întinsă.

— Eşti prima care îl citeşte, după mulţi ani.

— Cum a ajuns în posesia dumneavoastră? o întreb şi simt în glasul meu curiozitatea.

Ea schițează un zâmbet cunoscător.

— Vrei să întrebi dacă mi l-a dat Julia însăşi?

Încuviințez din cap, dorind foarte mult să aud că aşa s-a întâmplat.

Isabel îşi trece palmele peste coperta jurnalului.

— Ea mi l-a dat.

Mă inundă o senzație de uşurare.

— Slavă Domnului, şoptesc eu, iar zâmbetul ei piere.

— Da, cred că Domnului trebuie să îi mulțumesc, pentru că a refuzat să mă lase să trăiesc în încăpățânarea mea.

— Cum v-ați regăsit?

Isabel îşi pregăteşte răspunsul preț de o clipă.

— S-ar putea spune că Gwen ne-a readus împreună.

— V-a spus în cele din urmă despre vizita Juliei din ziua aceea? zic eu, sigură că aşa s-au petrecut lucrurile.

— Cred că este un fel de a spune. Povestea pe scurt este că Julia mi-a înmânat jurnalul, de pe locul unde stai tu acum. Povestea lungă este un pic mai complicată. Îşi aşază mai bine pernele de pe canapea la spate, iar eu fac la fel. Eram înapoi în Regat de aproape un an, Mac, Gwen şi cu mine. Am hotărât să rămânem la Thistle House după ce Mac a venit după noi. Aveam nevoie de un loc liniştit, unde să ne reconstruim căsnicia, iar cum cea mai bună prietenă a lui Gwen se mutase de curând pe coasta de vest, a fost dispusă să rămână aici şi să încerce liceul din apropiere. În scurtă vreme, am avut şi alte motive să rămânem aici, la care voi ajunge îndată. Dar trăiam în continuare ca şi cum Emmeline Downtree nu ar fi existat niciodată. Încă purtam numele Isabel. Nu vedeam de ce ar fi fost nevoie să spulber mitul, iar întoarcerea la Thistle House după atâția ani reaprindea dureri vechi, cărora credeam că Isabel este mai capabilă să le facă față. Singura persoană care merita să

cunoască adevărul era Gwen, dar ce rost avea să îi mărturisesc, după atât amar de vreme, nu numai că îmi trăiam viața sub un nume de împrumut, ci şi că îmi abandonasem surioara în vârstă de şapte ani în ziua în care nemții bombardaseră Londra şi că probabil murise din cauza mea? Căutam moduri de a relaționa mai bine cu Gwen, nu să mă distanțez de ea şi, cum Mac nu primise vestea bine când îi mărturisisem adevărul despre mine, nu mi-a fost greu să iau decizia că scoaterea întregii poveşti la suprafață pentru a-i spune lui Gwen nu va aduce nimic bun.

— Aşa că noi trei ne aflam la Oxford într-o după-amiază de duminică din luna aprilie a anului următor, la o expoziție de artă. Gwen şi cu mine făcuserăm ceva progrese în relația noastră, iar ea era destul de mulțumită la Thistle House şi cu noii prieteni. Se ameliorase şi legătura dintre mine şi Mac, motiv pentru care ei doi hotărâseră să mă însoțească la această expoziție. *Fetele cu umbrelă* înregistrau succes după succes, cum se zice, iar vânzările erau bune. Originalul se afla şi acum în vechiul dormitor al lui Charlotte de la Thistle House şi, ciudat lucru, era singura amintire zilnică despre Julia care nu mă durea. Avea, dimpotrivă, efectul opus, iar lucrul acesta m-a îmboldit să pictez mai multe.

Privirile îmi sunt în mod firesc atrase de *Fata cu umbrelă*, pictura agățată deasupra capului ei.

— A o picta pe Julia în mod repetat era o formă de a o regăsi? am îndrăznit eu.

Isabel dă încet din cap.

— Poate că da. Pictarea *Fetelor cu umbrelă* a avut un hotărât efect terapeutic, iar vânzarea lor m-a făcut să simt că cel puțin dădusem ceva lumii înapoi.

Îşi trage răsuflarea înainte de a continua.

— Oricum, Mac îşi adusese un ziar care apărea la Londra, ca să îl citească la prânzul din după-amiaza aceea, la expoziție. Când l-a terminat, Gwen a început să îl răsfoiască. S-a oprit la o pagină şi a zis: „Ia te uită!”, iar eu am întrebat-o ce văzuse. A îndoit rubrica respectivă, pentru a separa o imagine. Privind-o invers, mi-am dat seama că este o fotografie de nuntă.

— Cred că îți pot spune acum, a zis Gwen, dacă promiți să nu o iei razna, iar eu am zis: „Ce să îmi spui?” Iar când mi-a întins ziarul, Gwen a spus că, la puțină vreme după ce ajunseserăm la Stow, femeia din această fotografie de nuntă venise la Thistle House într-o zi când eu eram plecată. Dar, Kendra, nu am mai auzit nimic după acele prime cuvinte. Mă uitam la o rochie de mireasă pe care nu o mai văzusem decât în mintea mea. Nasturi în față, până la tiv, corsaj mulat pe corp, mâneci din dantelă. Rochia era una dintre creațiile mele. Iar apoi am văzut chipul fericit al miresei. Femeia era Julia.

— O, Dumnezeule, murmur eu.

— Chiar aşa, a zis Isabel. Vezi şi tu la ce trucuri a trebuit să apeleze Dumnezeu pentru a mă readuce alături de ea. A trebuit să mute munții pentru a dezlega toate greşelile pe care le făcusem.

— Ce ați făcut? am întrebat eu.

— Mai întâi a trebuit să o pun pe Gwen să repete tot ce spusese, pentru că nu auzisem nici o vorbă, şi am luat-o puțin razna, ceea ce mă rugase să nu fac. Mac, care privea la tabloul altui pictor, în apropiere, s-a grăbit spre noi, să vadă de ce ne agitam. I-am întins ziarul şi, printre suspine, i-am spus cine era femeia din fotografie. Nu mai rostisem de foarte multă vreme numele Juliei.

— Mac tot spunea: „Eşti sigură?”, dar nu aveam cum să confund rochia şi acel chip, chiar şi la douăzeci de ani după ce îl privisem ultima oară. Şi, desigur, mireasa din

fotografie, Julia Waverly înainte de căsătorie, ştiuse despre cutia cu mirese. Această Julia era Julia a mea.

— Şi ați căutat-o? Ați contactat-o?

Sunt uluită de turnura evenimentelor şi îmi imaginez deja îmbrățişarea înlăcrimată a surorilor.

Isabel face o pauză pentru a inspira adânc, ca şi cum amintirea acelei zile are încă puterea de a-i tăia respirația.

— L-am rugat pe Mac să o contacteze. Nu ştiam ce simțea Julia pentru mine, deşi ar fi trebuit să îmi imaginez că purtarea uneia dintre rochiile mele la nunta ei era dovada că nu mă ura. Dar nu m-am simțit în stare să ridic receptorul şi să o sun când Mac a aflat unde se află. Nu i-a fost greu să o găsească. Anunțul din ziar spunea că tânărul cuplu lucra la o firmă din Londra, care se ocupa cu fabricarea de hărți. Partea cea mai grea a fost să aştept ziua de luni, ca Mac să poată suna şi să întrebe de ea.

— Nu am vrut să mă aflu în casă când a sunat-o. Am aşteptat la marginea iazului cât timp au vorbit ei la telefon. Când a venit lângă mine, după câteva minute, mi-a spus că Julia plânsese de bucurie aflând că sunt în viață şi că ea şi soțul ei vor veni la Thistle House în ziua următoare. M-am prăbuşit în genunchi pe iarba udă, la fel de copleşită de emoție ca în ziua în care o pierdusem. Gwen a ieşit din casă odată cu Mac şi a îngenuncheat lângă mine, implorându-mă să o iert pentru că nu îmi spusese că Julia venise în urmă cu aproape un an.

— Dar eu ştiam că Gwen nu îmi datora scuze. Totul se luminase deodată ca o amiază de iulie, chiar dacă norii de ploaie acopereau cerul la orizont în dimineața aceea. Simțeam că o cortină grea care atârna deasupra capului meu căzuse grămadă la pământ, iar cerul era aprins de lumină. Vedeam limpede că teama şi regretele mă făcuseră atât de protectoare față de Gwen, încât simțea că se sufocă. Faptul că nu dorise să îmi spună despre străina care venise

să caute o cutie cu schițe era vina mea, nu a ei. Iar incapacitatea mea de a mă ierta după ceea ce făcusem o transformase pe Julia într-o umbră anonimă pentru Gwen, o stafie al cărei nume nu îl rosteam niciodată şi nici lui Mac nu îi dădeam voie să îl rostească. Gwen nu îmi datora nimic.

Isabel face o scurtă pauză, luându-şi parcă putere din secundele de tăcere.

— Nu am putut dormi în noaptea dinaintea venirii Juliei şi am avut parte de multe ore de linişte în care să cuget la noua realitate care mi se deschidea în față. Vezi tu, eram Isabel de mai multă vreme decât fusesem Emmy. Nimeni nu mă ştia după celălalt nume. Şi aveam deja *Fetele cu umbrelă*. Emmy nu era nimeni. Când Mac a sunat-o pe Julia în numele meu, a trebuit să îi spună cine devenisem. Cine eram. Şi cine nu mai eram.

Scutur din cap.

— Dar nu este adevărat că Emmy nu era nimeni. *Dumnea-voastră* sunteți Emmy.

— Oare?

Isabel se uită fix în ochii mei, căutând parcă o confirmare.

— Sigur că da. Nimic din toate acestea nu ar mai fi contat dacă sub numele pe care l-ați furat nu ați fi rămas cea care ați fost întotdeauna.

Un zâmbet larg se lățeşte pe chipul lui Isabel. Înfățişarea îi este cea a unui părinte mândru de copilul care a înțeles ceva important.

— Ai dreptate, Kendra. Mare dreptate. Dar îți poți închipui deja că mi-a luat mult timp ca să îmi dau seama despre ceea ce ar fi trebuit să îmi fie limpede de cum am revăzut-o pe Julia.

Înclină capul într-o parte, iar eu îmi dau seama că rememorează momentul în care şi-a revăzut sora după aproape două decenii. Aştept să îmi spună cum a fost. După câteva clipe, reîncepe.

— Mac a condus-o în camera aceasta. Stăteam chiar aici, unde mă aflu acum. Era atât de înaltă şi de frumoasă. Mai înaltă decât mine şi semăna atât de mult cu mama. Atât de mult! Purta o rochie roz şi un lănţişor cu rubin la gât. Dacă aş fi trecut pe lângă ea pe stradă şi nu i-aş fi văzut faţa, probabil nu aş fi recunoscut-o. Dar privirile ni s-au întâlnit şi am recunoscut ochii Juliei. A dat fuga în braţele mele de parcă nu ar fi trecut nici o zi, de parcă s-a ridicat de pe canapeaua unde o lăsasem şi nu ar fi existat nici războiul, nici valsul lent al timpului, nici anii muţi de dor. Era o fetiţă într-un trup de femeie în toată firea cea care şi-a aruncat braţele în jurul gâtului meu şi a rostit numele pe care mi-l dăduse mama – Emmy – din nou şi din nou.

Isabel se uită dincolo de mine, spre acel moment de mult trecut. Pe obraz mi se scurge o lacrimă şi o şterg cu un deget.

— A fost cea mai fericită zi din ziua mea, Kendra. Nu am crezut că voi apuca ziua în care să văd cum se ridică de pe umerii mei povara pierderii Juliei.

Aştept să mai spună ceva. Trec câteva secunde înainte să continue.

— Pentru ea eram Emmy, nu Isabel, dar eu nu ştiam cum să fiu Emmy pentru ceilalţi. Julia părea să înţeleagă că devenisem Isabel pentru a o putea găsi şi că am rămas Isabel ca să mă pot suporta când găsirea ei s-a dovedit imposibilă. Mi-a spus că şi ea a trebuit să îşi găsească propriile strategii pentru a face faţă greşelilor ei, iar apoi mi-a întins jurnalul pe care îl scrisese pentru mine.

Isabel a ridicat capul pentru a privi în ochii mei.

— Jurnalul mi-a răspuns la multe întrebări, dar a ridicat altele. Dacă m-aş fi dus la doamna Billingsley după ajutor sau dacă aş fi răspuns la uşa apartamentului când a venit majordomul ei, oricare dintre ei mi-ar fi putut spune că Thea o dusese pe Julia la părinţii lui Neville, nu aş fi putut

să o găsesc de la început? Sau dacă mi-aş fi amintit că mama primise scrisoarea aceea de la părinţii lui Neville, nu m-aş fi gândit să o caut prin apartament după dispariţia Juliei? Mi-aş fi dat seama că, întrucât scrisoarea dispăruse, o luase cineva? Sau dacă aş fi fost cinstită faţă de Gwen de la început în legătură cu identitatea mea, nu şi-ar fi dat seama că femeia care venise la Thistle House în căutarea unei cutii vechi cu schiţe pentru rochii de mireasă era sora pe care o pierduse mama ei? Sau dacă nu aş fi încercat să plec pe furiş de prima dată, oare mama ar trăi şi astăzi?

Îi înţelegeam logica cumplită, dar vedeam şi o forţă mai mare care îşi jucase rolul.

— A fost război, îndrăznesc eu.

Ea dă încet din cap.

— Da. Ciudat lucru, războiul are darul de a ne absolvi de greşelile pe care le-am făcut la umbra sa îngrozitoare, dar ţine secretă această izbăvire. Nu mi-am dat seama că jucam un joc de noroc împotriva unui adversar nemilos, care se pregătea să îşi joace propriile cărţi.

Rămânem tăcute o clipă.

— Aşa că aţi rămas Isabel, spun eu. Chiar şi după reîntâlnirea cu Julia.

Isabel mişcă din cap în semn că da.

— Pentru toţi cei din afara familiei. Un nume nu este decât o înşiruire de litere pe o foaie de hârtie sau de sunete pe limbă. Pentru restul lumii eram Isabel MacFarland, soţia unui scriitor american, pictoriţa *Fetelor cu umbrelă*, soră de mamă pentru o femeie pe nume Julia Waverly Massey.

— Julia se află aici astăzi? întreb eu în cele din urmă, chiar dacă simt cumva că nu este.

— Nu.

Niciodată nu mi s-a părut cuvântul acesta mai categoric.

Isabel continuă, mângâind coperta jurnalului.

— Fiul şi nora ei au venit din York, împreună cu cei trei copii ai lor, toţi adulţi acum, şi cu o strănepoată. Simon a murit acum cinci ani. S-a căsătorit cu o femeie fermecătoare din Leeds, la multă vreme după ce Julia ne-a fost răpită, dar am rămas apropiaţi el şi cu minel. Simon a resimţit foarte dureros pierderea ei. Ştia că înţeleg mai bine decât oricine ce înseamnă pierderea aceasta pentru el.

O undă de tăcere se lasă între noi.

— Ce s-a întâmplat cu ea? întreb eu într-un final.

— Cancer la sân.

— Îmi pare rău.

Dă din cap o dată, primind condoleanţele mele banale, apoi îşi întoarce privirea spre *Fata cu umbrelă* aflată la dreapta ei.

— Ştii, am pierdut douăzeci de ani din viaţa Juliei, dar i-am primit înapoi – până la ultimul. A murit la douăzeci de ani după ce ne-am regăsit. Au fost ani fericiţi, Kendra. Mai fericiţi decât mi-aş fi putut imagina. Mi s-au dat înapoi atât de multe.

Îmi amintesc deodată de scrisoarea din noptieră despre care vorbea Charlotte. O întreb dacă vrea să îmi spună ce scria în ea.

— Era de la fratele meu de tată, Colin. Îmi găsise urma la Charlotte, în 1965, şi îi scrisese ca să vadă dacă aş fi dispusă să vorbesc cu el. Să o luăm de la început. Mama lui murise, iar eu eram singura rudă pe care o mai avea. Imaginează-ţi!

— Şi v-aţi întâlnit?

Zâmbeşte, adulmecă aerul şi arată spre fereastra deschisă.

— Spune-mi, vezi un bătrân gârbovit care stă lângă stratul de hortensii şi fumează pipă?

Mă ridic de pe canapea, traversez camera şi arunc o privire pe geam. Pe lângă serpentinele colorate, şirurile de

pomi şi copiii de pe peluză, văd pe terasă un bătrân care pufăie dintr-o pipă. Simt izul de tutun fructat.

— Îl văd.

— Este fratele meu, Colin Thorne. Jumătate dintre copiii care se joacă pe iarbă sunt strănepoții lui, iar părinții lor îmi sunt nepoți şi nepoate.

— V-a fost greu să îl iertați pe Colin pentru ceea ce s-a petrecut în ziua aceea când ați mers în casa tatălui dumneavoastră? întreb eu, dar apoi regret că am făcut-o, căci este o întrebare prea personală.

— Colin nu a făcut nimic care să necesite iertarea mea. Eu sunt cea care a ales să creadă că voia să mă plătească pentru a lăsa în pace familia Thorne.

— Şi nu asta a vrut?

— Ceea ce voia el era să aibă o relație cu sora lui de tată. Şi-a imaginat că moştenirea pe care mi-o lăsase tatăl nostru va fi uvertura relației dintre noi. Dar eu nu i-am dat nici cea mai mică şansă.

— Dar mai târziu i-ați acordat acea şansă, totuşi.

— Din nou, cred că Providența mă îmboldea să repar lucrurile rămase stricate. Când am sosit la Thistle House în 1958, locul era o dărăpănătură aflată în ruină şi avea urgentă nevoie de reparații pe care nu îmi permiteam să le fac. Cu puțin timp înainte de a-l contacta pe Colin, mă gândeam că va trebui să vând casa. Când am fost de acord să mă întâlnesc cu el la Oxford – nici mai mult, nici mai puțin decât ziua în care a venit Julia la Thistle House – mi-a înmânat un carnet bancar care conținea ceea ce făcuse cu moştenirea pe care o primisem. Îşi mărise valoarea de peste patru ori. Şi a insistat să iau banii. Nu ca plată pentru ceva ce am făcut sau nu am făcut, ci pentru că tata mi-i lăsase mie.

— Banii aceia mi-au permis să fac reparațiile necesare la Thistle House şi, oricât ar părea de ciudat, ne-a oferit mie şi

lui Mac un refugiu unde să ne putem regăsi. Mac a ajuns să înțeleagă că, în parte, el era motivul pentru care voiam să rămân Isabel în ochii lumii – pentru că ea era femeia pe care o iubea. Era un bărbat clement şi întotdeauna fusese aşa. Şi, cu toate că era pregătit să o iubească pe Emmy, a înțeles cât de străină îmi era Emmy. Cum am spus mai devreme, nu vedem nici un motiv să o reînvii. Graham Dabney murise cu câțiva ani în urmă, iar văduva sa se recăsătorise. Ei erau singurele rude pe care le avea Eloise Crofton şi care ar fi putut să apară din senin pentru a-mi contesta numele de fată, pe care de altfel nici nu îl mai foloseam. Mac a reuşit să scrie o întreagă serie de cărți aici, iar în cele din urmă, am vândut casa din St. Paul şi ne-am stabilit permanent la Thistle House. Mac şi Colin au devenit foarte buni prieteni. Cred că fiecăruia i-a făcut bine să îl aibă pe celălalt cu care să poată vorbi. Amândoi ştiau cine fusesem înainte, iar lucrul acesta i-a apropiat.

Isabel zâmbeşte cu uşurință la amintirea care îi traversează gândurile.

— Reînnodarea relației cu fratele meu mi-a permis să descopăr cine a fost tatăl meu. Îi cunoşteam defectele – care dintre noi este scutit de ele? – dar nu ştiam nimic despre meritele lui, dacă le pot numi astfel. Nu cred că plănuise să o seducă pe mama pe vremea când era tânără slujnică în casa lui. Amândoi erau înfometați după dragoste şi confirmare. Când eşti înfometat, de multe ori nu îți mai foloseşti dreapta judecată. Eu ştiu asta mai bine ca oricine. Când a murit Agnes, Colin a găsit nişte documente care i-au aparținut tatălui nostru şi care l-au făcut să creadă că Henry a iubit-o cu adevărat pe mama şi, probabil, şi pe mine. Dar Henry Thorne fusese sclavul poziției sale sociale. Nu a găsit nici o altă cale de se îngriji de mine şi de mama decât plătindu-i chiria, dându-i bani pentru mâncare şi haine şi introducându-mă în testamentul lui. Chiar şi

atunci când mama era cu Neville, tata continua să o întreţină. El nu a fost o persoană rea, şi nici mama. Au făcut alegeri, unele bune, altele rele. La fel ca mine. Iar apoi au fost nevoiţi să trăiască cu alegerile lor, aşa cum şi eu a trebuit să trăiesc cu alegerile mele. Şi cum va trebui să trăieşti şi tu cu ale tale.

În clipa aceea, reportofonul meu se opreşte. Am consumat toată bateria. Îl privim amândouă.

— Să înţeleg că ţi-am oferit destul material pentru eseu? zice Isabel.

Este un comentariu menit să ne facă pe amândouă să râdem. Ceea ce şi facem. Dar îmi aminteşte şi că, aşa cum eu am venit în casa aceasta cu un scop în minte, şi Isabel MacFarland trebuie să fi fost de acord cu interviul pentru un motiv numai de ea ştiut.

— Vreţi să fac ceva pentru dumneavoastră, nu-i aşa? întreb eu. De asta aţi spus da la o propunere pentru un interviu despre război, deşi nu aţi mai spus niciodată da până acum.

Privirile ei s-au fixat asupra mea.

— Aşa este.

O undă subţire de tăcere se întinde înaintea noastră şi apoi o întreb ce doreşte de la mine.

— Vreau să obţii unul dintre acele cinci posturi de la ziarul londonez.

Râd uşor.

— Dar nu depinde de mine. Eu...

— Sigur că de tine depinde. Scrie eseul de parcă viaţa ta ar depinde de el. Stai trează noaptea, scriindu-l şi rescriindu-l. Să fie cel mai convingător articol pe care l-ai scris vreodată. Vreau tare mult să apară în ziar.

— Isabel, nu îl pot *obliga* pe profesor să aleagă articolul meu. Nu pot...

Mă întrerupe din nou.

— Nu aş fi fost de acord cu discuţia aceasta dacă nu aş fi crezut că ai capacitatea de a obţine unul dintre acele locuri. Nu eşti singura care a luat un interviu astăzi. Am ascultat tot ceea ce ai spus cu aceeaşi atenţie precum cea cu care m-ai ascultat tu pe mine. Te-am ales să îmi scrii povestea. Tu eşti cea care îmi va da ceea ce mi-am dorit toată viaţa, acum, că am ajuns la capătul ei.

Timp de o clipă sau două, nu fac decât să mă uit la ea fără să înţeleg. Nu pot să îi refac cariera de mult apusă de creatoare de rochii de mireasă şi nici pe sora ei moartă. Şi nu îi pot oferi nimic printr-un articol de ziar, decât poate revenirea la numele ei adevărat.

Dar nu acesta este lucrul pe care şi l-a dorit toată viaţa.

Înclină capul spre mine, îmboldindu-mă să îmi amintesc tot ce mi-a spus despre istoria vieţii sale în puţinul timp pe care l-am petrecut cu ea. Ce a vrut dintotdeauna? Ce voia dinainte de a o găsi pe Julia?

Înainte de a o pierde pe Julia?

Înainte de a schiţa prima rochie de mireasă?

Înainte de a sta pe o plajă însorită, cu degetele băgate în nisip şi cu mama ei alături?

— Aţi vrut ca mama dumneavoastră să fie mândră, şoptesc eu.

Isabel înclină din cap, iar ochii îi sunt scăldaţi în lacrimi.

— Tu poţi să îi dai mamei mele onoarea de a avea din nou parte de copii şi de un nume. Vreau ca oamenii să cunoască sacrificiile pe care le-a făcut pentru mine şi pentru Julia. Anne Louise Downtree este un suflet uitat, Kendra. Nu este decât un nume în arhiva morţilor din război, de care nu îşi mai aminteşte nimeni în afară de mine, fiica ei, Emmeline. Nu ştiu dacă mă poate vedea de unde se află, dar dacă poate, vreau să vadă că stau în picioare la capătul existenţei mele. Vreau să vadă că înţeleg că o viaţă fermecată nu are secrete. Nu există decât adevărul simplu că trebuie să îţi

acorzi iertare pentru faptul că nu ai putut decât să faci propriile alegeri, nu şi pe ale altora.

Uluită de ceea ce sugerează că aş putea face pentru ea, ezit o clipă înainte de a răspunde.

— Dacă voi scrie acest articol aşa cum doriți, aş vrea să ştiu de ce ați aşteptat până acum. Ați avut mai bine de cincizeci de ani în care să dezvăluiți cine sunteți.

— Nu sunt istoric, aşa ca tine. În toți aceşti ani, nu am înțeles ceea ce ştie orice istoric. Sunt o femeie bătrână şi am o mare ocazie, datorită ție, aşa că trebuie să profit de ea.

— Ce vreți să spuneți cu „ce ştie orice istoric”?

— Sigur nu ai uitat ceea ce ai spus despre istorie când ai intrat în camera aceasta, Kendra?

Se uită la mine, pe jumătate zâmbind, pe jumătate încruntată.

Mă gândesc la clipa în care am sosit, în urmă cu câteva ore, când am vorbit cu Isabel despre importanța consemnării trecutului. Am întrebat-o ce rost are să îți aminteşti un eveniment dacă nu îți aminteşti şi sentimentele pe care ți le-a stârnit. Ce impact a avut asupra altora. Ce i-a făcut pe ei să simtă. Nu ai avea nimic de învățat.

— Vreți să lăsați în urmă ceea ce ați învățat, nu-i aşa? zic eu.

— Vezi tu, dincolo de faptul că este un lucru bun, cred că aşa ar vrea şi mama mea. Cred că ar fi mândră de mine dacă aş face-o.

Las răspunsul ei să se aştearnă peste mine.

— Este numai un articol într-un ziar. Mă tem că veți fi dezamăgită.

— Multe mişcări mari au început de la un articol într-un ziar. Eu nu sunt responsabilă decât pentru alegerile mele. Aleg să îmi spun povestea, Kendra. Cine o ascultă, nu mă priveşte. Pe mine mă priveşte să o spun.

Auzim o bătaie în uşă, după care Beryl bagă capul înăuntru.

— Au venit toți. Este timpul să înceapă petrecerea, mătuşă.

— Ieşim imediat, Beryl, zice Isabel şi se întoarce spre mine. Rămâi, da? Sunt oameni pe care trebuie să îi cunoşti.

— Mi-ar plăcea foarte mult.

Se ridică un pic nesigură, iar eu mă grăbesc să o ajut. Isabel îmi mulțumeşte când se simte fermă pe picioarele ei, apoi îşi trece peste frunte o mână cu o manichiură perfectă, pentru a îndepărta o şuviță rebelă de păr.

— Cum arăt la nouăzeci şi trei de ani?

— Aş zice că nu arătați mai bătrână de nouăzeci.

Isabel lasă capul pe spate şi râde.

— Julia te-ar fi plăcut, Kendra. O, Doamne! Sigur te-ar fi plăcut.

— Şi mie mi-ar fi plăcut de ea.

Râsul îi piere, dar zâmbetul rămâne.

— Am fost o laşă toată viața mea, să ştii.

La început, nu spun nimic. Înțelepții din trecut ar zice că noi suntem – cu toții – ființe imperfecte pe o planetă fragilă, încercând să ținem cu ghearele şi dinții de ceea ce este bun şi frumos şi corect.

— Dimpotrivă, am replicat eu. Cred că istoricii vor dovedi că Emmeline Downtree a fost de fapt foarte curajoasă, având în vedere ceea ce a fost nevoită să îndure.

Isabel mă priveşte gânditoare şi ridică dintr-o sprânceană, preocupată de un gând, înainte de a întinde mâna după brațul meu.

— Mergem?

Înaintăm pe hol, ajungem în bucătărie şi traversăm spălătoria, unde uşa care dă spre grădină a rămas întredeschisă, iar zgomotele sărbătorii sunt purtate înăuntru de vântul uşor. Ajunse în prag, ochii celor care au

aşteptat să apară oaspetele de onoare se întorc nerăbdători spre noi. Printre chipuri îl remarc pe profesorul Briswell, care stă lângă o femeie ce pare o versiune mult mai tânără a lui Isabel, şi vreo zece copii fericiți, care habar nu au ce este războiul.

Când trecem pe lângă geamul uşii deschise, o panglică de vânt ridică colțul perdelei din dantelă, care mângâie ceafa lui Isabel, iar apoi cade ca un văl de mireasă scos de pe cap.

Păşim pe terasă şi toți oamenii, tineri şi bătrâni, încep să îi cânte numele.

MULȚUMIRI

Nici o lucrare de ficțiune istorică nu poate fi scrisă fără ajutorul şi expertiza altora, iar acest lucru nu a fost niciodată mai adevărat pentru mine decât în cazul acestei cărți.

Vă mulțumesc, Tim şi Joyce Norris din Stow-on-the-Wold, pentru prietenia voastră, pentru că ați aranjat toate acele interviuri la British Legion, pentru numeroasele e-mailuri trimise şi primite şi pentru că ați răspuns întrebărilor mele neobosite. Data viitoare, *tapas*-urile sunt din partea mea.

Mulțumesc, Tom şi Judy Hyde, pentru ospitalitatea voastră minunată: pentru peşte şi cartofi prăjiți; pentru că m-ați lăsat să vă cunosc prietenii, să beau o halbă cu ei, să joc un joc de zaruri şi să vorbesc despre cum era să fii copil în timp de război. Şi ție, Penny Culliford, îți mulțumesc pentru ajutorul dat în toate privințele şi pentru minunatul spectacol de cabaret de la Battersea.

Multe mulțumiri editorului meu uimitor de talentat, Ellen Edwards, pentru intuiția ta despre ceea ce afirmă viața şi satisface sufletul şi pentru că ai ştiut când aveam nevoie să sondez mai adânc în inimile acestor personaje.

Mulțumesc, doamnă profesor Margaret Dyson de la Universitatea din California, San Diego, pentru că m-ați ajutat să înțeleg elementele de bază ale psihologiei copilului la - începutul anilor 1940, iar autoarei şi istoricului britanic Julie Summers îi mulțumesc pentru că mi-a împărtăşit expertiza ei privind evacuarea copiilor din Londra.

Mamei mele, prietenă şi extraordinară corectoare, Judy Horning, îi mulțumesc pentru că m-a însoțit într-o călătorie de cercetare de neuitat în Gloucestershire; pentru că a studiat cu atenție materialele de cercetare la Muzeul Imperial de Război din Londra; pentru că s-a târât prin ploaie, a sărit cu voioşie în nenumărate trenuri şi, bineînțeles, pentru că a citit manuscrisul brut.

Următoarele lucrări mi-au deschis ochii asupra Londrei în timpul războiului şi le sunt recunoscător: *London Was Ours* de Amy Helen Bell, *No Time to Wave Goodbye* de Ben Wicks, *When the Children Came Home* de Julie Summers, *Citizens of London* de Lynne Olson; *The First Day of the Blitz* de Peter Stansky, *World War II on the Air* de Mark Bernstein şi Alex Lubertozzi, *London at War* de Philip Ziegler, *Out of Harm's Way* de Jessica Mann; *The Murrow Boys: Pioneers on the Front Lines of Broadcast Journalism* de Stanley Cloud şi Lynne Olson.

Iar pentru britanicii care mi-au împărtăşit poveştile de război, ştiu că unele dintre aceste amintiri sunt de neşters pentru voi, chiar şi după atâția ani. Am văzut asta în ochii voştri. Mulțumirile mele se îndreaptă în special către Jean Ashton, Eddie Warren, Ron Bockhart, generalul-maior Clive Beckett, Dorothy Donald, Faith Jaggard, Colin Mayes şi Roy Holloway.

Cuprins

1. Partea întâi
    1. 1. KENDRA
    2. 2. Emmy
    3. 3
    4. 4
    5. 5
    6. 6
    7. 7
    8. 8
    9. 9
    10. 10
    11. 11
    12. 12
    13. 13
    14. 14
    15. 15. KENDRA
2. Partea a doua
    1. 16. Emmy

2. 17
3. 18
4. 19
5. 20
6. 21
7. 22
8. 23
9. 24
10. 25
11. 26
12. 27
13. 28
14. 29
15. 30
16. 31
17. 32
18. 33. KENDRA

3. Partea a treia
    1. 34. JULIA
    2. 35

3. 36
4. 37
5. 38
6. 39
7. 40
8. 41. KENDRA
9. Mulţumiri